

هشتاد و هفتمین جشن استرداد استقلال افغانستان بتاريخ ۱۹ اگست بتاريخ ۲۸ اسد (۱۹ اگست) درغازی ستودیم کابل برگزارگردید. این جشن که یگانه جشن استقلال افغانستان میباشد و درطرف ۲۰ سال سلطنت اعلحضرت امان الله خان و هم درمدت ۴۳ سال سلطنت اعلحضرتین محمدنادر ومحمدظاهرخان و هم درمدت پنج سال ریاست جمهوری محمداودخان وهکذا درمدت ۱۲ سال حکومت کمونستهای افغان همه ساله برای مدت یکهفته بامراسم خاص درچمن حضوری کابل تجلیل میگردد، دردوره حکومت کرزی به دوساعت خشک وخالی و دونطق میانخالی دریک میدان کوچک سپورتی آنهاش پاکش وگیرپولیس واستخبارات وعساکرامنتی تبدیل گردید. دربیانیه کرزی کنایه ای وجودداشت که مردم افغانستان را "بی کفایت" میخواند. یک استاد سابق پوهنتون کابل مقیم آلمان بارتباط بیانیه کرزی گفت: "اگرکرزی مفهوم کفایت رامیفهمید، اولتر باید درنفس خود ودرنفس حکومت خودنظر می انداخت و کفایت می پالید؛ چون خودش و حکومتش نمونه های اعلی بی کفایتی میباشد، زیرفشار وجدان قرار گرفته ومردم رابی کفایت خوانده است..."

یک دگروال متقاعد و مهاجر در امریکاگفت: "آنچه در کابل برای دوساعت صورت گرفت جشن استقلال نبود، چونکه کشور تحت اشغال بوده واستقلال ندارد؛ این یک مجلس خودنمایی بود تا آبروریزی خود را پتلیس کنند؛" او اضافه کرد: "خجالت آورترین صحنه درین خودنمایی همان بود که تصویر احمد شاه مسعود پنجشیری، این خاین وطفروش رامقدتر از تصویر احمدشاه بابای درانی موسس افغانستان نوین، جاداده بودند، واین صحنه بیانگر واقعیت تلخی بود که چون پیروان مسعود پنجشیری مملکت را بدالفر وختند، این وطفروشان در حمایت اشغالگران آنقدر بی حیاء شده اند که به بابای راستین افغانستان امپراطور احمدشاه درانی توهین میکنند..."

یک معلمه سرسفيد افغان که صدها شاگرد درلیسه ملالی کابل تربیت کرده بارتباط مجلس دوساعته کابل گفت: "مقصد از جشن استقلال که قبلابرای خوشگذرانی مردم برای یک هفته ترتیب میشد این بود که اولاد افغان مفهوم استقلال را بفهمد وخاطره خوشی از استقلال باقی بماند، این جشن برای کرزی ومجددی نبود، زیرا این دونفر نه تنها هیچ سهمی دراستقلال افغانستان نداشتند، بلکه بابیانیه وخودنمایی اشغال مملکت را با اشغال چوکهای تحت الحما به تجلیل کردند..."

مظاهرات بصد غصب و ظلم سیاف

صدها نفر از مردم پغمان تاحال چند بار در پیرون تالار شورای ملی وهم در مقابل دروازه های ارگ کابل از غصب زمین وجایدادشان در پغمان توسط جنگ سالار سیاف ومحافظین مسلح او در پغمان شکایت نموده ونسبت به ظلمی که در حق ایشان بوزر تفتنگ صورت گرفته عرایضی تقدیم کرده اند. اینها گفتند تازمانی که براریض شان ترتیب اثر داده نشود، بمظاهرات خود ادامه خواهند داد. دولت بی کفایت کرزی که با جنگ سالاران، دزدان و آدم کشان درائتلاف و مشارکت قرارداد، گوش خود را کرانداخته است.

تقرر پوهاند عظیمی بحیث قاضی القضاة افغانستان

پوهاند عبدالسلام عظیمی سابق رئیس پوهنتون کابل از طرف حامد کرزی بحیث قاضی القضاة افغانستان بشورای ملی معرفی وموفقانه رای اعتماد بدست آورده وبکار خود شروع کرده است. شناخت من (هاشمیان) از پوهاند عظیمی طوریست که بجرات میگویم این اولین وبهترین انتخاب حامد کرزی در دوره پنجساله زعامت اودرافغانستان میباشد. شخصی بهتر از پوهاند عظیمی برای ستره محکمه افغانستان در حال حاضر در افغانستان وجود ندارد. اما پوهاند عظیمی باقبول این عهده مسئولیت بزرگ رابعهد گرفته تاملت وكشور را از خندق ارتشاکه شینواری حفر کرده است برون سازد. ذهنیت عامه در افغانستان از مفاهیم شریعت وعدالت مصدوم گردیده واحیای آن مستلزم مبارزه و پیگیر وجدی میباشد. اکنون لازم است قاضی های رشونخوار بعد از ثبوت جرم درهمان محکمه که ارتشاء صورت گرفته، در حضور مردم دره زده وتشریفروشد تار مردم بدانند که شریعت غرای محمدی (صلعم) حتی بالای قاضی هم قابل تطبیق میباشد. اگر جناب پوهاند عظیمی بارتشاء جدی برخورد نکنند، کریدت اکادمیک وشهرت نیک سابق او زایل میگردد. ما برای موفقیت این همکار پوهنتونی خود صادقانه دعایمکنیم وهم ناظر اعمال او هستیم. ومن الله التوفیق.

بموجب خبر دیگر آقایان عبدالجبار ثابث بحیث لوی خارنوال، امرالله صالح بحیث رئیس کشف خارجی وروابط خارجی ریاست عمومی امنیت ملی ومیرمن فاطمه گیلانی احدی (خانم داکتر انور الحق احدی وزیر مالیه) که از طرف حکومت کرزی به پارلمان معرفی شده بودند، از شورای ملی رای اعتماد بدست آورده وبوظایف خود شروع بکار کرده اند. متعاقبا لشیاعتی شنیده شد که گویا میرمن فاطمه گیلانی - احدی بحیث سفیر کبیر افغانستان در لندن مقرر شده است، اما شایعه مذکور رسماً تأیید نشده است.

M. Siddieq Noorzoy

August 12, 2006

The US Geological Survey has been conducting surveys of northern Afghanistan for the past four years to ascertain whether there are significant petroleum resources in the northern provinces for commercial exploitation beyond what was discovered by the Afghans and the Russians years ago. In a March 2006 report the USGS stated that:

"Using a geology-based assessment methodology, the U.S. Geological Survey-Afghanistan Ministry of Mines and Industry Joint Oil and Gas Resource Assessment Team estimated mean volumes of undiscovered petroleum in northern Afghanistan; the resulting estimates are 1,596 million barrels of crude oil, 15,687 billion cubic feet of natural gas, and 562 million barrels of natural gas liquids. Most of the undiscovered crude oil is in the Afghan-Tajik Basin, and most of the undiscovered natural gas is in the Amu Darya Basin".

More recently, Scientific Daily, July, 2006, added on the Internet that:

"Undiscovered petroleum resources in the assessed region of northern Afghanistan range from 3.581 to 36.462 trillion cubic feet (TCF) of natural gas, with a mean of 15.687 TCF. Estimates of oil range from 0.391 to 3.559 billion barrels (BBO), with a mean of 1.596 BBO. Estimates for natural gas liquids range from 126 to 1,325 million barrels (MMB) with a mean of 562 MMB".

If these estimates are correct, the potential reserves for gas is raised from 5 B.C.F. to nearly 16 T.C.F. and for oil from a few million barrels to a mean of 1.6 billion and possibly to 3.6 billion barrels. These finds will not turn Afghanistan into another petroleum rich Middle Eastern country, they will probably raise foreign interests which in the past wanted to export Central Asian petroleum resources to the world markets through pipelines across Afghanistan.

Past Reserves, Their Uses and Loss of Revenues From Exports

The oil field at Angot was estimated at 12 million tons of oil, of which 10,000 tons of oil were produced as early as 1975. Only 5% of the gas reserves at Jarkduk, and Khwaja Gogardak was used locally in the fertilizer and power plants in Mazar according to the seven year plan (1976-1983), with the rest exported to the former USSR. The heavy dependence on exports especially when it embodied foreign control in the field of natural gas resulted in significant losses to Afghanistan.

The Russians under paid Afghanistan substantially for its gas exports. For two years which it was possible to obtain data, including such data from the Russian source they under paid Afghanistan the total amount of \$172.5 million. The exports of gas amounted to 2.2 B.C.M. (78 B.C.F.) in 1979/80 and 3.0 B.C.M. (93 B.C.F.) in 1980/1981. Based on the price differentials between the agreed prices between Afghanistan and the former Soviet Union, and what the Russians actually paid Afghanistan, the loss was estimated at \$108.6 million for 1979/1980 and \$63.9 million for 1980/1981. The losses for these years and subsequent years were probably much more according to the Afghans reporting stating that metering stations determining the actual quantities of gas exports were inaccessible to the Afghans and only the Russians reported the quantities.

Interested readers might want to read the sources of data and the more detailed analysis given in determining these losses in revenue to Afghanistan by referring to an

earlier work: "Long Term Economic Relations Between Afghanistan and the Soviet Union: An Interpretive Study", International Journal of Middle East Studies Vol. 17, 1985, pp.151-173, especially pp.161-163. In that article part of the argument was that the Russians were covering the costs of the war and the occupation of Afghanistan significantly through the control and under pricing of Afghan natural gas. It should be noted that in calculating the revenue losses to Afghanistan world prices for natural gas were not used. If such prices were to be used the losses would have been even greater. Our purpose was to show how easy it was to deceive the Afghan government of the time

4

policies in which Ambassador Khalilzad continues to play a central role. In both countries, one man's neoconservative blinders and distorted understanding of local cultures have produced results to the detriment of stability, peace and security. Ambassador Khalilzad's neoconservative ideological blinders and misunderstanding of the cultural, political, and social complexities of Afghanistan and Iraq have brought these countries to the edge of all out civil war. The policies and practices that have unleashed the American government's destructive narcissistic rage in Afghanistan and Iraq have produced a bottomless well of anti-American intellectual and emotional energy. The first step towards rescuing the political rehabilitation and integrity of the states of Afghanistan and Iraq and the neutralization of this massive reservoir of disrespect, contempt, and hatred towards the United States is an informed and genuinely even-handed policy in the Middle East. This requires the disinfections of the American government's policy making machinery from pro-Israeli Zionist neo-conservatism that has captured the imagination of Zalmay Khalilzad and his neo-con friends. In moving from Kabul to Baghdad, Khalilzad has become Afghanistan's gain and Iraq's loss.

M. Jamil Hanifi, Ph. D.
Independent Scholar of
Anthropology and the History of Afghanistan

It is unacademic as well as ignorance to say that "the word compromise does not exist in the Arabic language..." and it "did not exist in the Afghan language as well."

The following words are used in Arabic and Dari(Persian) equivalent to the English word "compromise" :

In Arabic:

مصالحه - صلح - مفاهمه

In Dari (Persian):

مصالحه - صلح - میانه گیری - جور آمدن - سازش

Sayed K. Hashemeyan (Ph.D.)
Retired Professor of Linguistics

The Taliban are back and now control half of Afghanistan

Despite the international community's concerted five-year focus on military operations, the security situation in Afghanistan is worse than in 2001. The Taliban now have a strong grip on the southern half of the country. Afghans perceive that the US and NATO troops in southern and eastern Afghanistan are being defeated by the Taliban. The legitimacy of the international community's presence in Afghanistan is undermined by its incapacity to protect the Afghan population.

The Shifting Security Frontline

right-wing outlets. He also stated these views in several appearances before congressional committees during the 1990s. The circulation of these reactionary views helped him find his way to closer association with the neoconservative cabal that has currently infested the military and foreign policy machineries of the government of the United States. This band of Zionist neoconservative ideologues includes Condoleezza Rice, Paul Wolfowitz, Richard Perle, John Bolton, Elliot Abrams, David Wurmser, Douglas Feith, and Lewis "Scooter" Libby. Khalilzad and his Zionist colleagues share strong anti-communist and pro-Israeli sentiments. Rice's 1981 Cold War inspired doctoral thesis in political science "The politics of client command: party-military relations in Czechoslovakia: 1948-1975" at the University of Denver was directed by the Zionist Jonathan R. Adelman. Wolfowitz' 1972 pro-Israeli and anti-communist doctoral thesis in political science titled "Nuclear proliferation in the Middle East: the politics and economics of proposals for desalting" at the University of Chicago was written under the direction of Albert Wohlstetter. During the early months of the American occupation of Afghanistan, it was widely reported that Khalilzad had arranged for the intelligence services of the country to be developed by the Israeli MOSAD.

Ambassador Khalilzad played a major role in putting together the government of Kabul after the invasion of Afghanistan by the United States in 2001. As in other post-1920 governments of Afghanistan, Khalilzad invoked and manipulated the so called "*Loya Jerga*" (Paxtu, grand assembly, council) as the legitimizing mechanism for the Kabul government. Conceived after the Paxtun tribal sodality of *Jerga* (assembly, council) for the resolution of conflict, the *Loya Jerga* was invented by the rulers of Afghanistan as a hegemonic device for the domination of Afghan civil society. Passing themselves as Paxtuns these non-Paxtun rulers manipulated the myth of the numerical majority of Paxtuns in Afghanistan and their concept of *Jerga* to legitimize their rule. In reality the Paxtun numerical majority in Afghanistan is a mere speculation and their tribal society does not have anything called *Loya Jerga*. (See my article "Editing the Past: Colonial Production of Hegemony Through the '*Loya Jerga*' in Afghanistan". *Iranian Studies*, vol.37, no. 2, 2004).

During 1994-2001 Khalilzad served as a charter member of the editorial board of the Middle East Quarterly. MEQ first appeared in 1994 and is sponsored by the pro-Israeli Middle East Forum, an organization that "believes in strong ties with Israel, Turkey, and other democracies as they emerge". MEQ is edited by Daniel Pipes, director of the Middle East Forum and son of the famous Zionist anti-communist, Richard Pipes. After 9/11 when American preparations for the invasion of Afghanistan started, Khalilzad's name disappeared from the list of the editorial board of MEQ. Other members of this board include the Zionist Marvin Zonis, the University of Chicago neoconservative and the raving Arab and Muslim hater, Fouad 'Ajami. Khalilzad, like many of his Zionist and neoconservative associates, has worked at the conservative Rand Corporation through which he published numerous policy papers.

Khalilzad is known in Washington as the one who thinks of "security to the exclusion of everything else. He tends to look at military solutions as the first, not the last policy option" (Washington Report on the Middle East, April 2003, p. 12). As the official leading authority on the Middle East, Central, and South Asia in the Bush administration, Mr. Khalilzad's defective

understanding of Afghanistan and Iraq has produced results that do not bode well for the rehabilitation and future stability of these beleaguered countries, regional stability, and the security interests of the United States. Hundreds of billions of American tax dollars have been wastefully spent in Afghanistan and Iraq on neocolonial projects in which the "blind lead the blind". This sightless enterprise foretells calamitous prospects for international security and global peace. Tens of thousands of lives have been lost in Afghanistan and Iraq because of the implementation of uninformed and ill-fated American

varied application of this vital intellectual construct (and ways in which it facilitates consensus) in the social, political, and economic lives of the people in these regions. These culture areas contain rich traditions for peaceful disagreement, dialogue, compromise, and consensus. Indeed, no other region in the world has more elaborate and complex procedures, tactics, strategies, and rituals for bargaining and compromise than the organized cultural and social locations in the countries stretching from Morocco to the Indus and on to Southeast Asia.

Claiming that the people of Afghanistan and Iraq lack the intellectual capacity and practice of compromise is all the more disturbing since Mr. Khalilzad has been hired by the Bush administration as the chief scholarly authority on the peoples and cultures of the Middle East and the frontline political operative in Afghanistan and Iraq. He has played central roles in the planning and implementation of the destabilization and attempted reconstruction of the two countries. Khalilzad played a major role in the production and management of the *mujahidin* terrorists who caused the collapse of the state infra-structure of Afghanistan and the emergence of the Taliban movement. As a core member of the neoconservative circle in Washington, Khalilzad has openly expressed his support for the racist policies of the state of Israel. During the 1990s, in promoting the interests of UNOCAL oil company in Afghanistan he negotiated with the Taliban regime and recommended its recognition by the United States. But when UNOCAL decided not to pursue its involvement in Afghanistan, Khalilzad changed his mind and announced his opposition to the Talebs.

Zalmay Khalilzad is on record for gleefully acknowledging the destruction of the state of Afghanistan as a "worthwhile" price for American "strategic" interests: "The gains we made as a result of the struggle in Afghanistan, even with the problems we have had since, I think from the American strategic point of view, it was very much a worthwhile investment" ("CNN Presents: 'Cold War'" TV broadcast, March 7, 1999).

Khalilzad has cleverly manipulated his ethnic and national background by portraying himself to his employer as a member of the numerically dominant Paxtun group in Afghanistan. In practice he has no meaningful competence in the language and culture of Paxtuns or, for that matter, any other ethnic group in that country. He speaks rudimentary Farsi but it is not known whether he can read and write it. There is no public record of Khalilzad ever speaking in coherent Paxtu, language of the Paxtuns. Anyone with adequate personal and/or scholarly ethnographic familiarity with Afghanistan would know that no Paxtun would have a (self-selected or assigned by one's family) name that ends with the suffix "zad". "Zad" is a Persian word that means nativity or descent and it is used as a suffix in last names among non-Paxtun Kabuli Afghans. Its Paxtu equivalent is "zai" (e. g. *achakzai*, *ahmadzai*, *abd al-rahimzai*, *noorzai*, etc.). Some knowledgeable Afghans have suggested that Mr. Khalilzad's parents were members of the peripatetic *jat* or *qawal* ethnic groups.

From the beginning of his years in the United States, Zalmay Khalilzad has been involved in American right-wing politics. He holds a doctoral degree in political science from the University of Chicago (1979) where he was heavily influenced by the Zionists and anti-communists Leo Strauss and Albert Wohlstetter. His doctoral thesis, framed by American neoconservative ideology and Cold War anti-communist anxieties, was titled "The political,

economic and military implications of nuclear electricity: the case of the Northern Tier"—reference to the Middle Eastern countries (including Iran) bordering the former Soviet Union. When the Afghan monarchy was overthrown by the People's Democratic Party of Afghanistan in 1978, Khalilzad published several anti-communist articles under the pseudonym "Hannah Negaran". After the Soviet invasion of Afghanistan in 1979 (and during the Taliban regime) Khalilzad wrote (now under his real name) numerous anti-communist and anti-Afghan government pieces in various

PEOPLE OF AFGHANISTAN AND IRAQ UNDERSTAND AND PRACTICE "COMPROMISE"

1

The occupation of Afghanistan and Iraq by the United States is not only based on profound distortions of truth and less than humane motives, it is also tragically guided by ignorance and misunderstandings of the cultural foundations and social complexities of the two countries. In his August 23, 2005 appearance on the PBS NewsHour NewsMaker segment, Zalmay Khalilzad, former American Ambassador to Afghanistan and currently to Iraq made the astonishing claim "that compromise does not come easy in this part of the world, that the word compromise does not exist in the Arabic language, and when I served in Afghanistan, the same problem existed there as well. The word compromise did not exist in the Afghan language (sic) as well". This is a gross misrepresentation of the socio-cultural realities of Afghanistan and Iraq. Arabic is not the only language spoken in Iraq and at least six languages are spoken in Afghanistan. To suggest that the ambassador is simply ignorant and uninformed—possible as that might be—contradicts everything we have been told about his educational and cultural background by his employer, the media, and the public record that Khalilzad has created for himself over the past twenty eight years. The ambassador's counsel to his employer about political and cultural conditions in Afghanistan and Iraq is framed by these distortions. There is a profound disconnection between the cultural and social realities in Afghanistan and Iraq and the ambassador's understandings of these realities.

Dr. Khalilzad's unawareness is rooted in the debilitating effect of the American neoconservative ideology that has infested his mind, conscience, and soul. Had he not been so incapacitated he would have known that the intellectual and behavioral ingredients for compromise exist in all corners of human communities. Social life in general, as we know it, would be virtually impossible without the flexibility which the universal understanding and practice of compromise offers. It may be that Khalilzad is engaged in a kind of wishful thinking that produces the imaginings of the non-existence of this universal feature in Afghanistan and Iraq because the neocolonialism which he so loyally serves thrives on distortion, division, and disunity as its major weapon for control and domination. Indeed, if Khalilzad and those who depend on his knowledge were to unintentionally succeed in facilitating a united Afghanistan and Iraq through the application of home grown compromise (and consensus) the Ambassador will have to look for another job because that would bring about the demise of the unwelcome American colonial presence in these two countries.

However, Ambassador Khalilzad's condemnation of the people of Afghanistan and Iraq to compromise-deficiency is starkly contradicted by extensive cultural, linguistic, and ethnographic evidence from Afghanistan and Iraq. Zalmay Khalilzad lacks the knowledge and understanding of the cultural and social complexities of Afghanistan and Iraq but the media continues to market his "Afghan birth", that he "is well versed in negotiating tribal and ethnic divisions", and that he speaks Afghanistan's "two main languages—Pashto and Dari" (Andrew North, BBC News, February 2006). Khalilzad's published writings dealing with Afghanistan and South Asia are framed by explicit American Cold War ideology and are mostly based on anecdotal data and information. Of poor scholarly quality, his published work is uninformed by the cultural, ethnographic, and historical realities of the country he claims as the place of his birth.

Dictionaries of Arabic, Farsi, Kurdish, Pashto, Baluchi and other languages in the region contain elaborate linguistic labels and cultural constructs for the equivalent of the English concept of "compromise"—a settlement of differences in which each side makes concessions. The extensive ethnographic record about the Middle East, Central and South Asia is replete with unambiguous evidence for not only the existence of the concept "compromise" in the cultures of these regions but also for the creative and

AFGHANISTAN MIRROR

AN INDEPENDENT NATIONAL AND ISLAMIC MONTHLY

AFGHANISTAN MIRROR IS AN NON PROFIT PUBLICATION

WE ACCEPT DONATIONS WITH GRATITUDE

FOUNDER & PUBLISHER

Sayed Khalilollah Hashemeyan (Ph.D.)
Professor of Kabul University (in exile)

AFGHANISTAN MIRROR

P.O. BOX 418

MONTCLAIR, CA 91763

TEL: (909) 625 8051

Every writer is responsible for his/her writing.

Articles published here do not represent the views of the publisher or the Board of Editors.

Articles sent for publication should bear a full identity of the writer

SUBSCRIPTION RATES

U.S.A DURATION EUROPE/ASIA

\$ 60 YEARLY \$120

\$ 30 6 MONTHS \$ 60

\$8 PER ISSUE IN USA

\$10 PER ISSUE IN CANADA

\$15 PER ISSUE IN EUROPE

\$18 PER ISSUE IN AUSTRALIA

Articles not published shall not be returned.

Title

بخش انگلیسی

Page

People of Afghanistan and Iraq Understand and Practice "Compromise" by Dr. Jamil Hanif.....	1
The Taliban are Back and now Control Half of Afghanistan - Media.....	4
New Petroleum Discoveries...and Foreign Investments in Afghanistan - by Dr. Siddiq Noorzoy	5

ادامه حرکت از پشتی اول مرمر

- پیرامون رواج اصطلاح افغانستانی - ولی احمد نوری 73
- هدف تلاش برای تغییر نام کشور یا تغییر هویت ملی چیست؟ سیستانی 74
- تجلیل از سالروز استرداد استقلال توسط جنرال قونسلر لاس انجلس 79
- تاریخ اصلی جشن استقلال افغانستان ۷۸ اسدات - کبیر الله سراج 79
- دغوژونوتر مینخ نورغوزونه - داکتر رحمت ربی زیرکیار 80
- نظری بر نقد منشآت جامی - محمد عمر صدیقی 83
- آیا حیف نیست که فاضل آغارانشناخته ای؟ آقای عبدالجلیل جمیلی 84
- هاشمیان چرا خاموشید...؟ محمد عیسی نواز شگر 85
- تشویقات: از آقایان سید عبدالقادر جاهد و میر عبدالصمد فارق 87
- دعاشق فنا سایی په شعر کی د احساساتو او ادراکاتو یو یکی - داوود مومند 88
- خواجہ در بند نقش ایوان است ... ولی احمد نوری 91
- ضایعہ علمی و فرهنگی: وفات پوهاند دکتور سید محمد یوسف علمی 92
- رئیس درمرجان خان مصداق په حق ورسید - داکتر محمد نبی مصداق 93
- وفات داکتر محمد یاسین ایهت 95
- گله از ناشر محترم جریدہ فقه اسلامی - داکتر هاشمیان 95
- صنایع ادبی درد یوان مرحوم سردار محمد رحیم شیون - استاد هانف 96
- یادداشت‌های سیاسی و رویدادهای تاریخی - عبدالعلی نوراحراری 100

اشعار

درین شماره اشعار شاعران محترم ذیل در صفحات مختلف نشر شده است:

مرحوم ملک الشعراء استاد عبدالحق بیتاب

عبدالصمد هوا بزه فریار - پروفیسر دکتور ذبیح الله الزنزام -

سید عبدالقادر جاهد - حضرت بیدل - شیخ دراء هروی -

استاد محمد ظاهر هانف - محمد یوسف بناء - محمد نسیم اسیر

استاد محمد کاظم بیمارالکوزی در پشتی و متن مجله -

نعمت الله مختارزاده - خلیل الله ناظم باختری -

داکتر عبدالقیوم کوچی - انجنیر متین - متصم بالله خلیلی -

استاد محمد یوسف کهزاد - لیلا تیموری - قاضی صرافی - سردار شیون

یک خبر جالب: مذاکرات انگلیس و شاگردان انگلیس!

سرقوماندان انگلیسی قوای ناتو، جنرال ریچارد یعد از آنکه اخطار داده که اگر تاشماه آینه بهبودی دروضع زندگی مردم افغانستان رخ نهد ۷۰ فیصد مردم افغانستان بتحرک طالبان خواهند پیوست، خودش عازم پاکستان شده تا با جنرال مشرف (شاگرد و کاسه لیس انگلیس) پیرامون سرنوشت افغانستان مذاکره کند؛ و این درحالیست که کزری ادعا میکند رئیس جمهور دولت مستقل کابل است و هم پارلمان مستقل دارد!

شماره مسلسل ۱۰۴، سال هجدهم، میزان ۱۳۸۵ - اکتوبر ۲۰۰۶

وار دروسی تیر شو اوس غریبان راغلی دی
وطن بیاتوپته ټوپته دی انگریزان راغلی دی

توره بوره سوری شوی په درنودرنو بمونو
وژل شوی په غاروکی په سلونو او زرونو
دکنو چور و چپاو ته په لغمان راغلی دی
وطن بیاتوپته ټوپته دی انگریزان راغلی دی

کابل په زړه سوری دی چه دښمن پکی گرجیزي
پروان ئی دی نیولی په بگرام کی دیره کیزي
افغانان پکی بندیان دی جلاان راغلی دی
وطن بیاتوپته ټوپته دی انگریزان راغلی دی

تالاشی ده اوس روانه په قندوز دی که بغلان
پښتون دی وژل کیزي په مزار اوسمنگان
د کورو لتون روان دی خاریان راغلی دی
وطن بیاتوپته ټوپته دی انگریزان راغلی دی

تذکره دافغانانو اوس چک کیزي په پردیو
هرغری راته باداردی هرڅه کیزي په پردیو
غیرنی پښتون وړک شوی اوس دانوی چا پلوسان راغلی دی
وطن بیاتوپته ټوپته دی انگریزان راغلی دی

وطن مو تسخیر شوی د پردیو په فوخیانو
هرڅوک پکی پیدی شی یو اچاردی دغریبانو
خارجوته ملاتړلی له شماله نظاریان راغلی دی
وطن بیاتوپته ټوپته دی انگریزان راغلی دی

هیواد وینوکی خوتیزي له پکتیانه ترقند هاره
بمباری ده تورو شپوکی له ماښامه ترسپاره
قلاتیان دی ټوپته شوی مهاجرله ارغستان راغلی دی
وار دروسی تیرشو اوس غریبان راغلی دی

پامیرپریشان ولاړدی خفه شوی بدخشان دی
په چیغو چیغو ژاړی داننگرهار که نورستان دی
آمودی که هلمند دی له غصی نه په جولان راغلی دی
وطن بیا ټوپته ټوپته دی انگریزان راغلی دی

د روسانو په راتگ شور وغوغاوه په وطن کی
د غریبانو په راتگ چوپه چوپیتیا ده په مبین کی
غیرنی افغان شوخواری دغه پاته چا پلوسان راغلی دی
وطن بیا ټوپته ټوپته دی انگریزان راغلی دی

لمسو د مکناتن ته امانی سالار په کاردی
آخر ژوند دبی غیرتو تبخیدل یاسر په داردی
پخوانی دښمن دتن ورځی دوستان راغلی دی
وطن بیاتوپته ټوپته دی انگریزان راغلی دی

ای د فیم خاوندانو مهاجرو وطنوالو
د وطن حالت ته گوری څه تیریزی مینه والو
ولی غلی ورته گوری جابران راغلی دی
وطن بیا ټوپته ټوپته دی انگریزان راغلی دی

وطن مولوی زندان دی اسیرانوغوندی ښکارو
د پل په امر شورو ټول بندیان غوندی ښکارو
له خولی آهویستلی نه شو دشمنان راغلی دی
وطن بیا ټوپته ټوپته دی انگریزان راغلی دی

خفه ټول وطنوال دی له هراته تر بامیانه
پښتانه دی وژل له پامیره تر سیستانه
ویشتل دی او وژل دی قاتلان راغلی دی
وطن بیاتوپته ټوپته دی انگریزان راغلی دی

له زړه می وینی څاڅی چه هیواد بندیوان وینم
ظلمونه دفرعون په اولاد د افغان وینم
نه عدل نه انصاف شته قصابان راغلی دی
وطن بیا ټوپته ټوپته دی انگریزان راغلی دی

خوتنه بی احساس ئی په راتگ باندی خوشی کا
په ځینو مجالسوکی هم د دوی طرفداری کا
په گمان می چه کوروتی دالرونه فریمان راغلی دی
وطن بیا ټوپته ټوپته دی انگریزان راغلی دی

(بیمار) به تسلیم نشی هیچ ظالم اوستکبارته
دا جگ سربه ټیټ نکړی بی غیرته استعمارته
خراب شوی می مبین دی شریبران راغلی دی
وطن بیا ټوپته ټوپته دی انگریزان راغلی دی

د رجال حاضر حکومت افغانستان با
۹ ولایت پشتون نشین درجنگ است

غزنی، پکتیکا، پکتیا، کنړ ونورستان!
استعمار میخواهد قدرت مقاومت ملی قبایل پشتون رازایل سازد!

و پشتونها را بشکل رمة های گوسفند در آورد!

اما تقرر افای نورد لاوری بحیث رئیس دافغانستان بانک بادریافت ۱۰۲ رای از جمله ۲۱۵ رای حاضر در مجلس رد گردید. افای نورد لاوری چند کورس محاسبه رادرلندن خوانده و درلاس انجلس مدتی بحیث محاسب (Accountant) کارمیکرده، ولی تحصیلات بالاتر از بکلویا، نه در انگلستان و نه در امریکا، ندارد. دلیل تقرر قبلی او تابه قومی و هم ارتباط طولانی او با مقامات امریکائی بوده است.

بموجب اخباریکه از تلویزیونهای کابل نشر شده، آقای عزت الله واصفی که بخاطر گل روی پدرش شاعلی عزیزالله واصفی، بحیث والی فراه مقرر شده بود، مردم فراه از بیکفایتی و بیعدالتی و سوء اداره او مظاهرات براه انداخته که بالاخر ولایت فراه برطرف شده است، یک چنل تلویزون کابل برطرفی اورا "بائربنی کفایتی، اختلاس و رشوت ستانی" خوانده است. عزت الله واصفی حدود هشت سال در زندانهای ویرجینیا و لای ویگاس بجرم قاچاق و فروش هیروئین توقیف بوده، بعد از هائی در افغانستان در ایروموترتک در یک شرکت ترانسپورتی بودوبین کابل - قندهار بارکشی میکرد.

لاس انجلس تایمز مورخ ۱۷ سپتامبر، ص ۱۱، دوستون راتحت عنوان "سپاهیان امریکائی و افغان بخطوط سرحدی مسلط میشوند" خبر میدهد که در اثر درجمله اشرار برپایگاه نظامی خوست یک نفر عسکر امریکائی کشته و یک نفر زخمی شده و یک تعداد سپاهیان افغان نیز مجروح شده اند. خبرمی افزاید که یک اردوی ائتلافی هفت هزار نفری برای اداره و پاکسازی ولایات مرکزی پکتیکا، خوست، غزنی، پکتیا ولوگر، مجبز به طیارات و هلیکوپترها تشکیل میشود تا طالبان رادر تمام این مناطق که در جوار سرحدات پاکستان قرار دارند، نابود سازند.

لاس انجلس تایمز مورخ ۲۰ سپتامبر، ص ۸، خبر میدهد که پولیس در دوحمله بالای مواضع اشرار بتعداد ۱۱ نفر طالبان رادر محاذ جنوب بقتل رسانده؛ و در موضع گرمسیر هشت نفر مقتول و چهار نفر دیگر توسط عملیات پولیس مجروح شده اند، این خبر را غلام رسول آمر پولیس منطقه اعلام داشته و گفته است که چند نفر از مقتولین پاکستانی میباشند.

رپور مشاهدات مجلهء تایم قیام ملی را تأیید میکند

مجلهء تایم از تاریخ ۱۸ سپتامبر رپورتاژ سه صفحه ای بانصیر کرزی نشر و مشاهدات خود را از افغانستان گزارش داده است که خلاصه آن اینتقراست:

- (۱) کرزی در چهارده یوازمحسب ارگ توقیف بوده حکومت او بالای افغانستان تسلط ونفوذ ندارد؛
- (۲) رشوت و فساد اداری بطور علنی جریان داشته، حکومت کرزی قدرت جلوگیری آنرا ندارد؛ (۳) حکومت کرزی بدون حمایت قوای خارجی حتی در کابل حکومت کرده نمیتواند؛
- (۴) کشت تریاک بطور بیسابقه بلند رفته طالبان و جنگ سالاران هر دو ازان بهره میگیرند
- (۵) سه طبقه مردم باقوای خارجی و حکومت کرزی میجنگند: (الف) طالبان (ب) زارعین و توزیع کنندگان تریاک (ج) مردم ملکی و بی دفاع که در اثر بمباردمان طیارات عزیزان و سربانه خود را از دست داده اند. اگرچه مجلهء تایم ازین طبقه مردم نام نبرده، هرگاه این طبقه مردم رابدو طبقه بالا اضافه کنیم، ادعای همیشگی مجلهء آئینه افغانستان تأیید میشود که در افغانستان بمقابل اشغال خارجی وقوای خارجی و حکومت دست نشاندۀ قیام ملی صورت گرفته و در حال رشد میباشد.

حامد کرزی توسط فرمانی یک کمیسون راتحت ریاست پوهاند عبدالسلام عظیمی جهت مبارزه با فساد اداری و ایجاد اصلاحات در طرز اداره مملکت تعیین کرده است. درین کمسیون یکمده وزیران دولت نیز شامل میباشند.

یک معدن غنی آهن در ولسوالی مقرولایت غزنی که فیصدی آن بیشتر از معدن حاجی گک تخمین شده و یک معدن سنگ کروماید در ولایت میدان کشف گردیده اند. از سنگ کروماید درپروسه ذوب آهن کار گرفته میشود.

فابریکهء سمنت جبل السراج بیک کمپنی خصوصی هندی در برابر مبلغ هشت صد هزار دلار سالانه به اجاره داده شده و قرار است معدن مس عینک نیز بزودی بیک کمپنی خارجی به اجاره داده شود.

بحواله لاس انجلس تایمز ۱۹ سپتامبر، ص ۱۰، سه انفجار در مواضع مختلف افغانستان ۱۹ نفر افراد ملکی و چهار عسکر کانادائی رابقتل رسانده است. در اثر حملهء شدید در شهر هرات ۱۱ نفر مقتول و ۱۸ نفر مجروح شده اند. در اثر یک حملهء انتحاری در شهر کابل چهار نفر پولیس بقتل رسیده و یک صاحبمنصب و ۱۰ نفر افراد ملکی مجروح شده اند. چهار نفر عسکر کانادائی در ولایت قندهار بقتل رسیده و تعداد بیشمار دیگر مجروح شده اند.

حلول ماه مبارک صیام و فرخنده عید سعید فطر را تبریک میگوئیم

نیویارک - ۱۹ سپتامبر: "ایشیاسوسایتی" که یک انجمن فرهنگی است بتاريخ ۱۹ سپتامبر از آقای حامد کرزی برای سخنرانی دعوت کرده بود. درین مجلس ۱۵۰ نفر حاضر شده بود، درحالیکه دو قطار اول چوکبهای محفل که برای افغانها اختصاص یافته بود، این چوکی هارا حدود ۴۰ نفر همراهان کرزی و اعضای سفارتخانه های کرزی در نیویارک و واشنگتن اشغال کرده بودند، لیکن از جمله حدود بیست هزار افغان ساکن نیویارک فقط چهره یک نفر افغان (که ماموردولت نبود) درین محفل شناخته شده است.

اولین زن بیحث رئیس انجمن مسلمانان امریکای شمالی

دکتورا ینگرید ماتسن تبعه کانادا که قبلاً پیرو مذهب کاتولیک بود، چند سال قبل به دین مقدس اسلام مشرف گردیده و در اثر فعالیتهای مفید و همه جانبه اش برای دفاع و تبلیغ از اسلام، اخیراً از طرف شصت هزار نفر اعضای انجمن مسلمانان امریکای شمالی (کانادا و اضلاع متحده امریکا) بیحث رئیس عمومی این انجمن انتخاب شده است. دکتور ماتسن بیحث اولین رئیس انجمن مسلمانان در اجتماع سالانه انجمن مسلمانان که در شهر سانگاکو دایر شده و ۳۲ هزار مسلمان از نقاط مختلف امریکا و کانادا در آن حضور بهم رسانیده بودند، سخنرانی نمود. در کانادا و اضلاع متحده امریکا حدود شش ملیون مسلمان زندگی میکنند. ما برای موفقیت این بانوی شریف دعا میکنیم.

M. SPENCER GREEN Associated Press
SPOKESWOMAN: Ingrid Mattson is eager to refute the idea that Islam is solely "for brown and black people."

نیویارک - ۱۹ سپتامبر: "ایشیاسوسایتی" که یک انجمن فرهنگی است بتاريخ ۱۹ سپتامبر از آقای حامد کرزی برای سخنرانی دعوت کرده بود. درین مجلس ۱۵۰ نفر حاضر شده بود، درحالیکه دو قطار اول چوکبهای محفل که برای افغانها اختصاص یافته بود، این چوکی هارا حدود ۴۰ نفر همراهان کرزی و اعضای سفارتخانه های کرزی در نیویارک و واشنگتن اشغال کرده بودند، لیکن از جمله حدود بیست هزار افغان ساکن نیویارک فقط چهره یک نفر افغان (که ماموردولت نبود) درین محفل شناخته شده است.

۲۳ سپتامبر، لاس آنجلس تایمز: قوای مشترک خارجی در دو رو جنگ در دو روز گذشته در ولایات جنوب غرب کشور بتعداد ۳۵ نفر افغان را بیزیر نام "طالبان" کشته اند. در ولایت ارزگان قوای مشترک ناتو ۲۵ نفر را بیزیر نام طالبان کشته و در مقابل یک صاحب منصب پولیس مقتول و سه نفر پولیس مجروح شده اند. در ولایت هلمند نیز بتعداد ۱۰ نفر جنگجوی افغان بیزیر نام طالب کشته شده است. بقرار احصائی فوق ۷۰ نفر در دو روز از جانب قوای ائتلاف بقتل رسیده و حد اقل شش نفر افغان دیگر نیز مجروح شده اند. جنگجویان افغان (که بمقابل حکومت دست نداشته و سپاه اشغالگر خارجی می جنگند) بالای یک پس در شهر قندهار حمله کردند که کارگران همکار قوای خارجی را حمل میکرد و بتعداد ۱۹ نفر افغان که همه در استخدام خارجیه بودند کشته شده و سه نفر مجروح گردیده اند. باین ترتیب تعداد افغانهای مقتول در دو روز گذشته زاید از صد نفر تنهادر ولایات جنوب غرب اعلان شده است.

کتاب چامسکی پرفروش ترین کتاب سال در امریکا

پروفسور چامسکی (Chomsky) موسس زبانشناسی معاصر کتابی در سال ۲۰۰۴ نوشته تحت عنوان: (تفوق جوئی بایشتر از دیگران زنده ماندن: تلاش امریکا برای تسلط بالای جهان)

(Hegemony or Survival: America's Quest for Global Dominance)

که بقرار راپور لاس آنجلس تایمز مورخ ۲۳ سپتامبر برای باستاند احصائی گیری (مرکز فروش کتابهای چاپی در امریکا) پرفروش ترین کتاب سال بوده و باین ارتباط جایزه نمبر اول راحیز شده است. نماینده (مرکز احصائی گیری فروش کتاب) گفت: "هرکس خواسته باشد بداند که در قرن بیستم در جهان چه گذشته است، باید کتاب چامسکی را بخواند."

کتاب "تفوق جوئی بایشتر زنده ماندن از دیگران" مدعی است که سیاست خارجی امریکا در ظرف نیم قرن گذشته روش و نصب العینی را تعقیب نموده تاجهان را تحت کنترول خود درآورد، و باساس تعریف خود دولت امریکا از تروریزم، کشور امریکا یک دولت تروریستی بوده است. آقای شایویر رئیس جمهور کشور وینزویلا که در نوبت خطابه خود در ملل متحد، موسسه ملل متحد را "بی ارزش" و شخص پریزدنت بوش را "بلیس شریر" خواند، کتاب پروفسور چامسکی را بدست داشته و آنرا به اعضای حاضر

در تالار ملل متحد نشان داده گفت که "بسیار متأسف است چامسکی را قبل از آنکه وفات کند دیده نتوانسته است".
مطالب فوق عیناً از متن لاس انجلس تایمز ترجمه شده است.
اما پروفیسر چامسکی الحمدلله حیات داشته و بسن ۷۷ سالگی قرارداد. هنگامیکه هاشمیان در پوهنتون اندیانا تحصیل میکرد، پروفیسر چامسکی مدرس مضمون زبان شناسی بود و هاشمیان در جمله شاگردان این نابغه از او بسیار آموخته است. افغانها باید کتاب چامسکی را بخوانند.

قتل یک زن منور در قندهار نامردانه و قابل تقبیح است

۲۶ سپتامبر ۲۰۰۶: دیروز یک موتر سایکل سوار مسلح، صفیه عمه جان نماینده و مدیر وزارت آموزش را در شهر قندهار بیرون خانه اش هنگامی بقتل رسانید که روانه و وظیفه خود بود. در مراسم جنازه، مرحومه صدها نفر زن و مرد در یک مسجد اهل تشیع اشتراک نموده بودند. مرحومه صفیه عمه جان در دوره طالبان یک مکتب دختران را بطور مخفی تاسیس و اداره میکرد و طرفدار نهضت سوان و حقوق زن در افغانستان بود. انا لله و انا الیه راجعون.
مجله آئینه افغانستان قتل این زن منور افغان را یک فاجعه و یک عمل نامردانه دانسته آنرا تقبیح مینماید و برای مرحومه که در ماه مبارک رمضان شهید شده است مقام والای جنت عملی را مثلث مینماید.

استعمار میخواد قدرت مقاومت ملی قبایل پشتون را زایل و پشتونها را مانند رمة های گوسفند رام و اداره کند!!!

لاس انجلس تایمز سه روز مسلسل از تاریخ ۲۴ تا ۲۷ سپتامبر راپورتاژهای بسیار مفصل و مستند که هر کدام دو تاسه صفحه این روزنامه را اشغال نموده پیرامون شکنجه های غیر بشری عساکر امریکا در افغانستان که منجر بقتل اسیران افغان شده است، نشر کرده است که نشر ترجمه آنها از گنجایش این شماره بیرون است. این نوع افشاگرها از اعمال ضد بشری عساکر اشغالگر امریکا در دوره حکومت پرزیدنت جورج دبلیو بوش درین روزهای خاطری صورت میگیرد که پرزیدنت بوش قانونی به کانگرس امریکا پیش کرده و دران صلاحیت و دوام شکنجه اسیران را تقاضا کرده است. اما این تقاضا خلاف قانون اساسی امریکا و خلاف آرزوی مردم امریکا و مناقض با کنوانسیون بین المللی جنیتا بوده، مردم و جراید و دستگاه های تلویزیون، حتی سناتوران امریکا، بضد آن جبهه گرفته اند تا دیده شود چه تعدیلاتی درین قانون صورت میگیرد.

از مطالعه این نشرات و مثالهای مستندی که با ذکر نام صاحب منصبان شکنجه گر و محل و موضع وقوع شکنجه و چگونگی شکنجه که منجر بمرگ اسیران افغان شده است، خواننده باین نتیجه میرسد که پالیسی اشغال نظامی امریکا محور ساختن قدرت مقاومت ملی پشتونها و رام ساختن قبایل پشتون همانند رمة های گوسفند است تا سپاه امریکا بتواند بدوام اشغال و تطبیق اهداف ستراتیجیک خود در منطقه بدون دردرس موفق گردد.

۲۶ سپتامبر: آقای گوردن براون وزیر مالیه دولت بریتانیا که کانديد مقام صدارت بریتانیا بعد از استعفی تونی بلیر میباشد، در یک بیانیه حزبی در محضر اعضای حزب کارگر بریتانیا از پالیسی تونی بلیر صدارت کنتونی بریتانیا مبنی بر اشغال عراق و افغانستان و دوام جنگ در آنجا حمایت کرده و آنرا مکلفیت بین المللی بریتانیا خوانده است.

سوال من از مورخین و دانشمندان محترم افغان اینست که کدام یک از سه تاریخ ذیل روز واقعی استرداد استقلال با جشن استقلال افغانستان است:

- (۱) ۲۸ اسد که اعلحضرت امان الله خان رسماً اعلان کرده و هم رسماً تاریخ در بمان تجلیل میشود؟
- (۲) ۷ جوزا که در دوره سلطنت نادر شاه بحیث روز استرداد استقلال افغانستان شناخته شد؟ (۳) اول سنبله که بخاطر وفرت میوه جات و کیفیت موسم در کابل بحیث جشن استقلال تجلیل میشود؟

اکنون وظیفه مورخین مملکت است تا این بدعت را تصحیح کنند!

اسمال در دوره حکومت کرزی جشن استقلال در کابل فقط برای نیم روز تجلیل شد و آن لذت و کیفیتی که مردم از جشن یک هفته ای در چمن حضوری میکردند وجود نداشت. بنظر من خجالت او راست که یک رسم گذشت دوساعته را جشن استقلال بنامیم. جشن استقلال باید مطابق اعلان رسمی اعلحضرت امان الله خان بتاريخ ۲۸ اسد برای یک هفته مانند سابق در چمن حضوری برگزار و تجلیل شود تا مردم، خصوصاً اطفال کشور، خاطره جشن استقلال کشور خود را بخاطر بسپارند و آنرا گرامی بشمارند.

من موضوع تثبیت تاریخ اصلی استرداد استقلال افغانستان را بمورخین و دانشمندان کشور میسپارم و هم نظر هموطنان خود را پیرامون تجدید جشن یک هفته ای در چمن حضوری کابل انتظار دارم. با احترام
کبیر الله سراج - ارواين کلفورنيا - ۲۷ اگست ۲۰۰۶

۱۳۸۶/۶/۲۶

از پروفسور دکتر ذبیح الله التزائم

غربتسرا

ز خواب غفلتم بیدار گشتم
از او لیکن یکی یکبار گشتم
درست از نیم راه هشیار گشتم
غریبی آمد و نادار گشتم
بلا طائل پس قنار گشتم
خدا! نا حال کشتی چار گشتم!
من حافی دو پا بر خار گشتم
چو دم تیشه نجار گشتم
سر هم چو گنبد دوار گشتم
بسان ساعت دیوار گشتم
بیک پا جسته صدها بار گشتم
به دورش چون خط پرکار گشتم
کنون چیزی که هستم "شار گشتم"
میسر نیست در گلزار گشتم
پس گپ های بیمقدار گشتم
چون نخل بی بروی بار گشتم
ز سرتا پا ز خود بیزار گشتم
نمی بُردم ولی ناچار گشتم
غلام غاصب چو تار گشتم
که کرد همراه ما پیکار گشتم
سپند آسای اینکار گشتم
قبول خاطر فریار گشتم

چو در غربتسرا بسیار گشتم
بحرف اجنبی خوش باورم بود
بقصد آشتی با خصم رفتم
غبار خاک کابل دولتم بود
چو سنگ آسیا گشتم لب خشک
وطن گفت هر کرت مرگست اسارت
شدید آزرده بودم در غریبی
بپا سنگی نمود رفتار من کند
دم ایستادن از پا گشت پایان
بیک جا ماندم هر چندی دویدم
عصا گفت همت از من باید آموخت
من هم طواف میهن کردم از دور
به شهرم کو چه گردی بود مقبوح
منم کوچی مسیرم دشت و صحراست
گذشت ایام لا طائل بدینا
مال اقدام از کار و غریبی
برنگ شمع بودم تن در آتش
جغ غربت مرا بر شانه افتاد
خجالت می کشم زین خود پرستی
ز هر کشور بهر نام و نشانی
به دودم کور کردم چشم بد خواه
از آنرو (التزائم) ای کاش قدری

باستقبال دوغزل عارفانه، دوعارف شیر
"صائب" و "عطار" رحمت الله علیهما
منتشره، صفحه ۵۲ شماره ۱۰۲ آئینه
از طبع: عبدالصمد وها بزاده (فریار)

در کاخ تن دل خوشی از روزگار کو؟
در قصر جان آئینه ای بی غبار کو؟
بی درد یا طراوت رنگ بهار برد
در باغ عیش بوی گل اعتبار کو؟
در شرع عشق آب و هوای وفانماند
آنجا نشاط زندگی مثل بهار کو؟
در کنج عافیت که ازو نام میبرند
یک گوشه ای که دل دروگرد قرار کو؟
عیش و نشاط بزم خرابات مرده است
شبهای روشن و دل امید وار کو؟
در دورما که شمع خرد مرده میرو
نور چراغ معرفت کورگار کو؟
تار امید بزلزله پریشان کرده پسته ای
خاطر جمع و سلسله ای تابدار کو؟
شویم، نگار خانه، غفلت به اشک، لبک
چشمی که گردد از عبرتی اشکار کو؟
شوریدگان بکنج خرابات خزیده اند
آنجا دل نغفته شب زنده دار کو؟
اندر جهان عشق (سنائی) و (مولوی)
چون (جامی) و (انصاری) و (التزائم)؟
در معرفت چو حافظ و سعدی خوش کلام
مثل "کلیم" و "صائب" و (شیخ عطار) کو؟
آنرا که کوس شاهی ملک سخن زنده
غیر از نظامی و دهمه شیر و دیار کو؟
چون بیدل شکسته دل اندر جهان راز
در نثر و نظم و معرفت آئینه دار کو؟
در این جهان تنگتر از سینه، بغیل
جز خاطر حزین و دل داغدار کو؟
در گردباد حرص و هوسای صبح و شام
غیر از هوای تیره ای پراز غبار کو؟
(فریار) در مقام ادب گفتگو بس است
جائی بقلب نازکت از بهر یار کو؟

یافتای این بیت استاد سخن جناب
ملک الشعراء (هاتف) :

"رسیده یاس بسروقت زندگی (هاتف)
به آن غرور که از خضر التجانکنم"

از طبع سید عبدالقادر (جاهد)

یاس

به درد زندگی اندیشه دوا نکنم
بسر نوشت اذل سعی نارسا نکنم
بهای آب حیات گریه ابرو باشد
ز تشنگی طلب چشمه بقا نکنم
ز کاروان حقیقت سراغ پائی نیست
از آن دشت جنون بر کس افتد انکنم

چو خوربراه سفرنیمت بکس محتاج
به التجاسر خود خم به پیشوانکنم
خلیل واربر آتش گرافتم صد بار
بجز حدیث ز توحید کبریا نکنم
به پای دل سفسر خطه رضا دادم
دگر به عرضه دوی تکیه بر عصا نکنم
گذشت دور جوانی و شورم از دل رفت
هوای عشق بدین قامت دوتانکنم
دگر ز صحبت بیگانه لب فروستم
سخن بجز به سخندان آشتانکنم

براه و رسم سخن در طریق اوستادم
اگر که شیوه اوستاد را ادا نکنم
رسیده یاس چو (هاتف) بداد دل (جاهد)
"به آن غرور که از خضر التجانکنم"

راپور کمیسیون استخبارات امریکا پیرامون نتایج جنگ عراق

کمیسیون بیطرفی که برای تدقیق بالای استخبارات امریکا بارتباط اشغال عراق و نتایج این جنگ بارتباط منافع ملی امریکا مقرر شده بود، راپور خود را بمقامات مربوطه تسلیم داده و یک قسمت این راپور سری راجراید امریکا بدست آورده و منتشر ساخته اند که بضرر حکومت بوش تمام شده و او این طرز العمل رایک مانور سیاسی رقیبان خود برای انتخابات خوانده است. دواپراگراف مهم نتیجه گیری راپور مذکور قرار ذیل است:

"We assess that the Iraq jihad is shaping a new generation of terrorist leaders and operatives," reads one of the main conclusions of the report.

"The Iraq conflict has become the 'cause celebre' for jihadists, breeding a deep resentment of U.S. involvement in the Muslim world and cultivating supporters for the global jihadist movement."

"There was a debate as recently as two weeks ago about whether Iraq is advancing or debilitating America's interests," Emanuel said. "You have now the best minds of American intelligence saying it's debilitating, and that is affecting the political terrain for this election."

ما از زیبایی میکنیم که جهاد عراق یک نسل جدید زعماء و عمال تروریستی را خلق کرده است.

"جنگ عراق "کلید مسرت" جهادست ها (مجاهدین) شده و بمقابل مداخله امریکا در جهان اسلام نفرت شدید تولید نموده و موجب تنویر حامیان تحرک جهاد جهانی شده است.

سنانور هم امانویل از حزب دیموکرات گفت: " بحث و مناقشه ای تادو هفته قبل جریان داشت که آیا جنگ عراق منافع امریکاراتامین کرده یا متضرر ساخته است. اکنون شمارا پور متفکرین عالی امریکا رادر ساحه استخبارات بدست دارید که میگوید این جنگ بضرر امریکا تمام شده و این نتیجه گیری فزاینده سیاسی رادر انتخابات آینده متاثر میسازد.

اما پریزیدنت بوش گفت: " اینکه میگویند جنگ عراق یک اشتباه بوده من با این نوع استدلال جدا مخالف هستم. " سخنگوی قصر سفید گفت که دیموکراتها بالای یک قسمت راپور اکتاء میکنند در حالیکه راپور مذکور از طرز استدلال پریزیدنت بوش که عراق را جبهه مرکزی مقابله با تروریسم خوانده، حمایت کرده است. (تلخیصی از راپورتاژ مفصل لاس آنجلس تایمز مورخ ۲۷ سپتامبر ۲۰۰۶).

بازدید کرزی ازممل متحد و قصر سفید و جنرال مشرف در امریکا

آقای حامد جان کرزی که بخاطر حفظ چوکی چند روزه خود امریکا و اروپا برای جنگ و کشتار ملت خود دعوت کرده و بخاطر سیاست خامی که در کشور خود و هم در منطقه بازی میکند، در نزد ملت منقور و در نزد همسایگان مشکوک و نامطلوب است، تصمیم گرفت تادر جلسات ملل متحد در نیویارک خود نمائی کند و هم بواسطه گشتن بیاید تادر پریزیدنت بوش عروسک خود را با سرخی و سفیدیه جدید بوطش بفرستد. اما اشتباه او این بود که با مشرف در ملای عام و هم در محضر بوش مناقشه نماید، چونکه ازین مناقشات خلیه خند و بازنده برآمد. کرزی در مقابل مشرف که تربیت یافته دبستان انگلیس است، مثل یک طفل صحبت میکرد؛ مثلاً کرزی میگفت که پاکستان باید مبارزین افغان را دستگیر و تسلیم و مکاتب اسلامی را در پاکستان بسته کند، چونکه این مکاتب تروریست و افراط گران تربیت میکنند. این تقاضای کرزی دونکنه ضعیف دارد: یکی اینکه فلسفه تاسیس پاکستان مبتنی بر جهاد اسلامی بمقابل هندوستان میباشد، دیگر اینکه چنین تقاضا از جانب رئیس دولت اسلامی افغانستان، ضدیت و دشمنی او را با اسلام نشان میدهد. مشرف بجواب او گفت که ملاعمر و طالبان اتباع افغانستان هستند و بداخل خاک افغانستان قیام کرده اند که از حیطة نفوذ و کنترول او خارج است و حکومت کرزی پروپلم های عمیق کشور خود را نادیده گرفته و مانند شتر مرغ با چشم کور باریشه و منبع تخطی و تجاوز معامله میکند. دو کشور نباید باهم مقایسه شوند، زیرا در حالیکه پاکستان حکومت و اردوی قوی دارد، در افغانستان همه چیز ازهم پاشیده است.

"Karzai had denied the deep problems of his own country, turning a blind eye, like an ostrich," to the sources of violence within Afghanistan. And the two nations should not be compared, because while Pakistan has a strong government and military in Afghanistan everything had broken down."

کرزی بالای مصالحه اخیر مشرف با قوم و زیری انتقاد کرد و گفت بعد ازین طالبان و پیروان القاعده به وزیرستان پناه میبرند و بار سنگین جنگ با تروریسم بالای عساکر افغان و قوای ائتلاف بین المللی در افغانستان می افتد. مشرف بجواب گفت که طرز معامله او یعنی صلح باباغیان بداخل شرایط معین راه خوبتر و مفیدتر مقابله با تروریسم میباشد، در حالیکه حکومت کرزی نه بوضع اقتصادی مردم خود توجه کرده، نه از تخطی و تجاوز جلوگیری توانسته و نه از تزئید مواد مخدر جلوگیری توانسته است.

این قسمت بیانات کرزی در CNN بسیار جالب بود که گفت: " من از مشرف تقاضا دارم تعهد کند که بیشتر همکاری نماید، مبارزین را دستگیر کند، مکاتب اسلامی را که تروریست تربیه میکنند بسته سازد، و حکومت مرا برسمیت

بشناسد. " ملاحظه میفرمایند که نکته آخر، یعنی تقاضای کرسی برای برسمیت شناختن حکومت او از جانب مشرف، چه معنی دارد؟! و اینرا هم باید خاطرنشان ساخت که بسته ساختن مکاتب اسلامی در پاکستان تقاضای دیرینه و مکرر دولت هندوستان میباشد.

مشرف درصحبیت تلویزیونی دیگر خود عدم اتکاء خود را بالای دولت امریکا با این کلمات ظاهرا ساخت؛ از اوسوال شد که "در انتخابات آینده در پاکستان آیا بن لادن برنده خواهد شد یا پریزدینت بوش؟" و او چنین جواب داد: "هردوی شان بطور خجالت آمیز میبازند..."

He said he had never supported the U.S.-led invasion of Iraq and continued to believe that "it has made the world a more dangerous place."

بجواب سوال دیگر ارتباط اشغال عراق، جنرال مشرف گفت: " من اشغال عراق را توسط امریکا مرکز حمایت نکرده ام و باین عقیده ادامه داده ام که این حرکت امریکا دنیای ما را جائی بمرا ب خطرناکتر ساخته است."

منظور مسئول مجله آئینه از گزارش بیانات مشرف تأیید یا خوشبینی از او نیست، زیرا موقف مادر برابروش حکومت مشرف بمقابل افغانستان قبلا در سرمقاله شماره ۱۰۳ بیان شده است، و اکنون نیز ازموقفیت مشرف در اذهان عامه امریکارنج میبریم وتشویش داریم، چونکه هم منافع واهداف ملی خود را حفظ کرد وهم در نزد جهان اسلام کریدت گرفت، از جانب دیگر، از بیعقلی و بی کفایتی و الهه دست بودن زعم کشور خود نهایت متاثر شدیم، که نه تنها در مقابل مشرف خورد شد و کم آمد بلکه او یگانه زعم یک کشور اسلامی بود که درموسسه ملل متحد، به تحریک وتشویش امریکا، از پرورده اتومی کشور همسایه ایران انتقاد کرد.

پریزدینت بوش و سخنگوی قصر سفید در ختم مذاکرات بین بوش، مشرف و کرسی اعلام داشتند که دولت امریکا باختلافات و اتهاماتیکه بین دو کشور همسایه پاکستان و افغانستان وجود دارد مستشعر بوده، ولی از صحبت های واشنگتن از سران دو کشور این تعهد گرفته شد تا در مبادله استخبارات راجع باشرایط بین خود وهم با امریکا مساعی بیشتر بخرج بدهند.

Karzai, who is struggling with declining public support at home.

جراید امریکا از تقلیل روز افزون حمایت مردم از حکومت کرسی گزارش داده اند.

آقای حسین حقانی (پاکستانی الاصل)، مدیر مرکز روابط بین المللی پوهنتون باستان گفت: "ملاقات واشنگتن در مناسبات بین دو کشور همسایه تغییر بنیادی رونما نمیسازد، چونکه پاکستان نمیتواند حمایت خود را از گروهی متوقف سازد که از آن بحیث الهه نفوذ خود در واقعات افغانستان استفاده کرده است. دورویی بارتباط موقف پاکستان فقط بخاطر اینکه دعوت طعام شب در قصر سفید داده شد از بین نمرود."

بنظر آئینه افغانستان کرسی بایست به سرخی و سفیده و لبینعت خود اکتفاء و از ملاقات و مناقشه با مشرف در واشنگتن پرهیز میکرد، زیرا نه تنها مناسبات او را با مشرف تیره تر و خرابتر ساخت، بلکه طرزا استدلال طفلانه و تلاش کرسی را برای حفظ چوکی بقیمت خون مردم افغانستان و دشمنی با اسلام، و هم کوچک بودن او را بمقابل مشرف ظاهرا ساخت. فاعتبروا یا اولی الابصار. دکتور سیدخلیل الله هاشمیان

بحواله لاس انجلس تایمز مورخ ۲۷ سپتامبر، جنرال چهارستاره ای امریکاموسوم به (Dan K. McNeil) بحیث قوماندان عمومی قوای ائتلاف بین المللی در افغانستان مقرر شده و سرانجامه فروری ۲۰۰۷ شروع بکار مینماید. خبر میگوید که جنرال مذکور قبلا در سالهای ۲۰۰۱ تا ۲۰۰۳ بحیث جنرال سه ستاره ای در راس قوای امریکا در افغانستان قرارداداشت و اکنون باموافق سرمنشی موسسه ناتو باردیگر بحیث قوماندان اعلی قوای مشترک ائتلاف بخاطری مقرر شده که حملات طالبان در افغانستان شدت یافته وموجب تشویش امریکا و ناتو را فراهم ساخته است. خبر اضافه میکند که به تعقیب قتل تنیوال والی پکتیا، روزه شنبه ۲۶ سپتامبر بالای داود صافی والی هلمند بدقترش حمله انتحاری صورت گرفت که در اثر آن ۹ نفر عسکر و ۹ نفر از مردمکی بقتل رسیده اند، ولی بشخص والی آسیب نرسیده است. خبر اضافه میکند که با تقرر جنرال مکینل تزئیدی بقوای ناتو در نظر گرفته شده و از کفایت ومهارت این جنرال چهارستاره ای توقع میرود که هشته چهارهزار نفری بقایای طالبان از هم باشد وهم همکاری بیشتر بین افغانستان و پاکستان در ساحة مقابله باتروریزم صورت بگیرد.

جلد دوم تاریخ موهن لال

زندگی امیر دوست محمد خان امیر کابل

در ۴۵ صفحه بزبان دری از دفتر مجله، آئینه یا از فامیلی مارکیت و میوند مارکیت در کلفورنیا، و از افغان مینی مارکیت و افغان مارکیت در ویرجینیا بدست آورده میتوانید. قیمت ۳۰ دالر.

نامه ای پر محبت از ادیب سرشناس، جناب آقای عبدالوهاب فرزانه

دانشمند محترم جناب داکتر صاحب هاشمیان

سلام و احترام مراقبول فرمائید. صحت و سلامتی شمار در همه امور از بارگاه ایزدی تمنا مینمایم. ضمن مرور به محتویات شماره ۱۰۲ مجله، مبارز آئینه افغانستان، نظرم را مضمون عالمانه، شمای در باره، مرحوم علامه اقبال در صفحه ۶۷ جلب کرد؛ میتوان گفت که با این تفصیل علاقمندان افکار اقبال و ادب دری را شناخت پهلوی گوناگون عقاید و آثار آن دانشمند شرقی، از قبیل عرفان، سیاست و جهان داری و بیداری مسلمین و فضایل زبان و ادبیات دری رهنمائی استادانه فرموده اید. همچنان شرح مزیدی که درباره مکتبهای چهارگانه، ادبی و سیرت کاملی آنها و ناله، نی از اجزای یک فرد معروف علامه تحت جملات "یک چمن گل، یک نیستان ناله، یک خمخانه می" پیمان آمده است، نیز برای تشنگان، مفهوم سبکی ادبی درس مکتبی است که با اینگونه کلمات رسا و حسن بیان نواز شگره شهای اهل دل و شیفتگان سخن گردیده است. با این تذکر ضروری، دوباره شعر محرمین حضرت پیدل و شیخ دارا، هروی را که درباره ناله و اثرات آن زیب مجموعه اشعار دست داشته، من بود، برای نشر میفرستم. با احترام. ۲۲ اگست ۲۰۰۶

از حضرت پیدل (رح)

از جراحت زار دل، چیده است دامان ناله ام
میرسد یعنی ز کوی گل فروشان ناله ام
دیده درد آلوده، محرومی دیدار کیست
کز شکست اشک میجوشد ز مژگان ناله ام
هم عیان درد دل عمریست از خود میروم
نسبتی دارد به آن سرو خرامان ناله ام
دید و وادیدم برون پرده، رنگست و بس
هر کجا باشم چه پیدا و چه پنهان ناله ام
باد و عالم اضطراب، اظهار مطلب خامشی است
صد جرس دل دارم، امانیست امکان ناله ام
خنده، گل رانمک از شور بلبل بوده است
حسن او بی پرده شد تا شد عریان ناله ام
درد عشقم قصه، من بشنو و خامش باش
تا نباشم داغ، چون گشتم نمایان ناله ام
از شکست شیشه، دل آنقدر غمگین نیم
درد آن دارم که خواهد شد پریشان ناله ام
چون سپند نیست خاکستر دلیل خامشی
سرمه گشتم، تاببیند چشم یازان ناله ام
راز دل چون موج، پوشیدن ندارد سازم
میدرد در هرتبیدن، صد گریبان ناله ام
(پیدل) از مشت غبار حسرت آلودم مهر سرخون افغان گشته با افکار آزادی عجین
یک بیابان خار خارم، یک نیستان ناله ام

از شیخ دارا، هروی

لب ز افغان ماند و ما را ابتدای ناله است تهیت گویم با هم یارب این فرخنده روز
درد دل بسیار، فرصت تنگ و جای ناله است
همدمی چون نمی بینم، هم آوازی کنون
بند بند عضومن، ورنه برای ناله است
از گرانجانی فغانم، نشنوند اهل زمین
گرچه گوش آسمانها پرسی ناله است

دل کند شیون ز هر جان ناله ای آید بگوش
بلبل ما در چمن درد آشنای ناله است
بزم عاشق را نباشد مطربی دیگر بکار
وای وای ناله باشد، های های ناله است
باهمه ضعف دلم (دارا) حریف ناله کیست؟
خمس خوش باشد اگر زور آزمای ناله است
در مجلس تجلیل استقلال در جنرال قونسلگری لاس آنجلس قرائت گردید

مرحبا بر یاد و بود روز استقلال ما
ما بحفظش با سوجان و ببال ایستاده ایم
ارث اجداد است بر ما حفظ ناموس وطن
هر چه از جنس شرف موقوف آزادیست و بس
در مسیر حریت از کشتن و بستن چه باک
دوره دخل تجاوز گر بملک ما گذشت
سیلی دندان شکن بر همه جواران حریص
دشمنان بر خاک ما دارند چشم آز سرخ
اینها ما را نبخشید عید و نو روز انبساط
تا که باشد بر سماء چرخ قیل و قال ما
بیگمان نیروی استقلال باشد بال ما

هاتف اخلاقی سیاسی گشته است حرمت بهرز
شرم باد از دم ز عمق جبهه زد (۱) جنرال ما

هنگامیکه شاغلی حامد کرزی در مصاحبه خود با جنرال مشرف گله کرد که مصالحه او با قبایل وزیری بمصلحت افغانستان نبوده بلکه بارگران جنگ با تروریزم را بدوش افغانستان و قوای ائتلاف میگذارد؛ مشرف جواب داد که بنظر او صلح و مصالحه با قبایل، راه بهتر مبارزه با تروریزم میباشد. اما یکاش شاغلی کرزی معنی این سخن را نمیفهمید!

بهر حال آنچه در دو هفته اخیر از زبان اولیای امور امریکا و کانادا شنیده میشود، بطور غیر مستقیم نظرمشرف را برای مذاکره و مصالحه با مجاهدین تأیید میکند. اینک بیانات آقای بل فریست (Bill Frist) عضو حزب جمهوریخواه و رئیس سنای امریکا هنگام بازدید از قزلات افغانستان که در روزنامه مورخ سوم اکتوبر لاس آنجلس تایمز نشر شده یکجا میخوانیم:

Frist Says Afghan War Can't Be Won

From the Associated Press

QALAT, Afghanistan — U.S. Senate Majority Leader Bill Frist (R-Tenn.) said Monday that the war against Taliban guerrillas in Afghanistan could never be won militarily, and he urged support for efforts to bring "people who call themselves Taliban" into the government.

Frist said he learned from military briefings that Taliban fighters were too numerous and had too much popular support to be defeated on the battlefield.

"You need to bring them into a more transparent type of government," he said during a visit to a military base in the Taliban stronghold of Qalat. "And, if that's accomplished, we'll be successful."

Afghanistan is suffering its heaviest insurgent attacks since U.S.-led forces ousted the fundamentalist Taliban regime in late 2001 for harboring Al Qaeda leader Osama bin Laden.

The U.S. military said today that two American troops and one Afghan soldier were killed in fighting in Kunar province.

Frist said that asking the Taliban to join the government was a decision to be made by Afghan President Hamid Karzai. Spokesmen for Karzai could not be reached for comment.

Sen. Mel Martinez (R-Fla.), accompanying Frist, said that negotiating with the Taliban was not "out of the question," but that fighters who refused to join the political process would have to be defeated.

"A political solution is how it's all going to be solved," he said.

Frist said there appeared to be an "unlimited flow" of Afghans and foreigners "willing to pick up arms and integrate themselves with the Taliban."

بل فریست رئیس سنای امریکا در روز قزلات گفت که جنگ بمقابل طالبان باغی در افغانستان از طریق نظامی موفق شده نمیتواند، و او از مساعی ای حمایت کرد که طالبان را با اشتراک در حکومت جلب کند. فریست گفت از اطلاعات نظامی که باورائه شده این واقعیت را آموخته است که تعداد طالبان جنگجو بسیار زیاد بوده و بحد زیاد از حمایت ملت برخوردار میباشند که نمیشود آنها را در میدان جنگ مغلوب ساخت. بلکه مجبورت احساس میشود آنها را در یک حکومت شفافتر سهیم سازیم که اگر این کار صورت بگیرد بمافوقیت دست میدهد. سناتور فریست هنگامیکه از پایگاه نظامی امریکادر قزلات دیدن میکرد این مطالب را بیان داشت.

فریست گفت تقاضا از طالبان تا در حکومت سهیم شوند تصمیمیست که باید رئیس جمهور حامد کرزی بگیرد، اما سنگینی کرزی میسر نشد تا نظروا در زمینه فهیده میشد. سناتور میل مارتینز (Mel Martinez) که بمعیت سناتور فریست میباشد گفت که مذاکره و مفاهمه با طالبان "ناممکن نمیشد"، اما آنها تکیه سهیم شدن در پرورسه سیاسی را قبول ندارند، باید مغلوب ساخته شوند. او افزود که یک راه حل سیاسی همه معضلات را حل میکند.

سناتور فریست گفت: بنظر میسر شد که عده لامحدود افغانها و خارجیا میخواستند مسلح شوند و به طالبان بپیوندند، اما یگانه طریق برنده شدن ازین ماجرا اینست که "تعداد زیاد مردمی را که خود را طالبان می نامند یکجا ساخته آنها را در یک حکومتیکه از مردم بیشتر نمایندگی کند سهیم سازیم."

سناتور فریست علاوه کرده که مقابله با اشرا از طریق ربودن دلهاو داغهای آنها راه حل نهایی میباشد. جنگ و عملیات نظامی برای غالب شدن بالای اشرا بنظر من راهی نیست که برنده شود. من اینطور می بینم که طالبان همه جا را فرا گرفته اند.

اقتباس از (افغان رساله) منطبعه کانادا، شماره ۸۸، اگست ۲۰۰۶ (ترجمه از من انگلیز صفحه ۲۷)

آقای جک لیتن (Jack Layton) زعیم پارلمان کانادا گفت کانادا باید عساکر خود را در ماه فروری ۲۰۰۷ از افغانستان احضار نماید و بجنگ با اشرا رقوم بوش خاتمه دهد. او در یک کنفرانس مطبوعاتی در اتاوا گفت: "این جنگی است نامعقول، غیر متوازن، و فاقد استراتیجی که هدف آن رسیدن بصلح باشد." لیتن گفت کانادا نباید راه و روش رئیس جمهور امریکا را در افغانستان تعقیب کند، بلکه بعضی آن "بکمکهای بشری، بازسازی و حصول صلح دوامدار بپردازد، نه اینکه بجنگ اشرا رقوم بوش دوام بدهد." لیتن علاوه کرده که کانادا باید از یک سیاست خارجی ساخت کانادا بیروی کند که مبتنی بر واقعیت باشد نه بر ترس و هراس، یک سیاست خارجی کاملاً مستقل، و نه از یک ایدئالوژی وارد شده، سیاستیکه دنیا را بطرف صلح رهنمون شود، نه از سیاست امریکا که جنگ در جنگ است." آقای لیتن سوال کرده که "چرا ما باید از سیاست دفاعی تحمیل شده از طرف حکومت بوش کورکورانه تعقیب کنیم؟" او گفت لیبرالها و محافظه کاران هر دو ادعا دارند که بخاطر اشتراک کانادا در جنگ افغانستان، کانادا مصونتر شده است، اما مردم کانادا از خود میپرسند که آیا بخاطر سهیم کانادا در جنگ مصونیت کشور ما صدمه ندیده است؟ از آغاز سهمگیری کانادا در جنگ تا امروز ۲۸ عسکر و یک دیپلمات ما کشته شده اند!

He said the only way to win was to "assimilate people who call themselves Taliban into a larger, more representative government."

"Approaching counterinsurgency by winning hearts and minds will ultimately be the answer," Frist said. "Military versus insurgency one-to-one doesn't sound like it can be won. It sounds to me... that the Taliban is everywhere."

نویسنده: بروس ریچاردسن

متن انگلیسی این مقاله قبلاً در شماره ۱۰۳ آنتینه نشر شده و مطابق وعده ترجمه آن اینک تقدیم میشود
 "آنچه راهبران سیاسی تصمیم میگیرند، موسسات استخباراتی آنرا تحقق می بخشند." (هائری کیسنجر)

بمنظور ارزیابی سیاست خارجی امریکا، موضوع اسامه بن لادن باید جزء حتمی و اساسی هرنوع بحث و مناقشه قرار گیرد. هیچکس انکار نمی‌تواند که در عقب روابط و مناسبات بین امریکا و افغانستان، اسامه بن لادن بحیث نیروی محرک و مهیب قرار دارد. اما عده زیادی ناظرین بالای اعتبار و مقیدیت این ستراتیژی امریکا و اینکه موثریت آن بطور همه جانبه تحقیق و ارزیابی نشده، انگشت انتقاد گذاشته اند. راجع باصلاح و بهبود دستگاه استخبارات امریکا که سیاست خارجی امریکا بالای آن اتکاء دارد، تحقیقات زیاد نشر شده و نشان میدهد که درون استخبارات امریکا مملو از دروغهای شاخدار، صحنه سازی و تبلیغات دروغین بوده، ولی بمنظور تأیید یک هدف و نصب العین معین دولت، ظاهر خود را آراسته و پاکفایت نشان میدهد. کسانیکه بالای سیاست خارجی حکومت فعلی امریکا انتقاد میکنند، میگویند که سیاست "جنگ بمقابل تروریسم" بهانه ایست برای دست یابی و تسلط بالای منابع انرژی شرق میانه و محاصره نظامی چین که اکنون در زمینه ذخیره انرژی در موقف رقیب عمده امریکا قرار گرفته و همین تشویش است که امریکا معقولیت تأسیس پایگاه های نظامی خود را بمنظور تأمین برتری اقتصادی در منطقه، برخ مردم میکند. برای معلوم ساختن حقایق پیرامون مدعیان فوق و دیگر حقایق غیر قابل انکار، دو نفر ژورنالیست نامدار فرانسوی به ریسرچ و تحقیق پرداخته و اسناد مهمی راجع به حقایق و واقعیت ها بدست آورده و نشر کرده اند. این اسناد ثابت میسازد که امریکا به پیروی از سیاست "تفوق و تسلط جهانی" خود حتی قبل از حادثه ۱۱ سپتامبر تصمیم حمله بر افغانستان را داشت. بنابراین برای اثبات این مقوله که "در جنگ اولین کشته، حقیقت میباشد" مطالعه و تحلیل مقالات فرانسوی بعنوان "حقیقت غیرمجاز" بخوانندگان این سطور عمق سیاست و تصمیمات روزمره قبل از جنگ حکومتهای کلینگتن و بوش را بر ملا میسازد.

سوال عمده و اساسی اینست که: آیا تصمیم دولت امریکا برای حمله بالای افغانستان قبل از حمله ۱۱ سپتامبر بالای مرکز تجارت جهانی در نیویارک و پنتاگون در واشنگتن، گرفته شده بود یا بعد از آن؟ اگر تصمیم حمله و آغاز جنگ قبل از ۱۱ سپتامبر توسط پریزیدنت بوش صادر میگردید، استخبارات امریکا چه نوع معقولیت قابل قبول در آنوقت برای مردم امریکا، کانگرس و جهان ارائه و تبلیغ میتوانست تا این جنگ تجاوزی را که متناقض با همه قراردادها و معاهدات بین المللی امریکا میباشد، معقول و حق بجانب نشان بدهد؟ "حقیقت غیرمجاز" اسناد مبتنی بر ریسرچ و تحقیق است که توسط (JEAN CHARLES BRISARD) و (GUILLAUME DASQUIE) تهیه و نشر شده و سوالات بالا و هم بیک عدد اتهامات که پیوسته بالای پریزیدنت بوش صورت گرفته و او را شخص بی تفاوت و بی پروا بقوانین داخلی امریکا، مندرجات قانون اساسی امریکا، تصمیمات کانگرس و قوانین بین المللی میخوانند، جوابهای قانع کننده دارد. آقای BRISARD که قبلاً عضو بلند رتبه موسسه استخبارات فرانسه بود، اکنون بحیث مشاور معاملات تجارتی و موسساتی و هم بحیث خبرنگار سیاسی کار میکند. راپور او بعنوان "شبکه اقتصادی فامیل بن لادن" سفارش و هدایت موسسه استخبارات فرانسه تهیه شده و اعضای پارلمان فرانسه همین راپور را بحین بحث و تدقیق بالای شبکه مالی تروریسم جهانی مدار اعتبار و مورد بحث قرار داده بودند. نامبرده در پوهنتون جارج تاون و واشنگتن و هم در فرانسه تحصیلات عالی خود را تکمیل کرده و دیپلومهای تحصیلات عالی در رشته های حقوق مقایسی، تمویل و روابط مالی بین المللی و هم دیپلوم PH.D. در حقوق بین الدول حاصل نموده است.

معاون آقای GUILLAUME DASQUIE ژورنالیست مسلکی در امور تحقیق و ریسرچ بوده و در عین زمان مدیر مسئول مجله معروف (INTELLIGENCE ON LINE) میباشد. نامبرده برای چند دستگاه رادپوئی و تلویزیونی کار کرده و یک رساله تحقیقی تحت عنوان "دروغ شاخدار: تئوریه و خیالافیه پیرامون حملات ۱۱ سپتامبر" (SEPTEMBER ۱۱ ATTACKS) THE APPALING LIE: THEORIES AND FANTASIES ABOUT نشر کرده است. آقای DASQUIE یک دکتر و در حقوق و دکترای دیگر در رشته علوم سیاسی و سوسیالوجی از پوهنتون سوربون حاصل کرده است.

به راپور آقای DASQUIE البته تابه "اشتباه سیاسی - POLITICALLY INCORRECT" رامینزند، چونکه این راپور اکثر اپورتهایر که میدای جهانی درباره حادثه ۱۱ سپتامبر نشر کرده، رد نموده و آنها را مولود نفوذ و تبلیغات دولت امریکا دانسته که بمنظور اهداف اقتصادی و ستراتیژیک خود حقایق را پوشانیده و حمله و جنگ بالای افغانستان را یک حادثه آنی که گویا شب در میان تطف کرده و بیجواب حمله ۱۱ سپتامبر بوده، جلوه داده است. حقیقت غیرمجاز" بیانگر دروغها، صحنه سازیها، غولاندنها، جنتایات جنگی، پروپاگندهای ساختگی، اختلاس و تقلب دولت امریکا و حرص و آزموسسات سرمایه گذاری (CORPORATE) امریکا میباشد. این راپور که بیانگر موضوعات بسیار حساس سیاسی بوده و رویدادهای فجیع جنائی، قانون شکنی، جرایمی که توسط پارلمان دارای اکثریت از حزب جمهوریخواه نادیده گرفته شده یا پوشانده شده، پارلمانی که از مردم مدحش امریکا مجزا شده و نتیجه

بک اینا مردم جاب مونی موبن سید بز به بنگ اسارت

به سختی دسیه چال آریه

به کنج تنگ زندان برخیزد

ز آب زندگانی دست شستن

اسید عافیت از هم بریدن

ره سیلاب از خشاک بستن

به موکوه گرانی را کشیدن

خذف را گوه شهوار کردن

به مرغان سنگ خار را بریدن

به شستن بردن از نجسیا

به فرق سرب راه شکن دویدن

نباشد اقتدر سخت و مشکل

که خود را زیر دست غیر دیدن

این سخن از مردم بهشت نوزاد، به هم می آید و به جاست سخن
و در هر روز بهشت نوزاد، بهشت نوزاد، بهشت نوزاد، بهشت نوزاد

این تحفه، زیبا از طرف استاد پیش در محفل ۱۹ اگست به حاضرین توزیع گردید.

شماره مسلسل ۱۰۴

حلول ماه مبارک صیام و فرخنده عید سعید فطر را تبریک میگوئیم

آن همان ترس و دهشتی است که دولت پریزدنت بوش قصد ابهردم امریکانبلخ و تولید میکنند، وگو یاخود پارلمان امریکا باعمال جنائی آغشته شده است. این سند محتوی افشاگری مستند که دریکمده کشورهای اروپائی ممنوع ورود قرار گرفته است، رویداد مستندی است از جناح سیاه و تاریک سیاست خارجی امریکا که با اسناد قاطع و غیرقابل انکار نشان میدهد امریکا تصمیم حمله برافغانستان را قبل ازحادثه ۱۱ سپتامبر گرفته بود و قیمت این حمله بقرابریرسی و تخمین مستندی که توسط پوهنتون (نیوهمشایر) نشر شده تا حال ۳۵۰۰۰ (سی و پنج) هزارانسان مقتول میباشد، این احصائی روزتاروز رویه تزیاید است. نشریه "حقیقت غیرمجاز" دارای مشاهدات بسیارمهم، تحلیلها و رویدادهائی میباشد که خلاصه بعضی ازآنها ازینقراراست :

تسلسل زمانی

قزاقستان، سنه ۱۹۹۷: قوای کوماندوی امریکا عملیات مشترک راباقوای قزاق انجام داد، و هدف آن تمرین و تربیه افرادبودبرای عملیات نظامی دریک منطقه کوهستانی جنوب افغانستان. یکسال بعدازآن عین عملیات تربیوی و آمادگی های لوژستیکی باقوای ازبک درازبکستان صورت گرفت .

روزنامه واشنگتن پست مورخ ۱۸ نوامبر ۱۹۹۷. باسای یک راپورکه درصفحه اول این روزنامه نشر شده بود، CIA عملیات شبه نظامی ازسال ۱۹۹۷ بپید درمنطقه جنوب افغانستان براه انداخته بود. راپورمذکورروایاتی از WARD BOBWOOD دربرداشت و این شخص همیشه افشاگریهای نظامی راباستناد از مقامات نظامی واستخباراتی امریکانشر میکند. بقراراین راپورعملیات خاص شبه نظامی (PARAMILITARY) توسط یک واحد فرقه خاص کوماندو بتاریخ ۲۷ سپتامبر شروع شده که شامل تطبیقات روی زمین ومجهز به فیراکت های رهبری شده توسط "دکمه فشار" بود. واحداین فرقه خاص کوماندو مشکل است ازگروپ های ۱۲ نفری که لباس نظامی دربرنمداشته باشند. (قابل تذکر است که دولت امریکابالای طالبان اسیرتاپه "دشمنان درحال جنگ" رازده است، چونکه آنها لباس نظامی دربرنداشته وینابران از امتیازات کنوانسیون ژنیوکه شامل حال سپاهی میدان جنگ میباشد، مستفید شده نمیتوانند.) هرکنک سپاه کوماندوی خاص امریکا دارای ۱۵۰ نفرسپاهی جنگنده، پیلوت ومختصص بوده و شامل سرسخت ترین ومجهزترین افرادبازنشسته نظامی میباشد. CIA برای مدت ۱۸ ماه باافرادقبایل وجندجالاران درمنطقه جنوب افغانستان مصروف فعالیت بوده وواحدهای کوچک این کنکد یک شبکه بسیارمهم وجدیدرا درمنطقه ای که طالبان نفوذوقدرت زیادداشتند بمقابل طالبان تاسیس کرده بود. اهمیت این عملیات درین بود که موسسه جاسوسی امریکا حلاتی رابالای رژیم برسر اقتدار (طالبان) بداخل خاک شان ترتیب داده بود... این نوع عملیات راکه خوددولت امریکانجام میداد، درموارد دیگر همین دولت امریکا خودش آثارعملیات تروررستی مینامد... این نوع عملیات از سال ۱۹۹۷ تا بهارسال ۲۰۰۰، یعنی زاید ازیکسال پیشترازواقعه ۱۱ سپتامبر درافغانستان جریان داشت وتطبیق میشد. روزنامه وال ستریت ژورنال مورخ ۲ نوامبر ۲۰۰۰: باسای راپوریکه درروزنامه وال ستریت ژورنال مورخ ۲ نوامبر ۲۰۰۰ نشره شده بود و نویسنده آن ROBERT MCFARLANE وزیرامنیت ملی درکابینه پریزدنت ریگان میباشد .

دونفر تاجرثروتمند امریکائی موسوم به (برادران ریتچی - JAMES AND JOSEPH RITCHIE) که بارتباط افغانستان علایق خاص وقدمی داشتند (۱)، آقای رابرت مکفارلن راستخدام کردند تا برای آنها دراستخدام وتنظیم جنگجویان ازبین مهاجرین پاکستان برای جنگ بمقابل طالبان کمک وراهنمایی کند. تماس عمده این دو برادر در پاکستان باقوماندان عبدالحق بود که بمنظورتنظیم اغتشاش بمقابل طالبان درننگرهاروکابل رفته بودولی دستگیر واعدام گردید. مکفارلن که خودش عضو مهم حزب جمهورخواه بود، بااستفاده از شهرت وتماسهای حزبی خود ملاقاتها وتماسها باوزارتخارج ووزارت دفاع امریکاوحتی با مقامات قصرسفیدبرقرار ساخت ودرین تماسها برادران ریتچی وهم خدمت مکفارلن بالای ضرورت واهمیت عملیات بمقابل طالبان اصرار وسفارش ورزیدید. درآنانی موسم تابستان، بسیاریقبل ازآنکه دولت امریکاحملات هوائی خودرابالای طالبان شروع کند، جیمز ریتچی همراه باقوماندان عبدالحق وپیترا منسن (سفیر سابق امریکادر دوره حکومت آقای بوش، پدر رئیس جمهور کنونی امریکا نزد حکومت مجاهدین درپشاور) به تاجکستان رفتند. اینهادرتاجکستان بااحمدشاه مسعود (پنجشیری) رهبر اتحادشمال دیدندوبواقعه رسیدند که حملات نظامی وگوریلای رازیشواربعملیات اتحادشمال بمقابل طالبان انسجام بخشند. بالاخره عبدالحق تصمیم گرفت درواسط ماگست برای آغاز حملات بضد طالبان بداخل افغانستان برو. باین ترتیب این قسمت عملیات نظامی وجاسوسی بمقابل طالبان قبل ازحادثه ۱۱ سپتامبربراه افتیده بود.

(۱) آقای ریتچی، پدر جیمز وجوزف ریتچی، در دوره شاهی کارمندسفارت امریکادر کابل بود و در کابل وفات یافته همانجادر قبرستان مسیحیان دفن شده است. قرارمسعود این دو برادر نیز در کابل تولد یافته اند. آنها با پلان پادشاه سابق درروم منواشده وبزای سقوط دادن حکومت طالبان درساندیاگو دست بکار شده ویکده افغانها رادر امریکانیز استخدام کردند. (دکترهاشمیان).

تجدید اشتراک تانرا بمجله احترام ایاد آوری میکنیم

حلول ماه مبارک صیام وفرخنده عید سعید فطر را تبریک میگوئیم

در حالیکه علاقمندی برادران ریتچی بافغانستان درمیدای امریکامنحیت عاملین آزاد دارای احساسات خاص بافغانستان ترسیم شده بود، امیقراریک راپور، رابطه آنها با طالبان در مذاکراتی پیرامون امتدادلوله های نفت و گاز توضیح شده است. در سال ۱۹۹۸ جیمز ریتچی از کابل دیدن نمود و با حکومت طالبان پیرامون پروژه امتدادلوله های نفت از طریق خاک افغانستان مذاکراتی انجام داد و درین مذاکرات یک نماینده کمپنی (DELTA OIL) مربوط عربستان سعودی نیز شامل بود، چونکه کمپنی مذکور میخواست اعمارلوله های گاز را با اشتراک کمپنی برازیلی (BRIDAS) از طریق افغانستان بخارج قرارداد نماید. ازینجاست که میتوان فهمید دولت امریکایا با یکار انداختن نخبه هادرسد ایداجاد جنگ درآسیای مرکزی برای مدت حداقل ده سال بوده است. حتی در سال ۱۹۹۱، بعد از شکست عراق در جنگ خلیج فارس، مجله نیوزویک راپوری تحت عنوان "عملیات قله های بلند - STEPPE SHIELD OPERATION" نشر کرده بود. درین راپور گفته شده که دولت امریکامصروف تهیه مقدمات عملیات نظامی در قزاقستان میباشد. اینجامنطقه پرازنیل است که کمپنی های تیل امریکامیتمازاتی در حدود ۷۵ فیصد تولیدات تیل آنرا قبلا بدست آورده و مامورین دولت امریکامنطقه کسپین و آسیای مرکزی را منحت بدیل قابل اطمینان جهت بدست آوردن تیل بعوض منطقه خلیج فارس که غیر مطمئن میباشد، سفارش کرده بودند. عساکر امریکا به تعقیب این قراردادها روانه این منطقه شدند. پروژه پایب لاین افغانستان توسط کمپنی امریکائی یونیکال براه انداخته شد و مذاکرات ادامه دارد زمینه بارزیم طالبان انجام یافت. اما این مذاکرات در سال ۱۹۹۸ به ناکامی انجامید، چونکه مناسبات امریکایا با طالبان در شمع بیمار دمان سفارتهای امریکادر کینیا و تانزانیا بهم خورد، زیرا امریکاسامه بن لادن را مسئول این عملیات میدانست. در سال ۱۹۹۸ حکومت کلینگتن حمله را کتهای کروز را بالای کمپهای تربیوی بن لادن در افغانستان انجام داد که در اثر آن مناسبات بین واشنگتن و کابل بکلی برهم خورد، در حالیکه دولت امریکایا با طالبان تقاضای تسلیمی بن لادن را میکرد، برخی واقعیتها برخلاف مشروعیت و صمیمیت تقاضاهای واشنگتن برملا گردید.

سودان - ۱۹۹۶

دولت سودان در تحت فشار دولت امریکا اسامه بن لادن را از کشور خود اخراج نمود. آنگاه واشنگتن از طریق استخبارات سودان مطلع گردید که اسامه بن لادن رنده افغانستان میباشد. درینوقت امریکامیتوانست اسامه را دستگیر و توقیف کند، اما چانس طلایی را از دست داد، چونکه هیچ اقدامی برای توقیف او بعمل نیاورد. درینجایا بدخاطر نشان شود که برهان الدین ربانی و احمد شاه مسعود (پنجشیری) که در آنوقت زعامت افغانستان را بدست داشتند، برای اسامه بن لادن و همراهان او اجازه اقامت دایمی در افغانستان دادند، در حالیکه ربانی و اعضای حکومت او، خصوصاً احمد شاه مسعود (پنجشیری)، متحد و همکار امریکادر جنگ علیه تروریسم جهانی بودند.

مجله امنیت بین المللی جینز (JANE'S) - ۱۵ مارچ ۲۰۰۱

این مجله راپور داد که حکومت جدید امریکا (حکومت بوش) با هندوستان، ایران و روسیه یک جبههء متحد را بمقابل رژیم طالبان تشکیل داده است. بقرار این راپور هندوستان به اتحاد شمال تجهیزات نظامی، مشاورین و میخانیکهای هلیکوپتر تهیه میکند و هندوستان و روسیه به دروازه پایگاه های تاجکستان و ازبکستان برای عملیات خود استفاده میکنند. در راپور این مجله از وقوع ملاقاتهای متعدد بین اعضای گروههای همکاری مختلط هندوستان - امریکا و هندوستان - روسیه که جدیداً برای مبارزه با تروریسم تشکیل شده بود و از موافقه و مساعی مشترک تکتیکی و لوژیستیکی بین آنها برای از بین بردن طالبان گزارش یافته بود. منابع استخباراتی دهللی گفتند در حالیکه هندوستان، روسیه و ایران کامپین ضد طالبان را از طریق عملیات زمینی رهبری میکنند، واشنگتن برای اتحاد شمال خدمات استخباراتی و کمکهای لوژیستیکائی تقدیم میکند. مجله (INDIA REACTS) بتاريخ ۲۶ جون راپور مفصل از مساعی مشترک امریکا - هندوستان بمقابل رژیم طالبان نشر کرد و علاوه نموده که هندوستان و ایران برای تطبیق پلانهای امریکا و روسیه عملیات محدود نظامی را بمقابل طالبان رو بدست گرفته اند. درین مرحله تصمیمات و پلانهای نظامی مشترک، امریکا و روسیه تعدد کردند که کمک مستقیم نظامی به اتحاد شمال بدهند و این عملیات از طریق همکاری کشورهای ازبکستان و تاجکستان صورت میگرفت و هدف آن این بود که خطوط و مواضع سپاه طالبان را بطرف مزارشریف عقب رانند. در تحت این پلان، دولت اسرائیل سامان آلات سیراحساس الکترونیکی برای کشف مواضع طالبان و هم آخرین نوع راکتهای ضدتانک را بدسترس اتحاد شمال و رژیم ربانی - مسعود (پنجشیری) قرار میداد. نماینده بی بی سی آقای (GEORGE ARNEY) بتاريخ ۱۸ سپتامبر راپور داد که مقامات امریکائی بوزیر خارجه سابق پاکستان آقای نیازنیک (NIAZ NAIK) در وسط ماه جولای از عملیات مشترک بمقابل طالبان اطلاع داده بود. آقای نیک گفت مقامات امریکائی این پلان رادریک جلسه تماس گروههای بین المللی که تحت نظارت ملل متحد پیرامون افغانستان در برلین دایر شده بود، به وی اطلاع دادند. هدف وسیع تر این پلان چنین بود که رژیم طالبان را سقوط داده و بعوض آن یک حکومت انتقالی تحت رهبری پادشاه سابق ظاهر شاه تاسیس کنند. به آقای نیک گفته شده بود که امریکامعملیات خود را از پایگاه های تاجکستان که تحت نظر مشاورین امریکائی اداره میشوند، آغاز خواهد کرد. به آقای نیک اینهم گفته شده بود که دولت ازبکستان نیز درین عملیات اشتراک داشته و ۱۷ هزار سپاه روسی که در ازبکستان

میباشند برای جنگ بمقابل طالبان و بمنظور حمایت همکار قدیم آنها احمد شاه مسعود (پنجشیری) داخل افغانستان میشوند. به وزیر خارجه پاکستان گفته شده بود که این عملیات در اواسط ماه اکتوبر انجام می یابد. چهار روز بعد از آن تاریخ ۲۲ سپتامبر روزنامه گاردین در لندن را باورهای فوق را تأیید کرد. اشتراک کنندگان جلسه چهار روزه برلین عبارت بودند از آقای نیک وزیر خارجه پاکستان، سه نفر جنرالان پاکستانی، سفیر سابق ایران در ملل متحد آقای سید رجایی خراسانی، عبدالله عبدالله وزیر خارجه اتحاد شمال، نیکولای کوزیروف سابق سفیر و نماینده خاص روسیه در افغانستان با چند نفر متخصصین روسی و سه نفر امریکائی: تام سیمانز (TOM SIMMONS) سفیر سابق امریکا در پاکستان - کارل اندرفورث (KARL Inderfurth) معاون وزارت خارجه امریکا و لی کولدردن (LEE COLDREN) آمرشعبه افغانستان، پاکستان و بنگله دیش تا سال ۱۹۷۷ در وزارت خارجه امریکا. جلسه وسط جولای در برلین تحت ریاست فرانسیس ویندلر (FRANCIS WENDRELL) که در آنوقت معاون سرمنشی ملل متحد برای افغانستان بود، دایر شده بود. قابل تذکر است که حکومت کلینگتن و حکومت بوش هر دو کشور افغانستان را در دست رسمی متهم بحمايت اترزوریزم شامل ساخته بودند، در حالیکه اسامه بن لادن بحیث مهمان رژیم طالبان در افغانستان هنوز اقامت داشت. این تجاهل بخاطری صورت میگرفت که اگر نام افغانستان در دست رسمی حامیان تروریزم شامل میشد، در آنصورت کمیته های تیل و کمپنیهای ساختمانی امریکا نمیتوانستند با رژیم طالبان برای اعمار پایپ لاین از منابع گاز و تیل آسیای مرکزی به بندر گوادار (GAWADAR) پاکستان قرارداد امضاء کنند.

فروری ۲۰۰۱

هنگامیکه نماینده طالبان با تمحافی برای رئیس کمیته یونیکال بواشنگتن رسید، مذاکرات چندان دوستانه پیش نمیرفت. نماینده دولت امریکا که در مذاکرات شامل بود، سید رحمت الله هاشمی سفیر طالبان (۱) را مخاطب قرارداده گفت: "با شما قالین طلائی ماراقبول کنید، ما شما را بیزرقالین بمیهای خود دفن میکنم". همین تهدید موجب گردید که طالبان تصمیم گرفتند با کمیته (بریداس) ارجتنانی قرارداد امضاء کنند و نه با کمیته امریکایی یونیکال.

نتیجه گیری

وکیل احمد متوکل وزیر خارجه طالبان در مصاحبه ای در سال ۱۹۹۷ گفت که چندین راه حلی که طالبان برای بدررفت از معضله اسامه بن لادن با امریکا پیشنهاد نمودند، همگی آنها کاملاً رد گردید. دیدارهای بعدی بانماینده طالبان عبدالحمید مجاهد در نیویارک بر ملا ساخت که حکومت بوش روش حکومت بل کلینگتن را تقبی و از هر گونه مذاکره پیرامون موضوع بن لادن اباوریزد. وزیر خارجه طالبان و نماینده آنها در نیویارک باین عقیده بودند که هر دو دولت امریکائی نمیخواهند موضوع بن لادن را حل و فصل نمایند. بقراریانات آنها دولت امریکا فقط میخواهد با افغانستان شامل جنگ شود و موضوع بن لادن یک بهانه برای این کار است. در حالیکه استدلال و تصمیم دولت بوش برای ضرورت ایجاد جنگ با افغانستان معقول و قناعت بخش نمیباشد، وباساس شواهدی که در تحقیقات مستند و نفر فرانسوی (آقایان ریسارد و داسکی) بعنوان "حقیقت غیر مجاز" ارائه شده، فقط بیک نتیجه میتوان رسید و آن اینکه دولت امریکا قصد داشت بالای افغانستان حمله کند و حادثه ۱۱ سپتامبر فقط بهانه ای بود برای آغاز جنگ و یکجائی و جلوگیری از تشبثات روسیه تا ازین جنگ سهمی گرفته نتواند. ... یعنی دسترسی و کنترل منابع غنی نفت و گاز آسیای مرکزی. از شواهد برمی آید که اگر طالبان مذاکرات برای اعمار و امتداد پایپ لاین را با کمیته امریکائی یونیکال ادامه میدادند، در حالیکه این مذاکرات در ماه اگست ۲۰۰۱ هنوز دوام داشت، حمله امریکا بالای افغانستان در ماه اکتوبر ۲۰۰۱ صورت نمیگرفت؛ بن لادن فقط بهانه ای بود برای تصمیم دولتی که در بین عوام بدولتی شهرت دارد که "نیتواند دروغ گفتن را متوقف سازد." برای ثبوت این مدعیات ما و رشته ژورنالیزم به تحقیقات بسیار عالی و دوفر فرانسوی مدیون میباشیم که درین عصر زمان چنین سند بکر را ارائه کرده اند. بروس ریچاردسن - مترجم دکتر هاشمیان.

(۱) رحمت الله هاشمی بهنگام اقامتش در کولفورنیا بهانه داکتر نیک محمد کامرائی میبود و از طریق تماسهای داکتر کامرائی در چند پوهنتون برایش زمینه ایراد کنفرانسهای گردید. این جوان بچه کم تحصیل و کم تجربه که یکمقدار انگلیسی را در کوئته یاد گرفته و در نزد طالبان جاهلان جوان باصطلاح "یک چشمه" بود، در مدت اقامتش در امریکا توسط دولت امریکا قاپیده و استخدام شد و تجمل امریکا او را وادار ساخت که به ولینعت خود خیانت کند. رحمت الله سیدم نیست و برای بازی دادن طالبان خود را سید معرفی کرده بود. امریکا او را خانه و معاش داد و هم در یک پوهنتون او را شامل ساخت تا برای پلانهای بعدی بنوع دیگری ازین خاین استفاده شود. (هاشمیان)

جلد دوم تاریخ موهن لال

زندگی امیر دوست محمد خان امیر کابل

در ۴۵۰ صفحه بزبان دری از دفتر مجله، آئینه یا از فامیلی مارکیت و میوند مارکیت در کولفورنیا، و از افغان مینی مارکیت و افغان مارکیت در ویرجینیایدست آورده میتوانید. قیمت ۳۰ دالر.

در حاشیهء تجاوز اسرائیل بالای لبنان

حزب الله دونفر سپاهی اسرائیل را اسیر گرفت و اسرائیل این اسیرگیری را بهانه قرارداد بمظهور محو ساختن حزب الله بالای لبنان حمله کرد. اسرائیل که خودش روزانه بین ۲۰ تا ۵۰ مسلمان فلسطینی را در بین خاک و خانه خودشان میکشد و هر روز چند نفر را به بهانه این و آن اسیر میگردد، اسیرگیری خود اسرائیل مجاز بلکه امتیاز است، اما هرگاه دونفر سپاهی اسرائیل اسیر گرفته شود، آنوقت تبلیغات یهود و امریکا آنرا تخطی میشمارند و ماشین جنگی اسرائیل که در قفس آن امریکا قرارداد بچنگ تپه کن می پردازد. تا تاریخ ۱۳ اگست زاید از ۳۰ هزار سپاه اسرائیلی داخل خاک لبنان شده و تقریباً یکربع کشور لبنان را اشغال کرده است.

تا تاریخ ۱۰ اگست که قطعنامه آتش بس ملل متحد صادر گردید، در اثر تجاوز اسرائیل بالای لبنان از هر دو طرف زاید از یک هزار نفر کشته و زاید از چهار هزار نفر زخمی شده که بیشتر تلفات یعنی ۷۵ فیصد از لبنان و ۲۵ فیصد از اسرائیل میباشد، و کشوریابی لبنان که عروس آسیا خوانده میشد، بیک مخروبه هولناک و فاقد ضروریات مدنی تبدیل شده، زیربنای اقتصادی لبنان تقریباً از بین رفته و اعمار مجدد آن حدود پنج بلون دالر تخمین شده است.

Israeli commanders, after early vows to quickly wipe out Hezbollah, now acknowledge they may never be able to completely halt the rocket fire. One top military strategist spoke last week of redefining the word "victory."

"This may be the first war that Israel does not win," said military historian Michael Oren, a research fellow at the Shalem Center in Jerusalem.

From its independence in 1948 through the devastating Six-Day and Yom Kippur wars, Israel was accustomed to defeating the Arab armies that challenged it. But Hezbollah has presented Israel with a different enemy and a different war.

Neither the Israeli military's traditional skills as a modern armored force nor its ability to battle Palestinian militias has proved sufficient against the highly motivated, well-armed Hezbollah army.

Israel's military shortcomings, in the meantime, have proved acutely embarrassing.

The failure to make the desired progress on the battlefield can be attributed to several factors, including reluctant politicians, faulty intelligence, poorly trained and equipped reservists, terrain that is virtually impassable for heavy tanks, and rusty fighting tactics.

Public opinion has begun to turn against Olmert for his conduct of the war, and he will face new questioning today when he convenes his Cabinet to debate the United Nations resolution for ending the Lebanon conflict.

Already, the criticism among Israel's acerbic political commentators is unforgiving.

"You cannot lead an entire nation to war promising victory, produce humiliating defeat and remain in power," columnist Ari Shavit wrote in Friday's Haaretz

اما درباره نتایج این جنگ، میدیای امریکازحزب الله را برنده و اسرائیل را بازنده خوانده اند. قسمتهائی از تبصره لاس آنجلس تایمز مورخ یکشنبه ۱۳ اگست (صفحات ۱۷ و ۱۸) رادر زمینه ذیل یکجایم خوانیم:

قوماندانهای اسرائیلی بعد از شعارهای قبلی که میگفتند حزب الله را بزودی محو میسازند، اکنون اعتراف میکنند که هرگز نمیتوانند حزب الله و قدرت فیر راکت های آنرا بکلی محو سازند. یکنفر قوماندان عالی رتبه اسرائیل هفته گذشته از ترمیم و تعدیل معنی کلمه "فتح و ظفر" سخن میراند.

میخائیل اوران استاد تاریخ نظامی اسرائیل مربوط به مرکز تحقیقات نظامی در بیت المقدس گفت: "این اولین جنگیست که اسرائیل آنرا برنده است."

از تاریخ تاسیس اسرائیل در ۱۹۴۸ تا زمان جنگهای تپه کن یام کهور، اسرائیل معمولاً سپاه های عرب را که بمقابل آن سر بالا کرده اند، مغلوب ساخته است. اما حزب الله بمقابل اسرائیل بحیث یک دشمن متفاوت و یک جنگ متفاوت ایستاده شد. نه مهارتهای عتقونی سپاه اسرائیل بحیث یک سپاه عصری و مجهز و نه توانائی جنگی آن بمقابل ملیشای فلسطینی، کفایت آنرا نشان داد که بمقابل سپاه مجهز و فوق العاده شجاع و متحمل حزب الله فایق شود.

نواقص و شاریدگیهای نظامی اسرائیل در عین زمان نهایت خجالت آور ثابت گردید. ناکامی سپاه اسرائیل که نتوانست موفقیت مطلوب رادر جنگهای زمینی بدست آورد چندین عامل داشت که یکی آن سیاست مداران متردد و دیگرش استخبارات نادرست، قوای احتیاط بدون نقش و تمرین، اراضی خیلی مشکل برای عبور تانکها و تکنیکهای کهنه و فرسوده نظامی بود.

ذهنیت عامه اسرائیل بمقابل صدراعظم اولمرت بخاطر ناکامی اودر تدویر جنگ بمخالفت برخاسته و او امروز در مقابل کابینه خود که بالای تصمیم آتش بس ملل متحد بحث میکند، بسوالات جدی مواجه خواهد شد.

انتقادات شدید در بین مبصرین برجسته سیاسی بالای صدراعظم طغیان کرده است. مبصر سیاسی آری شاویت در روزنامه معروف (هارتز) روز جمعه نوشت که "شمان نمیتوانید یک ملت را بجنگ رهبری کنید، وعده فتح و ظفر بدهید، ولی با شکست خجالت آور رو برو شده و هنوز هم در چوکی قدرت باقی بمانید." آروز که شیخ حسن نصرالله رهبر حزب الله از "مخفیگاه خود بیرون شده و فتح و ظفر خود را بدینا اعلام بدارد، صدراعظم اولمرت نباید در دفتر صدارت باقی بماند."

newspaper. The day Hezbollah leader Sheikh Hassan Nasrallah "comes out of his bunker and declares victory to the whole world, Olmert must not be in the prime minister's office."

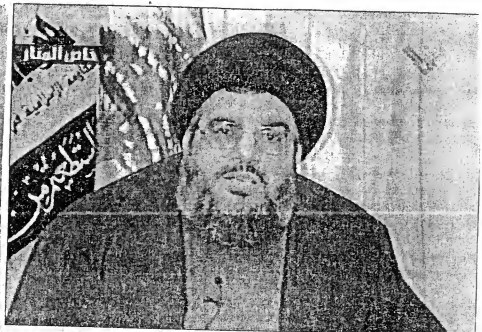
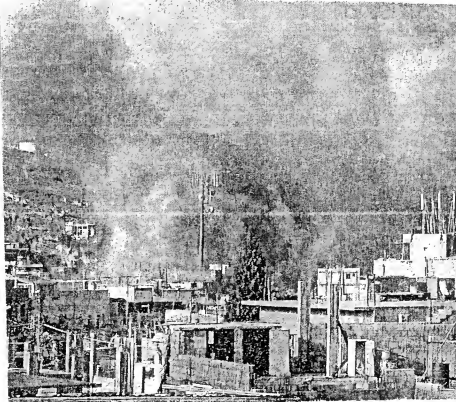
But there is also widespread agreement that Hezbollah's performance against Israel's vastly superior military machine has boosted Nasrallah's political standing in Lebanon.

"Nasrallah can stop now with the look and image of a hero," said Padiia Kiwan, a political scientist at Beirut's St. Joseph University. "Hezbollah has won this war because they resisted the Is-

اما توافق همگانی نیز وجود دارد که عملیات حزب الله بمقابل ماشینتری نظامی نهایت برتر اسرائیل موقف سیاسی شیخ حسن نصرالله رادر لبنان بسیار بلند برده است.

فادیه کیوان، استاد علوم سیاسی پوهنتون بیروت گفت: "اکنون نصرالله میتواند جنگ را با چهره و سیمای یک قهرمان متوقف سازد." او علاوه کرد که "حزب الله این جنگ را برده است، چونکه بمقابل ماشینتری جنگی اسرائیل بیشتر از آنچه توقع میرفت ایستادگی توانست." raeli machine longer than thought possible."

از خلال تبصره های بالا، آنهم بقلم ژورنالیست های امریکائی، هموطنان محترم از نتایج تجاوز تباه کن اسرائیل بالای لبنان مطلع میگرددند. در محاذ جنوب غرب افغانستان نیز وضع بهمین منوال است! خداوند متعال حفاظت اسلام را خودش وعده داده است! آقای پوش یاردیگر از "اسلام فاشیست" صحبت کرده است، ولی ازینکه دولت اسرائیل یک دولت تروریستی است، پرده پوشی میکند. ومن الله التوفیق.

HEZBOLLAH CHIEF: "We in Lebanon should be vigilant and not think that the war is over," Sheikh Hassan Nasrallah said on TV.

نسبت اشتباه تاریخی به آقای عبدالصمد (غوث) پیرامون آخرین مذاکرات مرحوم محمد داود بارزئیف

عبدالعلی ثورا حاراری از فریمونت - کلفورنیا

جناب عبدالجلیل (جمیلی) در شماره ۱۰۳ آئینه افغانستان زیر عنوان "محمد داود خان اولین رئیس جمهور افغانستان و جریان مکمل و واقعی سفر رسمی ۱۹۷۷ او بسکوت مقاله مفصلی به نشر رساندند و بعنوان شاهد عینی و مترجم روسی عضو هیات میثی مرحوم محمد داود خان، بر جناب عبدالصمد غوث که جریان وقایع رادر اثر معروف خود "سقوط افغانستان" بانحراف کشانیده است، انتقاد کرده و حوادث و قضایای سفر مذکور، بخصوص ماجرای مذاکرات را با چگونگی و ذکر جزئیات آن به تفصیل تمام آورده است.

نشراین مضمون در جهت رفع اشتباهات تاریخی از اهمیت خاصی برخوردار است و کاش آنهمه وزراء و سفراء و بلندپایگان دولتی کشور ما که عمری به بهای رنج و زحمت و مشقت مردم فقیر و ناتوان ملت ما از همه امتیازات برخوردار بوده و با خانواده های خود در رفاه و آسایش در داخل و خارج بسر میبردند و اکنون هم در خواب ناز غنوده اند، احساس مسئولیت میکردند و پیرامون مسائل و موضوعاتی که خود در متن و بطن آن قرار داشتند چیزی می نوشتند و اندکی دین خود را برابر ملت ادا میکردند. هر چند میدانیم که بسا از آن دولتمردان افرادی سوادى بودند و این توقع برتر از سطح فهم و دانش آنها میباشد، ولی در میان آنها و لو انگشت شمار افرادی هستند که میتوانند از عهده این کار بدر آیند و ولی بدر نمی آیند!

سپاس و تشکر فراوان از جناب (جمیلی) که چنین موضوع مهم و بس ارزشمندی را عنوان کرده و در معرض نظر خوانندگان قرار داده اند، هر چند با صطلخ و بیرکش کرده اند.

برای روشنی بیشتر موضوع، بهتر است بیش از همه سراغ جناب عبدالصمد (غوث) برویم و ببینیم چه گفته است: آقای فرهنگ در جلد دوم (افغانستان در پنج قرن اخیر) مینویسد: "در نیمه ماه اپریل سال ۱۹۷۷، محمد داود خان برای بار دوم

دردوره جمهوری با حادشوری مسافرت کرد. بگفته عبدالصمد (غوث) معین وزارتخارج، وی در آن وقت از فعالیت احزاب پرچم و خلق بستوه آمده، حتی میخواست دراینباره بالئونیدبریزف رئیس دولت شوروی مذاکره کند. این اقدام از ریشه خطابود زیرامناسبات دولت افغانستان با احزاب مساله داخلی کشوربود و مذاکره با زمامدار خارجی رایجیاب نمیکرد، اما رئیس دولت خواه بعثت موجودبودن تعهدات نهانی در این موضوع و خواه بدلیل دیگری که تاکنون روشن نشده، تصمیم گرفت که این مسئله داخلی را با رهبر شوروی در میان گذارد و بنابرین یوحیدعبدالله معاون وزارتخارج دستور داد که یک ملاقات خصوصی را در بین او و بریزف پیشنهاد نماید. هنوز جواب طرف شوروی باین پیشنهاد نرسیده بود که در مجلس مذاکره، رسمی پرخورد شدیدی بین سران دوهیات رخ داد، صمدغوث که شخصادرمجلس شرکت داشت مینویسد که: "رهبر شوروی در اثنای مذاکره، فعالیت مربوط بکشورهای اتحادیه و اتلانتیک شمالی را در شمال افغانستان عنوان نموده، روش حکومت افغانستان را از این بابت مورد انتقاد قرار داد. محمداودخان از این سخن یخشم آمده در جواب گفت که: "وی باحادی اجازه نمیدهد باویگوید کشورش را چگونه اداره نماید. هروقتی که افغانستان از خدمت کارشناسان خارجی بی نیاز شد، همه را بی استثنای رخصت خواهد کرد." پس از آن (محمداودخان) با عصبانیت میز مذاکره را ترک کرده، بسوی درخروجی اطاق روان شد. بریزف که چنین واکنشی را انتظار نداشت، مبهور شده برعقب مهمان حرکت کرد. پیش از آنکه داودخان اطاق خارج شود، وحیدعبدالله اوراق منع ساختی که با هایت شوروی وداع کند. در هنگام وداع بریزف بوسیله ترجمان داودخان گفت که شما یک ملاقات دوتوی پیشنهاد کرده بودید. من برای چنین دیداری حاضرم. داودخان در جواب اظهار داشت که ضرورتی برای چنین ملاقات باقی نمانده و پس از آن با اختصار بقیه نکات پرنامه، سراسر است بافغانستان بازگشت." (ص ۴۴)

در کتاب "پشت پرده افغانستان" تالیف (دیگه گو کوردوویز و سلیک اس هاریسون) ترجمه اسدالله شفا نی از کتاب آقای صمد غوث مطالبی شبیه آنچه فرهنگ بیان کرده نقل میکند و سلف مینویسد: "وزیرخارج، سابق افغانستان (وحیدعبدالله) چندماه بعد طی گفتگوئی چیزی مشابه به آن بمن گفت و اضافه کرده که بریزف صریحا بحضور متخصصان ماهواره ای و زمین شناسی که در شوروی مظنون بجاسوسی آنها بود، اعتراض کرد و چند تن از اعضای کابینه را عامل امریکانا مید." (ص ۴۴)

در این رابطه آنچه محققان و تاریخ نگاران نوشته اند با سنداستخوان آقای عبدالصمدغوث است که در کتاب (سقوط افغانستان) نگاشته شده است، ولی جناب عبدالحی جمیلی که خود عضو هیات همراه مرحوم محمداودخان بوده چنین مینویسد:

"ولی آنچه مرا مجبوره ترتیب این متن، زیر عنوان با مفهوم تصحیح قسمتی از اثرشان (صمدغوث) که خاصتاروشنی انداختن بسفر رسمی وتاریخی مرحوم محمداودخان اولین رئیس جمهور افغانستان بتاريخ ۱۲ اپریل ۱۹۷۷ بسکوساخته است اینست که در قدم اول اگرچه دوست و همکار دیرینه، یک وزارت بوده و هیچ نوع سوء تفاهمی هم نداریم ولی علالت ومرضی اوشان (صمدغوث) را از اجتماع گوشه ساخته که توانسته ام مستقیما بایشان تبادل نظر کنم و تائیا که من وایشان هردو اعضای سفر رسمی آن مرحوم بودیم وثالثا و مهمتزازمه که بنظم یکی از مکلفیتهای راستین تاریخ نویس واز ائه آن نپرمرد اینست که بر علاوه، تنبع دقیق وتدارک معلومات مکمل ومکفی، عدول از واقعیهای تاریخی وباکوتاهی رادر آن بکلی بیک طرف گذارد تاباشنرمطلب انحراف یافته وباناقص، لطمه بتاریخ واقعی وطن نرسد وبادست بدست شدن آن اثر، تاثر باین دیوار کج نماند. بهر صورت ازینکه محترم عبدالصمدغوث چه نظری در مختصر نوشتن یا انحرافات جریانات داشتند، تنقید وملحوظ نظری ندارم، تنها میخواهم درینجا با چشم دید و شهادت عینی که تمام ذوات معینی همسفر مرحوم محمد داودخان درین سفرتاریخی و واقعا سرنوشت ساز افغانستان داشتند، آن سفروجریانات آنرا بدو کم وکاست وهر آنچه بوده ورخ داده برای مزید معلومات ومطالعه شما هموطنان گرانقدرم ارائه نمایم."

جناب جمیلی سپس مینویسد: "ولی خوشوقتیم که هنوز هم ذوات معینی آنوقت یاشاهدان عینی در قید حیات رابیدین ترتیب بشما معرفی میدارم وباز ارائه این جریانات واقعی از همه آن محترمان نیز خواهش میکنم که با مطالعه آن اثر و با این متن اگر نظرو یا تصحیحی دارند تا ناوقت نشده آنرا بدسترس شما هموطنان محترم قرار دهند که ازینفراند: محترمه دکتورس محبوبه رفیق رئیس، دکتور وزیر امورخارج (فلامقیم واشنگتن)، محترم عبدالفریدرشید، مدیر عمومی اقتصادی وزارتخارج (فلامقیم آلمان)، محترم محدرفیق شمیر میز دیرشعبه دوم اروپای شرقی وزارت امورخارج (فلامقیم فرانسه)، محترم عبدالاحد ناصر ضیائی مدیر اطلاعات وزارت امورخارج (فلامقیم لاس آنجلس) تقدیم کننده این متن."

جناب جمیلی، مذاکرات صبح روز ۱۳ اپریل ۱۹۷۷ میان هیات رسمی افغانستان بریاست مرحوم محمداودخان وجانب شوروی بریاست بریزف رهبران کشور را به تفصیل آورده که در بخش ازان سخنان بریزف خطاب بمحمداودخان نقل میکنیم:

آقای رئیس جمهور: شما بخوبی میدانید که کشور ما همیشه نزدیکترین دوست افغانستان بوده و در هر وقت ومرحله ای دست دوستی رابطرف افغانستان پیش کرده واز هیچ نوع کمکی دریغ نکرده است و حال هم ما بخوبی حاضریم که برای اجرای پلان جدید اقتصادی افغانستان کمک کنیم. ولی طوریکه اطلاع دارید دشمنان ما میخواهند که درین دوستی ما رخنه انداخته و آنرا خراب سازند. بدین لحاظ عمال خودهارا زیر عنوان پیسکور و رضاکار وغیره بافغانستان اعزام میدارند

که آنها زیرعنوان کمک و همکاری اساس درتخریب روابط ذات البینی ما می‌کوشند. باید حکومت افغانستان تمام این اشخاص را از افغانستان خارج کند.

آقای جمیلی درباره ترجمه سخنان بریژنف می‌نویسد: "ترجمان شوروی آنقدر این مطلب را جویده و گوارا و ازگونو جلوه داد و ترجمه کرد که جانب شوروی که به لسان دری آشنائی نداشتند و جانب افغانی که اصل مطلب و کلمات بریژنف را بررسی نفهمیده بودند، هیچ انتباه خرابی از آن نگرفتند و این همان فرصتی بود که باید بادرک واقعیت گفتار بریژنف و عواقب خواست باهدایت او، من حیث وظیفه، هیات افغانستان را حالی می‌ساختم و باین خاطر بدون وقفه و تامل، مرحوم شهید وحید عبدالله معاون وزارت امور خارجه که یکنفر بعد از من بطرف چپ و قریب شخص رئیس جمهور افغانستان نشسته بودند، رو کرده و آهسته گفتیم: معاون صاحب: ترجمه درست نیست. با دای محض این کلمه از طرف من، شهید مرحوم محمد داود خان روبین کرده و قدری با عصیانیت گفتند: "چه است؟" عرض کردم که همین مطلب اخیراً ترجمان درست ترجمه نکرده است. در این وقت است که لیونید بریژنف متوجه شد که هیات افغانی به بحث در بین خود مصروف اند، هم ممکن نظر خاص خود را محرک آن میدانست. چون میدانست که من بلسان او بپردازم، روبین کرده و با صدای جدی پرسید که چه گپ است؟ فوراً روایو کرده و گفتیم که جلال‌تپا شما همین لحظه چنین اظهار داشتید (تکرار عین کلمات و جملات روسی خودش، ولی ترجمان شما مطلب شماره آنچه شما اظهار داشتید، بلکه برنگ و مفهوم دیگری ترجمه کرده که بنظر شما هم درست نخواهد بود.

جناب جمیلی پس ازین کارروائی خویش مطلب را چنین دنبال می‌کند: "بریژنف فوراً بعقب خود (چائیکه ترجمانشان به پشت سر او نشسته بود) نگاه کرد و با صدای شدید و بلند به ترجمان هدایت داد که گفتار را منحرف نکنید و آنچه گفتم ام ترجمه کنید، که ترجمان مذکور درین مرتبه که گفتار او را که فوقاً تقدیم گردیده مکتلاً توضیح داد... پس جمیلی می‌نویسد:

"مرحوم محمد داود خان رئیس جمهور افغانستان بی‌انیه خود را با تشکر از استقبال گرم دوستانه مقامات شوروی و روابط همکارانه ایشان با افغانستان شروع کرده و هر یک از جملات و پاراگرافهای بی‌انیه بریژنف را قدم بقدم و بصورت سیستماتیک جواب دادند تا اینکه بهمان تذکر جدی و با احتیاطیه دپلوماسی منقاد کننده بریژنف رسیدند، و در آن مورد جواب چنین گفتند:

"جلالتپا بریژنف، شما همه خوب میدانند که افغانستان یک کشور روپا نکشف بوده و برای رفع مشکلات اقتصادی خود بکمک تمام کشورهای دوست خود در جهان ضرورت دارد، و ما همیشه از کمکهای همه کشورهای دوست منجمله اتحاد شوروی صمیمانه تشکر می‌کنیم، ولی اگر این کمکها و اعزام متخصصین بمنزله مداخله در امور داخلی ما بحساب برود، ما از بازوی اینها گرفته و تمام شان را از افغانستان بیرون می‌اندازیم، ولو که از جرمنی، فرانسه، اتحاد شوروی، آمریکا، بلغاریه و غیره باشند... البته افغانستان یک کشور غریب است ولی یک کشور مستقل و آزاد است، و هیچ کشوری اجازه نمیدهد که بنام کمک در امور داخلی اش مداخله کند. تعیین سر نوشت افغانستان تنها بدست ملت افغان بوده و تنها مردم افغانستان حق دارند که در آن باره تصمیم بگیرند.

آقای جمیلی سپس این موضوع را چنین دنبال می‌کند: "و پایان این جمله که عواقبش چه می‌آید؟ فوراً الکسی کاسگین صدراعظم اتحاد شوروی که شخص دراک و سیاستمدار ورزیده بود و ادامه همچو بیانات را با وخامت آن بخوبی درک کرده بود، رو برئیس جمهور افغانستان کرد و سوال خود را که بکلی خارج موضوع و پروگرام و باصطلاح آب انداختن برآتش افروخته بریژنف بود، مطرح کرد..."

آقای جمیلی سپس از انحرافات سخن می‌گوید که بزعم وی از طرف آقای عبدالصمد غوث در کتاب "سقوط افغانستان" صورت گرفته است، چنانکه می‌نویسد:

"مگر خواننده گرامی، برای روشن ساختن و راست ساختن آن انحرافات که بعد از همین لحظه توسط اثر محترم عبدالصمد غوث با ذهان عامه و نیز در نشریات بعدی مانده و باید و حتماً شسته و اصلاح گردد، همینقدر می‌افزایم که مرحوم محمد داود خان نه کدام حرکت بی حرمانه از خود بروز داد و نه از جای خود و حتی از کرسی خود حرکت کرد و نه سخن را به آن رسانید که مرحوم سید وحید عبدالله معاون وزارت امور خارجه فرصت دهد که او برایش اشاره کند که برخاستن و حرکت او از پشت میز مذاکرات دروازه‌نواخت است و نه هیات شوروی وضعیتی کردند که باعث بروز مشکلات و تارسائیهای در مجلس شود. این مسائل یک انحراف محض ذهنیتها و تاریک جلوه دادن تاریخ روشن زعمای افغانستان بوده است و بس. من بحکم وجدانم و شهود محترم زنده حضور در آن جلسه که فوقاً اسمای شان را تذکر داده ام...

گفتار جناب جمیلی که خود بحیث شاهد عینی مذاکرات، حوادث و وقایع آنزمان را با ذکر جزئیات آن آورده است، در صحت و درستی سخنان آقای عبدالصمد غوث مندرجه اثری "سقوط افغانستان" (و همه اقتباساتیکه ازین اثر در کتابها و جراید شده - تا بیست آئینه) شک و تردیدی در خواننده ایجاد نمیکند و در ذهن وی این سوال را پدید می‌آورد که کدام راست است و کدام ناراست؟ از اینکه جناب عبدالصمد غوث بقول آقای جمیلی نسبت کهنسالی شاید قدا در به پاسخ نباشند، تنها کسانی میتوانند این مشکل را که حالت کورگرهی را بخود گرفته است بکشایند که در میز مذاکرات با مرحوم محمد داود خان حاضر و ناظر بوده و در قید حیات میباشند. و جای بس تعجب است که اگر واقعیت چنان بوده که آقای جمیلی نوشته است، چرا این افراد در قبال همچو واقعه مهم تاریخی در ستر زمان که ده سال از آن

تاریخ میگذرد مهرسکوت بردهان نهاده و دم فرو بسته اند و لب نگشوده اند؟ می پذیریم که شاید بساین افراد اهل اندیشه و مطالعه و قلم نبوده، فقط با بهره کردن معیارهای پذیرفتنی زمان خود باین وظایف و مشاغل مهم دولتی دست یافته باشند، ولی در میان آنها کسانی بوده و هنوز هم هستند که نمیتوانستند ادعای ناروای آقای صمد غوث را در نموده و رد نمایند، هر چند این نگارنده بادیگر اعضای حاضر در هیات مذکور آشنائی ندارم ولی شناسائی پس اندک که با آقای محترم محمد رفیق شمعریزاد، به بقیین کامل وی از عهدهء اینکار خوبی برآمده میتوانست و برآمده میتواند. حال، براین افراد است که بیش ازین در قبال قضایای مهم تاریخی - سیاسی کشور از خود بیرغبی و بی تفاوتی و بی اعتنائی نشان ندهند و پیش از آنکه دست اجل دامن شان را بگیرد، دست قلم بر ند و حقایق را بی پرده بنویسند. و اما سوالی که به آقای جمیلی متوجه میگردد:

(۱) چرا جناب جمیلی این مسألهء بسیار مهم رادها سال کتمان کرده و امروز که آقای عبدالصمد غوث در حال ناتوانی است، عنوان کرده است؟

(۲) هر چند این نگارنده خوشبختانه بادیخانه در حالئی قرار نداشته که در مذاکراتی در همچو سطوح شرکت نماید، اما عقل سلیم اجازه نمیدهد که انسان پذیرد، مترجم زبان فارسی بریژف جرات کند تا سخنان رهبر دیکتاتور خود گامهء شوری را جوید و گوارا گرداند و یگونهء دیگر بخورد جانب مقابل بدهد، مگر اگر قرار و مدار قبلی در میان بوده و رهبران شوری به ترجمان اجازهء جویدن و نرم کردن آنچه را از دهان بریژف می برآید داده باشند که آنهم بسیار از احتمال بعید می نماید.

(۳) گیرم که ترجمان مذکور بهر دلیلی که بوده این کار را کرده و خطری بس بزرگ را پذیرفته تا آنچه موجب تشنج میشد جلوگیری کند و نخواست که جو نامطلوب را در مجلس پدید آورد؛ در صورتیکه چنین بوده باشم، وی کاری بس عاقلانه کرده است و آفرین بر هوشمندی وی. ولی جناب جمیلی بر روی چه انگیزه ای در میان سخنان وی درآمد و فضای پرتشنجی را بار آورده است، و آیا یک ترجمان در حضور محمد داود خان، آنهم در مصاحبت با بریژف، اینقدر جرات میتواند؟ و آیا پروتوکول مجلس مذاکرات سران دو کشور اجازه میداد که یک عضو کوچک هیات که وظیفهء رسمی ترجمانی را هم بدوش نداشته، به تصحیح ترجمه پردازد و یا شخصاً با بریژف گفتگو نماید؟ البته جناب جمیلی بحیث یک عضو هیات که زبان روسی را میدانست، نمیتوانست پس از پایان دور مذاکرات، سخنان اصلی بریژف را به وحید عبدالله یا بشخص محمد داود خان برساند.

(۴) بالاخره اینکه، با استناد آنچه جناب جمیلی خودشان در باب این مذاکرات ارائه کرده اند، اگر قرار باشد که بر انداختن نظام جمهوری محمد داود خان را بهیمن تشنج نسبت بدیم - که تاکنون این نگارنده به سندی دست نیافته است که موید آن باشد - پس شاید بتوان بارگران عواقب شوم و نامیمون آن را بجناب جمیلی نسبت داد که جلسهء مذاکرات را به تشنج کشانیده اند؟!؟

در پایان این مقال از جناب جمیلی تشکر میشود که این مسأله را عنوان کرده اند تا باشد که راست از ناراست تمیز گردد و حق بر جای خود قرار گیرد. ملاحظاتی بالا از خواندن دواثر متضاد (رسالهء آقای غوث و نوشتهء آقای جمیلی) پدید آمده، بامید مواصلت نظرات حاضران در جلسه که تاکنون زنده اند، تا اندکی دین خود را در برابر مردم ادا نمایند و هم در دفع تضاد مساعدت نمایند - و من الله التوفیق. ختم

یادداشت اداره: اشخاصی که آقای جمیلی بحیث شاهد عینی قلمداد کرده اند، آنطور که جناب احراری تصور فرموده که "شاید افراد اهل اندیشه و مطالعه و قلم نبوده" باشند؛ برخلاف من هر کدام شان را میشناسم، اهل دانش و قلم میباشند، ازین قرار:

دکتر محبوبه سراج رفیق از ترکیه در رشته ادبیات دپلوم دکتورا دارند و بزبانهای ترکی، فرانسوی و انگلیسی آشنا میباشند؛

دکتور فرید رشید (برادر دکتر شاعلی عزیزالله و اصفی) در رشته اقتصاد از فرانسه دکتورا دارند و تئورسین اقتصادی جمهوری دودخان بودند؛

دکتور محمد رفیق شمعی، از فرانسه (اغلباً در رشته دیپلوماسی) دکتورا دارند، نویسندهء توانا و شاعر شیواییان بوده و سبک مکتب و به افتخار حضرت بیدل اشعار نفیضان در مجلهء آئینه و نشرات برون مرزی نشر شده است. آقای عبدالصمد غوث نیز بیمار زمین گیر و از پا افتاده نبوده در فاتحه هاشرکت میکنند و از محل رهائش آقای جمیلی شاید بفاصلهء بیست دقیقه دور باشند. من بتاسی از نوشته و سوالات آقای احراری حتماً هم با شخص آقای غوث دیدار و مصاحبه میکنم و هم کاپی مقالات آقایان جمیلی و احراری را بهر کدام از سه نفر فوق ارسال و طالب توضیح میشوم تا باشد که واقعیت مربوط بیک رویداد تاریخی روشن گردد.

علاوه بر اشخاص فوق الذکر، یکدههء دیگر از ما مورین آنوقت وزارت خارجه نیز حیات دارند، که باید در زمینه اظهار نظر نمایند.

در یک مورد، یک اشتباه جزئی در مقاله جناب جمیلی منتشرهء شماره ۱۰۳ مجلهء آئینه افغانستان را خودم ملتفت شده ام و بتوجه شان میرسانم که مرحوم پاینده محمد کوشانی (پسر خاله اینجناب) در دورهء شاهي (هنگامیکه مرحوم

سه مقاله خواندنی از آقای عبدالصمد وها برزاده (فریار)

28 ((خاطره های فراموش ناشدنی))

در صفحه «۹۱» شماره «۱۰۱» ماه دلو مجله زیبای آئینه افغانستان خبر وفات و عکس جناب مغفور و مرحوم الحاج مولانا محمد نبی یوسفی را دیدم - بیا دم آمد اولین روزیکه بنا بدعوت پروفیسور استادها شمعیان در محفل «بین الافغانی» منعقده نیویارک به آن شهر پراز غوغا و هرتحرک زنده گي رسیدیم برهنمانی استاد پیش از همه به زیارت این مرد بزرگ رسیدیم و استاد دپر و گرام ها و بنیاهار انیز در محضر همین مجاهد کبیر و بزرگوار واری کردند. در طفلی پدر کلان بزرگوار مرحوم یگو شمس همیشه زمزمه میکرد (مُلق خوش خلق را شکار کند - عقل ازین پیشتر چه کار کنی و اقا پشیانی با زلب پر خنده و گفتار ملیح و عالمانه اش نشانی از نسیم دلکشی دریای دل نرم و مهر بخش که خاصه مردان خداست می بود بعد ها هم که بنده سفرهای موقوفه ای به امریکا داشتم با توقف های زیادی در نیویارک همواره از صحبت های فیاض این مرد و حانی و عالم ربانی و مجاهدی سبیل الله که همواره مثل یک پدر مهربان با همه لطف و مرحمت داشته دل و جان را روشن میکردیم و اکثر نمازهای روز و مخصوصاً نمازهای جمعه را با ایشان اداء میکردیم. خدایش بیا مرز و دجنت فردوس نصیبش کند.

ختم ۱۱ می ۲۰۰۶ بن تائبوش آلمان غرب

((توضیح مختصر))

قطعه مشهور و صف آدمیت از امام الشعراء حضرت سعدی (علیه رحمه) که در صفحه ۵۲ شماره ۱۰۱ مجله مقبول آئینه نشر گردیده و خوشبختانه بدی شعر ترجمه می‌پشتو و لوست. یو ترجمه دست‌معا صر شخصیت سید حسن خان «حسن» اوایل دخوان او دانشمند شاعر دا و دمو مند صاحب ترجمه وه. اصلاً حضرت سعدی د اشعر ددی حدیث مبارک نبوی «ص» نه الهام آخیسته شوی ا و تقریباً دهغه مفهوم، معنی ا و فلسفه بیانوی- هغه مبارک حدیث دا دی:- (ترای المؤمنین فی تراحمهم و تواضعهم و تعاطفهم کمثل الجسد، اذا اشتكى عضو اذاعی له سائر الجسد بالسهر والحمى) «بخاری و مسلم» ترجمه:- موئمان یو دبل سره دمهره بانی، د سستی ا و دعا طغی له مخه لکه دیو جسد په شان دی کله چه د جسد یو غړی درد مند شوی نو ټول جسد د نارامی ا و تکلیف سره مخامخ کیږی (ا و دا د زه هم ددی ښکلی ا و حیاتی ا صدق الکلام- پش تو ترجمه:- د اصل حدیث مبارک په اساس وړاندی کو م چه د حضرت سعدی (علیه الرحمه) غوره وینا دنور و دانشمند شاعرانو تر څنگ د آئینه په توده غږ کی

په یادگار پیریم د:-

بنیاد م واره دیو جسد په شان دی لکه یو وجود پخپل کی مهربان دی
که یو غری په کم درد شي گرفتار واره غری د جسد په شي بیمار
که د نورو درد ورځ نه شي بیغم تا ته نشي څوک ویلی بني آدم

ختم

بن - تنبوش د غربی آلمان ۲۳ - ۱ - ۱۳۸۵ - ۱۲ اپریل ۲۰۰۶ - ۱۳ بیع الاول ۱۴۲۷

(گذازد د، طوفان کرده دست از ما بشو بیدل)

(نیر د این سیل اگر امر و ز فردا می برد ما را)

((سوغات های بیگانه ها))

با هم در خبرهای از گوشه و کنار افغانستان از پر و گرام بی بی سی برای افغانستان که نشرات ۲۴ ساعته در افغانستان به اوقات مختلف با تلقین مطالب تلخ و شیرین و خوب و بد در تمام رشته های زنده گي افغانستان در خبری که برای ما در وطن ما بسیار قابل تعجب و هراس انگیز و مخرب و فتنه انگیز و بلای بی درمان یا ام الخبائث شمرده میشود شنیدم که جوان افغانی که در زمره بیش از ده هزار خانواده های شیعه افغانی از مهاجرت ایران به مزارشریف اسکان داده شده اند. با خود سوغاتی از ایران آورده و آن «صیغه موقت زنان» است که آن جوان با بخت می گفت (من درین مدتی که در ایران بوده ام با هجده زن صیغه کرده ام) و بعد از این هم طبعاً اگر زنده باشد با سی زن دیگر نیز این بازی را ادامه خواهد داد.

((صیغه یا با اصطلاح فقه شیعه نکاح موقت است، که هر شخص میتواند با یک زن دیگر - در داخل میعاد معین از یک روز تا هر مدتی که خواهد - خواسته باشد بهمان ترتیب که ملاهای شیعه خوبتر میدانند نکاح میکنند - از جزئیات بحث در مسائل شرعی آن که (در فقه اهل سنت و جماعت روایت و روایند) میگذریم - ایران میدانند ملاهایش و مردمش و شریعتش. اما آنچه من در اینجا از آن تذکر میدهم خطر بزرگ این رواج نو در وطن ما است که مستلزم بوجود آوردن ده ها امراض صحنی و روحی و جسمی و مادی و معنوی و فردی و اجتماعی میباشد. درین مورد البته علمای جدید حقوقی دینی و جامعه شناسی و روانشناسان مطالب زیادی دارند که باید بگویند و گوش مردم را باز کنند. بنده بحساب ضرورت جدی تذکر موضوعها را با خلاصه اضرار روحی و جسمی و مادی و معنوی این سوغات و سائز سوغات ها می که شاید این میلیون ها مهاجر از شرق تا غرب بایستی و فراموش کردن دین و کلتور و مذهب و تنگ و غیرت و عزت افغانی بوفرت به افغانستان بیاورند.

توجه: - این مهاجرین و سائز مردم و دولت افغانستان را به اضرار آن و سائز رسم و رواج های خرافاتی را که از ممالک شرقی و غربی خود آگاهانه یا نا آگاه و یا تحت تطمیع و با وسوسه و وسوسه گران دشمنان افغان و افغانستان بیاورند جلب میکنم که هیچوقت هیچ رواج بدی را در افغانستان نیاورند و در بین مردم رواج ندهند که گناه آن تاریخیات مطابق حدیث فقه رسول الله (ص) در زنده گي و در گور بعد از مردن هم به آن ها می رسد و بعباد دایمی خداوند گرفتار می شوند.

۱: - صیغه نکاح موقت - شاید با زنی در حالیکه از کسی دیگری حمله باشد هم انجام گردد - چون مرد نمی داند زن حمله است یا نه؟ زن هم شاید برای جلوگیری از کساد بازارش این موضوع مهم را بکس نگوید. از آنروا چه (۲۲۸) سوره البقره امر میکند که چنین زنان باید آنچه را در رحمشان دارند پنهان نکنند. اگر بخدا ایمان دارند.

۲: - اولاد یک زن را زان پیدا میشود محروم از حقوق مدنی - مثل نسب، وراثت و نام و نشان - خانواده گي و حتی دین و مذهب

تلخیص اخبار و واقعات افغانستان از جراید امریکا

دراواخر ماهه جون کاغذی ی شکل یک فرمان بدون امضاء از دفتر استخبارات مرکزی بجرايد کابل توزیع شد که شامل ۱۷ فقره هدايات بمنظور محدود ساختن آزادی بیان و جراید بود. یکی ازین فقرات هدايت میکرد که "مطبوعات نباید مطالبی را نشر و تبلیغ کنند که ذهنت عامه را معشوش و متافغ ملی را متضرر سازد." فقره دیگر تاکید میکرد که مطبوعات عوض کلمه "جنگ سالار" کلمه "مجاهد" را استعمال کنند، و قس علیهذا. این فرمان سروصدا زیاد در مطبوعات انداخت و کرزی از صدور این فرمان اظهار بیخبری کرد اما اداره استخبارات صدور آنرا رد نکرد و یکمده اولیای دولت مرجع صدور آنرا از دفتر استخبارات مرکزی تأیید نمودند. لاس انجلس تایمز مورخ ۲۲ جون نیم صفحه خود را وقف این خبر ساخته و دریک پاراگراف آن چنین تبصره میکند: "مشاهدین بالای دوامکان تبصره میکنند: یکی اینکه کرزی بالای اداره استخبارات مرکزی که تشکیلات و طرز اداره آن درین اواخر زیر نظر مشاورین غربی تجدید نظر شده، کنترل ندارد، و دیگر اینکه فرمان مذکور از جانب اولیای بلندرتبه دولت صادر شده و هدف آن تهدید مطبوعات بوده است."

لاس انجلس تایمز مورخ ۲۴ جون دو صفحه خود را وقف اخباری نموده که عملیات نظامی مشترک قوای امریکا و ناتو بعنوان "پاکسازی کوه ها" را در ولایت هلمند گزارش میدهد. درین خبر از جانب قوماندانی مشترک قوای ائتلاف گزارش یافته که طالبان ولایت هلمند را در تصرف خود داشته و مرکز ولایت توسط طالبان اداره میشود، ولی قوای ائتلاف در صدد اشغال دوباره مرکز ولایت هلمند میباشد. درین مقاله از روحیات ضعیف عسکر افغان از زبان امریکائی ها و هم از زبان جنرال عظیمی سخنگوی وزارت دفاع باین کلمات یاد شده است: "درواقعیت مورال سپاه ملی ما خیلی ضعیف است، چونکه یک عسکر ۷۰ دالر معاش دارد، در حالیکه یک کارگر روز ۷۰ دالر در کابل میسازد؛ دیگر اینکه عسکر افغان تفاوتها را چشم سر مشاهده میکند و میبیند که یک عسکر اسلحه قوی، ماشین آلات قوی و مودرن، از قبیل تانک، جت و هلیکوپتر و هم واسکت و کلاه ضد مرمی دارد، اما بیچاره عسکر افغان بدون این تجهیزات و فقط بایک تفنگ میجنگد و چندان اعتمادی هم بالای تفنگ خود ندارد..." در وسط این مقاله تصویری چاپ شده که نشان میدهد یک صاحب منصب امریکایی دهقان افغان را دریک قریه ولایت هلمند تحت فشار تفنگ به اطاعت و سلام کی مجبور ساخته است.

RODRIGO ABD Associated Press

KEY BATTLEGROUND: A villager in Helmand province holds up his hands to show U.S. Army Staff Sgt. Mathew Banaszewski

و يك شخص مظلوم و حقيری ميباشد كه هيچكس آنرا از خود ندانسته، حتى در اجتماع هم پذيرفته نميشود. بنا بر حرامی توهمين و تلعين ميشود.

۳- اگر بگفته آن جوان هوسران مهاجر برگشته بوطن زنهار و روز وای ضد حامله گي صرف کنند در طبابت امر و زنا ثابت شده كه كه مداومت بگفتن اين دوا سبب بسيار امراض حتى سرطان در وجود زن ميشود. و اين ظلم ديگري در حق زن و اين تجاوز زنا مانع بحق زن و اين محروميت از حقوق طبيعي و آزاديش ميباشد.

۴- از كجا كه بين اين اشخاص كه بيشترشان از هوس اين كار را ميكند مريضان ايد زنها شند. چون اين صيغه گران نه تنها از خود آن مملكت ني بلکه از مسافران و مهمانان ممالك مختلف ميباشند كه امكان داشتن هرگونه امراض مقاربتی در بعضي شان ديده شود و زن های صيغه كرده گي را به اين مريضی دچار سازند و از آن بسطح مملكت سزايت كند.

۵- اين زن كه تمام عمرش صيغه را بحيث يك كار جبري و شاقه برای تأمين احتياجات زننده گي اش انجام دهد طبعاً بحيث يك محكوم جبري و مجرم جنائی بايد در تمام عمر بخدا مت شاقه (بدون كوچكترين ذوق و شوق بلکه از روی مجبوريت برای پيدا كردن لپ نانی) انجام دهد. چون از اين عمل آنقدر دلزده ميشود كه مثل مريضی كه بوی طعام هم بدش می آيد مجبور شود بحيث يك جسم بي روح اين درد را بگذرد مثلاً لهای زيادی اتراميقوان در خانه های فحشا و فساد در غرب و شرق ديده.

۶- در اين جهانی كه ما مسلمانان نخست از دين و اسلام و مساوات اسلامی دم می زنيم چسان از حال يكعده زنانی كه يا از ضرورت يا تحت و سوسه های شيطاني مجبور بخود فروشي به حيله ها می گردند با اين همه لاف های عقل و خود خواهی های میان خالی روسای ممالك اسلامی و حفظ مقام انسانيت از مردوزن قبول كنند و دولت اسلامی حق نداشته باشد از احكام قرآن و سنت در حفظ موازين حقوقي و اخلاقي و مدني خود پيروی كنند. در اسلام چهار زن از نظر ضرورت و چنين روزها پيش بيني و جواز داده شد كه بيوه های سرپرست، يا وده و تنها و بيكس و محظور نمازند و در وازه فحشاء باز نگرند و مردان بتوانان كم مالي خود نيز و ترصاحب زن و خانواده شوند و با پيروی از نكاح شرعي از گناه و شومی زن و بد بختیهای آن رها ني يابند،، تعين كمترين مهر بارضای زن و شوهر نيز بهمين منظور در نكاح پيش بيني شده كه راه نكاح آسان و باز باشد و برای آنها نيکه غني اند حداقل تعين و حداكثر تحديد نكرديده و در تعين مهر بيشتر بزنان شان بموافقه و خوشنودي همسران شان آزاد گذاشته شده اند تا در هر صورت حقوق زنان كه بر مردان دارند از همين جانب طبيعت و مريعي گردوزيرا حقوقيكه مرد بزنان دارند در شراعت هم همان حقوق را بر مردان دارند و از اسلام هرگز حق يك طرفه نيست و هميشه بصورت متقابل مي باشد و مثليكه قرآن كريم امر ميكند (ولهن مثل الذي عليهن) تا (لر جال در جة عليهن و الله عزيز حكيم) آيه «۲۲۸» سوره البقره و در اين درجه مردان بر زنان هم بحيث طولي و وجود دارند كه بايد از پهلويها ني حالا ت روحي و جسمي و ساختار فزيكي و حفظ مقام لطافت و نفاست طبع زن و قوه معاشه شان در برابرشدايد و مخصوصاً صامدهاي نفقه دهند زن و حالات مريضی های مخصوص ديگر در بعضي مواقع و موارد به امر و تشخيص خداوند كريم و حكيم كه مردوزن را خود پيدا كرده و ندره خصوصيات روحي و جسمي و فكري و طاقت و قوه معاشه شان را ميدانند تعين كرده و زن را برای انجام وظايف متفاني با مراد آفريده شده و بهمين دلائل احساسات متفاني هم ندارند خداوند «ج» وظيفه حساس مادی و پرورش نسل های آينده را برعهده او گذاشته و بهمين دليل سهم بيشتری از عواطف و احساسات رقيق به او داده شده در حاليكه طبق همين قانون وظايف سنگين و مشكل تر اجتماعي بر عهده مرد گذاشته شده و سهم بيشتر از تفكر و قوه مقاومت به او اختصاص داده شده چنانچه می بينيم در همين غرب ها هم امور مهم سياسي و نظام های اجتماعي تمايا و اكثر ابدست مردان است گرچه

بعضی میگویند این درجه مردان بر زنان تنها در مسئله طلاق است که در اسلام به آنها داده شده ۱۹٪ مانده تنها در این مورد بلکه از نظر عدالت هم باید که هر کس به وظیفه که طاقت اجرای آنرا دارد گماشته شود و از مواهب و مزایای وجود خود بهره مند گردد بنابراین علما، معاصر هم به همین نظر اند که دخالت دادن زن در کارهای که خارج از تناسل و حی و جسمی است برخلاف عدالت اجتماعی میباید. میدانید که رسول کریم (ص) زن ها را وقتی در خواست مشارکت در جهاد کردند - از جهاد معاف کردند و فرمودند (بهترین جهاد برای شما زن ها حج خانه خدا است که خاص بمنظور رضای خدا باشد - بروایتی نسا ئی از عایشه بنت طلحه) که عقلا و حکما و منطقاً هیچ کس نمیگوید که جزو اهر خلقت انسان را نمیداند حق تردید این گزیده گی های خداوند (ج) را ندارد و بجز آنکه کبر و خود خواهی دیده ها ی دل های شما را بسته و بیر و ناز محدود و ده فکر ناقص خود چیزی را نمی فهمند و خود و خلقت و ضعف بشری خود را فراموش کرده اند و فکر میکنند چون بهمه امور زنده گی خود رسید میتوانند لذا! بخدا و بکلمه خدا عقیده و به تعمیم او امر و شناخت قدرت بهمثال و لایزال و ایمان ندارند سائر علما تکیه در تمام رشته های علمی در طبیعت و در وجود انسان و در هوا و فضا و عالم نجومی و مافوق الطبیعه مطالعات و تحقیقات متوالی دارند و عظمت کائنات مخلوق خداوندی را بچشم سر و تمیز عقل خودشان نمی بینند از همه بیشتر برای برگزیده گی های خداوندی ایقان و ایمان دارند (گر نه بیند بر وز شب پر چشم چشمه ای آفتاب را چه گناه)

۷:- یگو وقتی در حالات استالین خوانده بودم که وقتی بر قدرت تکیه در متوجه کمی کارگران مثل امروز در روسیه شد و به تکرار فکر کرد و اولین کاریکه کرد این بود که زن گرفتن را بسیار آسان و ساده ساخت و راه طلاق را بسیار مشکل کرد. در حالیکه در اسلام این اصل از اول با تأمین عدالت اجتماعی به نحو بهتر در نظر گرفته شده اگر درین مورد حقایق بگوش مردم سخت گوش و سخت گیر مخصوصاً اطرافیی ها و ولایاتی های ما از مضمرات و غیر منطقی بودن و غیر شرعی بودن بعضی رواجهای مزخرفی که حال فهمیده میشود از ما ملکه همسایه در طول رفت و آمدهای قرون متمادی در وطن ما جایگزین و حیث عرف محکم در آمده و ساند شده و به اساسات شرع اسلامی گویوها و مغزهایشان با زور و شکنج و درین راه تبلیغات مداوم و متمرکز اداره و ترویج افکار اجتماعی که فعلاً شما دید این کار از طرف وزارت معارف و انکشاف دها ت - و یا وزارت شهداء و معلولین و مخصوصاً وزارت اطلاعات و کلتور که مستقیماً با تمام منابع نشریاتی داخلی و خارجی تمام سبهای مستقیم و مداوم دارند و تشکیلات جامع اسلامی و حکام و قضات و امامان مساجد و یا از طرف همه شان صورت بگیرد و از راه (روی کار آوردن قانون مدونه سابقه و در سردار محمد داود شهید مدنی و مخصوصاً منع قانونی - مسائل و لو ریشیه بها و شرینی خوریهها و عروسی های مجلل و جهیزهائی که کمر خانواده ها را می شکنند و بیست صد فیصد لانه های فساد و فحشاء تمام نقطه نقطه افغانستان این عرفهای خرافاتی و مخرب تهداب اقتصاد ملی و بر باد می خورند و فاسد و پاشی آنها از بین برده شود - هیچ مملکت اسلامی گاهی به بدبختی و شومی زنا و فحشاء و حتی فقر و گرسنگی دچار نمیشود. زیرا خداوند «ج» بوسیله رسول مقبولش وعده داده هر که به نیت حفظ تقوی وداشتن اولاد سالم و مسلمان نکاح کند خداوند بفضل خود آنها را غنی میسازد. اگر به کارنامه های بزرگان اسلام از مقام بی همتای محبوب رب العالمین (صلی و علیه و سلم) پیغامی برگزیده ما گرفته تا چار یارش ببینیم از احوال ضعیفا و غرباء و مساکین و مخصوصاً بیوه ها و یتیمان را شب و روز زیر نظر داشتند حضرت صدیق اکبر شب ها به شل ها و شیت ها و مریضان بی دست و پا و بی کس بدست خود غذا میداد کفالت و مدد فوعات شما نرا در رفتار ده ای که در خانه های شان ماند بود. شبها نه مبارک و نه بیر و ن می ریخت. حضرت عمر (رض) شب ها را پشت خانه های این طبقه قابل کمک رعایای شان صبح می

تجدید اشتراک تانرا بمجله احترامیادآوری میکنیم

کردند و بهر کدام بقدر ضرورت کمک می کردند. حضرت عثمان و سائر انبیاء اصحاب همه دارائی خود را در اختیار حضرت رسول اله (ص) برای کمک به این طبقه مستضعف می گذاشتند و خود حضرت رسول (ص) اگر یک لقمه نان یا جامی آبی هم داشتند آنرا با گر سنه ها و تثنیه ها صرف میکردند و حضرت علی مشک آب و بسته ای نان پشت در خانه های این محرومان می رفتند و نمی گذاشتند مورد پرسش رسول (ص) و ذات مقدس خداوند (ج) در کوتاهی از وظایف (شبانیشان) که داشتند مواخذه شوند. همچنین در سی سال دوره خلافت این اخلاق اصحاب رسول کریم و تابعین شان بود و امر و زهرم همه براعات همان موازین مکلف و ما موارند و چنانچه وعده داده اند: (کسیکه در وقت فساد امت من به سنت من تمسک می ورزد ثواب صد شهید به او داده میشود) (رواه بیهقی) و تا جهان و مسلمان است مکلف به پیروی از قرآن و سنت میباشد. تعجب میکنم این نخبه های حیات دنیوی اسلام که برپایست و پادشاهی های ممالک اسلامی تکیه زده اند چرا در هر کانی نمک میشوند و در هر آبی حل میگردند و اصلت بزرگ و ممتاز سازنده زنده گی مادی و معنوی و دجانی خود را فراموش کرده اند و حتی اکثر دین را بدنیافروخته اند. و قوانین از لای وادی و مشککشای خداوندی را بیغت و با ارتکاب گناه عظیم می فروشدند. در حالیکه بیشتر از ما هم قرآن را میخوانند و میدانند و هم سنت و هم مقام اولی و ولین و آخرین محمدی (ص) را. و با زهرم با زیچه نفس و شیطان و نوکران و آن می گردند. نه تنها خود بلکه ملت های اسلامی و مقدسات آن ها را نیز در معرض فروش گذاشته اند. تا خود پادشاهی کنند و تنها حقوق بشر مد و نه غرب را که (تمام کلتور و فرهنگ ما را می شود بی جای قانون ثابت کرامت ۸:- این معامله اینچنین زن ها را با معاشرت با دیگران عادت میدهد که آهسته آهسته شاید صیغه بها نه شده و به بها نه صیغه با زار زنا و فحشا بازگردد که هم از نظر نحوست زنا و هم از نظر گناه و هم از نظر گرفتاری به اقسام امراض مقاربتی و جسمی و روحی و حتی ساری مردم و مملکت ما را در چنان سیلی غرق کند که باز بهیچ صورت چاره سد سازی آن امکان نخواهد داشت. لذا ما از تمام نویسنده گان شعرا هنرمندان و فرد فرد ملت افغان و مخصوصاً خود آقای کرزی قاضی قضات و خصوصاً از وزیر داخله جدید دولت چناب کرزی که به نظر من با احساس جوانی که دارد میخواهد با تمام قوای خود خدمات مثبتی در جلوگیری از انحراقات اخلاقی و اجتماعی انجام دهد) میخواهم که این سیل را که بیشتر از مواد مخدر هستی ما را تهدید میکند. به توجه شخص (رئیس دولت و اراکین آن) به تمام دستگاه های نشراتی کمکی به افغانستان مخصوصاً بی بی سی و صدای آمریکا و رادیو ها و تلویزیونها و سائر نشرات داخلی و خارجی جدایی قدرتی که دارند، تحمیل بفرمایند که درین موارد و از راه تبلیغات دایمی هوش و گوش مردم را باز کنند که بهر دلیل ترقصند و افغانهای بازگردنده بوطن هم آنچه از خوبیها باشد آنرا بپذیرند و با خود بیاورند و آنچه را که بیخ و ریشه ما را میسوزاند و چون سیل هست و بود ما را می برد و ما را به بدبختی بزرگ نفاق و شقاق و تجزیه دچار بسازد از آوردن آن جدا بپذیرند. زیرا نباید هیچ گناهی را کو چک شمرد که کو که از سنگ ریزه ها و بحر و سیل از قطره ها با وجود آمده و می آید به امید پرهیز از سوغات های زهر آلود بیگانگان و خود شناسی و طرد بیگانگی پرستی قدر در دملت و مردم ما - که این رنگ خطر را با بینش و دانش بگوش بپشنوند تا -

((نبرد این سیل اگر امروز قدری بر دما را)) (والسلام)

۱۴ مرداد ۱۳۹۷

جنرال محمد عارف خان سفیر ماسکو بودند) بحیث سکرتر اول و در سفارت ماسکو مقرر بود، ولی در دوره جمهوری محمد داود خان مغضوب قرار گرفته بحیث معاون مدیریت اقتصادی وزارت خارجه بزرگداشت داکتر فرید رشید کار میگرد؛ پاینده محمد کوشانی بهنگام مذاکرات محمد داود خان با برژنف در سال ۱۹۷۷ در ماسکو وجود نداشت. دکتور سید خلیل الله هاشمیان.

بقلم حضرت عنایت الله جان مجددی

پاکت تان رسید، تذکره داده بودید که "ازمامای پیرغیرازکاغذ چیزی نصبی تان نمیشود." که این نه تنها تواضع بلکه کسرتواضع آن بزرگواردربرابرجوچکان بوده ومن ازماموس خود کلماتی ندارم که قیمت گذارلطیف شماشده بتواند. اینک ازخزانه حضرت بیدل، آنچه او دروجه کاغذ دلدارپرداخته، بشماهدیه میکنم:

ای شمله نهال از قلمت گلشن کاغذ دود از خطمشکین تو درخمرن کاغذ
خطنست که گل کردازان کلک گهربار.... برخاسته ازشوق تو مویرخمرن کاغذ

انسان هرقدربا صالت پیشود عشقش جوارنشد میروند، شما پیرنه بلکه پیر و مرشد جوانان هستین، کاغذیکه محتوی اش فضل و فضیلت، حق و حقیقت باشد، هزارمراتبه بهترست از دالریکه یکعده هموطن دین و ناموس رادربرابرش میفروشند، وتیکه دار (W-Bush) از دالرهایی ذخیره شده حکومت گذشته امریکا بی تول خرج کرده رفته اما تاهنوز از صدمتنزلی که درپیش دارد یکی راهم طی نکرده است، که دالرهایی ذخیروی هم رویخلاصی است، فعلا بیول قرض میجنند، اگر وضع بهمین منوال دوام کند اندکی بعد قرض هم میسر نخواهد شد، دالرم مانند پول افغانی چند سال قبل بی پشتوانه و بی تول بجای خواهد رسید وستراتژی امریکا درموردتیکه داری تمام دنیا درواقعیت امرشکست است، اینکه امریکا ومتحدینش با استفاده ازکنترول بالای میدیای جهانی آنرا موفقیت میخوانند، بخوانند، اما پای این موفقیت درهوامیاند.

اگرماطرف عراق نزوم وتنهاواضع سنگری را که امریکا ومتحدینش درافغانستان بازکرده اند، از روی خوشبینی، خوش باوری و مصلحتی نی، بلکه ازروی حقیقت ها وواقعیت هابرسی کنیم، حالت موجوده حکومت کزی بدتراست ازحالت ماه های اخیرموجودیت قوای شوروی سابق در دوره نجیب، باین معنی که درزمان حکومت نجیب مخصوصا دردوره پیشنهادی پلان آشتی ملی حکومت نجیب، مجاهدین را اکثریت ممالک اسلامی وممالک غربی بشمول همسایه های شرقی و غربی افغانستان کمک وتقویت میکردند، اما با آنهم وضع امنیتی آن زمان باوضع امنیتی حکومت موجوده کزی کدام تفاوتی ندارد بلکه بدتراست. درحالیکه حکومت کزی راهمین غلامام ممالک غربی واسلامی بشمول دوهمسایه شرقی و غربی ومعاضمت میکنند، که این حالت خودبخود، اگریک کمی فکرتعمق بالای آن ازطرف مقامات بین المللی وملی درگیردرمعامله صورت بگیرد، صدهاسوالی رابیمیان می آورد که فقط یک جواب دربرابر آن موجوداست و آن عبارت است ازناکامی استراتژی های موجوده امریکا ومتحدینش دربرابر آن وس. و برای اثبات این ادعاهمین کفایت میکند که درهمین هفته ما امیدهای جهانین واقعاتیرا شنیدیم که کزی برای مقابله بامخالفینحکومت قوای نظامی امریکا، قوای پیمان ناتو، اردوی بنام ملی وقوای پولیس بنام ملی را کافی ندانسته وباز شروع به ملیشه سازی وچالان کردن فابریکه های ملیشه سازی کرده است، که طرف انتقاد پروژه ها کی ملل متحد وخلع سلاح سازی هم قرارگرفت، چونکه این خوداعتراف بتناکامی امنیتی وعجز وناتوانی دربرابر مخالفین است، واین مخالفین غیر از مردم افغانستان کس دیگری هم نیست وساحه عملیات این مخلفین نیز روزبروز وسیع ترشده میروند که ازجنوب و شرق بشمال وشمال شرق هم رسیده است. ازمنابع خیبر بگوش میرسد که رشته های دوستی مصلحتی حکومت مصلحتی هم روبه گسیختن است واعتمادهای مصلحتی هم روبه پاشیدنست و این وضع ناشی ازصدهامسائلست که توضیح آن درین مختصر نمیگنجد.

درلای این ماجرای بین المللی یک سوال عمده پیدامیشود که با اینهمه پول وقدرت نظامی، اقتصادی، سیاسی، تکنالوجی وبایکاربردن اینهمه متخصصین ماهرو توانادهرمرشته وباینهمه قوت وتوانائی امریکا و همه متحدینش، چرادر استراتژی خودکامیاب نیستند؟ این سوال هم پهلوهایی زیاد دارد، اما جواب یکی دارد ومختصر و آن اینست که نه امریکا دراستراتژی خودصداقت دارد ونه متحدینش را که به خود بزور یا زجذب کرده است، صادق میباشند. امریکامیخواهد آن مقصود خود را برپا کند وبرد ومتحدینش نیز اینرا میدانند وهم تجاهل میکنند. اینها دعاه میکنند چیزی وعمل میکنند چیزی. اگر مردی پیدا شود که دهن وریش ودست ودستارش بدالر خریده نشده باشد و برای آقای بوش بگوید که [اوکا] این ره که تو میروی به ترکستان است [و آقای بوش هم بصداقت بگوید: بلی من هم روانه ترکستان (یا ترکمنستان) هستم زیرا همه ذخایرنفتی همانجاست، آنگاه باید صدافقانه برایش گفت که خوردن این ذخایر انظور و اقتدر که تو فکر میکنی آسان نیست، همین حال اسروقت است، ازهمینجا پس بگردیده خیرت تمام میشود. قرطاس ابیض خلیلزاد راپاره کن، همانطور که دستور داده بودی که بهانه راتویساز، دگرسر استراتژی هارا (B52)، کروزر وقوای نظامی عملی میکند، اینبار شخص دیگری، کدام نمرودزادی راپیدا کن، بشرط آنکه برایش دستوریدی که صدافقانه تحلیل کند، صدافقانه بنویسد، و صدافقانه مصلحت کند و تو هم (B52)، کروزر قوای نظامی وحشی خودرابسته کن و از در مصلحت بامردم منطقه وجهان بشنای، ببین که خدای حقیقین چه میکند! اگر منظور همین باشد که مردم وارثین اصلی منطقه رابادین و کلچرشان، باتاریخ وفرهنگ شان، بازور وزیر نایدونکی تاجای پای دایمی برای خود پیدا کنی، غیرممکن است. من با شناختی که از منطقه دارم، دوام موجودیت قوای خارجی در منطقه فقط یک ثمره دارد وس، و آن اینست: افزایش بنیادگرایی، تقویت بنیادگرایی ورو آوردن سریع مردم بطرف بنیادگرایی، و ازدیاد نفرت مردم نسبت بههمه غریبهها!!! درغیر آن امریکا باید بداند همانطوریکه امریکاجاهامقدس مارا از مسیر اصلی کشانده

و به جنگ شرق و غرب تبدیل نموده، و انتقام شکست خود را در جنگ ویتنام از اتحاد شوروی سابق در افغانستان گرفت. امروزه امروزی با متحدین آینده اش انتقام شکست خود را در افغانستان از امریکا، ژاپن، درهمن افغانستان خواهند گرفت؛ جواب و ثبوت این ادعا را سیر زمان خواهد داد! واقعه ۲۹ می سال ۲۰۰۶ در شهر کابل و نفرت مردم و احزاب در برابر قوای خارجی غربی و دست KGB در حکومت موجوده که اکثریت آن اعضای خادسابقه و گماشتگان KGB میباشند و تاننوز کرزی قادر به ساختن یک حکومت ملی و قانونی نشده و هنوز هم در کمیل شپشپر حکومت مصلحتی دست و پا پیچیده باقی مانده است. این وضع نمایانگر موقف نازک قوای امریکا در افغانستان و منطقه است. آنچه برای ما افغانها قابل تشویش است تقریباً سی سال میشود که افغانستان مردم بیچاره و مصیبت دیده افغانستان مصیبت تباہی و ویرادی و خونریزی را کشیده آبا تا ختم این داستان تا چند دهه دیگر این مصیبت و انسان کشی و ویرادی دامنگیر ما خواهد بود؟؟؟

حافظ وظیفه تو دعا گفتن است و بس درین آن مباح کس شنید یا نشنید

خاک وطن

م. نسیم «اسیر» ۱۹ اگست ۲۰۰۶ فرانکفورت

مرا در سینه جز عشق وطن نیست
دلم می سوزد این آتش ز زعمری
مرا پا می کشد هر لحظه سوش
به ملک غیر رنگ زندگانی
نگویم سر پناهی نیست اینجا
همه زیبایی و خوبی مهباست
اگر قصر است، تاریکست چون کور
در این غریب بسوزی و بسازی
یکی می گفت، در اقوام میهن
از آن غافل که هر قوم و قبیله
به جز سودا و فکر خوشتن نیست

«اسیر» از زندگی افتاده ام دور
قفس پرورده غم را چمن نیست

Canadian Prime Minister Hon. Stephan Harper with the
Afghan Post Editor Mr. Ahmadshah Hotaki
Mississauga 12 May 2006

کور و کر

از آقای محمد یوسف پناه

به گیر کور و کر افتادی ای دل
لگد مالت کنند غمخال هوشیار
به گیر چلی و آخند و قاضی
چلی ناخوانده حال او داملا شد
ز ملا های دیوبندی چه پرسى
بخوانند کنز و منیه یا که پنج کنج
زندست شعله و سازند غبارت
فقط گویند ز خیرات و ذکات چند
صدقه را همی گیرند ز مرده
دعا خوانند و اسقاط را بگیرند
کشند روغن ز حلوا مزه کرده
ز (گبزی) و چوپوش رمز گویند
که چوپوش است (پلو) گبزی شویا
چو نعل در پای خر افتادی ای دل
لخک در کنج در افتادی ای دل
به دست چرمگر افتادی ای دل
الف گفت (ب) به خر افتادی ای دل
به منبر بی اثر افتادی ای دل
ز قران بیخبر افتادی ای دل
چو خاکستر به در افتادی ای دل
به سناچ چون گهر افتادی ای دل
چو حلوا در طفر افتادی ای دل
کنند چور دربر افتادی ای دل
به دستاز چون چکر افتادی ای دل
چو زنگ اندر خطر افتادی ای دل
به دهن کرگ نر افتادی ای دل

در تصویر فوق آقای احمد شاه هوتکی موسس و ناشر جریده،
وژن (افغان رساله) با صدراعظم کاتانادادیده مشووند
در اثر مسامی شباروزی آقای هوتکی جریده، (افغان رساله)
شهرت بین المللی کسب نموده است.

35 امیر عبدالرحمن خان در بازار پیدا نمیشود!

استاد قدرت الله حاد فرهاد

از سال ۱۸۴۲ میلادی شاهان افغانستان میدانستند که پادشاهی افعام انگلیس است که به نوکران با کفایت خود میدهد. امیر عبدالرحمن خان نوکر با کفایت بود نه شخصیت ملی و مستقل؛ نوکر بی کفایت خطری است برای پاداران و نوکران. افغان یک تعریف است از خصایل نیک دین، ناموس و آزادی؛ این سه خصلت را اعلیحضرت آزاد شاه افغان فرمانفرمای آذربایجان داشت، چونکه اوجوانمرد و با کفایت بود، در حالیکه مردم بی کفایت در زادگاه خود به عساکریگانه نیازمند میباشند!

افغان اگر در راه استقلال، دین و ناموس سرخود را بر یاد دهد آن را افتخار خود میداند، زیر اوش اوزبایای ملت گرشاسب گرفته شده است. گرشاسب یا پامیر فرماید: "دنیارادیوان و شیطان ویران کردند، مادنیار دویاره خرم و شاد میسازیم تا مردم جهان در خوشی و سعادت زندگی کنند؛ درین راه اگر نابود شویم نابودی ما بود است، چون آزاد بوده ایم." زندگی در هر گونه شرایط زندگی نیست، و زندگانی ما افغانها شرایطی دارد که با دین، ناموس و آزادی یکجاست. عبدالرحمن خان اختیاری نداشت، خریطه، دپورند را در حالیکه نمیدانست از کدام قسمت خاک میگذرد، پذیرفت؛ این خط سرحدی که روسیه و انگلیس از زمان بالای آن بموافقه رسیده بودند، بین این دو کشور فیصله شده بود، در حالیکه عبدالرحمن فکر میکرد تنها سرحدات جنوبی و شرقی است، اما آن خریطه سرحد شمالی را نیز در بر میگرفت؛ این بود بی کفایتی و سیاستمداری بی کفایت عبدالرحمن.

در مورد افغان آنچه گفته شده بسنده نیست، تاریخ افغان بسیار کهن است؛ سرودهای ویدی و هم دراوستا در ستایش گاهوهای شیر و اسبان تندرو برای آن بود که در جنگ با دیوان و شیطانان مقاومت کردند و آنها را نابود نمودند. پکتیهای دلیر بدنبال خرابکاران میرفتند تا آنان را متوجه نعمت های خداوند گردانند و موجب آزار بندگان نگردند.

عبدالرحمن خان در بند دیوان بود، اومی نویسد: دریشی می پوشد و در اطاق هر شهزاده پیانو گذاشته بود، شهزاده هالباس اروپائی میپوشند! پیام خوب او برای انگلیس شکایت امیر از دست مردم خودش بود و میگفت مجبور است دستبیر را جبراً اجرا کند. اصول صنایع، راه سازی، باغبانی و زراعت را رواج نمیداد، سالانه شانزده لک روپیه جیره شاهی از انگلیس میگرفت، ضبط اموال مردم و پول و مال تاجران را ضروری میدانست تا تجارت و زراعت بمشکل روبرو شود. او میگفت تازمانیکه مردم گرسنه و محتاج نباشند اطاعت نمیکند! سران قبایل را دشمن دولت تحت الحمايه دانسته تابع میگرددند یا بجنگ شان میرفت و اسیر و غلام میگرفت.

عبدالرحمن خان در بازار پیدا نمیشود، او را میسازند و ساخته میشود امریکا نتوانست عبدالرحمن بسازد، از همین سبب است که چهار سال جنگ است و امنیت نیامد و کابل روشن نشد. خیرهای واقعات عینی افغانستان نشر نمیشود اما وزیر دفاع امریکا در هفته حسابدهی به پارلمان خود گفت که ۳۰۰۰ عمل نظامی تاحال اجرا شده است؛ و وزارت داخله میگوید بیست هزار مجبوس گرفته است، این قیامت است! هزارها اسیر ملت افغانستان در سرحد مرگ قرار دارند، هدف ائتلاف هم همین است!

خرابی امنیت را دولت دست نمانده دشمنان خارجی میداند؛ دشمن خارجی وجود ندارد، همه در ائتلاف و دوستان امریکا میباشند. بتاریخ سوم دسمبر ۲۰۰۵ یکی از استادان پوهنتون بنام اسمعیل یون در بی بی سی گفت: کمونست و جنگ سالاران در حکومت سهم دارند، طالبان هم بیایند و در دولت سهم بگیرند. اما طالبان میگویند خارجیان باید از افغانستان بیرون بروند.

عبدالرحمن خان یک مرد غازی را که پسر داشت بی شجاع، پرسید: اگر با من ازدواج کنی پسر من مانند پسر خودم باشم خواهی آورد؟ زن جواب داد: از شیر شیر می آید، از نامرد نامرد می آید. تو مثل کدو پندیده ای، مردی از تو نیامد. عبدالرحمن امر کرد جاروب را در تیل داغ فروبرد بعد بر سر و روی آن زن پاش دهن!

مفهوم افغان وقتی در دل و دماغ جامیگیرد که فکر شیطان انگلیس از دل و دماغ بر آید. آنگه بگونه یک افغان ستره میتواند فکرو عمل کند. غربیان از نگاه مدنیت بسیار عقب میباشند؛ ماهزارها سال پیش مدنیتهای ویدی و اوستا را داشتیم، مدنیت غربیان با مدنیت نیست و اگر مدنیت باشد عقب مانده است. پیروی از مدنیت غرب برای یک افغان آگاه از سرودهای اوستایی پسمانده گی بشمار میرود. مرحوم استاد احمد علیخان کهزاد در کتاب تاریخ افغانستان از سرودهای ویدی بصورت نمونه مثالهایی می آورد که آنرا مرحوم عبدالرحمن پژواک ترجمه کرده بود:

"ای اسون" (ستارگان صبح) عراده های شما که سریعتر از خیال است، عراده ای که آنرا اسبان دلیروند میکشند، بسوی مردمان می شتابد، کجا میرود تا منزلگه، پاکان را جستجو کنید؟ ای دلاران و ای پهلوانان اینجا به راهیگاه ما بیایید، شما ای صاحبان کارنامه های عجیب "وندانا" را بیرون آورید تا مالک پیروزی و شکوه گردید، مانند زرقافی که مدیون باشد، چون کسی که در سایه و فتاحسبیده باشد، مانند آفتاب که در حجله، ظلمت پنهان باشد... ازینها بالاتر این سرود را بخوانید: "این کارنامه های بزرگ و شجاعانه شما که آنرا در دوره های باستان کرده اید، مردم میدانند؛ نیاز میکنم ای صاحبان قدرت و نیرو، دعاها ی من در حالی بشما خطاب شوند که فرزندان دلیر و شجاع در اطراف من استاد باشند." شاهدخت گوهاش.

محمد کاظم بیمار الکوزی
د کابل پوهنتون پخوانی استاد

چه می واده راته په غم بدلوی
ټوله خوښی می په ماتم بدلوی

دشمنه داسی دشمنی څوک نه کا
دایه دوستی کی تر یگنی څوک نه کا
چه می هروخت دسترگونم بدلوی
ټوله خوښی می په ماتم بدلوی

تا په توپونو طیارو وژلی
واړه بجایی دی په دیرو وژلی
پښتونولی می په ماتم بدلوی
ټوله خوښی می په ماتم بدلوی

تا د وړو بچو سلگوته کتل
تائی د میندو سترگو سړوته کتل
ته هره ورځ درد و الم بدلوی
ټوله خوښی می په ماتم بدلوی

د واده ناری شهادت وگاته
ظلم وتعدی دی ټول نفرت وگاته
ځکه تانگونه دم په دم بدلوی
ټوله خوښی می په ماتم بدلوی

مکړه کوښښ، ماغورځولی نشی
زما جگ سر را ټیټولی نشی
دجنگ تکتیک رقم رقم بدلوی
ټوله خوښی می په ماتم بدلوی

د دوست په نوم زما وطن ته راغلی
زما د پلار نیکه مدفن ته راغلی
اوس د چلباز غوندی خپل دم بدلوی
ټوله خوښی می په ماتم بدلوی

ته می وهه که یو وار قارشمه زه
بیا به دی هغه وخت په کارشمه زه
بیا به دا جگ پرواز په خم بدلوی
ټوله خوښی می په ماتم بدلوی

نور می وهه او تکهوه دشمنه
توپ و تانگونه دی راوړه دشمنه
شمه به وینښ، بیا به رقم بدلوی
ټوله خوښی می په ماتم بدلوی

روسی ملگری نه پوښتنه وکړه
زما دجنگ ترینه لټنه وکړه
مخکښی له دی چه توپ او بم بدلوی
ټوله خوښی می په ماتم بدلوی

قسم په خدای دی که دی پر یزدمه بیا
دغه خپل سر به په تا کېزدمه بیا
څو که چلوته دم په دم بدلوی
ټوله خوښی می په ماتم بدلوی

غواړی چه ما په اقلیت بدل کړی
د پښتنو ټول ملیت بدل کړی
تا رڼا ورځ می په تور تم بدلوی
ټوله خوښی می په ماتم بدلوی

تاته روسانو دا نصیحت کړی دی
چه انگریزی فکر صیت کړی دی
ځکه کازه واژه په سم بدلوی
ټوله خوښی می په ماتم بدلوی

که وطنوال مو راپه قارغوندی شی
بیادی ټول عمر په دار غوندی شی
بیا به پوښته دی په تور خم بدلوی
ټوله خوښی می په ماتم بدلوی

زه (بیمار) کړی دوطن غمونو
دی پښی ابله بیرسرو ورونو
ته دی دامونه چم په چم بدلوی
ټوله خوښی می په ماتم بدلوی

زده کړی، سرت پاشه

نصرت الله مختارزاده ۶۷/۷۰۷/۲۹ شهر اټان آلد

خوځښ! ټگو گریان، زندگی، سرت باشه
کم شدی یکی شیطان، زندگی، سرت باشه
آه سرد مظلومان، شاخ ارتجاع، بشکست

کاخ ظلم شان ویران، زندگی، سرت باشه
از سیاست مُلا، نرځ ځینټه بالا رفت
ریش هریکی لږزان، زندگی، سرت باشه
مُولَوِی تا خالص، ناگهان، کجا رفته

در جَهَنَّم سوزان، زندگی، سرت باشه
شیر خام بُزغاله، پُړ به ساغر ش بادا
دایمًا مگس یاران، زندگی، سرت باشه
مغز پُوچک سیاف، بسوی گنده بی دارد

عطر خالص پغمان، زندگی، سرت باشه
می چکد ز شمشیرش، خون پاک هم میهن
ننگی ملت افغان، زندگی، سرت باشه
عاقبت رسد روزی، نویټ جناب او

واژه های ما رقصان، زندگی، سرت باشه
تیر و نیزه و خنجر، پاره، سینۀ و حجر
گزر آهن کیلان، زندگی، سرت باشه
شکوه از مُجَنَّد کن، عینکش، نمی پښتنه

با قضاوت وجدان، زندگی، سرت باشه
گل، ز بُشته حکمت، تحفه های بی دینی
توپ و راکت و هواوان، زندگی، سرت باشه

ننگی منزل اخوان، عمار بستر مردان
خود فروش بی ایمان، زندگی، سرت باشه
دست اجنبی آورد، طالبان وحشی را
باغ وحش پاکستان، زندگی، سرت باشه

چشم پاره و کُور، بی حیای ملا شد
پر عمر، پُټ و پنهان، زندگی، سرت باشه
تونى بیلیر و پوتین، بوش و میرکل و، شیراک
یلک ییکی شده نالان، زندگی، سرت باشه

تا عروسک کُورکئ، گُوک دست آقا شد
موش و گریبه سرگردان، زندگی، سرت باشه
زیب و زینت جمهور، با چپن، کلاۀ شور
کفش و پیرهن، تنیان، زندگی، سرت باشه

خوشنما کف و صابون، لَشَنک و کُهی تَرَمَک
آپ رُو، چِرا ریزان، زندگی، سرت باشه
ای رئیسک شُورا، بر قید رسای تو
خوشنما پُورۀ پالان، زندگی، سرت باشه

دادفر! مکن رنگین، کُرسټی سپټترا
از خُرت بیا پایان، زندگی، سرت باشه
از رهین نامخدوم، شکوه ها کند فرهنگ
ای عجسویه دوران، زندگی، سرت باشه

تا رحیمک وردک، از مُخکِر و قَاجاق
نُشکر مُکُوف خان، زندگی، سرت باشه
روز و شب په پاکستان، چرس و بنگ و پودر را
که به هند و گه ایران، زندگی، سرت باشه

شد حنیف اَتَمَر را، حاصل و ثمر، از کُشت
پای الماشم لنگان، زندگی، سرت باشه
(نصمتا) مشو دلتنگ، خاهه ات اگر کُرنک
خون دیده پُړ دامن، زندگی، سرت باشه

خاطره های از خاطره ها

..... از حبیب (سها)

صدای تلفون آمد بگو شم
براند از سر صدایش فکر و هو شم
گرفتم گوشتی را آنسو (مکی) بود
صدایش خیلی یاریک مثل لای بود
بگفت با (ویدی و تور) کاردارم
ضرورت چیزی از بازار دارم
بگفتم هر دو رفته اند از اینجا
که آیند و ببیند گیم - در آنجا
بگفتاراستی روشن چشم تان باد
که آمد از سفر نور جان دلشاد
بگفتم چشم دوستان باد روشن
بخانه و به بازار و به گلشن
تلفون طبق معمول قطع گردید
همه بر سر بسوی بنده میدید
بگفتم که با تور جان کار داشتند
ضرورت چیزی از بازار داشتند
مکی جان بود سلام میگفت بهریک
به قول مردم ایران به تک تک

نگاهی به دستبردهای آثار باستانی افغانستان

استاد محمدنبی کیزاد

از مدتی باینطرف است که اخباری بگوش میرسد که گویادر نقاط مختلف کشور ومخصوصا در شمال وجنوب هندوکش کاوشهای مخفی وغیرقانونی یه پیمانته، زیادی ادامه دارد وبرخلاف سالیان قبل که توسط عناصر خارجی صورت میگرفت، امروز همان کارتوسط باشندگان خودکشوردستباری وکمک دلالان وقاچاقبران حرفوی که پیوسته درصددان تازا هرگوشه وکنار آثاری رابدست آورده وبه بازارهای بین المللی بقیمت بسیارگذاشته بفروش برسانند. ازجانب دیگر قاچاقچیکه بملاحظه میرسد اولیای امورکشور جلوائینگونه دزدیها وقاچاقبری هار اتا امروز گرفته نتوانسته اند، بلکه برخلاف کاوشهای مخفی بیش ازپیش توسعه یافته است. درین شکی نیست که دزدان آثار باستانی طی سالیان دراز تجارب زیادی آموخته ومبارت قابل ملاحظه در فن خودکسب نموده اند وهم ازجانب دیگر اطمینان کامل دارند که بامصرف اندکی از اندوخته های شان میتوانند باخاطر آرام بشل خود ادامه دهند. درین شکی نیست که سرزمین افغانستان از رهگذر آثار باستانی سرزمینی است بسیار غنی. بخاطر خواهیدا داشت که تنها ازدشت بگرام جهانگردان انگلیس بیش از پنجاه هزار اسکوک نادروپراز زشی راصلی اقامت خود در افغانستان جمع آوری نموده وبکشور خود انتقال داده اند. ازینگونه دستبردها در طول تاریخ کشور خود مطالهای زیادی داریم واسمای بعضی از چپالوگران نزد ما موجود است.

همگان بخوبی میدانند که درته، ویرانه های باستانی این سرزمین که نمونه های هیکل تراشی نهایت زیبای آن شهرت جهانی داشته ودارد ومدرسه هنریونانوباختری آن از رهگذر پیکرتراشی، نقاشی ورنگ آمیزی درجهان منحصر بفرد است، گنجینه های نهفته ای در دل خاک ها و ویرانه های آن هنوز دست نخورده باقی مانده است. بنابر همین مشخصات این سرزمین است که اکثر نویسندگان آنرا "چهارراه آسیا" میخوانند. طی سالیان گذشته یک تن از محققان ایتالوی که عمری در افغانستان بسر برده بود، در پایان اقامت خود در کشور ما، کتابی بزبان ایتالوی نوشته وچاپ نموده عنوان آن "افغانستان چهارراه آسیا" - (AFGHANISTAN CROCEVIA DE L'ASIA) بود.

اندکی قبل از آغاز جنگ در عراق دانشمندان، پژوهشگران وباستان شناسان ومخصوصا آندسته از باستان شناسان امریکائی که در عراق به تحقیق وتجسس پرداخته وکاوشهایی در آن سرزمین بعمل آورده اند، از وقوع جنگ واسیب به اماکن تاریخی وآثار گرانیهائیکه تا امروز از بین النهرین بدست آمده است، تشویش ونگرانی زیادی ابراز میداشتند. همگان میدانند که بین النهرین یا (میدوپوتامی - MESOPOTAMIE) که در زبان یونانی (بین النهرین) معنی میدهد از قرن ششم تا هجرازه اول قبل از میلاد یکی از درخشان ترین کانونهای مدنیت جهانی بوده است. تشویش ونگرانی تمام دانشمندان درسراسر جهان ایدستبرده آثار گرانیهای تاریخی بکلی بجایوده است وآلتوریکه در اخبار خوانده و دیده و شنیده میشود هزاران پارچه آثار گرانیهای مدنیهای کهن از موزه، ملی بغداد به یغما برده شده است، آثار وگنجینه هائیکه هیچ ثروتمندی درجهان بهای آنرا پرداخته نمیتواند.

سرزمینی که مهد مشعشع ترین مدنیت بوده است واز دل خاکهای آن آثار نهایت زیبا، ارزشمند وهم فوق العاده کهن بدست آمده وثابت شده است که واقعا مدنیتهای متعددی را یکی پی دیگر گذشتانده است، مدنیتیهائیکه اوراق تاریخ جهان شاهد آنهمه شکوه وجلال آن است، حفظ آثار تاریخی، هنری، فرهنگی، ادبی، آبدات و اماکن تاریخی وغیره وظیفه دانشمندان، پژوهشگران، هنردوستان وفرهنگیان تمام جهان است، زیرا شاهکارهای دستبر در هر محل ومکان ودر همه دیار وکشور هائیکه بوجود آمده اند، مربوط ومتعلق به تمام جهانیان است وهم در حفظ ونگهداشت این آثار سهیم اند. بر همه جهانیان است که تادین راه از هیچگونه معاونت دریغ نمایند.

ناگفته نباید گذاشت که تا آرامیها، کشمکشها ومنازعات متداوم در کشور عزیز وزبایی ما افغانستان موجب خسارت جبران ناپذیری انسانی، مالی، اقتصادی، علمی، فرهنگی، بازرگانی وسیاسی گردیده وسرزمین مارا مبدل بویرانه گردانیده؛ در قسمت آثار تاریخی وآبدات باستانی باکمال تاسف وچشم سردیدم که زحمات بیش از هفتاد سال دانشمندان وباستان شناسانیرا که آثار نهایت قیمتدار وحتی منحصر بفردی را که باتحقیقات عالمانه، خویش از نقاط مختلف کشور ازته، خاک بیرون کشیدند وموزه، معروف کابل رابا آثار مکشوفه یکی از غنی ترین موزه هادر آسیای میانه گردانیدند، غارتگران حرفوی وچپالوگران همه، آن آثار بیهیچامدرد وحتی معارت موزه رابه آتش کشیدند. وبعد گروه فرومایه ودشمن بشریت دو پیکر عظیم بودار که در میان قرارداد داشت بانفجار دینامیت وآتش باری توپ منهدم ساختند، چنان دو پیکری را که هیکل تراشان چهره دست این سرزمین بدستباری مهندسان ونقاشان طراز اول پس از زحمات طولانی نسل بعد نسل بوجود آورده بودند ودرجهان هنرومیکل تراشی نمونه ای

بود منحصر بفرد. آيادستهای نابکار گروه دیگری منارچکری راکه روی تیغه، کوه در قسمت جنوب شرق کابل قرارداداشت وازفاصله، های بسیار دور هم چون خط باریکی در افق بنظر میرسید و اندکی بیش از ۱۵ متر ارتفاع داشت. در دل شب های تار آنرا نگویند و ویران نکردند؟ باستان شناسان فرانسوی تاریخ بنا منارچکری و یکتعداد استوپه های ماحول آنرا بقرن دوم مسیحی نسبت میدهند. اما در اینجا سوالی بیمان می آید که آیا این منار در نیمه اول قرن سوم یعنی در زمان آشوکا معمار نگردیده است؟ بخاطر باید داشت که ماحال چندین کتیبه، آشوکا را بمنبر، برهدایات اخلاقی از سرپوژه، قندهار و درونته، جلال آباد بدست آورده ایم و آشوکا همان پادشاهی بود که مبلغین زیادی جهت انتشار آئین بودا بپاکستان امروزی ارسال نموده بود و منارچکری یک آبد، مذهبی بود و بتمام معنی از آئین بودا نمایندگی میکرد. این بنا، درعین زمان که روی تیغه، کوه قرارداداشت، رهنمای زاهدان بودایی در چهارگرداف هم بود. آشوکا در نقاط مختلف هندوستان معابد و استوپه های زیادی ساخته مخصوصا منارهای سنگی در جاهای مختلف افزاشته و فرمانهای سنگی در هر گوشه و کنار تقرر و نصب نموده و دوفرمان سنگی او قراریکه در فوق اشاره نمودم از خاکهای افغانستان بدست آمده که اگر اینهمه ملاحظات را در نظر بگیریم، بیشتر بچرت میتوانیم فکر کنیم که منارچکری هم از آبدات عصرا خواهد بود. ناگفته نباید داشت که آشوکا منار یا (چکری) یعنی چرخ دربارس هم دارد که تاحال موجود و مشهور است. خوانندگان عزیز و گرامی مجله، آئینه افغانستان میدانند که کشور ما افغانستان مدت هزار سال یعنی از قرن دوم ق. م. تا قرن نهم میلادی یکی از مراکز مهم مذهب بودائی در آسیا بوده و آثار مکشوفه ای که از نقاط مختلف کشور مانند هده، بگرام، فندقستان، استوپه های اطراف کابل و درونته و غیره بدست آمده، بهترین شاهد این مدعا است. ختم.

خاطره از یک سوال و جواب روی تخت عملیات

استاد محمد نبی کبزا

پس از آنکه مدت یکسال در بیمارستان (HOTEL DIEU) در بیروت تحت مداوی و جراحی قرار گرفتم، در پایان سال مذکور بپاریس که یک سلسله جراحی های بیشتری احتیاج داشتم، مرابه پاریس در موسسه ای بنام (CHIRURGICAL MAISON DE SANTE) منتقل نمودند. برای اینکه موضوع مداوی و معالجه خود را روشن گردانم، باید تذکر دهم که بنده بکتن از مسافرتین طیاره آریانا بودم که در اثر سقوط و آتش سوزی طیاره در بیروت سروصورت و دستپا هم سوخته بود، سوختگی هر عضو بدن بهر پیمانه که باشد واقعا دردناک و مشقتبار است، و مخصوصا سوختگیهای سروصورت رنج و درد فراوانی ببارمی آورد. خوب بخاطر دارم روزی راکه وارد پاریس شدم و داخل بستر گردیدم تا یک سلسله جراحی هوسومرا روی چشمان و صورت و انگشتان دستم صورت گیرد؛ در شروع مداوی جراح یک سلسله عکسهای فراوانی از سروصورت و دستپا هم گرفت و علاوه نمود که طی روزهای آینده از آن قسمت از اعضای بدنم که در اثر آتش سوزی متاثر نگردیده باشد، مقداری پوست غرض پیوند در قسمت پلکهای چشم، اطراف دهن و انگشتان دست، خواهد برداشت. به ترتیبی که شرح دادم هر دو و پاسبه روز جراحی ادامه داشت و روزهای متوالی باین ترتیب سپری میگردد. طی آخرین روزهای جراحی که تازه روی میز خوابیده بودم یکی از آن دوفر جراح به همکار دیگر خود گفت: اینمریض قبل از آنکه ببهوش ساخته شود طوری آرام و بیحرکت باقی میماند که گویا ببهوش ساخته شده باشد؛ و همکارش بجواب گفت واقعا برای من هم قابل تعجب است. سپس متوجه من گردید و پرسید: آیا همه افغانها مانند شما متحمل و بردار هستند؟ بیکار خوشحال بودم که درین موقع حافظه ام زود بکمکم شتافت و جمله ایرا بخاطر م آورد که سالیان قبل در مجله ای بنام (REVUE DE PARIS) خوانده بودم. آنگاه سر خود را از روی تخت جراحی اندکی بلند کردم تا بجواب بپردازم و بجراح گفتم: جواب سوال شما را در باره افغانها از زبان یکتن هموطن خودتان که در مجله (پاریس ریویو) چاپ شده میدهم. این مجله می نویسد: (Les Afghans sont les meilleurs combattant du monde) - افغانها بهترین مبارزین جهان هستند).

من تا امروز مدیون حافظه خود هستم که حتی در بحرانی ترین لحظات زندگی مراباری کرد تا بجواب آن جراح بپردازم، زیرا بپرتاز آن جواب پاسخ دیگری راسراخ نداشتم. آن نویسنده فرانسوی که افغانها را بهترین مبارزین جهان خوانده بود، بخطر نرفته است. از سالیان مدیدی باینطرف فرزندان این آب و خاک بارها و بارها با ثبات رسانیده اند که این مردمان غیور در مقابل مجهزترین قدرتهای نظامی جهان جنگیده و دشمن را از پا در آورده اند؛ و تاریخ دور و نزدیک شاهد این مدعا است. کوه های سربلک کشیده این دیار و دره های هول انگیز آن بانهره های اله اکبر که از میان آنها شنیده میشود، در طول سالیان مدید قلوب دشمن را بلرز و در آورده و دشمن جز فرار یا چاره دیگری نیافته است. فرزندان این سرزمین صلح و همزیستی علاقه خاصی داشته و دارند، ولی در مقابل هر تعرضی تا پای مرگ مقاومت و پایداری کرده و میکنند، زیرا عاشق و شفیقه دیار و سرزمین خود هستند و مرگ را بر مراتب به اسارت و غلامی ترجیح میدهند. زنده باد افغانستان و سربلند باد ملت نجیب افغان. ختم

د ملی شخصیت محترم مومند صاحب چیمه هلی ځلی چی د آئینی افغانستان د پیاوړتیا دپاره یی کړی دی . دالاندنی نامه دده په قلم ملیگرا شخصیتونوته استول شوی دی :

پرهیواد اوافغانیت مین محترم

تاسی ته دداسی یوه ملیگرا شخصیت په توگه چی تل دگران هیواد اومظلوم ملت په فکرکښی یاست څرگنده ده چی زموږ دلرغونی هیواد داخلی اوبهرنی دپهلمان پدی هڅه کی دی چی څه دمذهب په نامه، څه دقدرالیزم په نامه اوڅه دخراسان په نامه زموږملی هویت ، لرغونی افتخارات اوزموږملی ژبه چی زموږدخلکو داکثریت ژبه ده له مینځه یوسی . پدی لرکښی دایران د آخوندانو فاسدوژیم شیطانی هڅی اودسایس ترټولو اغیزه من ښکاری اوملی ضد تبلیغاتی مراکز د دوی په پیسوتمویل کیژی .

په تیره اته لسوکلونو کښی لوی ملی مبارزداکتوسیدخلیل الله هاشمیان د آئینی افغانستان د وزینی مجلی له لیاری د ملی غدارانو دپرازیتی نشراتو دخنثی کولو دپاره اوملی شخصیت اوملی شاعر جناب عبدالله غمخورلیکنه مبارزه جاری ساتلی ده چی پدی حقله دملی شخصیت اوملی شاعر جناب عبدالله غمخورلیکنه زما دپورتنی مدعا په تائید دکاڼی کرښه بلل کیژی (وگورئ: آئینه افغانستان ۱۰۲ گڼه، ص ۱۳) .

هیله لرم تاسی ددی ملی سنگردپیاوړتیا په منظورپدی مجله کښی چی دایره المعارفی معلومات لری گدون وکړی ، او همداراز دشارعواومضامینو په لیکلو اولیکلو سره په معنوی لحاظ هم خپله مرسته ددی ثقافتی سنگرسره ونه سپموی .

لوی خدای دی ستاسی دملی مرسته ددواړوجېانونو دسرفرازی موجب وگرزوی اوپه مال اومنال موفیوضات اوپرکات الی مشمول حال اوسه . آمین . دټولوکشر- محمد داود مومند .

پښتون څوک دی ؟

د کتورسیدخلیل الله هاشمیان سره خبری

داستاد قدرت الله حدادلیکنه چی دانترنت په (سای سایت) کښی خپره شویده :

استاد دکتور هاشمیان په آئینی افغانستان کی کښلی: "موضوعیکه درین کاغذ مطرح میشود جالب است. ستمی هامقالات نوی درجریده امید چاپ وحتى عربضه دولاتی بیارلمان ارسال و تقاضای تبدیل نام افغانستان رایه خراسان کرده اند در یک پاراگراف مقاله ایکه ستمی هادرانترنت نشرکرده انداین نکته بسیار جالب است: "وقتی سخن از پښتونولی و افغانیت میشود، نمیدانم جمدادرا هاشمیان چگونه در میان پښتونهاییکه خودرا وارث پښتونولی میدانند، میتوانند جابزند؟ چرا که "سید" بوفش خود غمازی این نکته رامیکنده که او پښتون نیست"

پدی برخه کی به وواوی چی پښتون اوبښتونولی خته، وینه اونژادی خبره نده؛ پښتو اوبښتونولی بل تعریف اوتعبیرلری، چی هرڅوک پښتون کیدای شی اوهرپښتون تری وتلی شی. گرښابښ باباد دیوانو او شیطانونو سره پهلوانی اصل بولی، پخپله همداسی و. حکیم اسدی توسی د ملت دباباگرښابپ په برخه کی داسی وایی:

سپهبد گرښابپ تازنده بود نکرده ش زبون کس ، نه افگنده بود

زبون اولویدلی خلک دملت بابانثی کیدای ! څرنگه چی لیدل کیژی هاشمیان دیوه لیکوال اوژوالست په توگه دغه پهلوانی کړی ده، نوڅکه دی هم "سید" دی هم پښتون دی اوهم افغان دی. په ۱۸۴۲م د هاشمیان جد، سید هاشم بابا، دکتور نوموشر انگلستان ته مالیه ورکړه، پښتانه ورسره ودریدل. خوشحال بابا وایی:

زه په ننگ د پښتانه یم دوی نیولی مغلان

لکه سپی هسی چار وزی مغل په آش و نان

گوری دلته خته مطرح نده، عمل مطرح دی؛ منخط اولویدلی پښتانه به هیڅ شمار دی! دکتور هاشمیان د وینی هغه رابطی یادوی چی دپښتنو سره یی لری؛ حال داده چی دده خپله عقیده او عمل هرڅه څرگندوی .

دکتور میر عبد الرحیم عزیز بل مېړنی "سید" دی چی په ملی سنگر کی پروت دی او دده شخصی عقیده، پوهی اوملی دریغ دی په مخالف سنگر کی تینگ ولاړ ساتلی . پښتانه وایی:

ه ځپل عمل د لاری مل دی .

زموږ حکیمان او شاعران په اوستاکی مرجع وه؛ پدی دستورگورو چی خوشحال خه وایی:

۲۳ جون: حامد کززی تقاضا کرد تا امریکا در مورد ستراتیژی جنگی خود بمقابل تروریزم در افغانستان تجدیدنظر کند. او گفت روش فعلی جستجو و جنگ با جنگجویان جوابگوی عوامل اساسی از قبیل منبع تمویل، تربیه و تحرک جنگجویان نمیباشد و تا اینکه این عوامل جستجو و برطرف نگردند موفقیت بدست نمی آید. کززی گفت تلاش برای پیدا کردن طالبان بقیمت حیات صدها افغان بیگانه و تباهی وسایل معیشت مردم می انجامد و غیر قابل قبول میباشد. کززی علاوه کرد که "من حیات و قویا با این عقیده ام که ما باید ستراتیژی مقابله با تروریزم را از طریق متوقف ساختن منابع پول و تمویل، تجهیزات و اسلحه و موجبات تحرک آنها تطبیق نمائیم. و این برای ما غیر قابل قبول است که در تمام جنگها افغانها کشته میشوند؛ حتی اگر آنها طالبان باشند باز هم اولاد این خاک میباشند." (برای آقای کززی اگر کمترین غرور ملی داشته باشد باید سفارش شود که عوض عریضه بیش کردن با امریکا، در حالیکه عریض او هیچ توجه نمیشود، راه معقول برای او استعفی از چوکی پرنگ و عاریست که امریکا برایش داده است- اداره)

درین خبر اضافه شده که در جنگ دروزا اخیر چهار عسکر امریکایی مقتول و یک نفر مجروح شده و در اثر بمباران قوای ائتلاف زاید از ۶۰۰ نفر اضرار کشته شده است.

۲۵ جون: قوای ائتلاف امروز اعلان کرد که در طرف دروزا گذشته زاید از ۸۰ نفر اضرار در محاذ جنوب (ارزگان و لشکرگاه) بقتل رسانده است، این تلفات در اثر بمباردانی که در مخفی گاه اضرار در باغها و تاکستانها میباشد صورت گرفته. جنرال رحمت الله روفی قوماندان افغان گفت که در ولایت ارزگان ۲۲ نفر طالب کشته و ۱۸ نفر دستگیر شده است. در تصادم دیگری در شهر قندهار بعد از آنکه طالبان بالای مواضع نظامی قوای ائتلاف راکت فیر می کردند چهار طالب کشته شده است.

۲۶ جون: بعد از آنکه قوماندانی ائتلاف کشته شدن دو نفر عسکر خود را اعلان کرد و یک تلویزیون پاکستان اعلامیهء ملامعرا صادر کرد که میگفت قسمت اعظم ولایات جنوب بدست طالبان میباشد، حامد کززی در بیانیه ای گفت که بین قوای ائتلاف و زعمای قبایلی باید همکاری و انسجام بیشتر برقرار گردد.

۲۷ جون: طرفداران طالبان امروز در یک منطقهء سرحدی افغانستان آتش بس یکماهه را اعلان کردند تا زعمای قبایلی بتوانند بعد از آهنگ با قوای پاکستان دروزیستان شمالی بیک موافقه با حکومت پاکستان برسند. سپاه پاکستان مدعی است که حدود ۳۰۰ جنگجوی افغان و ۷۵ نفر جنگجوی مسلمان خارجی را بقتل رسانده که یک تعداد از پیروان عربی اسامه بن لادن شامل است. بمباران هوایی درین منطق توسط طیارات امریکائی صورت گرفته است.

۲۸ جون: دوسپاهی انگلیس در قریهء سنگین ولایت هلمند بقتل رسیده. در جنگ دیگری در ۲۰ میلی قریهء سنگین دوسپاهی افغان و ۱۱ نفر طالب کشته شده است. این مطلب را جنرال رحمت الله روفی بیان داشت.

۲۸ جون: یک نفر سپاهی امریکا که در عراق دوبای خود را

از دست داده بود، بعد از آنکه باهای مصنوعی برای او ساختند و او بعد از مشق و تمرین توانست با پایهای مصنوعی

راه برود و حتی دویده بتواند، درین تصویر سپاهی مذکور با پر زدن بوش یک جاسپورت دویدن را اجرا میکنند.

۲۸ جون: لاس انجلس تایمز را پورم فصلی در دو صفحه دربارهء

زندان گوانتانامو و شرایط زیست بندیان در آنجا نشر کرد و

با ارتباط انتحارها و خودکشی هایکه درین اواخر در زندان مذکور صورت گرفته یک هیات ژورنالیستان و متخصصین

صحی و روحیاتی برای مدت یک هفته در زندان برای تحقیقات بسر برده تا علت خودکشی ها را معلوم کنند. طرفداران حقوق

بشر مدعی اند که اضطراب و خفقان و شرایط ضعیف زندان موجب خودکشی ها شده است. اما مسئولان زندان میگویند که

زندانیان مسلمان انتحار را برای بدنام ساختن امریکا انجام میدهند. اما تحقیقات نشان داد که بتاريخ ۱۸ می

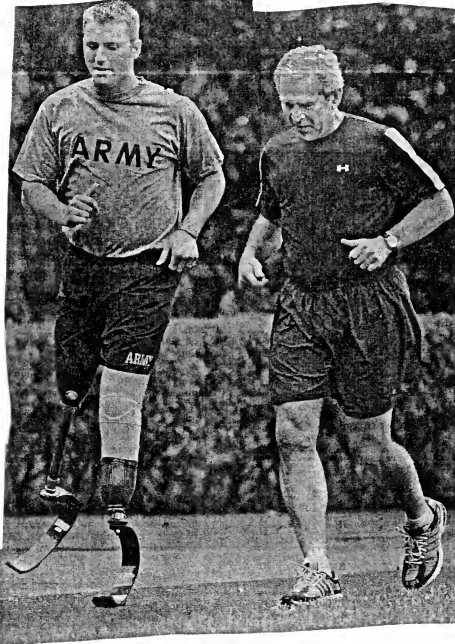
تصادمی بین زندانیان و گارد مسلح صورت گرفت و زندانی ها از پایهای ریش شکسته و گروپهای شکسته کار گرفته

گارد ها را بگریز مجبور ساختند، آنگاه گارد های مجهز و مسلح با قوای بیستری زندان هجوم برده اغتشاش را آرام ساختند

در نتیجه این تصادم دو نفر در کمپ نمبر ۴ خودکشی کرد و دو هفته بعد سه زندانی دیگر نیز خودکشی نمودند. هیات

تحقیق باین نتیجه رسیدند که شرایط زندان مذکور خیلی خفه کننده و مخالف کرامت انسانی میباشد.

اسم و هویت انتحار کنندگان افشاء نشده است.

مرد به نشی په گفتار ۰۰۰۰۰ خو پیدانکړی کردار
 څه چه دی خوانتفام دی ۰۰۰۰۰ د مردانو کار و بار
 عفو پورته نگای لړینه ۰۰۰۰۰ چنه عیب وی نه عار
 چه عزت ورسره نه وی ۰۰۰۰۰ هغه مردندی په کار
 چه هم تندرهم باران وی ۰۰۰۰۰ تر هغو مردانو څار
 نامرد فخر په نسب کا ۰۰۰۰۰ مردنه مورلری نه پلار

مطلوب داشوچی عمل دهرسری مرتبه ټاکی، اویدی زمونږ دمشرانوخبیره یو ده. احمدشاه پایا وایی: ټوله پودی اودلی دی که غلځی... به هغه چه شیشه دزړه صفاده ولیدل شوچه داحمدشاه باباخبره چاونه منله اوس څه حال دی؟! دواړه وژل کیزی اوخدا یی نه بښی، معتدلوله اعتداله څنگه کارواخیست؟

دکتورهایمیان وایی: ما پخپلی یوی مقالی کی هغو کسانو ته ځواب ویلی وچه غوشتل یی دافغانستان نوم په خراسان واوړی؛ بیایی ما پسې دامید په جریدی کی ولیکل چه پشтанه سیدان خپل سیال نه بولی! دا خبره رشتیاده، پدی معنی چه پشتانه سیدان دحضرت پیغمبر اولاد بولی، هغه پیغمبر چه دوی یی کلمه وایی، حتی فارسی ژبه هم دوی ښه بولی چه دحضرت سلمان فارس ژبه وه او هغه یو صحابی و. مگر خراسان دافغانستان دنوم په توگه نه منی، ایرانی ژبه نه غواړی اود فارسی ژبی داکتری له ایران نه له خپلی سولی ټپه گنی؛ یو افغان یی تر لاسه کړی بیاد اطلاعاتو اوفرهنگ وزیرشی، که دا اطلاعاتو او هڅوب وزارت وویل شی په شمسی نظام کی څه بدلون راحی؟

خراسان دافغانستان یوولایت دی چه دنولسمی پپری په سرکی دانگلوس ایران په گده دسیسه بیل شو، پدی دسیسی کی کورنی ځاینان لکه شاه محمود سدوزی او وزیر فتح خان هم لاس درلود. یو پیواړی افغانستان کولی شی ټول هغه سرحدونه چه انگلیسانو پخپله امپریالستی دوری کی ټاکلی دی لغوه کړی. دانگلوس پدی کی څه کار وچه مونږ ته سرحدونه وټاکي، دادجه پدی اوزدی مودی یوه ستراتیژی وه چه هغه اوس څرگنده شوه، کورنی غلیمان ولسموی چه دافغانستان نوم دی په خراسان بدل شی؛ لدی خبری سره مخالفت دټول افغانانو کاردی، نه یوازی داستاد هایمیان!

مسعود او اتلوالی ! :

داجه مسعود دکتورهایمیان اتل نه بولی، پدی کی هایمیان یوازی ندی، پرته له یوشمیر پنجشیریانو، هیڅ څوک هغه یو صادق عادی قوماندان هم نه بولی، اوله هغه څخه کرکه کوی! دهرچا یو وخت وی؛ دجلال آباد پچار تړون پشارشو! دهجاه په کلونو کی په پشاور کی دیر پنجشیریان وچه دمسعود له لاسه ټپتیدلی و، مسعود یی کافر باله چه روسان سره جپوړ، هغوی ته یی د زمردو سوغاتونه او میلمستیاوی ورکولی! عکسونه یی چاپ شوی او فلمونه یی شته!

مسعود دپاشی امیرجان دزامتو په توره اتل شو، هر شریف پنجشیری دا خبره کوی چه توره عظیم الله وکړه، موی مسعود وخوړه! خلک نه غواړی چه امریکا فرمایلی ملی قهرمان، دملت بابا اوملی زعیم ټول عمر ناکامه وگوری، همدو چه ده د اوړی نه شوی کیزی. نامتو بل استاد مرحوم احمد علی خان کهزاد گرشاسب بابا دملت بابا بولی؛ منهاج السراج په طبقات ناصری کی لیکي چه په هندوستان کی هغه خزانی چه گرشاسب بابا مهرولاک کړی وی، څلور زره کاله چانه وی خلاص کړو، نومسلما نانو پرانستلی هیبت اوعظمت دی نه وایی. څه سپکو خلکو سره پاتی شو؟! حمید وایی: د ختی په څیر سپک ښه یم بی قدره ۰۰۰ خدای می مکړه هسی دروند چه په چابارشم افغانان په نوروبار پښتني نه غواړی او دادستور دی!

پښتون کمربند یا ملاویتی :

دپاکستان افغانستان ترمنځ سرحدی سیمه یا د دیورند کرښه اوس یوبل پړاو کی دی، له ۲۰۰۱م ۲۰۰۶م - ۱۳۸۱ تر ۱۳۸۵ شمسی پوری دنړی سترېوځی عملیات دلته دی، هر دروغ اورتییا چه وی دلته پشتانه دی، همدوی وهل ټکول کیزی، هر پښتون اوافغان څلوزیزی، دلته دریمه نړیزه جگړه ده، غرنی سیمی دی، دلته خلک نه په گیده ماړه نه په تن پټ، توری تزی دی، نور څه نشته! که یومنفرد سپین ټپری ددوی دپاره دعدل غوښتنه وکړی هغه هم کرم بولی. دافغانستان اوباکستان دپاره یی تل قربانی ورکړی، په سیمه کی یی امپراتوری درلودی، لرغونی تاریخ لری، مدنیتونه یی درلودل. کاسسیان، ساکان، متانی، لودیان، پوریان، غوریان، ساپیان چه نړی کی خواره قومونه دی، دوی دی. د اور (UR) مدنیت د دوی دی، خو اوس هر چه د دوی له لاسه وتلی، توری خاوری کی یی څوک نه پرېزی. پای.

په ماته کشتی سپوریم، توفانونه می دی مخ کی

په دی لاره یی ییایم، که وم وم، که نه وم نه وم (استاد خادم)

دملی سرود کرکیتچ اوله پښتنوسره مخاصمه 4

لیکونکی: زغم - اوتاوا- کانادا

ددعوت دملی خپلواکه میاشتنی جریدی دلمریزکال ۱۳۸۴ دتلی اولړم دمیاشتنی ۱۸۱-۱۸۲ گڼه می ترپای پوری ولوسته، دنوموړی جریدی ذکرشوی گڼی په ۲۸ مخوکی، ۲۵ دقلم اربایانواو اشاعرانو دنوی ملی سرودد جوړولوپه هکله لنډی او اوږدی لیکنی اوتبصری کړی، په پښتواودری ژبه یی دپرون ورځی جوړشوی سرودونه اوهم دنن ورځی نوی سرودونه، چه په هغی کی داقوامواوقبایلونومونه هم ذکرشوی، معرفی شویدی. د یوی معترضه جملی ترعنوان لاندی داسی سوال یاپښتنه مطرح کیدای شی چه په ملی سرودکی دمختلفواقوامواوقبایلو ذکرکومعقول، منطقی د اوتیاواضرورت وه، احسن ذکریدی؟ اوکه دبیرک کارمل دصوبه داری د وخت د ترخو خاطرو دبیاراژوندی کولو بله طریقه ده؟

باورلرم ددعوت دوزینی ملی اوخپلواکی جریدی دمحترم لوستونکی نیک ملتفت دی، ځکه چه کمونسټ شوروی اتحادافغانستان اشغال او بیرک کارمل یی دکابل په ارگ کی دکریملین دسیاسی لوبو په سټیج کښیناوه؛ بیرک کارمل دخپلو همکارانواودستیارانو په مشوره، دسرحداتو وزارت نوم د اقوامواوقبایلو دوزارت په نام تعویض، اودشوروی اتحاد په پیروی یی شپږمعینان، شپږو قبیلویانی پښتنو، تاجکو، اوزبکو، هزاره، بلوچ اوتورستانبو ته منسوب، اوشپږملتوترعنوان لاندی داقوامواوقبایلو په وزارت کی مقرراوپه کاروگمارل؛ هغه طرحه په لمړی مرحله کی په افغانستان کی دقدرالی نظام دپیده کولودپاره تمهیدوو، اوپه دوهمه مرحله کی په قطعی توگه دافغانستان تجزیه په نظر کی وه...

سرودملی را تغییر میدهند!

بادداشت فوق ازشاغلی زغم ازکانادانکات مهم وحساس راروشن ساخته است؛ سرودملی بزبان پشتوقبلا تصویب وازیکسال باینطرف رسما مورد استعمال قرارگرفته است. اما بفرارآخرین اخبارواصله ازکابل، متن فارسی یک سرودملی درین اواخر به تصویب کابینه پیش شده تابعوض سرودملی بزبان پشتو مورداستعمال قرارگیرد. سوال اساسی درینجاست که حکومت کرزی به قانون اساسی و پښتنو، تاجکو، اوزبکو، هزاره، بلوچ اوتورستانبو ته منسوب، سالاران بخواندهمان میشود، قانون اساسی گدی ایست دردست تفتنگسالاران. فاعتبروایااولی الا بصار. (اداره).

ویونکي او شاعر عبد الصمد وها بزا ده «فریار»

دوطن ترانه

خما چا نان و طنه !!!

افغانستان و طنه !!!

پردي وطن کي ليو تي په هرې خوا گر زمه

سره په صحرأ گر زمه ستا په سوادگر زمه

ستا هجران کم در په دچه په بيد يا گر زمه

لکه مجنون شپه او ورځ تک و تنها گر زمه

خما چا نان و طنه

افغانستان و طنه افغانستان و طنه

نوی بهارنوی روزگار نه بگا نه پاته ایم

ستا دغم او دفراف نه دیو ا نه پاته ایم

نن مسافر په بل وطن لکه دگر زمه

کوراته سودا وگرزیدلی په بيد يا گر زمه

پرمانه خان نه هم گران و طنه

افغانستان و طنه افغانستان و طنه

هرچیری کیل وگم ستا باغ اوستانچمن می شی په یاد

دچهلستون دارلما ن سر و میسمن شی په یاد

ستا پڅگان او اوشقان د انجنمن می شی په یاد

تکی خوانان اوستی پغلی ده «شرن» می شی په یاد

خما جنت، دگل باغ و او گلستان و طنه

افغانستان و طنه افغانستان و طنه

خما «گلزار» خما خکه خما آسمان و طنه

ناز وانا و ملا لی میر بچه خان و طنه

«فریار» شپه ورځ ستا نام و نشان با ده وی

افغان همت افغان عزت افغانستان پامه وی

خما دنگ او د عزت نام و نشان و طنه

د ننګیا لیو و قهرمانو و سر باران و طنه

ای د خوشحال و مولانا و درحمان و طنه

ای د انصهار و سنا یئ، شاه مردان و طنه

دعا شقان و عارفان و طنه

ای زما دین خما عزت خما ایمان و طنه

د غازیان او شهیدان و طنه

ای د لوی خوان و طنه

افغانستان و طنه

افغانستان و طنه

شعر از عبد الصمد وها بزا ده «فریار»

خجالت محشر

باسوز و سنا ز شمع اگر سرکشید ه ایم

پروانه سان ز شعله ای دل پرکشید ه ایم

ای پنجه ای جنون نگذار د یخن به ما

زانگه که انتظار تو د لیرکشید ه ایم

اند ز شکنج نیک و بد سخت روزگار

ما کي خیال روی تو ز سرکشید ه ایم

گرد ست ما بدامن باد صبار سبد

گوئی که جام و صل ترا سرکشید ه ایم

دیگر هیچ روزی چری نماند

از بسکه نا امید ز هر د کشید ه ایم

«فریار» که تار سم قار ا گل کشید

درین جهان حیات محشر کشید ه ایم

صلیب د را انتظار تو از سنا غر وصال

زانگه که دستا زنی و سنا غر کشید ه ایم

فر داضمان و صل کی خوا هد بسا هد

اسر و ز آکه رنج مکر کشید ه ایم

برمان هرچه کی شدا ای داما تو غر شست

این انتظار دبا دیده ای تر کشید ه ایم

مجلس شاندار افغانی کلتوری تولنه در شهر فریمانت ۴۳ بمناسبت بزرگداشت از سالروز استرداد استقلال افغانستان

افغانی کلتوری تولنه در شمال کلفورنیا بریاست ښاغلی محترم محمد حسن شیرزاد محفل شانداري بمنظور تجلیل و بزرگداشت از سالروز استرداد استقلال افغانستان بتاريخ ۱۹ اگست در شهر فریمانت ترتیب کرده بود که در آن عده زیادی از ادباء و دانشمندان افغانی از ویرجینیا، نیویارک و شمال و جنوب کلفورنیا حضور بهم رسانیده و یکده رجال ادبی افغانستان از کشورهای فرانسه، جرمنی و سویدن پیامهائی ارسال کرده بودند. درین محفل حدود سه صد نفر شرکت نموده بود که یک ثلث آنرا بانوان منور افغان تشکیل میداد. این مجلس بعد از قرائت آیاتی از قرآن مجید بساعت ۶ عصر شروع شد و تا ساعت یک بجده شب دوام کرد. مهتمم محفل جناب پوهاند داکتر محمد حسن کاکر بود که برای هردانشمند ۱۵ دقیقه وقت گفتار تعیین کرد ولی نه مقاله خوانان و نه خود پوهاند صاحب این محدودیت را رعایت توانستند. از جمله مقالات و اشعار قرائت شده آنها یکده بدسترس این مجله قرار گرفته، قرار ذیل اند:

- (۱) مقاله استاد عبدالرشید بیش تحت عنوان "گرامی داشت و تجلیل از ۸۷ مین سالروز استرداد استقلال افغانستان"
- (۲) مقاله داکتر عبدالرحمن زمانی تحت عنوان "د افغانستان د خپلواکۍ د گټلو ویاړ - پرونی رڼا - نننی تیاری"
- (۳) مقاله داکتر صاحب محمد اسلم خاموش تحت عنوان "امان الله شاه"
- (۴) مقاله داکتر عبدالقیوم کوچی تحت عنوان "ملی ارزښتونه او ملی هیلی"
- (۵) مقاله "لطیف جان بابی تحت عنوان "ایقان (افغان) او پښتانه (افغانستان)"
- (۶) شعر ښاغلی متین بزبان پښتو تحت عنوان "د سرو زرو پنجره"
- (۷) مقاله پوهاند داکتر محمد حسن کاکر تحت عنوان "افغانان او ملی واکمنی"
- (۸) مقاله داکتر هاشمیان تحت عنوان "تحلیل زبانشناسی کلمه (پکهت) و تحول آن به کلمات (پگان) و (افغان) و (پشتو) و چگونگی ترکیبات (خراسان) و (افغانستان)"

یکده مقالات دیگر که قرائت شده ولی بعد تر بدسترس این مجله قرار گرفته عبارتند از:

- (۹) مقاله داکتر میر عبدالرحیم عزیز
- (۱۰) مقاله میرمن ملالی نظام
- (۱۱) مقاله استاد محمد کاظم بیمار
- (۱۲) مقاله جناب داکتر صاحب عبدیانی
- (۱۳) مقاله ښاغلی سید میسعود مجروح و چند مقاله دیگر که اسم قرائت کنندگان شانرا فراموش کرده ام،
- (۱۴) مقاله ښاغلی کاکر عبدالرشید مومند "د بلوک کونفرانس لومړۍ لړۍ"
- سه مقاله ایکه از اروپا رسیده بود ولی مناسفانه وقت برای قرائت آنها داده نشد؛ این سه مقاله در مجله آئینه افغانستان نشر خواهند شد:
- (۱۵) مقاله آقای انجنیر خلیل الله معروفی از جرمنی
- (۱۶) مقاله آقای ولی احمد نوری از فرانسه
- (۱۷) مقاله کانیداکادمیسین محمد اعظم سیستانی از سویدن

آقایان استاد عبدالعلی نوراحراری، محمد حسین نصرتی و چندتن دیگر از دانشمندان فارسی زبان نیز در مجلس تشریف داشتند، ولی شاید نسبت به ضیق وقت نتوانستند در مجله سخنسرایان قرار بگیرند.

چاشت همین روز ښاغلی محترم محمد داود مومند بافتخار مهمانانیکه از ایالات دیگر آمده بودند (داکتر صاحب میر عبدالرحیم عزیز و اینجناب) دعوت مجلی در رستوران میشن پرا دایز ترتیب داده بودند که حدود چهل نفر از رجال و دانشمندان معروف منطقه در آن شرکت ورزیده بودند. این محفل یک نشست پرافتخار دوستان صمیمی بود که با صحبتهای شیرین و مزاحهای جالب تا ساعت پنج عصر دوام کرد و در ختم این دعوت همه بمجلس کلتوری تولنه رفتیم.

صبح روز یکشنبه ۲۰ اگست محترم سید میسعود مجروح یک موتر مستریج ۱۲ نفره تهیه کرده بود و یکده دوستان اعضای محترم کلتوری تولنه را بشمول اینجناب از شهرهای فریمانت و هیوارد برداشته بطرف لاس انجلس حرکت کردیم و بساعت ۶ عصر به محفل بزرگیکه جنرال القونسل افغانستان بمناسبت سالروز استرداد استقلال افغانستان برگزار کرده بود اشتراک ورزیدیم و این مجلس نیز تا ساعت یک بجده شب دوام داشت. خاطره همراهی و صحبتهای صمیمانه در ظرف ۷ ساعت راه بین فریمانت و لاس انجلس جاودانی و فراموش نشدنی خواهد بود. داکتر هاشمیان

شماره مسلسل ۱۰۴

نارینه بهشت ، درین راه ، جمیع صفت بهشت و باغها و درخت و گل
و آب و آتش و غیره ، در این بهشت است و در این بهشت است
و در این بهشت است و در این بهشت است و در این بهشت است

آقا بهشت در هر سال است و در این بهشت است و در این بهشت است
و در این بهشت است و در این بهشت است و در این بهشت است
و در این بهشت است و در این بهشت است و در این بهشت است

فردینک ۱۹۱۸ و در این بهشت است و در این بهشت است
و در این بهشت است و در این بهشت است و در این بهشت است
و در این بهشت است و در این بهشت است و در این بهشت است

استاد و در این بهشت است و در این بهشت است
و در این بهشت است و در این بهشت است و در این بهشت است
و در این بهشت است و در این بهشت است و در این بهشت است

بهشت است و در این بهشت است و در این بهشت است

بهشت است و در این بهشت است و در این بهشت است

بهشت است و در این بهشت است و در این بهشت است

بهشت است و در این بهشت است و در این بهشت است

بهشت است و در این بهشت است و در این بهشت است

بهشت است و در این بهشت است و در این بهشت است

کبریا و در این بهشت است و در این بهشت است
و در این بهشت است و در این بهشت است و در این بهشت است
و در این بهشت است و در این بهشت است و در این بهشت است

بهشت است و در این بهشت است و در این بهشت است
و در این بهشت است و در این بهشت است و در این بهشت است
و در این بهشت است و در این بهشت است و در این بهشت است

بهشت است و در این بهشت است و در این بهشت است
و در این بهشت است و در این بهشت است و در این بهشت است
و در این بهشت است و در این بهشت است و در این بهشت است

د مرګ څړيکه يې د سر نه راختلې

په کوپړه د ماغزو يې ساه ختلې

ارواښاد محمد هاشم زماني

چې افغان سره د غره چا وهلې

لږ خيدلې، رپيدلې کړيدلې

د قلم د خاوند په نامه!

قدردنو ميلمنو، درنو مشرانو، خویندو - ورونو او خوږ ماشومانو، سلام پر تاسې او ښې چارې!
نن يوځل بيا زمونږ کړيدلې او جگړې ځپلې اولس د هيواد د بشپړې خپلواکۍ د گټلو د وياړ نهيريدونکې ياد د
اوه اتياو ځل دپاره پداسې حال کې راتازه کوي او لمانځي، چې ډير کسان ننې حالت خپلواکي نه بلکه بلواکي
گڼي.

د افغانستان خاص ستراتيژيک جغرافيو موقیعت

زمونږ تاريخ د جنگ-جگړو نه ډک دئ، د پخوانۍ آريانا، تاريخي خراسان او اوسني افغانستان په نامه زمونږ
گڼ کور، د منځنۍ اسيا پداسې حساسه او ستراتيژيکه سيمه کې پروت دئ چې له يوې خوا د هند د لويې وچې،
له بلې خوا د منځني ختيځ او چين، او له بلې لورې د لويديزې اسيا سره ارتباط لري. د همدغه حساس
جغرافيو-سياسي موقیعت له امله دا خاوره که له يوې خوا د شرق او غرب د لويو مدنيتونو او کلچرونو
څلور لارې وه، نو له بلې خوا د پراختيا غوښتونکو-توسعه طلبو، ظالمو، او جهان سوزو لښکر يانو د يرغل په
لاره کې هم پرته وه.

د هند په لويې وچې د انګريزانو ۳۰۰ کلن حاکميت، د روسي تزاري دولت سره ديوه حایل په توګه، زمونږ د
خاورې اهميت لاريزات کړي و. انګريزانو په دوامداره توګه يا د مستقيم تيري او تجاوز له لارې، او يا هم د يو
شمير پلورل شوو روحانيونو په ملګرتيا د وطن پلورونکو اميرانو په استولو سره زمونږ خپلواکي تباہ کوله.
تاسې ددغه ستر استعماري طاقت سره په تش لاس زمونږ د نيکونو د هغو دريو سترو جگړو او کارنامو نه ښه
خبر ياست. خو دانګريزانو سره د افغانانو دريمه جګړه هغه وروستۍ جګړه وه چې د شرف او وياړ په دنگو
څوکو او سردرو يې د خپلواکۍ او استقلال بيرغ اوچت کړ.

د خپلواکۍ ملي پاڅون - زمونږ تاريخي وياړ دئ:

د هر هيواد په تاريخ کې داسې لويې ورځې او نه هيريدونکي خاطره انگيزه شيبې شته چې د هغوي په وياړونو او
افتخاراتو کې شميرل کېږي. زمونږ د گران هيواد په معاصر تاريخ کې دداسې تاريخي او وياړه ډکو ورځو په
جمله کې يوه هم د ۱۲۹۷ هجري کال د اسد يا زمري د مياشتې ۲۸ مه، د افغانستان د خپلواکۍ د گټلو تاريخي
او حماسه جوړونکې ورځ ده. په ۱۹۱۹ ميلادي کال کې زمونږ قهرمانو، زړه ورو، وطنپالو او با احساسه
مشروطه غوښتونکو پلرونو او نيکونو، د غازي امان الله خان تر مډبرانه زعامت او مشرۍ لاندې د استقلال،
آزادۍ او ملي حاکميت چيغه اوچته کړه، او په يوه نابرابره او بې اتلوله جنگ کې يې، پرته له کوم توپ او
طيارې، په شرق کې د لومړي ځل لپاره نه يوازې د نړۍ تر ټولو لويه امپراتوري ولې خوله او خپله پوره خپلواکي
يې ترلاسه کړه، بلکې د نورو بنديوانو ملتونو پر مخ يې هم د آزادۍ دروازه پرانيسته.

د خپلواکۍ دغه جگړه د افغانستان په تاريخ کې د يوه ارزښتمن اوښتون او د اولسي پاڅون په نتيجه کې يو ستر بدلون منل شويدئ (همدا نن) د زمري يا اسد د مياشتې ۲۸ مه نيټه چې د اگست د مياشتې د ۱۹مې نيټې سره سمون خوري، د افغانستان د پوره خپلواکۍ د گټلو تاريخي ورځ، او د افغان خپلواکه، آزادې غوښتونکي ملت او گران هيواد په سرنوشت کې يوه ډيره مهمه ورځ ده. هغه ورځ چې زموږ تاريخ او اوسني نسلونه پرې افتخار کوي پدغې ډيرې وياړلې او نیکمرغې ورځې کې ځوان غازي امان الله خان خپل ملت د ملي وحدت او ملي حاکميت په لوري هدايت کړ. د نړۍ او ژوندي ملتونه د وياړونو لمانځنه يواځې د خپلې خوشالۍ، سرلورۍ او غرور په نيت نکوي، بلکه د وياړونو د لمانځنې له لارې غواړي هغه په ښه توگه خپلو نوو نسلونو ته وروپيژني او د نورو وياړونو د ترلاسه کولو لارې - چارې ترې ومومي. همدغه وياړونه دي چې په هيواد کې د ميسټو قومونو لکه موجوديت او سرنوشت څرگندوي.

هرکه نامخت از گذشت روزگار
نيز نامزد ز هيچ آموزگار

د افغانستان د آزادۍ محصل اعليحضرت غازي امان الله خان

د اسد د مياشتې ۲۸ مه نيټه هغه نیکمرغه ورځ ده چې د غازي امان الله خان او د هغوي د نورو زړه ورو ملگرو د نومونو سره غوټه شويده او زموږ قهرمانه ملت به تل د دغه اتل او نورو ملي اتلانو احترام ساتي خو د غازي امان الله خان نوم يواځې د افغانستان د استقلال سره تړلې ندی، بلکه دوي په هيواد کې د يوه متمدنه او پرمختللي نهضت تخم هم وکاره او له همدې امله دغه ځوان پاچا زموږ د هيواد په معاصر تاريخ کې خاص او ځانگړې مقام او حيثيت لري.

د استقلال د ساتلو او ټينگښت په خاطر نوي په پښو دريدلي امني دولت د ديکتاتوري پر کڼوالو د ديموکراسۍ بنسټ کيښود او تر خپلې وسې پې د ټولنيز عدالت د تايمين په لورې گامونه اوچت کړل. خپلواکي، مشروطيت (ديموکراسۍ) او عصري کول هغه درې اصله وو چې يو بل پې سره تکميلول او د امني دولت بنياد يا بنسټ پې جوړاوه. د ځينو نيمگړتياوو سره سره د افغانستان تاريخ تر اوسه د غازي امان الله خان په شان پاچا ليدلای ندی. هغه پاچا چې د استعمار او ارتجاع په وړاندې دومره قاطعيت سره ولاړ وي او د خپلواکۍ، ديموکراسۍ او عدالت دپاره يې دومره قرباني ورکړې وي. هغه پاچا چې په شرق کې د استعمار ضد پهلوان، او په غرب کې د انگريزي امپراتوري په مقابل کې د جگړې د فاتح نوم گټلې وي.

امان الله خان په ۱۸۹۲ ميلادي کال کې د کابل د پغمان په ښکلي درې کې په هغه ځای کې وزيريډ چيرې چې ورسته طاق ظفر جوړ شو. نيکه يې - امير عبد الرحمن خان - پرې د امان الله نوم کيښود. د ۱۹۱۹ کال د فبروري په ۲۷ مه، د پلار د وژل کيدو نه وروسته د سلطنت په تخت کښيښاست او ورسره سم پې د افغانستان د بشپړې

سياسي آزادۍ غوښتنه وکړه، چې انگريزانو ونه منله او د افغان-انگريز د دريمې جگړې سبب شوه. د آزادۍ تر لاسته راوړو وروسته يې د پرمختللو هيوادو په قطار کې د افغانستان د وريدو هيله درلوده، او په يو لم سياسي، اجتماعي، نظامي او نورو اصلاحاتو يې لاس پورې کړ. انگريزانو چې په دريو جگړو کې ماتې خوړلې او شرميدلې وو، يو آزادي غوښتونکې ديموکراتيکه دولت زغملې نشو. نو يوه شيبه هم د امان الله خان د ځوان دولت په وړاندې د توښو، دسيسو، پروپاگاندا او سبوتاژ نه لاس وانخيست. او له بده مرغه ددغه هيواد پال پاچا اصلاحي پروگرامونه لا ثمر ته رسيدلي نه وو چې ددغه انگريزي استعمار لاسونه د يو شمير جاسوسو

مشرانو او روحانيونو له لستونو راووتل، او دغه شين نيا لگې يې له ستې راوويست، او هيواد يې د يوې تورې ديکتاتورۍ کندی ته ورگزار کړي.

داماني نهضت يو څو مثالونه

د غازي امان الله خان شخصيت مختلف ابعاد درلودل هغه د ښځو او نارينو د حقوقو د مساوات باني وو، علم پروره او آزادمنشه سياستمدار وو، هوښيار او نه ويريدونکې رهبر وو، رحمدله ځوان وو او خپل اولس پرې گران وو. راځي چې د داماني نهضت يو څو هغو بيلگو ته گوته ونيسو چې پرته له کومې خارجي مرستې پيل شوي وو (تاسې هغه د اوسنيو شرايطو سره مقايسه کولای شئ):

- د مرثيتوب محوه کول او په بشپړه توگه ختمول: د بيگار بندول او د هر ډول شکنجې او عذاب منع کول
- د لومړني مدني اساسي قانون تدوين، او د جلال آباد او لغمان په لويو جرگو کې د هغې تصويب او تاييد (ددې قانون په اساس چې د دولت د اساسي نظامنامې په نامه ياديد د افغانستان ټول اتباع پرته له کوم قومي، سمې، مذهبي، جنسي او ژبني تبعيضه د مساوي حقوقو خاوندان شول).
- ښځو او نارينو ته د مساوي حقوقو ورکول
- د مالياتي سيستم جوړول او عملي کول (په تقدي ماليې باندې د جنسي ماليې اړول، د خصوصي سرمايې د تقويې دپاره د گمرکي ادارو جوړول)
- د لومړنۍ دولتي بودجې تدوين او تصويب (پدې برخه کې د ماليې د وزير جناب مرحوم مير هاشم خان، چې د جناب ډاکټر صاحب سيد عبدالله کاظم نيکه وو، سر او نه ستړيکيدونکې خدمتونه د يادونې او تقدير وړ دي).

- د ملي بانک جوړول او په ۱۹۲۸ کال کې د انگرېزي پيسو په ځاي د افغاني پيسو منځ ته راوړل
- د څنگلاتو او طبيعي منابعو ساتل
- د تعليمي سيستم منځ ته راوړل او د زدکړې چټکول، خارج ته د زدکړې دپاره د نجونو لېول:
 - تر ابتدايي درجې پورې د تعليم جبري کول
 - ۳۲۲ ابتدايه مکتبونه جوړ شول چې د شاگردانو شمير يې ۵۱۰۰۰ تنو ته ورسيد
 - د گڼ شمير محصلينو خارج ته واستول
 - د خارجي ژبو د زدکړې رواجول
- د انجمن حمايت نسوان تاسيس، او د 'ارشاد النسوان' په نامه د ښځو د لومړنۍ خپرونې نشريدل، او د صغيرو نجونو او متعددو ښځو د نکاح لغوه کول
- نظامي اصلاحات او د هوايي قواو جوړول
- د زندانونو نه د ټولو آزادي غوښتونکو او مشروطه غوښتونکو خلاصون
- د حکامو د خودسريو د مخنيوي دپاره د اصولنامې يا نظامنامې جوړول
- د لومړي ځل دپاره د يوې خاصې نظامنامې په اساس د هيواد د مطبوعاتو آزاده اعلانول (په هغه وخت کې ۱۳ دولتي جريدې او مجلې، او درې شخصي خپرونې د انيس، سحر او نورو په نامه خپريدې)
- د لومړي ځل دپاره په کابل کې د دوو لويو کتابخانو، يوې سينما او يوه تياتر جوړيدل
- د قاضيانو د واک محدودول او د جرايمو دپاره د مجازاتو ټاکل او صراحت

تجدید اشتراک تانرا بمجله احترام اید آوری میکنیم

د ملي ځانگړي هويت دپاره هلې ځلې

دانگريزانو او د هغوي د گوداگي حکومتونو د نفاق راجوه او حکومت وکړه (تفرقه بيبانداز و حکومت کن) د پاليسۍ په خلاف، د استقلال د گټلو يا مستقيم استعمار د ختمولو نه وروسته په افغانستان کې د ملي يووالي او ځانگړي هويت د ټينگښت مهمې مسئلې ته هم توجه وشوه. او د دولت د عمومي قدرت د پراخولو په څنگ کې د مدني حقوقو پراختيا او د هيواد د ترقۍ دپاره اصلاحات پيل شول.

که څه هم د ځينو تاريخ پوهانو په عقیده د افغانستان معاصر تاريخ په ۱۷۴۷ کال کې د احمد شاه بابا دامپراتورۍ په جوړېدو سره پيل کيږي، او د ملت جوړېدنې او ځانگړي ملي هويت دپاره لومړني قدمونه په همدې وخت کې اوچت شول، او له همدې امله احمد شاه بابا د افغان ملت مؤسس، بابا او بنسټ ايښودونکې گڼل کيږي، خو په افغانستان کې د اصلاحاتو او بغاوت د کتاب د ليکوال (ليون پولادا)، په ويناوې اخي د غازي امان الله خان په وخت کې دولت زېار وويست چې د افغان کليمه چې اوږده تاريخي ريشه لري، او پخوا به د پښتنو دپاره استعمالېده، پرته له کوم نژادي يا لساني توپيره د افغانستان ټولو اوسيدونکو ته استعمال شي. دهيواد ملي اتل غازي امان الله خان وايي:

1. 'همه اقوام افغانستان یک ملت هستيم و آن افغان است، و اولين نعمتی که افغانستان نایل است استقلال میباشد. پس استقلال خود را همیشه حمایت کنید و برای حفظ آن بیدار باشید.'

2. 'هندو، هزاره، شيعه، سنی، احمدزائی و پوښزائی نداريم، بلکه همه یک ملت هستيم و آنهم افغان'

هغه شاعر څه ښه وييلي چې:

پشتون و هزاره مثل جان و بدنند
ترک و تاجک نو گل یک چمنند
در صلح انيس و همدل اند و گه جنگ
پرخاشگر و مهين و دشمن شکنند

د سياسي او اجتماعي واکدارۍ په هکله د غازي امان الله خان ويناوې تش شعارونه نه وو، هغوي دملي حاکميت ټينگښت، په سياست کې د خلکو د عمومي گډون او ډيموکراسۍ له لارې غوښت؛ د مقننه، اجرائيې او قضائي سيستمونو تفکيک، په مرکز کې د دولت دشورا، او په دارالحکومتو او علاقداريو کې د انتخاباتي غړو په گډون د شورا گانو جوړول هغه عملي گامونه وو چې پدې لاره کې واخيستل شول.

د استقلال د گټلو نه ۸۷ کاله وروسته نننۍ افغانستان

پدې کې هيڅ شک نشته چې د وطن اوسني حالات ډير بوگونوونکي او د انديښنې وړ دي. د خپلواکۍ په ځاي بلواکي، د قدرت د تحکيم په ځاي د قدرت تقسيم او په سياسي، قومي، سمني او ژبني اختلافاتو د مذهبي اختلافاتو ورزياتيدل هر بادرده افغان کړوي.

خواشينۍ يو چې زموږ د هيواد د ټولو ځلاندو افتخاراتو سره سره بيا هم د کورني استبداد، خارجي لاسوهنو او ملي يووالي د شويږدو او له ځانه دبې خبرۍ په پنجو کې گير دي، او د پرمختگ او ترقۍ په لورې د خپل طبيعي ودې نه بيا هم وروسته پاتې کيږي.

وزیر خارجهء امریکا بر پشتونها تهمت می بندد! 4

۲۹ جون: خانم کاندولیزاریس وزیر خارجهء امریکا دیداری پنج ساعته از کابل داشت و با آقای حامد کرزی مدت یکساعت دیدار و ملاقات نمود. درین دیدار او نظرو اهداف امریکا را پیرامون معضلات افغانستان بیان داشت. او مانند سابق از کرزی و حکومت کرزی حمایت کرد و گفت "حکومت افغانستان با مردم قصاب صفت مواجه است که تجاوز جنسی و تاراج و چپاول میکنند و سعی دارند این کشور را تخریب کنند اما موفق نخواهند شد... اینست عین کلمات او که درلاس آنجلس تایمز ۲۹ جون نشر شده:

"The government here was facing ruthless people who raped and pillaged and tried to destroy the country," but they will not succeed."

درین بیاپنه کلمهء تجاوز جنسی (rape) تهمت و دروغ است چونکه تجاوز بر زن و ناموس مردم در اخلاق و فرهنگ پشتونها وجود ندارد؛ این عمل شنیع فقط یکبار در افغانستان در دورهء حکومت خوجه ثین ربانی که احمد شاه مسعود پنجشیری وزیر دفاع و کل اختیار او بود رونق گرفت و صدها زن شوهر دار و یکوهستانان شمالی برده شد. پشتونها برای حفظ ناموس و وطن خود مردانه میجنگند ولی به زن و ناموس کسی تجاوز نمیکنند. خیرد یگری در عین صفحه مشعر است که دیروز یک یوزک عسکراتلاف در اثر تصادم با ماین کشته و سه نفر دیگر زخمی شدند. دیروزان دمو ترانتحاری که بالای پایگاه امریکا در زابل حمله کرده بودند اینک آسبی برسانند خودشان از بین رفتند، اما در اثر حمله و تلاشی پولیس ۱۲ نفر طالبان در منزل نان کشته شدند. ۳ جولای: در اثر فیر راکت و حمله اشرا بر پایگاه نظامی انگلیس دو نفر عسکراتگلپس کشته و چهار نفر دیگر زخمی شدند؛ یک نفر ترجمان افغان نیز بقتل رسید. در اثر بمباران طیارات قوای ائتلاف ۹ نفر طالبان بشمول قوماندان ملا تور جان کشته شدند.

۸ جولای: در اثر حملهء طالبان بر کاروان مواصلاتی قوای ائتلاف در ولایت هلمند، یک سپاهی ائتلاف مقتول و یک نفر دیگر مجروح شده و پنج نفر از طالبان نیز بقتل رسیده است.

۸ جولای: آقای حامد کرزی دیروز برای یک بازدید دوستانه به کشور جاپان رسید. اودر بیانیه ای بارتباط تروریزم گفت که: "موقع افغانستان، پاکستان و کشورهای منطقه بهمکاری بیشتر و موثر تر و سیاسی را صدقانه متوسل شده تروریزم را متوقف سازند و منابع تمویل تروریزم ها و هم امکانات تمرین و تربیت شانرا از بین ببرند." کرزی از دولت پاکستان تقاضا کرد تا کمپهای تربیتی طالبان را در خاک خود از بین ببرد.

جنرال مشرف رئیس جمهور پاکستان امروز فرمانبرامضاء کرده که بموجب آن احکام شرعی بالای زنها بارتباط اعمال زنا، سرقت، شرب خوری و غیره بعد ازین تطبیق نخواهد شد، بلکه این نوع جرایم با اساس قوانین مدنی پاکستان که تقلید از قوانین انگلیسی است اجراء خواهد شد. با اساس این فرمان بتعداد ۱۳۰۰ زن که در زندانهای پاکستان متهم بجرایم مذکور محبوس میباشد، آزاد خواهند شد تا با اساس قوانین مدنی پاکستان محاکمه شوند.

۱۴ جولای: قوای ائتلاف یک حملهء طالبان را در محاذ غرب خنئی ساخته و ۱۰ طالب را کشته است. قوای ائتلاف یکزعیم طالب را بقتل رسانده و دو نفر طالب را دستگیر کرده است. طیارات ائتلاف مواضع طالبان را در شهر نوزاد بمباران کردند.

راپلیدی: آغاخان و وزیر خارجهء امریکا در کابل دیدار کردند. در این عکس، جنرال مشرف و آقای کرزی در ملاقات دیده میشوند.

وزیر خارجهء جدید افغانستان، آقای دکتر ننگین داد فرسپنتا، برای ملاقات تعارفی بپاکستان رفته و با وزیر خارجه، صدراعظم، و جنرال مشرف دیدار و صحبت نموده است. این عکس از اخبار پاکستانی که در لاس آنجلس چاپ میشود گرفته شده، ولی اخبار مذکور از چگونگی مذاکرات طرفین تفصیل نداده است. گفته میشود که وزیر خارجهء جدید در صدد اصلاح و ترمیم مناسبات بین کابل و اسلام آباد میباشد.

تجدید اشتراک تا نرا بمجله احترام ایا د آوری میکنیم

دیده خپلواکه، سرلوري، آباءه، غښتلي او يو موټي افغانستان په هيله، او پدې هيله چې زمونږ هېواد يو ځل بيا په سيمه او نړۍ کې وځليږي، ستاسي توجه يو شمير هغو تاريخي عکسونو ته اړوم چې ځنې يې شايد د لومړي ځل دپاره ووينئ او درته په زړه پوري وي.

چې په هر ژبه گويا وي خو افغان دئ
خلص دا چې نه پښتون او نه انسان دئ

چې يې مور وي په دې خاوره زېږولې
چې خيرخواه د وطن نوي ملنگ جانه

ستاسې د توجه نه مننه

دوشعر دريك قافيه ورديف

جهان در چنگال يك قدرت

م. نسيم «اسير» ۱۶ جون ۲۰۰۶ فرانكفورټ

ياد آنکه بود اهل جهان را سړی دگر
کس را مجال پای فراتر به کس نبود
آن کاخ اقتدار فرو د آمد و شکست
این بار کج، درست به منزل نمی رسد
کوبیده شد اگر چه سرافعی زمان
کرک درنده تر به دل رعه افتاد
مارا گمان که فتنه ی دوران فرو نشست
بر پله ی مراد، دروغ رسیده اند
گسترده بود دامن بیداد در جهان
بودند نوکران اجانب زمامدار
هر روز روز غصه و هر شام، شام غم
در در کفر دست حقیقت بلند شد
طفل بهانه خوست و امیر بهانه جو
برضد جنگ سفسطه می خواند و مدام
نازم ترا «اسیر» به این راست گفتند
چون تو کجاست شاعر روشنگری دگر

محشری دگر

گفتم که دل دهم به پری پیکری دگر
آن شوخ چشم هیچ ندانست قدر من
رنج فراق گرچه زتن سیم می کشد
چشم تو کافرست که بیداد می کند
سرمانده ام بخاک درد، التفات کن
صف بسته مژه ها تو دل می بردیزور
خوبان شهر اگر چه همه شور محشر اند
کوبیده سخت گردش ایام بر سرم
از دام او «اسیر» رهانی چه مشکل است
تا بر کشم به سوی دگر کو پری دگر

دلپرسی

م. نسيم «اسير» ۴ اگست ۲۰۰۶ فرانكفورټ

باظهار امتنان بی پایان از عزیزانی که در اثر حادثه ی شکستن دست، با من
با کمال شفقت همدردی فرموده و مطالبی نوشته اند اینک به جواب شعر
دلپرسی جناب الحاج عبدالصمد هابزاده «فریار» شعری تقدیم دوستداران
شعروادب می نمایم، امیدوارم مورد پسند قرار گیرد.
شنیدم بند دستت چون دل ما
ز سرگردانی دوران شکسته
خدا را شکر، رستی از بلایی
که یاران را نفس در سینه بسته
بلایی آمده چون کوه، لیکن
چو گاه گشته زبون و سر شکسته
کمی می داند چه پیش آید سحرگاه
نفس با ماست یا از ما گسسته
زکی پرسم سر این راز بسته
که هر جایای لنگ از سنگ شکسته
خران ما ندارد حیرتی، گر
به پایش تهمت هستی بیسته
زباغیان و زبلبل ماجرا پرس
که کار خراجا چرا با گل نشسته
ز مجنون پرس راز ناز داری
که داغ لاله را با اشک شسته
ز آهوی حرم گرمی نفس بین
که دایم پهلوی لیلا نشسته
زمانه تیز گام و پای ما لنگ
زمو نازک تراست این سر رشته
جهان دریا و عمر ما چو موج است
که تا سر بر کشد پایش شکسته
چنین است سرنوشت زندگانی
چواشکی بر سر مرگان خسته
به این تار نفس زین سیل و طوفان
که جز مرد خدا، هرگز نه رسته
و ان شکرتم لازیدن چو دانی
بگیرد دست در هر جا فرشته
به «فریار» اسیر آزاد باشی
به دست باز، نی بادت بسته

ازان روزی که دست من شکسته
رسیده از محبان خجسته
پیام و نامه ها و تیلیفون ها
مکرر در مکرر، جسته جسته
ز والا مرتبت آقای «فریار»
که یار مهربان است و خجسته
رسیده شعر موزونی در این راه
تو گوئی از سخن گلذسته بسته
به دل پرسى دل من شاد کرده.
مباد این رشته ی الفت گسسته
بجاگفته که هر جایای لنگ است
ز سنگ تا مرادی ها شکسته
مرا هم پای لنگ و دست کوتاه
به کوتاهی کس از آفت نه رسته
«بلای بود همچون کوه، لیکن»
به فضل حق چو گاه از راه جسته
دعای دوستداران حرز جان شد
وگر نه عاجز می کرد و خسته
زفیض «ان شکرتم» واقف من
که بکشاید ازو درهای بسته
«اسیر» بی ربای دوستانم
نارشان محبت دشته دشته

حلول ماه مبارک صیام و فرخنده عید سعید فطر را تبریک میگوئیم

قبل از شرح بدست آوردن استقلال افغانستان میخوام درباره شخصی که امان الله خان را آماده پذیرش استقلال خواهی نمود، کمی خدمت حضار معلومات رانه کنم: این شخص محمود طرزی بود که تولد ورشد ونموی فکریش در قلمرو امپراطوری عثمانی صورت گرفته بود و در شرایط سیاسی و فرهنگی آن کشور بزرگ مسلمان شخصیتش شکل پذیرفته بود. نه تنها زیر جنبشهای روشنفکری ترکها یک بخشی از حرکت ایدئولوژیک سیاسی نهضت جوانان ترک بود و ذهنیت ضد استعماری از سید جمال الدین افغانی که سالها در استانبول و قاهره فعالیت کرده بود و طرزی هم در استانبول و دمشق زندگی میکرد، یارث برده بود.

طرزی که خود شامل نهضت ترکان جوان بود یک شخص انقلابی و ضد امپریالیزم بارآمده بود. طرزی و خانواده اش از تبعیدیهایی زمان عبدالرحمن خان بود؛ بعد از فوت امیر عبدالرحمن، امیر حبیب الله خان بخانواده طرزی اجازه داده که دوباره به کشور خود عودت کنند و درپروژه جدید سیاسی، فرهنگی بمردم خود مصد خدمت شوند. در آغاز امیر حبیب الله خان از نوع خواهی طرزی خوشحال بود و برای وی جولان داده شد، و اما امیر نمیخواست نوگرایی با ازگلیم خود فراتر نهد و باعث صف بندی سیاسی واجتماعی شود. سرانجام طرزی در راستای تحقق اندیشه نخواست الهامه ملی و ضد استعماری خود فرزند امیر حبیب الله خان، یعنی امان الله خان را شکار کرد. امان الله خان قبل از رسیدن بقدرت با قشرو روشنفکر ارتباط داشت و در اس جنبش جدید قرار گرفت. بعد از کشته شدن امیر حبیب الله در شب ۲۱ فروری سال ۱۹۱۹م، امان الله خان در ۲۳ فروری سلطنت خود را اعلام کرد و خلاصه اعلامیه او ازیں قرار است:

((ای ملت معظم افغانستان، من هنگام شهادت پدر و کالت سلطنتی را در کابل بمعهد داشتم و اکنون به اصالت آن باریستگین امانت را متوکلا و معتمد بالله بمعهد گرفتم، وقتیکه ملت بزرگ من تاج شاهی را بر سر من نهاد، من عهد بستم که بایستی دولت افغانستان مانند سایر قدرتهای مستقل جهان در داخل و خارج کشور آزاد مستقل باشد؛ ملت افغانستان در داخل کشور آزادی کامل داشته و از هرگونه تجاوز محفوظ و مردم فقط مطیع قانون باشند و بس، کار اجباری و بیگاری در تمام رشته هامنوع و ملغاست. حکومت در افغانستان اصلاحاتی خواهد نمود که ملت و مملکت ما بتواند در بین ملل جهان جای مناسب مقام خود را حاصل نماید. من در اجراء امور کشور مشورت را بحکم و مشاورم فل الامر رهبر خواهم داد. ای ملت عزیز وای قوم با تمیز در حفظ دین و دولت و ملت خود بیدار و درنگهایی وطن خویش رهشیار باشید، من از خداوند برای ما اهل اسلام و کلیه بنی نوع بشر خیر و سعادت میخوام.))

مردم افغانستان که از شدت عمل زمان عبدالرحمن خان بستوه آمده بودند و در زمان حبیب الله خان کمی نفس راحت میکشیدند، از آمدن امان الله خان به تشویش بودند که این شخص جوان و خون گرم از کدام یکی از پدران خود تقلید خواهد کرد. اما با شنیدن خط مشی او مطمئن شدند که شهزاده روشنفکر است و کاری نخواهد کرد که باعث رنجش و وطنداریش شود.

وقتیکه شاه امان الله پای جهاد را با انگلیس در میان کشید، طبقات مختلف کشور با هم در راه جهاد و نجات وطن متحد گردیدند. امان الله خان با وجودیکه میدانست انگلیسها بعلاوه آمادگی های عالی نظامی در حرب اول جهان، تجارب دوجنگ با افغانستان را نیز حاصل کرده بودند، و از جنبه های سیاسی، نظامی و اقتصادی برای افغانستان برتری داشتند، باوجود آن با ایشان اعلان حرب داد. جنگ با انگلیس شروع شد و جبهات سه گانه تشکیل گردید، از اینکه دولت انگلیس در طی دوجنگ قبلی با افغانستان اندازه خطر امپراطوری رادهندستان و رشادت مردم افغانستان را در محاذات جنگ احساس میکرد و میدانست که افغانها تسلیم ناشدنی هستند و هرگز مجاز و بیگانگان را در خاک خود دمی آسوده نخواهند گذاشت، لهداراه مذاکره صلح را پیش کشیدند و در نتیجه انگلیسها استقلال افغانستان را پذیرفتند و متارکه بتاريخ ۳ جون ۱۹۱۹ اعلام شد.

این شهزاده جوان که از دوره استبداد پدران خود با خبر بود و آن سیستم رارد میکرد و از خود کامگی، خود خواهی، تسلط مطلق العنانی، تقلب و زورگوئی بیزار بود و میدانست که استبداد یکی از امراض مهلکی است که بیماریهای دیگر از قبیل فقر، جهل، فساد، عقب ماندگی، احساس دونی و حقارت، پرستش شخصیت، چاپلوسی، ریاکاری و دروغ را با برمی آورد، از همه اینها دوری میکرد. امان الله شاه بعد از حصول استقلال افغانستان از بر تانیه، درصد کسب شناسائی توسط کشورهای جهان و در عرصه داخل براه اندازی برنامه های اصلاحاتی و تشوین معارف و بهره گیری از تکنیک جدید گردید. او توفیق یافت تا با کشورهای ایران، ترکیه، شوروی، فرانسه، المان و ایتالیا روابط سیاسی برقرار نماید.

امان الله خان طرفدار تغییر بود نه انقلاب سیاسی

این پادشاه آفلو زریک بود که خود را متکی به هیچیک از ممالک همسایه نساخت. شاه امان الله در مرحله اول به تطبیق اصلاحات خود موفق بود. مالیات جنسی، حواله غله خریداری، آذوقه رسانی اجباری در بیماریهای زیاد مملکت،

اجاره داری جمع آوری مالیات دولتی، واسط بودن فیودال و ملک بین مالیه گیرنده و مالیه دهنده، اخذ مالیات مواشی شمارنده، کاراجباری و بیگاری، تسکهای متعدد بازار از پیشه وران و امثال آنها را همه لغو نمود. مالیات اراضی نقدی معین شد و تمام افراد مالیه دهنده مستقیماً و بدون ملاحظه خان و ملک پادشاه ترمالی دولت مربوط گردیدند. دولت تمام ما یحتاج خود را بپول نقد و خوش برضاء میخرید. حیوانات همه ساله شمار شده و از زوری شمار مالیه گرفته میشد. برای تنظیم ادارات مالیه در کابل مکتب اصول تحریر دایر گردید؛ برای تهیه و تربیه حکام، مکتب حکام در کابل تاسیس گردید، تجارت انکشاف اضافه تریافت و پادشاه انگلیس قرارداد تجلرتی امضاء شد. دولت با شرکت های جرمنی و فرانسوی قراردادها امضاء کرد که چپق آن در مدت ده سال خط آهن از جنوب افغانستان به شمال آن تمدید گردد؛ چهار نفر فرانسوی جهت سروی یکا بل آمد و بقیدها رفتند. تمدید لین تلگراف و تیلیفون بین مرکز ولایات کشور درست گرفته شد. بفایرکه های چرمگری و پاروت سازی و سم و گوگرد برق تهیه و تمدید گردید. کارخانه های ترمیم موتور پره سازی، صابون و عطریات، نختابی و پارچه بافی، نجاری و یخ سازی، روغن کشی از پنبه دانه در قندهار، مزار و هرات تاسیس و اعمار فایرکه های قند سازی، نساجی نخی و جیم، دکمه سازی، حفظ میوه، و تولید و حفظ مسکه و پنبه در نظر گرفته شد. بند آب غازی و بند سراج غزنی تکمیل شده بود. راجع بمعن لاجورد در بد شک، نفت هرات و تاسیس یک فایرکه ذوب آهن، و استخراج ازمعدن آهن، ذغال، گوگرد، ابرک، تباشیر و غیره پروگرامهای وسیع رویدست بود.

طبق ماده ۶۸ نخستین قانون اساسی افغانستان، تحصیل تادریجه ابتدائی اجباری شد. در پایتخت کشور بر علاوه لیسۀ حبیبیه، لیسۀ های امان و امانی تاسیس گردید. مکاتیب بسویه رشديه از قبیل مکتب غازی، مکتب استقلال، معماري، زراعت، دارالعلوم عربی، رشديه مستورات، دارالمعلمین هرات، رشديه مزارشریف، رشديه قطغن، مکتب پولیس، مکتب موزیک، قالین بافی، تدبیر منزل زنانه، مکتب طبی مستورات و بیشتر از ۳۲۲ باب مکتب ابتدائی در تمام ولایات کشور افتتاح شد. تعداد طلبه ابتدائی تا سال ۱۹۲۷ به پنجاه هزار رسید؛ در لیسۀ هاورشیدیه هابتعداد سه هزار طلبه مصروف تحصیل بودند. چند صد نفر طلبه افغانی در ممالک جرمنی، فرانسه، شوروی، ایتالیا و ترکیه جهت اخذ تحصیل فرستاده شدند. جامعه افغانستان چه در آن زمان و چه امروز و فردا، هیچوقت مخالف نوآوری و نوسازی نبود و نخواهد بود.

در پایان کار امان الله خان و مشاورش محمود طرزی دریافتند که امید آنها برای ساختن یک کشور نیرومند و مستقل مشکل است. اسباب و موجبات سرنگونی امان الله خان اگرچه مغلق و غامض است، اما هنوز میلیونها افغان معتقدند که مداخله دولت برتانیای موجب سرنگونی این پادشاه ترقیخواه گردید. والسلام

شعر از عبدالصمد و هاجزاده «فریار»

گنج و خزانه

شعر از عبدالصمد و هاجزاده «فریار»

چشمهء خضر

تا که رفتی نظر در دل من جای تو بود
خاطر تا سوده هر لحظه بسوای تو بود
بر سر راه تو اندیشه زهر جا که گذشت
سرمه ای دیده ای و اگر قدم های تو بود
هر شب و روزیکه در هجر تو سر میگردم
چشمم بر راه تو و دل به تمنای تو بود
از خیال بوسه گر لعل لب گشت کیود
این لطافت زوای حسن زیبای تو بود
تا گذشتی ز چمن رنگ از رخ لاله پرید
بسکه تا زکدل و داغ دیده و شیدای تو بود
بوی مشک ختن از هر نفست می آید
هر کجا جوش بهار از دم عیسای تو بود
تا ز آن دیده ای ترمیکشتی «فریار» بگو
چشمه ای خضر مگر، گریه ای شبهای تو بود

ز بعد ما نه گل و باغ و خانه میماند
نه مال و ملک و نه گنج و خزانه میماند
ولی ز هر نفس ما بصفحه هستی
ز کار نیک و بد ما نشانه میماند
ز وال پدر اگر کشد حیات انسانی
ولی نکوئی و جاویدانه میماند
بگفته تو «ضیا» اندرین جهان خراب
ز بعد ما نه سخن نی ترانه میماند
اگر بماند و آنهم ز بعد مرلن ما
د و سه نو شسته بد یوار خانه میماند
ولی تودانی نکواین سخن که سحر کلام
چو لاله داغ دلی در زمانه میماند
اگر خراب شود کاخ زنده گی «فریار»!
سخن چو روح روان در میان میماند
به استقبال غزل جناب استاد قاریزاده
(و حضرت ابوالمعانی «بیدل»)

پوهاند ډاکټر محمد حسن کاکړ

پښتانه چې قلم راواخلي اول دخپل قام له کارناموڅخه غږېږي. ددغه عادت دپاره دليلونه هم لږنډي. دپښتوتاريخ اوزد، حلانده اوالهام پښتونکي دي. پښتنو دخپل تاريخ په بهيرکي له لويو فاتحو نه سره دخپلي مينې اوواکمنۍ په سر دلويو قربانيو په ورکولو سره مقابلې کړي دي. له خپلي مينې نه دفاع ددوي دهريل ارزښت تردفاع نه اوزد تاريخ لري. په دې اړه به په لغړوني مهال کي يوشال ذکرکړم. دبڅدي يابلخ زردښت د (اهورامزدا) په دستوردهيواوونو دپيدايښت په موضوع کي وائي چي:

« دېومينو اوهيواوونو په سرکي چي ما، اهورامزدا، پيداکړهغه اريانا واييجو (AIRYANA VAEGO) و. ٦

اريانه وييجو يا اريانه يا پخواني افغانستان په دهباندې دومره گران وچي دهغه په وينا هغه پنځلس نورهيواوونو ددې دپاره پيداکړل چي هغه په امن کي وي. پدې اړه دهغه خپل عبارتونه دادی:

ماهرهيواد دهغه په خلکوياندي گران کړي، که څه هم په هغه کي هيڅ زړه راکښونکي څيز نه و. که چيري ماهرهيواد دهغه په خلکوياندي گران کړي نه وای، بيا به ټولي ژوندۍ نړۍ په اريانه وييجواندي يرغل کړي وای. اهورامزدا دغه وينا په اصل کي د اريانه وييجو دخلکودوطنيالي داحساس تمثيل کوي. د اريانه خلک له هغه نه ددفاع په لارکي د مخزېدي څلورمي پېړۍ دپاي په کلونو کي دمقدوني لوی سکندر سره څه کم څلورکاله وجنگيدل اوپه بلخ، کونړ، باجوړ اوسوات کي يې په دغسې ستونزو اوڅخه کوچي هغه په بل هيوادکي له دغسې ستونزو سره مخامخ شوي نه و. داسوه غاڼه په نامه دکونړوپښتنو دنړۍ دغه بياړي نظامي قومندان تېي هم کړ.

په شپاړسمۍ پېړۍ کي دميروشان کورني پخپله هغه، دهغه زامنو اودهغه لمسيانوچي دخپلواکۍ په لارکي کومي قرباني ورکړي شايد په نړۍ کي بلې کورني دخپلواکۍ په لارکي دغومره قرباني نه وي ورکړي. ترهغو دمخه لوديانو اوسوريانو په هندوستان کي دولتونه جوړکړي وو. دخپلواکۍ په لارکي روښانيان نابريالي شول، خودهغو تنگي مبارزې دنورو دپاره الهام بښونکي ثابتي شوي. ددغه ميراث ستر بيرغ جگړونکي، ايميل خان مومند، خوشحال خټک، ميرويس هوتک، شاه محمود هوتک، شاه اشرف هوتک اوستراحمد شاه ابدالي شول. وروستيو په فارس کي صفويان اوپه هندکي مرهته راورپزول. ستر احمد شاه له اموڼه ترانکه پوري يوخپلواک دولت جوړکړ اوافغانستان يې چي اول له اتک نه ترغزني پوري دستونگي په گډون هيوادو ترآمو اولوي پاميرپوري ورساوه. په نونسمي پېړۍ کي اول سيدهاشم پاچا په کونړوکي (۱)، بياغازي محمد اکبرخان په کابل کي اوپيدا دهغه وراره غازي محمدايوب خان د کندهار په ميوندکي دنړۍ دزبرځواک يعني انگرېزانو ټولي هغه نقشې څښتي کړي چي دافغانستان د لاندې کولوپاره يې طرح کړي وې. دميوڼد له جگړې نه زر وروسته دکوچي له شاوخوا سيمو نه دېرش زره پښتانه دغازي محمدايوب خان دپاره تيارشول اوانگرېزانو دهغو له امله ونشو کولي له دغې سيمي نه په کندهارکي خپلواکلا بندشويولنېکړونه ملاتړ واستوي. ددغه تينگ ملاتړ علت څرگندو: په کوپټه او شاوخوا سيمو کي هغه خلک اباددي چي په کندهارکي اباددي. مينې يې هم سره تړلي اودتوبوگرافي له نظره سره پوره ورته دي. دهمدغه بيڅکي يووالي له امله وچي له شوروي اتحاد سره په جگړه کي د کاکړستان خلکو دافغانستان کډوال دخپلو ورونو په شان منل. که ددوي ترمينځ د وروري دغه بيڅکي اړيکي نه وای، په افغانستان کي د شورويانو په گونډوکيدل به په شک کي وای. خودافغانانو دغه بری په عين حال کي ددوي بيرته پاتي توب هم په داگه کړ.

افغانانوبې له شک دخپل هيواد، خپل دين، خپلي واکمني اوپه يوه کلمه خپل ژوند طرزه ددفاع په لارکي د شوروي زبرځواک دتيري په مقابل کي دغسې مقابله وکړه چي دهغه دامپراتوري په څندوکي دبل هيوادخلکو به هغه ډول نه وه کړي. خوددوي دغه تينگ اراده له دې امله هم بريالي شوه چي دوي دنورو هيواوونو په ډول ډول عصري وسلوسره وجنگيدل اودهغوله لوجستيکي او طبي موادونه يې استفاده وکړه، خو وروسته له هغه چي دغه مرستې دشوروي اتحاد په توتوکيدلو سره ودريدلي دوي هم دځينو دښتوچم گاونديو هيواوونو دسيسو اوهم خپل مينځي پرله پسې جگړو ضعيف اوناوتوان کړل. هغه پريمانه وسلې يې چي دملې مقاومت په دوره کي له باندنيو نه ترلاسه کړي وې، ديوه بل په مقابل کي په استعمال سره خلاصې کړي. په نتيجه کي افغانان چي دملې مقاومت په دوره کي دتمدن اوپرمختگ له کاروان نه وروسته پاتي شوي وو، دچم گاونديو په دسيسو او دخپل مينځي جگړوله امله نورهم وروسته پاتي شول.

(۱) په استناد منن انگليسي جلد دوم تاريخ موهن لال، صفحه ۳۲۸، که ترجمه فارسي آن در جلد دوم تاريخ موهن لال، صفحه ۲۴۹، نشر شده، مکتان سفیر انگلیس در کابل در نامه ای بحکومت هند بر تانوی از شکست و عقب نشینی سپاه انگلیس در جنگ دوهفته ای در پشت باسیدهاشم کتري و قتل و مجروح شدن بیشتر از پنجاه نفر صاحب متصان انگلیس اطلاع داده است. (نگاه: جلد دوم تاريخ موهن لال، ترجمه فارسي توسط دکتور هاشمیان، ص ۲۴۹)

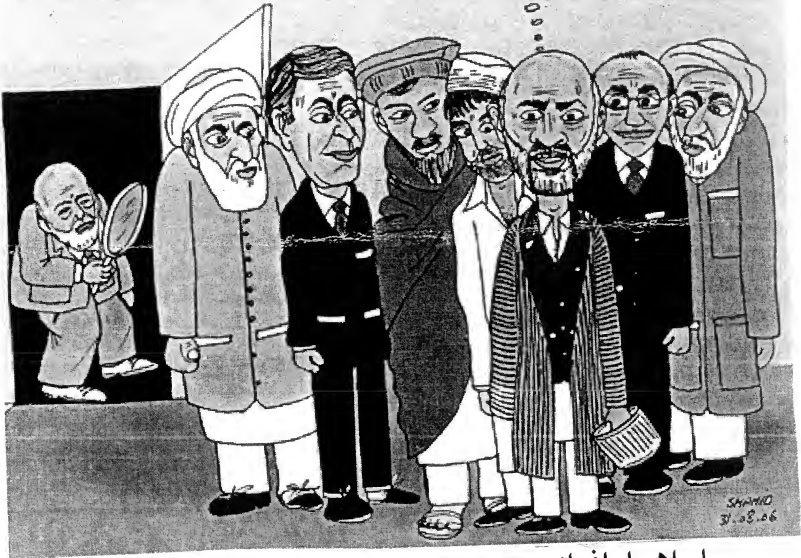
په معاصر مهال کې د پښتنو پر ضد د سېسي لاهم روانی انگریزانو جوړه کړه چې د دیورنډ په کرښې سره یې په دوی کې بېلتون راوست. د شورویانو او د هغو د مریانو د سېسي بېاداشوه چې لږه کیان د پښتنو په مقابل کې جگ کړی. دغه د سېسي په وړه پیمانې اول ایران شروع کړی وه او داسلامي تنظیمونو په وخت کې یې په ټینګه پرمخ بیوله . ددوی ټولو او د نورو مطلب یو، او هغه دا چې د پښتنو په ویشلو اوتانوان کولو سره د هغومینه ټوټه ټوټه اولاندی کولی شی. ټول پوهیدل چې افغانستان په اوله درجه پښتنو جوړکړی او په اوله درجه دوی ترینه دفاع کوی . پښتون پولوی قام دی اوچې سره یو موټی شی لوی قوت ترینه جوړشی . د دیورنډ د کرښې په دواړو خواوو کې اوس څه کم څلوېښت میلیونه سړیزي. داسې به زه کې بل قوم هغه هم په یوې سېسي کې په دغو سره نشته، خو پښتانه سره یو ندي، یو سیاسي نظم نلری او همدې اوس یې هم په وطن کې د دیورنډ د کرښې په دواړو خواوو کې جنگ دی، خو به یوې خوا کې د پروژل کبزی، وړانې پکې کبزی، نامنظم جنگ پکې کبزی، ابادی پکې نکبزی، او خلک یې حتی عادی ژوند ته نه پریښودل کېږي. د دغه حال اوداسې هم د بدین ټیټو گانډیو او پخپله ددوی د بیرته پاتې توب له امله د پښتنو راتلونکې څره ښکاری، که څه هم پښتون پولوی اوږه ورولس دی. اساسی چاره په کارده او اوس ددی وخت دی چې پښتانه دخپلې راتلونکې په اړه جدی وی، اودهغې په اړه دلیکو، کتابونو، جرگومرکو، اوبحثونو له لاری فکرته، تجویزونو او پروگرامونه وړاندی کړي. دغه کار د هر پښتون دپاره ممکن دی، چې د ژوند د فکرواځانندان وی اوله خپل ولس سره مینه لری.

د پښتنو د راتلونکې په اړه په اوسنی حال کې زمانظر دادی چې پښتانه له دغه واقعی ژوند سره مینه ولری، دخپل د ژوند اود نورو د ژوند درناوی وکړی او د لاسه کولو دپاره یې ټول هغه څه وکړي چې کولی یې شی. دغه مینه اود دغه درناوی هغه وخت په اساسی ډول واقعی کیدلای شی چې یوڅوک اول خپل ځان، خپل ولس اوتنورویږي. دغه پېژندنه په اساسی ډول په پوهې او پوهنې سره تر لاسه شی. پدغه حال کې د پریو عصری ښوونځیو اوبوهنتونونو لړل حتمی کېږي. د همدغو موسسو له برکته یوڅوک د ځان، انسانی ټولنی اود طبیعت اړه په اساسی ډول پوهیدلای شی. دغسی پوهه سړی ته قوت اوارزېت او ژوند ته معنی او کيف ورکوی. یو پوه وایی چې مادغسی هیواد لیدلای ندی چې افراد یې تعلیم کړی وی او پخپله بیرته پاتې وی. دغه حکم ځکه رښتیا ښکاری چې تعلیم کړی افراد د مسئلو او کشالوماهیت تر نورود پرېنه اوسم تشخیص کوی او د هوارولودپاره یې معقولې او عملی کیدونکې لاری چاری سنجی. دغه د یوه مرغه پښتانه په عمومی ډول د پوهې او پوهنې په برخه کې د بیربرته پاتې دی. که دنړی ولسونه هم ددوی په شان وای دغه بیرته پاتې توب په داند پښتې وړ نه وای، ځواوس زیاتره ولسونه په عمده ډول د ساینس او تکنالوجی یا په اصل کې د پوهې او پوهنې له برکته بیخي ډیر پرمخ تللی او پرمختیا یې هم په حیرانونکې ډول کړندی ده. پدغه حال کې نن وی یاسیا د پښتنو ژوند طرز او ازاد ژوند ترسوال لاندی راتللی شی. که پښتانه په رښتیا له غواړی له دغسی حال سره مخامخ شی ورته حتمی ده چې تر هر بل وخت نه ډیر اوس خپل هویت ته ټینګ وساتي.

د پښتنو د هویت عنصرونه پښتو، پښتونولۍ اوتنور غوره ارزښتونه دی. پدغو کې پښتو تر ټولو نه مهمه ده، او پښتونه پښتونولۍ هم ویلی شی، په دغو سره توپیر چې د پښتونولۍ ارزښتونه تغیر کوی، خو پښتو که څه هم د ژبې په توګه تغیر کوی، د نوي ډډ په شان پر ځای پاتې وی. پښتانه د پښتو له برکته پښتانه دی، او که یې پښتو له لاسه ورکړه بیا نو پښتانه ندی، که څه هم احساس په یې د پښتو شی. دروهیلګند لودیان، سوریان اویوسفزی لکه د هرات اسحق زی، نورزی، او الیزې، په همدی دلی کې راځي. حتی په کابل کې هم یوشمېر پښتانه له دغی دلی څخه دی چې د محمدزیان یې یوه څرګنده بېلګه ده. پښتو په ختیځو پښتونکی د اردو او په لویدیځو پښتونکی د فارسی تر فشار لاندی ده. د همدغه فشار له امله ده چې پښتانه په شمیرکې کم شوی او که دغسی نه وی پښتانه د سب له مخی تر څلوېښت میلیونونه هم اووی.

د پښتو ستر اهمیت پدی کې دی چې پښتانه په پښتوسره یو بل پېژنی اوسره یو کوی یې؛ په پښتو کې د پښتنو کلتوری ارزښتونه، ددوی تاریخ، ددوی افسانې، ددوی روايتونه او په بله ژبه ددوی معنوی او روحی شتمنی اوتول هغه څه پراته دی چې دوی پښتانه کوی. د پښتو بل اهمیت په دی کې دی چې پښتانه په پښتو کې په پوهې، پوهنې، هنر، فلسفې، ساینس او تکنالوجی باندی په دغسی اسانۍ سره پوهیدلای شی چې په نورو ژبو کې په هغی اسانۍ سره پری پوهیدلای نه شی . هغومره چې پښتانه او پښتنی په تیره ددوی ځوانان او ځوانانۍ په پښتوسره خپلواستعداد اود نوت وده ورکولی شی، دنورو ژبو له لاری ورته وده درکولی نشی. پښتو دنړی له لویو ژبو څخه یوه ژبه ده. دانکشاف ظرفیت یې هم د پردی او څلوېښت صونونه لری، پداسی حال کې چې فارسی دودیرش او انگریزی ۲۶ صونونه لری. پښتو چې بیرته پاتې دی او اعلمی شوی نده د ژبې د څنگه والی له امله نده، بیرته پاتې توب یې د پښتنو له لاسه دی. ددوی بیرته پاتې توب د پښتو بیرته پاتې توب شوی دی. په دوی کې اوس هم دغه فکرشته چې که پښتو پښتو په بلې ژبې وغزید هغه گواکې عصری دی. د همدغه ذهنت له امله ده چې په پښتو کې اردو اوفارسی د پښتو په تاوان ننوتلی او د ډیرو پښتني کورنیو ژبه اردو یا فارسی شویده. دا په پښتو کې یوه ذهني بحران تمثیل کوی. له دی امله اوس تر هروخت نه ډیر ددی وخت دی چې پښتو پلان دخپلې پښتو په هکله هم دخپلو پښتنو مشور ویش کوی او پخپلو اثار او ترجموسره یې شتمنه کړی، اودانکشاف دپاره یې غونډی اوبحثونه وکړی، او د علمي کولو لاری چاری ورته وسنجوی. هیله ده چې دغه غونډه پدی لار کې یوه الهام بڼونکی پیلامه وگرزی. په درنښت . محمد حسن کاکړ - جولای ۱۵، ۲۰۰۶ .

به لوی شارتوال وظيفه مېدمم تا عاملين فساد اداري ورشووه را تعقيب و تحقيق ومجازات نه، نمايد

اسلام او افغانيت

د داکتر عبدالقيوم کوچی شعار

مجنون د خپل هیواد او ولولې می افغانی دی
په خټه چی افغان نه غلزی نه بارکزی یم
د خدای او رسول او دقران مینه په زړه کی
ملت چی می افغان وی نه کرزی نه اخگری یم
د یار په تنگ مین یم اندیښنه می اسلامی ده
د غرو په لورو گرځم پیدا شوی چی غرزی یم
اسلام او افغانیت می لکه دوه سترگی وجود کی
چی دادوه راسره وی نوشاهین اوهم زمري یم
رقیبه ستایه سیرمی غلیمان دی خغلولی
دخدای په ازا ده و ستاپه ملک کی چی کوچی یم

شعار از عبدالصمد و هایزاده «فریار»

اشکهای مسافر

تا که از وطن دورم خاطر م پریشان است
دل نشسته در خون است، دیده اشکریزان است
مرده آرزوهایم در دیار غربت ها
ضعف و ناتوانی هادر در رنج نهان است
عقل و هو شزم از سر رفت حال خود تمیدانم
سینه از هجوم غم، گرم و داغ و سوزان است

صبح طربگم کرده شام غم سرانجام

قطره، قطره، خون دل، میچکد، چه ارزان است

در جهان سر مستان، در کنار بیدر دان

جای بی وطن ها نیست، بر زخ غریبان است

بیرون از وطن «فریار» گلشن جهان بر من

گر بهشت برین است دوزخ نمایان است

مار آستین

م. نسیم «اسیر» ۱۷ اگست ۲۰۰۶ فرانکفورت

نمی دانم چه شد آن نازنین را که سویم دید و برهم زد جبین را
مگر بر خاسته از پهلوی چپ نداند قدر یار راستین را
رقیبش همنشین وهم کلام است به خود ره داده مار آستین را
به خاک افتادم و در خون تپیدم ز من می خواست آن دلبر همین را
چنان نیم نگاهش سرخوشم ساخت که نشناسم زمان را و زمین را
تراغم ریست چون بت می پرستم غم دنیا ندارم، فکر دین را
به امانت عدو دست هوس زد ز چنگ ما کشیدی آستین را
خدا را یاد کن در گرم جوشی

«اسیر» بی کس عزلت گزین را

شهره مسلسل ۱۰۴

داگست ۱۲ نېټه ۲۰۰۶ عیسوي کال

د دوکتور عبدالقیوم کوچی لیکنه

کچې سره کړی ده داسر کوزی جانیان او سری خواره ددي پر خای چې د خپلو جنایتونو په اړوند په ملی او نړیوالې کچې سره محاکمه شي او د خپلو جنایتونو خرابونه وواشي دادی د افغانستان په واکمنۍ کې د لوړو څوکیو او سیاسي او پوځي قدرت پر لرلو سره واکداران دی او د خپل د ولس پر برخلیک لوبې کوي. دوی د پردو پر پیسو او د قدرت پر لرلو مست دی او ټولې نړیوالې مرستې ددوی جیبو ته ورځي او عام ولس د لوبې، تندې، ناجورۍ او بدامنۍ سره لاس او گرېوان دی همداروڅه ده چې غوغ ولس ددوی پر جنایتونو خبر دی او ددوی څخه پر زړه کې کرکه لری. په وطن کې د امنیت نشته والي او ځانگړې وژنې اوډله یز پاڅونونه ددې خبرې ښکارندوی دی چې ولس دپرو په لاس کې وي نه غواړی یوازي د چې واگې شي دجنایتکارانو په لاس کې وي نه غواړی یوازي د ډموکراسۍ په مظاهرو او تصویرونو باندې ډموکراسۍ پلي کیدای نشی تر څو چې د ولس د غوغ اکثریت غوښتنې او اراده په سیاسي، پوځي، ټولنیزو او کلتوري چارو کې عملی بڼه غوره نکړی دډموکراسۍ بنسټونه نشي پلي کیدی لکه چې د مخه وویل شود سیاسي اختناک او ستونز په چاپیریال کې کله چې د هیواد ټولې چارې لکه کلتوري شتمني، ملی ارز بنسټونه، ملی غوښتنې او ملی هویت د پردو د گوداگیاڼو په نالولو لاسونو کې بې قدره او بې عزته شی څنگه به بیاد ملی هویت او ملی ارز بنسټون ساتنه او پالنه کیدی. همدا وجه ده چې د ویاړلی افغان په خای د نورو په اشاره، تقلید او غوښتنې ځنی بې اصله او بې نسب وگړي ځانونه افغانی او افغانستانی بولی او خپل بهرنی باداران خوشحاله وي دافغانانو د ژوند په ټولنیزو او کلتوري برخو کې ډېر پر زړه پورې ملی ارز بنسټونه لکه ننگ، نتواتي، مرکه او جرکه اوروغه جوړه خای لری چې د زرگونو کلونو په تیریدو سره دخلکو د ټولنیزو ستونزو په اوارولو کې ژور او هر اړخیز مقام او درنښت لری. سره له دې چې دارز بنسټونه تدوین شوي او لیکل شوي ندی مگر په لوبې کچې سره د ولس د ډاډو اعتبار وړ گرځېدلی چې د قانون خلاف او نشته پرې ډکه شوي ده. کله چې قانون و نشي کړای چې حقوق، جرمي او مدني شخړې اوستونزې واري کړی همدا ټولنیز ارز بنسټونه دی چې په پشپړ درنښت او اعزاز سره داوولس د بیلابیلو پرتگنووشخړي له منځه وړی. اوس مهال په خوشی سره دپه رڼو دسیسو او د هغو د نالولو جاسوسو افغانانو په لاس ددرونو ملی او ټولنیزو ارز بنسټونو خای دکلا شکوف کلچر چې دویڼي د تویولو او وژلو کرغیرن نظام بلل کیدی نیولی دی او هر څه د کلا شکوف په ډراو د توپکیانو په خوښه او پریکړې سره تر رسیږي تر څو چې داسې وژونکی قاتلان

په یوه هیواد کې ملی ارز بنسټونه هغه مهال وده کوي، پالل کیدی او خوندي ساتل کیدی چې دهغه هیوادواکمني د خلکو د ملی هیلو او ارمانونو او خوښې پر بنسټ رامنځ ته شوی وي. دنړۍ ټول هیوادونه که کوچنی وي او یا سترځانته ملی او ولسی ارز بنسټونه لری. ملی ژبه، ملی کلتور، ملی بیرغ او ملی هویت او پیژندنه د ملی ارز بنسټونو سټې او بنسټونه دی که چیرې یوهیواد خپلواک وي او د واکمنۍ په جوړښت کې ئې د غوغ ولس هیلي او غوښتنې څرگندي شوي وي بیا نو ددې هیواد ملی ارز بنسټونه هم د خپل طبیعي ولسی چاپیریال پر بنسټ وده کوي او هم خوندي ساتل کیدی. زموږ په هیواد کې ددریو لسیزو په ترڅ کې ډېرې او ښېښې شوي دي چې ددغو بدلونونو او اوښتنو په بهیر کې له یوې خوا ډېر بې وزله خلک بې کوره شوي، خپل ژوند او هستی ئې له لاسه ورکړي، کډوال شوي او د جگړه مارانو د جگړو او ځانگړو هوسونو قرباني شوي دي. سپیڅلی او په هیواد مین مسلمان افغانان د خپلې رښتینې عقیدې او د لوی څښتن، ج، د حکم اورضا په وجه اوهم د خپلې مورنۍ ټاټوبې او د ملی هویت د ساتلو په لار کې شهیدان شوي دي داڅرگنده خبره ده چې دداسې پاکو شهیدانو شهادت به هم داسلامی امت او هم د افغان میرنی ولس د تاریخ په زړه کې د سرو زرو په تورو لیکل شوی وي او راتلونکی نسلونه به پرې ویاړ او درناوي کوي دخواشینی خیزه داده چې د افغان مسلمان مجاهد او میرنی ولس ملی قهرمانان او مخور مشران د حریمو وگاونډیو او سترو قدرتونو دسیسو او سیاسي غرضونو په وجه یا شهیدان شول او یا د سیاسي ډگر نه لری کړل شول او د هیواد چاری د هغو جاسوسو، قاچاقیانو په پیسو و مینو و جگړه مارو ته وسپارل شول چې د هغو سره نه ملی هیلي شته او نه ملی ارز بنسټونه ته پاملرنه لری داډله هغه کسان دي چې لاسونه ئې د خپلوبي وژلو اونه جگړه کونکو هیوادوالو په پاکو وینو ککړ دي او په سیاسي او پوځي ډگرونو کې د پردو د کټوو د خوندي کولو دپاره لوبول کیدی. دا هغه ډله ده چې هم گاونډیو هیوادونو او هم سترو قدرتونو سرمایه گذاري پری کړی او دنړۍ والي مافیا په منگلو کې د هیروینو او مارفینو په کښت او جوړولو کې لوبول کیدی دبشر د حقونو د خوندي ساتلو نړیوالو بیلابیلو ډلو ددوو تیرو کلونو په ترڅ کې د افغانستان په ډېرو ولایتونو کې د خپلو هڅو او خبرو اترو رپورونه بشپړ کړي او ددغو سړي وژونکو او جنایتکارانو جرمنه ئې د بې وزلو مسلمانو افغانانو چې په جگړو کې ئې گډون نه دلود په وژلو کې تر لاسه کړی او په ښکاره ډول سره ئې ددوی تیري پر پیغلو او تنکیو هلکانو په ښنه کړی او ددغو جانیانو د محاکمې غوښتنه ئې په نړۍ والي

د ننی روسیې د جاسوسی په ملا تړاو د امریکایانو په خوښه او منظوری بیا د افغانستان په سیاسي او پوځي موسساتو او حکومتی ماشین کې ځای په ځای شوی دی ژوندی بیلګه ښی د پیژندل شویو خلقيانو او پر چمیانو شتوالي په ولسي جرګې کې دی. که چیرې داسې یوه نړیواله محکمه دافغانی جانیانو د جرمونو د څیړلو د پاره جوړه شوی د روسانو او امریکایانو د تیري او ظلمونو او وژونو پرده به هم پورته شوی او د تپل شویو جګړو د تاوان غوښتنه به رامنځ ته شوی د امریکې ستره غلطی په دې کې ده چې دوی د افغانستان د مسلمانانو ملی افغانانو څخه ډډه کوي او د خوښې خلک ښی یوازې توپکسالاران دی. د افغانستان غوڅ ملت د افغان د کمونستانو او توپکسالارانو او د هیروین او مارفین د تاجرانو څخه کرکه لري. همدا وجه ده چې امریکایان پر خپلو پلانونو او هدفونو کې ناکامه دي او هم د غوڅ ملت د پاڅون سره مخامخ او لاس او ګریوان دی.

لکه چې وویل شو کله چې دیوه هیوادواکمنی د پردو د ایجتیانو په واک کې وی هیڅکله به هم هلته ملی ارزښتونو ته څوک پاملرنه ونکړي، اسلامي او ملی کلتور او د ژوند ټولنیزې چارې به ډېرې زیانمنې شي. دافغانستان په روانې غمیزې کې د افغانستان د ملی یووالی او د ملی ارزښتونو او هیلو د ښمنان د افغانستان دملت لخوا ښه پیژندل شوی دی. زموږ پر خاوره او میرنی ولس او زموږ پر ملی ارزښتونو د کورنیو او بهرنیو توروروړیو ډېرې څپې او سیلا بونه راغلي دي مګر غیرتي ولس ښی مقابله کړی او ځان او خپل ملی هویت او ملی ارزښتونه ښی د کرغېړنو طوفانونو څخه بیا هم ژغورلی دی، څیرونکی کولای شي چې د کلتوري او ادبي تاریخ په رڼا کې زموږ دنامتو او مخورو مشرانو او ادیبانو لوړ احساس او ژورې ولولې ددوی په شعرونو کې ولټوي او ددوی د رښتینو جذباتو د رڼایو وکړي اووینی چې دوی په خپلو شعرونو او لیکنو کې څومره ژوره مینه د خپلو بښتیزو ملي ارزښتونو سره لرله او د هغو په خوندي ساتلو کې ښی هڅې کړې دي.

خوشحال خان بابا په خپل یوه شعر کې څو پېړۍ د مخه څومره په درنښت سره داسې ویلی دي:

د افغان په نوم مې وتړله توره

تورپالي د زمانې خوشحال خټک یم

خوشحال بابا په دې لنډې مصرې کې نه یوازې دافغانیت او پښتونولۍ څرګندونه کړې بلكې دپښتونولۍ د درنو ارزښتونو چې تنګ، میرانه، توره، مینه او د ازادۍ په لاره کې سر بنښنه ده هم خپله ژوره مینه ښولې ده. دده په شعرونو کې د نشتلیم او هیواد پالنې رمزونو او ښیګڼې څرګندې شوې دي چې د هر افغان او پښتون د پاره د ویاړوړ دی.

د ملی او نړیوالو محکمو په وړاندې د عدالت په پلي کیدو سره محاکمه نشی او د بیوزلو ملکی خلکو د وژلو په جرمونو جزاګانې ورنکړي شي په افغانستان کې به نه سوله راشي او نه به دافغانستان وګړي پر چا ډاډ او باور پیدا کړي په ۱۹۹۳ عیسوی کال کې د روند او تانزانیا پوځي او سیاسي مشران چې د خپلو ملکی ښی وژلو وګړو په وژلو تورن وو د ځانګړې نړیوالې محکمې په وړاندې محاکمه شول او ډېرې درنې جزاګانې ورکړل شوي. داسې نړیوال مثالونه په ننني نړیوال ژوند او چاپیریال کې چې د ځنیو هیوادونو سیاسي او پوځي مشران کوم چې د هغو د جرمونو په هکله په نړیوالو محکمو کې محاکمه شوي او عدالت پری پلي شوی دی ډېر دی.

د ملګرو ملتونو د امنیت د جرګه کې په غوښتنه د لاهي نړیواله محکمه د یوګو سلاویا او رونداجانیان او د بشر د حقونو تیریکونکی او هغه کسان چې ملکی وګړي ښی وژلي وو ونيول او د محکمې د پرېکړې سره سم جزاګانې ورکړل شوې.

د نورنبرګ محکمه په ۱۹۴۵ کال کې د هغونانیو په هکله چې ملکی او بیوزله وګړي ښی زورولې او وژلې وو جوړه شوه او ډېر نامتو الماني پوځي او ملکی مشران پرې ونيول شول او د محکمې حکم پرې پلي شو. دالري تر اوسه هم رواني دي او د هغو جانیانو پلټنه او څارنه کیږي چې په بیلا بیلو هیوادو کې د خپلو جرمونو په کولو سره پټ شوي دي. د افغانستان مجرمین پیژندل شوي خلک دي. هم ښی د افغانستان ولس پیژني او هم د بشر د حقونو د نړیوالو موسسو له خوا په ګوته شوي دي. ددوی ټول جرمونه او وژنې په لیکل شوو سندونو او ریکارډونو کې ثبتې شوي دي. که چیرې د امریکي او روسيې لخوا ځنډونه رامنځ ته نشي د ملګرو ملتونو د امنیت د جرګه کې لخوا به په بیره سره یوه نړیواله جزائي محکمه جوړه شي او افغان کمونست مجرمین، جانیان او سړي وژونکي او هم به تش په نامه مجاهد جانیان او مجرمین چې لاسونه ښی د ملکی بیوزلو په وینو کې دي ونيول شي او د عدالت په وړاندې به شرعي، قانوني او نړیوالو حکمونو پرې پلي شي. دا ټکل کیږي چې امریکا او نننۍ روسیه چې د پخواني شوروي اتحادقانوني وارث دي د ملګرو ملتو د امنیت په جرګه کې کې به پرې نږدې چې یوه ځانګړې نړیواله محکمه د افغان د کمونستو او توپکسالارانو چې د کمونستي نظام په لسیزه کې او د هغه د ډنګیدو څخه ورسته ملکی او مدني بیوزلي وګړي وژلي جوړه شي او سړي وژونکي جانیان محاکمه شي. دا ځکه چې داسې وژونکي اوویني زیښونکي انسانان همداوس مهال هم د امریکې د سیاسي او فوځي ګټو د خوندي ساتلو په لار کې په خدمت اخته دي، پخواني افغان کمونستان چې پخوا د کج ب په لومو کې ښی وواو د خپل هیواد په وړانو او د بیوزلو ووطنوالو په وژلو کې د کمونستي ناولې اډیالوژۍ په څیر ولوکي لوبول شوي وو اوس

ای زما وطنه د لعلونو خزانې زما
مسته به دې خاوره کړم په وینه مستانه زما
ای زما وطنه د لعلونو خزانې زما

عقل مې اهرې شه ستا د پاره د فکرونو نه
ستر گې مې ژړا شه ستا د پاره په چرتونو کې
یا به دې سیال کړم وطنه د جهان
یا به ستا په پښو کې خاورې کړم خپل خان

ار زښت لرم د رښت لرم تاته یادي افسانې زما

ای زما وطنه د لعلونو خزانې زما

په اوسني مهال کې که څوک زموږ دواکدارانو جذبات او هیلي
د تیرو ملي مشرانو او مخورو شاعرانو او لیکونکو د ملي
ارمانونو او هیلو سره پر تله کړي دي نتيجې ته رسيږي چې
اوسني واکداران ملي مشران نشي کيدای. ددوی هیلي او
ارمانونه ملي ښه او ښکلا نلري. دوی سره یوازې او یوازې
خپلې ځانگړې اندېښنې او هوسونه دي. دوی د خپلو جبوو د
ډکولو په فکرونو کې دي. دوی سره د ولس د دردونو او ملي
ارزښتونو

احساس او پروانسته دوی نشي کولای چې د ملي مشرتابه
نشته ډکه کړي. لوی څښتن (ج) دي زموږ د عاوي منظوري
کړي او پر ولس دې ور حميوي او یو رښتین مسلمان ملي
مشرتابه دې ور په برخه کړي چې د وې او خپل شوی ملت
غم وخورې او د ملي ارزښتونو او ملي هیلو ساتنه وکړي.
ومن الله التوفيق

عموسام

م. نسیم «اسیر» ۳۱ جولای ۲۰۰۶ ز. فرانکفورت

گردي زما به دامن ایام مانه است
يك بامداد مزده وصلی نصب شد
بزم نشاط باده فروشان خراب شد
کای ساکنان گوشه ی مېخانه ، بعد ما
دور قباد و خسرو دارا گذشت و رفت
از قصر و برج و باره شاهان خبر میرس
آسودگی بزم جهان رخت بسته است
«صدام» را بهانه ی صد دام کرده اند
آغاز کار ما همه با غصه بود و غم
«کس راوقف نیست که انجام کارچيست»
درخودسری «اسیر» ، عمو سام مانه است

د تشنلیز او د وطن سره مینه اود درنو ملي ارزښتونو ساتنه
او پالنه د لوی احمد شاه بابا چې په اتلسې پيړۍ کې د لوڼې
امپراطورۍ او سلطنت خاوند ؤ او پښتنې شمله ټې په
د رښت سره اوچته کړې و په شعرونو او کړو وړو کې لیدل
کيږي
احمد شه بابا څومره ښکلي او په ډاگه سره خپله مینه د وطن
دنکو اوسپیرو غرونو ته ښودلې ده دده په دې لاندې شعر کې
چې د وطن پالنې په برخه کې د هر افغان او پښتون د پاره د
لاری مشعل اولپوشي گرزیدای شی څومره ژوره مینه پرته
.. ده دی وائی

د ډیلي تخت هیرومه چې رایاد شی
زما د ښکلي پښتونخوا د غرو سروته
تاته راشمه زړگي زما ډاوه شی
بي له تا مې اندېښنې د زړه مارونه

په دې شعر کې د بابا مینه یوازې د هیواد دغرو او دښتو سره
نه بلکې دده سپیڅلي ولسي اړیکې د خپل ولس او ولسي ژوند
اودرنو ملي ارزښتونو سره هم راڅرگندیږي. ده د هند د ښمې
وچې په یرغلونو او سفرونو کې خپلو یارانو ته ویل چې زړه
ټي د هیواد په ولسي ژوند ، په هجرو کې د خلکو سره ناسته
ولاړه او په جرگو مرکو کې برخه اخستلو پسې تنگ شوی دی
ددې خبرې معنی داده چې دده درباری ژوند نه خوښیده. ده
ولسي ژوند څخه خوند اخست او اندېښنې او دردونه به ټي
په ولسي ژوند کې اړامه ولې او زړه به ټي ورسره بیرته
روښانه کاوه

د هیواد پالنې ژور ښکار ندوی او ښکلي وړانگې د غنی خان په
دې لاندې شعرونو کې خلیږي او هر میرني او په هیواد مین
هیوادوال ټي په لوستو خوند اخلي او پوهیږي چې زموږ
ولسي او ملي مشرانو څومره لېونی مینه د وطن پالنې او ملي
درنو ارزښتونو سره لرله. ددوی ملي هیلي او ارمانونه د
وطن د خپلواکۍ او ملي ارزښتونو په ساتنه او پالنه کې ډډېږي
د رڼاوی وړ دی

غنی خان په دې لاندې شعرونو کې خپله مینه او جذبات د
خپلې خاورې او ټاټوبي سره په څومره ښکلا سره څرگندي
کړي دي

ای زما وطنه د لعلونو خزانې زما
ستا هره دره کې دی د توري نشاني زما
ستا سر چې وی ټیټ زه به شان او شوکت څه کړم
ته چې خواړه زه به مال او دولت څه کړم
ته چې وړان و بجاړوی زه به خوب او راحت څه کړم

سیر سیاسی و تاریخی توطئه های استعماری در محو هویت ملی و تغییر نام افغانستان

میر عبدالرحیم عزیز

برادران و خواهران گرامی:

سلام های گرم من و دوستانم را از حوزه واشنگتن دی سی صمیمانه بپذیرید. همچنان مبارزین همفکر ما در اروپا مانند جناب محترم ولی احمد نوری در فرانسه، جناب محترم انجنیر خلیل الله معروفی در آلمان و جناب محترم کاندید اکادمیین محمد اعظم سیمستانی در سویدن که از پیش آهنگان مبارزه و طغفورشان افغانستانی اند، اما نسبت معادیر صحنی و شخصی نتوانستند درین محفل خجسته اشتراک ورزند، به اینجانب هدایت فرمودند تا معذرت شانرا به همه عالیقدران پیشکش کنم و به شما اطمینان دهم که مبارزات این همسنگران عزیز و مبارز علیه خائنین یوطن با قاطعیت ادامه خواهد یافت. از مدت مدیدی بدین سو آرزومندی دیدار دوستان همفکر و همزم درین قسمت امریکا در من وجود داشت. بالاخره به ابتکار همسنگران مبارز در "افغانی کلتوری توله" این سعادت نصیب من شد. بناءً مراتب سپاسگزاری خود را به کلیه اعضای انجیب و با شهامت افغانی کلتوری توله نسبت برپا داشتن این محفل با شکوه تقدیم میکنم.

بحث پیرامون موضوع افغانستانی و تغییر نام کشور نباید در یک حالت مجرد صورت گیرد. این صحبت ایجاب می نماید که حوادث ۲۸ سال اخیر کشور و حتی قبل از آن در عمقش ارزیابی گردد و ریشه ها و مسیر سیاسی این ادعای ضد ملی شناسانی شود. همچنان ملاحظات سیاست منطقی و برخورد قدرت های جهانی و نتایج حاصله از آن که تاثیر معتدلی بر اوضاع سیاسی و فرهنگی کشور داشته نباید از نظر دور نگهداشته شود. روی این ملحوظ صحبت اینجانب صرف بر بُعد سیاسی و تاریخی توطئه های استعماری در تغییر هویت ملی و نام افغانستان تاکید خواهد داشت. ابعاد زیاتشناسی، ریشه شناسی و تحلیل صرف نوعی آنرا به دانشمندان اهل زبان و رشته زیاتشناسی واگذار میشود.

درینجا یاد آورمیشوم که ما با یک مشت از خائنین و طغفورشان مسلکی که از حمایت دشمنان خارجی افغانستان برخوردارند، مواجه استیم. لذا مبارزات ما در جهت حفظ هویت ملی و نام کشور ما علیه عمل اجانب مستلزم جدیت، مبارزات مستمر و ایمانداری است. هر گونه مسامحه، سازشکاری، غفلت و بیتفاوتی نتایج زیان بخش برای هویت ملی و بقی کشور ما خواهد داشت. خاطر نشان میسازم که صحبت اینجانب بر مبنای حمایت از یک قوم علیه قوم دیگر استوار نیست، بلکه لبه تیز سخنان من متوجه کلیه خائنین یوطن و دشمنان افغانستان و هویت ملی ماست صرف نظر ازینکه به کدام قوم، گروه و دین و مذهب و ایدیولوژی وابسته اند. بصراحت کامل تاکید میکنم که درین مبارزه به هیچ نباید از نظر دور خائنین رحم نخواهم کرد حتی اگر خائن و یا خائنین جز قوم، خویش و یا فامیل هم باشند. همچنان بایست عرض کنم که از هیچ اتهامی، دشنام، تهدید و تخویف هراسی نخواهم داشت و با هر گونه پیش آمدی خواه انسانی باشد یا غیر انسانی، آماده خواهم بود. درین صحبت تاکید من برین اساس استوار است که استعمار جهانی همراه با عمل داخلی اش در صدد محو هویت ملی و سر انجام انهدام افغانستان از نقشه جهان است.

هموطنان ما آگاه اند که خیانت و طغفروشی پدیده جدید در سیاست افغانستان نیست. در ادوار مختلف تاریخی افراد بیشمار به کشور خیانت کردند و خاک وطن را فروختند. دو جلد کتاب موهن لال به ارتباط تاریخ قرن ۱۹ کشور که دانشمند گرامی جناب محترم داکتر هاشمیان با زحمات طاقت فرسا آنها را ترجمه نموده است میتواند نمونه ای از خیانت های دوران گذشته باشد. در دوران قبل از کودتای سرخ تحت رهبری مسکو، عمل اجانب هم در میان کدر حکومت و هم در میان افراد و یا مؤسسات رسمی و یا نیمه رسمی فعالیت داشتند. اما بعد از استقرار نظام ضد ملی خلقی و بعد، طغفروشی شکل سیستماتیک را به خود گرفت و حالا هم به حیت یک حرفه و مسلک مقدس برای افراد فاقد شرف انسانی و افغانی تبدیل شده است. رقابت درین ساحة کار میان

خائنین افغانی بسیار داغ است. برای جلب توجه مقامات استعماری سرشکنی میشود، ولو که به قیمت حیات اعضای فامیل همان خائن هم تمام شود.

استعمار برای انهدام جامعه افغانستان مراتب مختلفی را تعقیب نموده است. بار اول فرضیه ملیت ها عوض اصطلاح اقوام در حیات سیاسی و اجتماعی کشور از جانب شوروی به افغانستان آورده شد. از نگاه تاریخی، فرضیه ملیت در قرن ۱۹ بوسیله امپریالیزم روسیه تزاری برای مقاصد استعماری غرض خلق تفرقه میان کشور های آسیای مرکزی پیش کشیده شد. سوشل امپریالیزم شوروی هم از روسیه تزاری این مفکوره را به ارت برده و پرورش داد. هدف عمده روسیه تزاری و شوروی ایجاد دلهره، بیگانهگی و بی اعتمادی در ذهن مردمان کشور های آسیای مرکزی بود که در نهایت راه را برای تسلط استعمار روس و بعدا استعمار سرخ شوروی به آسیای هموار ساخت. روس ها به هر گروه همان کشور تحت نظر القاء میکردند که تاریخ شان از دیگر اقوام همان کشور متفاوت است و مسکو از داعیه آنها در احقاق حقوق شان حمایت میکند. با این تاکتیک از یکسو در کشور مورد نظر بی ثباتی خلق میکردند و از جانب دیگر اقوام همان کشور با لایحاص اقلیت ها را زیر عنوان ملیت های مختلف که تاریخ و گذشته متفاوت داشته، به جان هم می انداختند. نتیجه هم تسلط کامل روسیه و شوروی بر آسیای مرکزی بود. مثال آسیای مرکزی در افغانستان هم تحقق یافت.

فرضیه ملیت ها که در حقیقت مرحله اول توطئه افغانستانی ها و حامیان خارجی شان است، در اواخر دهه ۱۹۲۰، از طریق شمال وارد کشور شد. همجواری با افغانستان، شوروی را قادر ساخت تا با دست آزاد در قدم اول در شمال کشور به تربیه جواسیس اقدام نماید و بعد از سه دهه به سائر مناطق افغانستان نفوذ خود را توسعه دهد. لکن فعالیت کی جی بی بیشتر در شمال کشور متمرکز بود. جریان ستم ملی خلق گردید و این جریان با تاکید بر شعار "ملیت های مختلف افغانستان" در حقیقت مفکوره "افغانستانی" را از همان آغاز در حیات سیاسی افغانستان تزریق نمود. فرضیه ملیت ها توسط سائر نیرو های چپ متقابل به مسکو و حتی جناح راست مذهبی متقابل به افکار

۳۰ جولای : در عملیات مشترک قوای ائتلاف قتل ۲۰ نفر افغان در ولسوالی چوره و ولایت ارزگان بزرنام طالبان اعلام گردید. هکذا در اثر یک ماین جاگذاری شده در ناحیه نهم شهر کابل یک زن کشته و سه نفر زخمی شدند.

۳۰ جولای : در اثر بمباران قوای ائتلاف در یک قریه و ولسوالی میزان ولایت زابل هفت طفل و یک پیره زن بقتل رسیده ولی مردم محل تعداد اصلی کشته شدگان را چند برابر تعدادی خوانده اند که قوای ائتلاف افشا کرده است.

۱۳ اگست : در عملیات مشترک قوای ناتو در ولسوالی گرمسیر ولایت هلمند ۱۸ افغان بزرنام طالب کشته و ۴ نفر مجروح شده و یک نفر عسکر افغان هم بقتل رسیده است. هکذا در حمله انتحاری در بازار ولسوالی پنجوای ولایت قندهار ۲۱ نفر بشمول راننده انتحاری بقتل رسیدند. هکذا ۲۲۱ نفر دیگر در ولسوالی گرمسیر ولایت هلمند توسط عملیات قوای ائتلاف بزرنام طالب کشته شدند.

۱۳ اگست : یک عده برادران مظلوم پنجشیری که از ظلم و کشتارهای احمدشاه مسعود پنجشیری در صدد انتقام میباشند، دیروز لیسه بازار را توسط خریطه های باروت منفجر ساختند که بمبارت لیسه خسارات زیاد وارد شده اما بعلت رخصتی تابستانی شاگردان خسارات جانی وارد نشده است.

در حادثات دیگر بهمین تاریخ در شهر قندهار یک عسکر کاندادی و سه عسکر کاندادی در اثر انفجار ماین مجروح شده اند.

۱۵ اگست : یک عده لاری تاکر که برای قوای ائتلاف تیل و مواد سوخت میسراند در راه کابل ننگرهار در حصه کج عزیزخان حریق شده و کاملاً از بین رفته است.

۱۲ اگست : دفتر مرکزی قوای ائتلاف کشته شدن سه عسکر امریکائی و مجروح شدن دو نفر دیگر آنها را در ولسوالی وایگل ولایت نورستان حیثی عملیات نظامی اعلام نموده است.

۱۲ اگست : مردم محل را دیوبی محلی ولسوالی نموده ولایت لوگر را حریق نمودند. این را دیوبی روزانه ۸ ساعت یکمک مالی و تخنیک امریکا یکمین سال قبل افتتاح شده، ولی مردم محل تبلیغات اثر سیاسی و استعماری دانسته آنرا خاموش ساختند.

۱۳ اگست : در عملیات مشترک نظامی قوای ناتو در قریه حاجی کرم ولسوالی گرمسیر ولایت هلمند شش نفر افغان بزرنام طالب کشته و چهار نفر دیگر مجروح شده اند.

۱۶ اگست : در اثر حمله قوای حکومتی در قریه ملا حبیب الله در ولسوالی گرمسیر ولایت هلمند پنج نفر افغان بزرنام طالب و باساس "عملیات تصفیوی" بقتل رسیده اند.

۱۷ اگست : در اثر انفجار انتحاری ۱۷ اگست : در اثر یک انفجار انتحاری در پوسته پولیس شهر ترینکوت هشت پولیس هلاک و چهار دیگر شدیداً مجروح شده اند. هکذا در اثر حمله انتحاری دیگر در ولسوالی دامان ولایت قندهار یک عسکر ناتو زخمی شده و انتحار کننده نیز کشته شده است.

۱۷ اگست : دیشب سه راکت بالای ولسوالی زومت ولایت پکتیا از طرف اشخاص نامعلوم فیر گردید؛ هکذا یک پل در مسیر سرک غزنی - گردیز در ولسوالی زومت منفجر گردید.

۲۰ اگست : در اثر برخورد مردم ناراض با قوای امنیتی در مربوطات ولسوالی پنجوای ولایت قندهار ۶۰ نفر افغان بزرنام طالب کشته شده و هکذا یک نفر صاحب منصب افغان مقتول و پنج نفر عسکر افغان مجروح گردیده اند.

۲۰ اگست : شهر غزنی توسط اشخاص مجهول الهویه تحت حملات راکتی قرار گرفت ما خساراتی وارد نشد. در قندهار یک نفر صوفی بنام مرج آغادر ولسوالی ژیری توسط اشخاص ناشناس مورد حمله قرار گرفته خودش مجروح شد اما در ایورش بقتل رسید.

۲۰ اگست : در منطقه کنرتزدیک سرحد پاکستان سه نفر عسکر امریکا مقتول و سه نفر دیگر مجروح شدند. این پنج تنجوی طالبان و القاعه میپردازند.

در محاذ جنوب افغانستان در ارزگان یک نفر عسکر امریکا با دو نفر عسکر افغان مقتول و سه عسکر دیگر امریکائی مجروح شدند. این تلفات در یک جنگ چهار ساعته با صد نفر جنگجوی افغان بوقوع پیوست. لاس انجلس تایمز

۲۳ اگست : طیارات قوای ائتلاف با غنای اثار و تاکستانهای مردم را در منطقه پنجوای بمباران کردند که تصور میرفت طالبان در آنجا پنهان شده باشند؛ بالاخر حدود ۲۰۰ نفرین طالبان کشته شدند. جنرال محمد ظاهر عظیمی

گفت که ۸۹ نفر طالبان و تعداد زیاد افراد ملکی در طی بمباران در روز کشته شده اند. جنرال رحیم وردک گفت تلفات طالبان خیلی زیاد بوده است. برقرار خبر دیگر ۸۰ نفر مظنون دستگیر و ۱۸۰ دیگر فرار کرده است. لاس انجلس تایمز

۲۴ اگست : رئیس جمهور حامد کرزی بمباران طیارات امریکا را که در اثر آن ده نفر پولیس افغان در ولایت پکتیا کشته شده تفتیح نمود. قوای امریکا گفت حادثه راحت تحقیق قرار میدهند. (بیجاره حامد جان، این سومین بار است که

بباداران خود عریضه و شکایت میکند اما هر بار که اود باره قتل مردمش شکایت میکند، امریکا وعده پول و امداد بیشتر را برایش میدهد!)

۲۵ اگست : در اثر بمباران قوای امریکا و ائتلاف در یک منزل مسکونی در ولسوالی شیگل ولایت کنر هشت نفر اهالی ملکی بقتل رسیده اند. سنای افغانستان با اثر تقاضای سناتور ولایت کنر اعتراض نموده که قوای ائتلاف بتکرار با اثر استخبارات نادرست منازل مسکونی را بمباران کرده و بمردم بیگناه بشمول اطفال و زنان آسیب و تلفات رسانده

فایشستی مانند سازمان منافقین جمعیت اسلامی ربانی که تاحال چندین بار خرید و فروش شده اند، هم مورد پذیرش قرار گرفته است. استعمار در هر عصر و زمانی يك و یا دو مفکوره استعماری را پیش می‌کشد تا بکاربردن آن مفکوره ها را مورد آزمایش قرار دهد و ذهنیت مردم را مشغول نگهدارد. در افغانستان هم استعمار، صرف نظر از نوعیت استعماری (سرخ، سبز و سفید)، از عین تاکتیک و ستراتیژی استفاده نموده است. استعمار سرخ در آغاز فرضیه ملیت ها را از ذریعه عمل خود مطرح نمود. بعداً مفکوره قدر الزیم را وارد زبانها ساخت. سپس هر دو کشور ایران و روسیه همراه با عمل داخلی شان اصطلاحات "افغانستانی" را در افکار نا خلفان ترزیق نمودند که پاکستان هم از آن بهره برد. سرده شده است. چندی بعد طرح تغییر نام کشور را به خراسان پیش کشیدند. هر يك از این مفکوره ها بر طبق حالت سیاسی، خلق بحران و موفقیت و عدم موفقیت همان مفکوره در کشور دامن زده شده و مورد امتحان قرار گرفته است.

بعد از نصب نظام خلقی، بار اول فرضیه ملیت ها منطبق با خط مشی رسمی جانشین فرضیه اقوام گردید. خلقیان پیخرد نه درك درست از کشور داشتن و نه فهم ایذا که بداندند که چنین فرضیه های تحمیلی از سوی اجانب بالاخره خود و نظام شان را منهدم میکند و کشور را بسوی انبیا می‌کشاند. تغییر بیرق ملی به رنگ سرخ که ممثل استعمار سرخ روس بود، خیانت دیگر خلقی ها را به کشور ثابت کرد. علی الرغم اینکه همه افراد جامعه صرف نظر از تعلقات قومی شان قربانی درنده خونی تره کی - امین شدند، اما تعصبات قومی، مذهبی و نژادی نظام خلقی بیدادگری های بیشماری را بر اقلیت های قومی و مذهبی تحمیل نمود. پرچمیان و ستمیان هم با استفاده از همین روش غیر انسانی خلقیان روحیه ضد افغانی را که از نگاه يك تعداد نا فهمان معادل با روحیه ضد پشتون تلقی میشد، عمداً تقویت نمودند.

دوره غلامی پرچمیان شاهد تعمیق توطئه های استعمار سرخ در حیات کشور بود. بر علاوه روسی ساختن حیات سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و تعلیمی، دامنه تحریکات ضد پشتو و ضد پشتون به هدایت کی جی بی هم افزایش یافت، آنهم بدلیل اینکه مقاومت در جنوب و شرق کشور علیه تجاوز شوروی، مسکو را بیشتر ضد پشتون و ضد افغان ساخت. روس ها در اوایل دهه ۱۹۸۰ درك نمودند که بالاخره جنگ را در افغانستان خواهند باخت، لذا انهدام جامعه افغانی را سر دست گرفتند و هدایات لازم هم با موافقت و بدون موافقت مزدوران خلقی و پرچمی صادر میکردند. در حاکمیت پرچمیان و به هدایت مسکو، کوشش اساسی نابودی فرهنگ افغانی و تشدید جنگ قومی بود. حتی درین دوره سعی شد که نام افغانستان را تغییر دهند. طبق صحبت من با يك تعداد از پرچمیان نام، ببرک، اناهیتا، کشتمند و محمود بریانی در غیاب اعضای پشتون پرچم

دستور داده بودند که روحیه ضد پشتون و ضد افغانی تقویه گردد. ببرک در نطق های خود همیشه اظهار میکرد که "ملاک و وطن دوستی، دوست داشتن اتحاد شوروی است." تحقیر کشور خود و بالا بردن ایران هم از میزبان همین دوره بود. با وجودیکه يك نظام مذهبی ضد مارکسیستی در ایران مستقر شد و ضد حکومت دست نشانده مسکو در کابل تا اندازه تبلیغ میکرد، باآنهم مدوران پرچمی از عظمت طلبی فرهنگی-ایران که خواهی نخواهی هویت ملی افغانستان را متضرر میساخت، حمایت میکردند. حال مدیانی که چرا میان پرچمیان ببرکی، گروه شورای نظام و جمعیت اسلامی ربانی و عمل سوارک ایران مانند قوی کوشا و سید مخدوم زهین روابط بسیار نزدیکی برقرار شده است. مقارن با این زمان، یکی از فرزندان نا خلف افغان به اسم نجیب مایل هروی بار اول اصطلاح افغانستانی را در کتاب خود به اسم تاریخ و زبان در افغانستان که در ایران به طبع رسیده، مورد استعمال قرار داد. اما بعداً نظر خود را مردود دانست در حالیکه عمل شوروی و ایران هنوز هم این توطئه را دامن میزدند.

در دوره سلطه نجیب کمشکش قومی تا آنجا پیشبرده شد که بالاخره خودش را هم به زانو در آورد. مرا بیاد ضرب المثل قدیم مردم کابل می اندازد که می‌گفتند "عاقبت چاه کن در چاه است." از فعالین حاکمیت نجیب افرادی مانند ظاهر طین، نجم الدین گویانی، فرید مزدک، عبدالله مشادان، اسدالله حبیب، داود کاویانی، رهنورد زریاب و نورالله تالقانی را می‌شناسیم که با پیش شبنما ها از نام های افغان و افغانستان انتقاد میکردند و بر ضد ارزش های ملی مضامین می نوشتند. بعضی استادان پوهنتون مانند مرحوم عبدالاحد جاوید و جلال الدین صدیقی هم به این دسته کمک می‌رسانند. درین دوره ستمیان نشریه ای داشتند به اسم میمنه که در نشرات خود عوض نام افغانستان کلمه خراسان را بکار میبردند و بعضی افغانها، اصطلاح خراسانیان را استفاده میکردند. پس متوجه میشویم که تحریکات در تغییر نام افغانستان بیکبارگی خلق نگریده، بلکه بر مبنای همکاری و توطئه های متداوم ایران و روس بنا نهاده شده است.

در اوآنیکه کی جی بی هر دو جناح خلق و پرچم را در آغوش خود داشت، در عین وقت مسکن بقول اسدالله و لوالجی مؤلف کتاب "آیا قوای نظامی شوروی از افغانستان خارج ساخته شده؟" رابطه نزدیک با جریان ستم ملی یعنی سازمان زخمکشان افغانستان (سازا) و رهبران آن مانند بشیر بغلانی، محبوب الله کوشانی، معلم عبدالوحد، امیر صمد و دیگران در شمال افغانستان بر قرار ساخت. این گروه و حامیان شان قوای سرخ را هم بعضاً در یورش های نظامی علیه مجاهدین همراهی و مساعدت میکردند. با وجودیکه حاکمیت پرچم نمیخواست چنین حالتی را ببیند که غیر از آنها، دیگران هم غلام مسکو باشند، اما نمیتوانست کاری انجام دهد. مسکو طرح های داشت که عملی میکرد و برای خوشنودی و یا نارضایتی چند تن از مزدوران اش ارزشی قایل نبود. در آغاز طاهر بدخشی بهترین دست نشانده آنها در جریان ستم ملی بود. درینجا بایست متذکر شوم که هر حقیقت رهبر معنوی و واقعی ستم ملی، نه طاهر بدخشی بود، نه بحرالدین باحث و نه بشیر بغلانی، بلکه در عقب پرده مرحوم علی محمد خان وزیر دربار نظام سلطنتی بود که روابط نزدیکی با طاهر بدخشی و سایر ستمیان برقرار کرده بود. علی محمد خان خادم و یا خانم خوانده روسی داشت که نقشش بعد از کودتای ۷ ثور ۱۳۵۷ آشکار شد. بدخشی و پراش همزمان با پخش ظاهری تیوری مارکسیستی، دوکتورین ضد پشتون و ضد افغانی را هم تبلیغ میکردند. بدخشی همچنان طور تصحیی مبلغ فرالیزم بود که می‌توانست حقوق اقلیت ها را تامین کند، اما پشتون و ضد افغانی بود تا بدین نحو بغیبه وی از سر حاکمیت پشتون نجات یابند. طاهر بدخشی در اواخر عمر در زندان از اعمال گذشته خود اظهار ندامت کرده و عبادت و پرورد. بقول ملعون سلطنتی کشتند، طاهر بدخشی شب و روزش را در زندان با قرائت قرآن و مطالعه آثار مولانا می‌گشتاند. درین جاست که بدخشی به توطئه های استعمار سرخ پی برد و انتقاد خود را از روش استعماری مسکو آغاز کرد. با وجودیکه قتل وی را در زندان به حیف الله امین شاد نسبت میدهند، اما نظر دیگری هم وجود دارد که کی جی بی تحمل تغییر عقیده و نافرمانی کسی که سال ها در او سرمایه گذاری نموده بود، نداشت. با زنده ماندن بدخشی، شاید يك قسمت از اسرار عمده فعالیت کی جی بی در افغانستان بالاخره در نواحی شمال کشور افشا میشد.

لذا کی جی بی تصمیم گرفت که به زندگی اش خاتمه دهد.

افغانستان روحیه ضد افغانی را در جهت عکس فعالیت نظام دست نشانده شوروی هم تقویت بخشید. سازمان های اخوانی در پاکستان با حمایت کامل ای اس ای و اعراب وهابی به تخریب ارزش های افغانی آغاز کردند. گروه های شیعه در ایران زیر نظر سازمان اطلاعاتی نظام اخذی ایران و وفاداری بیشتر به ایران و امام خمینی نشان میدادند به سرزمین آبائی شان افغانستان. بیرق های وهابی، اخوانی و خمینی جای بیرق ملی کشور را گرفت. تغییر بیرق یکی از وجوه مشترک جناح چپ و متغلب و جناح راست منافق بوده است. آوازه ضم کشور به شکل کانفدریشن و حتی فدریشن به پاکستان بلند شد. همه این توطئه ها برای اضمحلال افغانستان در حال تکوین بود. سقوط ثقیب و تحمیل جنگهای داخلی همکاری در دو جانبه منافقین جمعیت اسلامی ربانی و گروه تاجک پرچم را میسر ساخت همانطوریکه پشتونهای خلیف پناه خود را در خدا در وجود حزب اسلامی حکمتیار زنده و معنایات که درین وقت در دست عمل شورای نظر و جمعیت قرار داشت، مانند دوره پرچمیان بیرکی جنگهای قومی را دامن زده و به نفع منافقین جمعیت و شورای نظر بنام پاکسازی از زبان در، جنگ را علیه پشتو و پشتون و در نهایت علیه هویت ملی ما شدت بخشید. کلمات خراسان و ملیت های مختلف در ادبیات سیاسی جنگ های داخلی بنی سالیان ۱۹۹۲ - ۱۹۹۶ استعمال قابل ملاحظه داشت. جریده شائشی پیام مجاهد ارکان نشراتی منافقین جمعیت حامل عمده این پیام های ضد ملی بود. بعضی نشرات برون مرزی مانند میثاق خراسان در خلق کردن تشنج قومی و زهر افشانی میان مردم کشور و فعالیت وسیعی را بر اه انداختند.

در جریان خرید و فروش کشور و برای درهم شکستن همبستگی افغانها و خلق کردن نفاق دایمی میان افراد و اقوام افغانستان، استعمار دستور تأسیس جریحه **«امید»** را صادر کرد. و در اسان آن دو باجه مانند قوی گوش و شنید مخدوم رهین را قرار داد. این دو باجه برای برپایی افغانستان از هیچ عملکرد ضد شرافت بشری حال خودداری نورزیده و با هر شنید خارجی افغانستان همکاری می نمایند، خواه آن کشور ایران باشد، یا پاکستان، یا شوروی باشد و یا تانزانیا، یا هندو شی «امید» بر مبنای حمایت از جاسوسان، و فرستادن و خانین بوطن و دشمنی با همه ملی گرایان صرف نظر از تعلقات قومی استوار است. بعبارت دیگر **«امید»** از تاجک ملی گرا، ازبک ملی گرا، پشتون ملی گرا، ایماق ملی گرا، هزاره ملی گرا و ... نفرت دارد. دشنام به افراد شریف به نام های مستعار، توهین به تاریخ و مقدسات وطن، محو کشوری بنام افغانستان و حد اقل تغییر نام کشور به خراسان، جانشین ساختن کلمه افغانستانی عوض افغان، نفاق افگنی میان گروه های مختلف افغانی در امریکا و اروپا و اهانت به بیریق ملی جزء فعالیت **«امید»** و همراهان این جریده ضد ملی بوده است. ضد مخدوم رهین در مورد بیریق ملی یکبار گفت **«این بیریق مشابه یک لته سرخ کثیف است»** این گفتار ضد ملی ضد مخدوم در مجله وزین عنوان آئینه افغانستان به منعکس شده بود. قابل تعجب اینکه مخدوم در زیر همان بیریق که بعقیده وی لته سرخ کثیف بود، چند سال وزارت نمود. بدون تردید پرچمیان تمایلی به بیریق، ستمیان ضد چپی و ستمیان راستی مانند اعضای سازمان منافقین جمعیت ربائی و شورایی نظامر همه از زمره پاران این جریده ضد ملی اند. روحیه مضامین ضد میهنی این جریده را هموطنان ما بهتر میدانند و از منبع تمویل و معاشات کارکنان این جریده هم مطلع اند. مردوران **«امید»** برای فعالیت روثباتی خود، سازمان را بنام **«صلح و**

در اوج جنگ های داخلی ۱۹۹۲-۱۹۹۶ و آغاز ظهور طالبان، یکی از جواسیس ایرانی نظام اخندی بنام چنگیز پهلوان داخل صحنه سیاسی افغانستان شد. چنگیز مدتی را با احمد شاه مسعود در پنجشیر گذراند و به وی تعلیمات قوم سالاری، شاید هم جاسوسی، داد. در

اجتماع هرات که به ابتکار گماشتگان ربانی برای بقای نظامش برآه انداخته شده بود هم اشتراک نمود. چنگیز که پیشوای اصلی قوی کوشان و سید مخدوم رهین است، غرض تفرقه افگنی میان اقوام افغانستان در صفحه ۵۴ کتاب خود به اسم **افغانستان: عصر مجاهدین و برآمدن طالبان** چنین مینگارد:

افغانستان در واقع امتداد حیات فرهنگی ماست و از افغانستان است که ما میتوانیم به حوزه های دیگر فرهنگ ایرانی به مفهوم وسیع آن برسیم. در اصل بایست دانست که جدائی فرهنگ ها زیانهای جبران نا پذیر تا حالا به بار آورده است.

این اظهارات چنگیز ایرانی، بوضاحت ایران را در مقام رهبری فارسی زبانان قرار میدهد که در آنوقت تهران هم مرکز تمدن فارسی زبانان خواهد شد. درین شکل، افغانستان صرف تابع دستیار تهران خواهد شد و هویت ملی افغانی ما هم به نفع ایران بکلی نابود خواهد گردید. نابکاران امید هم با استفاده از تیوری ها و دستیار چنگیز پهلوان عملکرد خود را بنیانگذاری نموده و مطابق به آن به پیش میروند. استعمال افغانستانی، تغییر نام افغانستان به **خراسان** و استفاده اصطلاحات غیر معمول ایرانی در "**امید**"، تصادفی نیست، بلکه بر حسب یک طرح ایرانی ضد افغانی مورد استفاده قرار میگیرند، که در راس آن سازمان جاسوسی ایران قرار دارد. چنگیز همچنان در صفحه ۱۱۰ کتاب خود در مورد "افغانستانی" می نویسد:

این کشور در تاریخ معاصر ایران... جایگاهی نیکو نیافته است. گوشه ای از تاریخ نویسی اخیر ما با یاد هرات و رویداد های آن از سوی دو فاتح افغانستانی تصویری غمبار و گاه زننده از افغانستان و مردم آن در ذهن پرورده اند.

استعمال اصطلاح افغانستانی بعد از نشر کتاب چنگیز در میان خاندین به کشور رواج بیشتر یافت و ورد زیانهای وطنپرستان ستمی در جناح چپ و راست گردید. چنگیز در مورد قوم پشتون افغانستان این نظر را در صفحه ۳۱ کتاب خود درج نموده است:

مورخان پشتونست کوشیده اند از راه تاریخسازای، پیشینه ای مصنوعی برای واحدی به نام افغانستان ترسیم کنند و تاریخ مشترک منطقه تمدنی را بنام تاریخ قوم پشتون یا تاریخ افغانستان جا بزنند.

اما يك تعداد از دانشمندان واقع بین ایرانی درین اواخر استدلال دیگری را پیش انداخته اند و آن اینکه تغییر نام کشور "فارس" به ایران، يك اشتباه بزرگ تاریخی بود. این نظر نه تنها يك ضربه محکم بر نویسندگان ایرانی است که ادعاهای بیورد تاریخی دارند، بلکه همچنان مشتی سنگینی بر فرق ایران پرستان افغانستانی و حامیان تغییر نام کشور به خراسان وارد کرده که آرزوی يك فرهنگی و بگفتی با ایران را دارند. بطور مثال پروفسور احسان یار شاطر یکی از استادان برجسته ایرانی در پوهنتون کولمبیای نیویارک مضمونی را به انگلیسی تحت عنوان "پیام" در شماره پانزدهم مجله میراث ایران به نشر سپرده که ترجمه آن همراه با تبصره

از جانب دانشمند گرانمایه استاد خلیل الله معروفی در afghan-german.com موجود است. پروفسور یار شاطر مینگارد:

برگزینی نام ایران بدون شك اعتبار فرهنگی کشور را خساره مند ساخت و ضربه بدشهری بر منافع دراز مدت آن وارد کرد. در همه جا، نام فارس احساسات دلپذیری را در ذهن زنده کرده و میراث فرهنگی این کشور را برجسته میسازد... برعکس، نام ایران هیچ يك از خاطرات بالا را در ذهن جهانیان زنده نمیسازد. در زبانهای دیگر، غیر از فارسی، ایران يك واژه میانتهی بوده و نشانه دهنده کشوریست بدون گذشته یا بدون کدام فرهنگ خاص... اصلاً واژه ایرانی وسعت بیشتری نسبت به واژه فارسی دارد و دربرگیرنده چندین زبان به شمول کردی، پشتو، بلوچی، فارسی، پارتی، سغدی و همچنان بسیار زبانهای قدیم و معاصر است. همچنین واژه ایران زمین به شمول هائی اطلاق میشود که در آنها مردمان ایرانی زبان به سر میبرند و نه تنها در بر گیرنده فارس بلکه همچنان تاجکستان، افغانستان، بلوچستان است و در زمانه های بسیار قدیم و در قرون وسطی همچنان دربرگیرنده سغدیانه، خوارزم، پارت و غیره بود. به همین دلیل اتخاذ نام ایران برای کشور فارس مرز تفاوت میان مفاهیم مختلف را معشوش و مبهم ساخته و نوعی سردرگمی را به میان آورده است.

با وجودیکه با همه نظرات پروفسور یار شاطر که زاده تکیر ایرانی است، موافق نیستیم اما اظهارات وی يك مطلب را واضح میسازد: افغانستانی هائی که آرزوی غلامی ایران را دارند مورد پذیرش فارسیان قرار نخواهند گرفت. و این يك زنگ خطر برای قوی کوشان، سید مخدوم رهین، عمال شورای نظار و منافقین جمعیت و سائر ستمیان چپ و راست بشمار میروند، که با همه تضرع و کلاه لیبی و خیانت به کشور که جزء فرهنگ این گروه شده است، فارس ها بحال شان الفتائی نخواهند کرد.

نصب نظام فعلی و تقریر يك فرد فاقد احساس ملی در راس هرم سیاسی کشور، بهترین فرصت را برای خیانت بیشتر ستمیان و تبارز شاگردان چنگیز پهلوان به افغانستان مهیا ساخت. آنها اینبار طبق عادت قبلی خود را بیک قدرت جهانی دیگر یعنی امریکا فروختند. امریکا هم ازین ناخلفان برای تامین منافع خود و تشدید جنگ قومی که جزء پالیسی امریکا در افغانستان شده است، استفاده میکنند. دست روس ها و ایرانی ها در حیات فرهنگی ما همچنان آزاد گذاشته شد. با حمایت اجنبیان، ستمیان توانستند در تمام دوائر و موسسات حساس دولتی نفوذ نموده و سمت های مهمی را اشغال کنند. در تقسیمات وزارت خانه ها میان قدرت های خارجی دیدخل در قضیه افغانستان، استعمال دو وزارت با اهمیت یعنی وزارت تعلیمات عالی و وزارت اطلاعات و کلتور را که در حقیقت نبض فرهنگی کشور تلقی میگردد، به دو تن از دست نشاندگان ایران مانند شریف فیاض و سید مخدوم رهین سپرد. با استفاده ازین فرصت، این دو تن و همراهان شان تا جائیکه توانستند به تخریب فرهنگ کشور پرداختند. اصطلاحات نا مانوس ایرانی به سرعت جای کلمات زیبای دری افغانی را گرفته است. جایگزینی کلمات ایرانی در دری افغانستان تصادفی و اتفاقی نیست، بلکه روی يك طرح خاص استعماری استوار است. نشرات دولتی و غیر دولتی،

رادیو ها و تلویزیون ها همه مورد یورش فرهنگی ایران قرار گرفته و سازمان اطلاعاتی ایران درین ساحه میلیون ها دالر مصرف می نماید. زبان پشتو هم تا جاییکه دوستان برابم گفته اند، سچگی افغانی خود را از دست داده و با برگشت مهاجرین افغان بوطن، کلمات و اصطلاحات ناموزون ماورای دیورند در آن داخل شده است.

در جریان لویه جرگه اضطراری و تدوین قانون اساسی نظام دست نشاندۀ فعلی، عنایت الله شهرانی همراه با مامورین انتلجنس سرویس انگلیس، شمال کشور را گشت و گزار کرد و برای مردم آن منطقه معنی و مفهوم تشکیل فدرالیزم را تبلیغ نمود. طبق معلومات بدست آمده، دوستم تحلیف ریادی به Dana Rohrabacher وکیل لوده حوزه ۴۶ کالیفورنیا هدیه نمود تا وی از داعیه شمال در تشکیل فدرالیزم در افغانستان در کانگرس امریکا دفاع نماید. من شخصاً صحبت های این وکیل امریکائی را در کانگرس در پشتیبانی سیستم فدرالیزم که در حقیقت همان تجزیه افغانستان است از طریق تلویزیون مشاهده کردم. لطیف پدرام ستمی / ببرکی هم در جریان انتخابات ریاست جمهوری که خودش هم از زمره کاندیدان بود بر سیستم فدرالیستی پافشاری داشت. خوشبختانه مبارزات هموطنان ما در داخل و خارج وطنه های اجانب و عمال آنها را تاکنون خنثی ساخته است. اما میدانیم که خائنین آرام نخواهند نشست. سازمان امنیت فدریشن روسیه اف اس بی، سازمان

جاسوسی ایران و آی اس آی پاکستان با تمام قوت درین راه تبلیغ و مصرف می نمایند. قابل توجه اینکه صدای امریکا، رادیوی آزادی و بی بی سی پر از پرچمیان، ستمیان و خلقیان شده اند که سال ها در تبلیغ علیه این رادیو ها عربه می کشیدند و حین رسیدن بقرت شنوندگان این رادیو ها را از تیغ کشیدند. حالا با استفاده ازین رسانه های کشور های غربی، این فروشندگان وطن مبلغ اصطلاحات ملیتها و افغانستانی و سائر نظریات ضد ملی اند که بدون رهبری اجنبی جرئت اظهار چنین کلمات را نخواهند داشت.

با مجرمین افراد ضد ملی و مزدور در داخل نظام ضد ملی کنونی، شیوع استعمال اصطلاحاتی مانند ملیت ها و افغانستانی بیشتر قوت گرفته است. هکذا مزدوران اجانب در داخل و خارج یک قدم فراتر رفته و تقاضای تغییر نام کشور را به خراسان نموده اند. بار دگر جریده مزدور "امید" و جراید ضد ملی دیگر مانند پیام مجاهد مربوط به منافقین جمعیت اسلامی ربانی بیشتر درین ساحه به تکاپو افتاده اند. ویب سایت هائی مانند آریانا نت، خاوران و سروشت علاوه به تبلیغ مرام اجانب در تشدید جنگ قومی و استعمال اصطلاح افغانستانی و تغییر نام افغانستان به خراسان بشدت میگویند. خدمات ملکی جی بی بی مانند حمید محتاط و دستگیر پنجشیری هم مورد استفاده قرار می گیرند. این دو تن روزگاری از زمره منتقدین امپریالیزم غرب بودند، اما حالا بیشتر از جورج بوش، حامی دوکترین بوش اند. عبدالحمید محتاط کتابی به اسم تاریخ تحلیلی افغانستان تألیف نموده است که سرا پا مملو از توهین و دشنام به افغان و افغانستان است و دفاع از بربادی افغانستان. قسمت اعظم مآخذ این کتاب را تالیفات نویسندگان روسی تشکیل میدهد. دستگیر پنجشیری در یک گوشه امریکا طبق عقیده قبلی اش در بطن امپریالیزم امریکا به آرامی خفته و از نعمات زندگی بورژوازی فراوان لذت میبرد. دستگیر که اسم مستعار کی جی بی اش "ریچارد" است، مضامین مبتذل و فاقد منطق و استدلال خود را در دفاع از استعمار در نشریات و ویبسایت های مختلف ستمی ها به نشر میسپارد. دو قاتل دیگر ملت افغان نورالحق علومی و گلآزوی با تمام دیده درانی و با استفاده از تقسیمات سیاسی کشور میان قدرت های حاکم خارجی، در ولسی جرگه راه یافتند. تصور کرده می توانید که با موجودیت افراد ناپاکي مانند سیاف، قانونی، ربانی، علومی، گلآزوی و ده ها ستمی چپ و راست در ولسی جرگه، چه بلانی بر سر کشور ما خواهد آمد؟ بعید نخواهد بود که فیصله های ضد تمامیت ارضی و ضد هویت ملی و تغییر نام کشور از طریق این مزدوران اجانب تصویب شود. درین صورت آیا مبارزات افراد نجیبی مانند محترم داکتر رمضان بشر دوست و محترمه ملالی جویا در رهائی کشور از دست این نیروهای اهریمنی خارجی و داخلی کافی خواهد بود؟ چیزیکه کشور های متجاوز همسایه را (بشمول فدریشن روسیه) با هم وجه مشترک میدهد، خواستن یک افغانستان آزاد و مستقل است. پاکستان از اعمال ضد افغانی مزدوران ایران و روسیه لذت میبرد و روسیه از خیانت عمال ضد افغانی پاکستان شور و شفع میکند. هدف همه قدرت های افغانی مآثری یکی است: محو افغانستان از نقشه جهان. طبق گفته یکی از دوستان که تا حال چند مرتبه به افغانستان سفر نموده "افغانستان به هر کس تعلق دارد، به جز به افغانها".

پس چ باید کرد؟ برای اینکه خدمتی برای کشور ما انجام دهیم و مورد ملامت نسل های آینده قرار نگیریم، من پیشبرد فعالیت های آتی را پیشنهاد میکنم:

۱. برآه انداختن مبارزه همه جانبه علیه کلیه خائنین صرف نظر از تعلقات قومی، مذهبی و نژادی شان.
۲. افشا نمودن هویت خائنین به کشور.
۳. برآه انداختن کنفرانس ها و سیمینار ها غرض روشن ساختن آذهان مردم.
۴. تقدم بخشیدن منافع ملی بر منافع قومی و گروهی.
۵. زدودن هر گونه تعصبات قومی، مذهبی و نژادی از آذهان خود. با چنین تعصبات نمیتوان به جنگ علیه تنگ نظران ستمی رفت.
۶. نهراسیدن از هر گونه اتهام، تهدید و تحریف.
۷. دوری جستن از هر نوع رشوه و تحفه و بخشش و اعطای پست و چوکی که غرض خاموش ساختن ملی گرایان بکار میبرند.
۸. فعال شدن در نشرات اخباری، رادیویی، و تلویزیونی و سایت های مختلف.
۹. برقرار کردن تماس دائمی با کلیه هموطنان همفکر در داخل و خارج کشور و ایجاد نمودن یک جبهه وسیع مبارزاتی.
۱۰. خود داری جستن از کلیه اعمال ضد ملی که خائنین به کشور در انجام آن مشغول اند.

۱۱. حراست و حفاظت کردن از زبانهای ملی در برابر یورش فرهنگی کشورهای متعرض همسایه. هر دو زبان پشتو و دری درخطر ملوث شدن است.

تیسرین شماره ۹۹

۱۲- از وقت و پول خود گذشتن و چند ساعتی را در هفته و ماه وقف کردن برای ملت و کشور خود، و بالاخره
۱۳. تامین نمودن عدالت اجتماعی، مساوات و آزادی که زیر بنای اعمال یک جامعه دموکراتیک است.

بلواکه خپلواکي او نړيوالې لوبې

عبدالقيوم مومند

حاکمیت ولري دا حاکمیت په ټولنه کې ټولنیزه ښېګڼه او ټولنیزه سوله رامینځته کوي. رښتیني خپلواکي په ټولنو کې ولسي، کلتوري او ټولنیز پوځوالی او اعتبار رامینځته کوي، ځکه د ټولنې وګړي خپل ځان، خپله ټولنه او د خپلې ټولنې وګړي په ښه توګه پېژندی شي او یو پر بل باور لري. په خپلواکو ټولنو کې د ټولنې وګړي سپیني، آزادې او صادقانه خبرې کوي او د خپل راتلونکي پر هکله ګډې فیصلې کوي.

په خپلواکو هیوادونو کې د هیواد وګړي د هیواد او ولس د ټولو چارو په تصامیمو او فیصلو کې یا په مستقیمه او یا غیرمستقیمه توګه فعاله برخه لري د ولس غړي ځانونه مسئول ګڼي او په پوره زړه وړتیا سره هیواد او ملت په ورځنیو سیاسي، ټولنیزو او دولتي چارو او فیصلو کې برخه اخلي او خپل مسئولیت ترسره کوي. خپلواکي دومره لویه او ارزښتناکه مسئله ده چې هرڅومره یې سړی وڅیړي هغومره پکښې نورې خبرې او ابعادونه راووځي، مګر فکر کوم د وخت د محدودیت په خاطر به یې همدومره څیړنه بس وي. اوس به راشم بلواکي خپلواکۍ ته.

د زبېښاک او ښیکلاک په زاړه سیاست کې په زبېښاکګرو او ښیکلاکګرو د بل هیواد خپلواکي له منځه وړه، د خپل ولس خلک به یې په پردیو هیوادونو کې حاکمان کړل او خپل اقتصادي، نظامي او سیاسي پلانونه به یې پلي کول. د دې سیاست پراساس د ښیکلاکګرو هیواد دنده وه چې په نیول شوي هیواد کې سوله پرځای کړي او خلکو ته د ژوند او کار شرایط برابر کړي. په بلواکه خپلواکۍ کې ښیکلاکګرو هیواد د نیول شوي هیواد خپلواکي په ښکاره توګه له میځه نه وړي، بلکې په نیول شوي هیواد کې ټاکنې او ټولټاکنې هم کوي او په ښکاره توګه داسې څرګندوي چې ګواکې هیواد خپلواک دی، مګر په واقعیت کې د نیول شوي

هیواد قدرتمندان دومره بیاوکه وي چې د بهرني سیاست فیصلې یې د بادار هیواد د فیصلو پورې تړلې وي او د کورنیو چارو په فیصلو کې هم د بادار هیواد سیاسي، اقتصادي او نظامي ملحوظات په نظر کې نیسي. په بلواکه خپلواکۍ کې ښیکلاکګرو هیواد د خپلواک حکومت او دولت تر نوم لاندې د یو هیواد امنیت او وګړو د کار او ژوند د شرایطو د برابرولو مسئولیت د نیول شوي هیواد د واکدارانو پر اوږو واړوي.

بلواکه خپلواکي د ملي ارزښتونو او ګټو پر بنیاد نه وي ترلاسه شوي بلکې د بهرنیو قوتونو لخوا بل هیواد ته د قدرتمند هیواد د ګټو پراساس ورکول کېږي. د بلواکي خپلواکۍ لوبغاړي ګډه اګیان وي چې د خپل

درون مشرانو، خویندو او وروڼو اسلام علیکم.

لومړی تر هرڅه تاسو ټولو ته د زړه له کومې احترامونه وړاندې کوم او ستاسې راتګ دې غوښتي ته هرکلی وایم. بیا غواړم د افغاني کلتوري ټولنې د مشرانو او غړو او د دې غوښتي له مشر محترم پوهاند صاحب ګاډي څخه مننه وکړم چې ماته یې ستاسې حضور ته د حاضریدولو او خبرو کولو وخت راکړی دی.

زه نن غواړم د خپلواکۍ په داسې یو اړخ باندې خبرې وکړم چې د ځینو ملحوظاتو له مخې پرې به مجلسونو او غونډو کې اکثرأ تغلند نظر اچول کېږي او جرړې یې څوک نه راوباسي. هغه ده بلواکه خپلواکي د بلواکي خپلواکۍ د پوهیدلو لپاره ضروري ده چې د خپلواکۍ په مانا پوه شو.

خپلواکي د یو انسان او یا یوې ټولنې هغې ارادې، قدرت او اعمالو ته ویل کېږي چې د بل له تاثیر او اومرو نه پاک او سپېڅلي وي او د پردیو له اغیزې او لارښودنې څخه پرته خپل موجودیت، ژوند او بقا ته دوام ورکړای شي. په نړیوال سیاست کې خپلواکي د بهرني نفوس او ادارې څخه خلاصون ته ویل کېږي چې لږونکي هیواد او وګړي یې د خپل کورني او بهرني سیاست، سیاست د پړاو او تګلارې، د روان او راتلونکي ژوند او د ژوند د څرنګوالي فیصلې پخپله کوي. په بله ژبه، یوه ټولنه او یا یو هیواد هغه وخت خپلواک منل کېږي چې په بهرنیو حکومتونو او قدرتونو پورې تړلې نه وي او چارې یې د ولس په لاس کې وي او پر خپلو پښو ولاړې وي. کله که یو کس، یو ولس او یا یو هیواد د بل کس، بل ولس او یا بل هیواد داغیزې لاندې وي، پردې نظریات ومنې او د پردیو د ګټو، کټلارو او تګلارو د اصولو سره برابر عمل کوي نو داسې یو کس، یو ولس او یا یو هیواد نه خپلواک نشي ویل کېدای. خپلواکي ولسونو ته خودارادې، هویت او ملت پالنې احساس وربخښي.

خپلواکي یواځې د بهرني یرغلګر، زواک او ښیکلاک څخه خلاصون ته نه ویل کېږي بلکې په کورني چاپیریال کې د بل د تاثیر څخه آزادې هم ده. د دې لپاره چې په ټولنیزو، سیاسي او ولسي چارو کې دخپلواکۍ اصول پرځای شوي وي، د ټولنې مشرتابه او غړي متقابلأ مسئولیت لري چې د بیطرفه او آزاد قضاوت دپاره نظریات، وړاندیزونه او فیصلې د نورو د اغیزې او لارښودنې څخه پاکې وساتي.

رښتیني خپلواکي ټولنې نه یواځې د سیاسي چارو د فیصلو واکمني وي بلکې په داسې ټولنو کې د ټولنیز عدالت کړدار چې د دولس د ټولو وګړو، پانې شتمنو، کمزورو او بیوزلو، د حقوقو نه مدافع وي،

رښته چې د غاړې امان الله خان تر مشرۍ لاندې افغانستان ولس ازاديږي ښیکلاک ته ماتې ورکړي او افغانستان خپلواک شو. نن هماغه انګرېز چې زمونږ بلرونه او لیکونه ورته ماتې ورکړي د زمونږ په هلې ځلې کورکي

د ښیکلاک د ژوند له پېښو چې د خپل ژوند د راتلونکي لپاره د ښیکلاک په سیاسي، کلتوري، ټولنیزو، نظامي او اقتصادي پلانونو کې د ځای دې چې د افغانستان ولس د خپل د تائید وړه واکمني او د خپلواک هیواد کې خپلواک ژوند وکړي، ښیکلاکګرو په بیروشمه تېږې کې هم د لږوالی او بیاوکه حاکم کړي د وجود کې د دیم له لپاره په افغانستان کې بلواکه خپلواکي ښیکلاک د

شورې د لومړي ځل لپاره بلواکه خپلواکي، انګرېزانو د ښیکلاک د ژوند په دوران کې د ماشومتوب له وجوده کې ښیکلاک ته ورته شو. د ورسته بیا وروسته برک کارل د افغانستان د قدرت پر څوکۍ کښېناو. د دوهم ځل لپاره افغانستان بلواکه خپلواکي هم دودې وکړې. د شلمې تېږې په پورېشمې تېږې ته د اوونیمه نوېسمه د ازمیخته شول، سانسې ښیاري پرمختګی وکړ، د نوي ولسونو د خپل راتلونکي د ښا ژوند او هوساینې لپاره لاري ښیاري، خو د افغانستان ولس

د ښیکلاک د ژوند په داسې یو نظام کې د قدرت غاړه د ښارونو کې دوی د تائید پر بنسټ کوي. د داسې یوې ټولنې په ځای د سانسې قومنونو کې یو لوی خپلواکي کوم خاصې تعریفونه کوي، ځکه چې د هیواد یا خپلواکه وي او یا بلواکه، مګر د عملي لحاظو له مخې افغانستان د خپل حالت له لپاره خپلواکي ویلای شو. زما له نظر لپاره خپلواکي په افغانستان کې کومه نوی بڼه ده او بلواکي زمونږ د هیواد په نوي تاریخ کې دوي ځلي ازمیخته

بقلم میرمن ملالی موسی نظام از قایرفاکس - ویرجینیا

خبر خجالت آور و تازانگیزده و خورد و وحشیانه درو لسی جرگه توسط اکثر رسانه های خبری در دنیا منتشر گردید و در صفحات تلویزیون ها هم چنان مشاهده گردید. گفته میشود که گویا ابراردی توسط یکی از وکلای زن بنام میرمن شکریه بارکزی در مورد استقلال و بزرگداشت بیمورد ۸ ثور، روز هجوم رهبران تنظیم های جهادی برای اشغال پایتخت باستانی افغانستان و تحریک شهر زیبای کابل با اعمال قوه، استعمال راکت و توپخانه به منظور تصاحب قدرت و کشتار تقریبی پنجاه هزار غیر نظامی بیگناه جنگ کشیده و تجاوز به ناموس هزاران زن و طفل بی پناه افغان در ملک خودشان، صورت گرفت. ملالی جویا قهرمان - زن دلیر افغان، مثل همیشه از تفکیک مجاهدین برحق، یکونیم میلیون شهید راه آزادی و رهبران تنظیمی ناکام که بر ویرانه های پایتخت بازم به قدرت رسیده اند، یاد نمود.

جای تعجب و تاس است که در روز سیاه ۸ ثور، ریس جمهور کرزی روز معارف را تجلیل مینماید. دختران افغان که با البسه، ملی زیبا و سرشار از نعمت آزادی، پروگرام های گوناگونی را با حمل بیرق ملی و پرافتخار افغانستان حمل مینمایند، نباید در روز تاریکی که پادآور کشتار و بی ناموسی هزاران خواهر بیگناهشان میباشد، جشن معارف و آزادی را برگزار نمایند.

اینکه حق گویی و بازخواست خانه، قانون گزاران ملت (!) را با انداره ضعیف و طرف گیری قانونی ریس ولسی جرگه، به مرکز تشنج با استعمال الفاظ رکیک، پرتاب بوت و چپک و بوتل آب بر یکن، نمایند، ولایت فراه مبدل مسازد باید علی موجود باشد:

اول: حصه گیری زنان افغان در امور مملکت و خجالت و خفت برای اکثریت طرفدار مرد سالاری بوده و حضور آنان در ولسی جرگه، علی الخصوص که مانند ملالی جویا انتخاب او بر مبنای اراده مردم صورت گرفته باشد، کاملاً از تحمل آنان بدور میباشد.

دوم: حقیقت همیشه تلخ بوده، حقیقتی به ویرانی پایتخت چندین هزار ساله با حقایق عریان ناکامی نرادراره مملکت و ایجاد صلح، کشتار و تقسیم و ترکه، شهر زیبای کابل که نتایج ظهور طالبان عقب گرای بی معرفت را سبب گردید، برای مجریان آن درس و بی امنیتی خلق مینماید چنانچه وحشت همیشه سبب قتل صاحب خانه توسط نزد میگردید. اگر نه کسی را که حساب پاک است، از محاسبه چه پاک است. اگر تلاش های مزبوحانه برای کتمان حق گویی و بازخواست باشد و خدای ناکرده ضمای ملالی جویا خفه گردد، این از خدا ناستان با صداهای ملالی ها که از حلقوم ملتی به نام افغان آوای ابدی داد خواهی سر خواهد داد چه خواهند؟

سوم: وظیفه شناسی و مسپلن اداری که زیربنای موفقیت، پیشرفت و انسجام در امور میباشد، در نزد اکثر وکلای ولسی جرگه موجود نیست. این گروه را به خرید آراء به کرسی وکلای ملت نشانیده است و با زور و تفنگ.

وحدت ملی و ترویج اصطلاح افغانستانی

بقلم میرمن ملالی موسی نظام - از قایرفاکس - ویرجینیا

حضار محترم، میرمن ها و آقایان، امیدوارم احترامات صمیمانه مرا بپذیرید. جای خوشی است که بدعوت جمعی از هموطنان و خبرگان ملی گرا در محفلی که بمنظور تحکیم وحدت ملی، احضار تبعیض و تفرقه اندازی و در مجموع برای یک پارچگی ملت شریف افغان دایر گردیده است اشتراک مینمایم.

با گلچینی از احساس قلبی شاعر پر مایه افغان محمد نسیم اسپیر مطلب را آغاز مینمایم:

بنایم هست مام وطن را به دامن پروریده تو و من را
کهن بوم و بر پر افتخارم همان افغانستان نام دارم
به این نام است شان و شوکتما ز (افغان) پایه های وحدت ما
بنام قوم اگر باهم سنجیزم بنای وحدت از بنیاد ریزیم
مباش اندر پی ویرانی بی خود اساس بی سرو سامانی خود
(اسپیر) آرزو مند تو گوید به عجزو آنکسار از تو بوجود
که گر پرسد کسی از تو نشانی بگو افغان، مگو افغانستانی

بهمه ما معلوم است که در افغانستان جنگزده ویران، در پهلوی مشکلات بیشمار سیاسی و اجتماعی، معضله، عدم وجود یک وحدت ملی واقعی که بتواند تمام اقوام شریف مملکت را متحد و همگام بسازد، کاملاً محسوس میباشد. گشسته از ناپسامانی های سه دهه جنگ و افترا تا فرجام آن، جامعه افغانی همچنان با مشکلات بیشمار اجتماعی و تحریکات مغرضانه روبرو میباشد، چنانچه در اثر عدم وجود یک حکومت مرکزی قوی و عدم استقرار سیاسی که سبب انهدام ویرانی بنیادی در افغانستان شده است، برای دشمنان

به امید روزی که زن محترم و مطالب افغان آوای ابدی نادحواهی و حق طلبی بلند نماید، به امید آنروز

نیکو، در تاریخ سجا گردید.

نمیشاید بتواند که تا به خانه، قانون رسیده را با ناپسندیدنی از، با زن ستیزی و حق شکنی به مبارزه برخیزد و نام

نمیشاید بتواند که تا به خانه، قانون رسیده را با ناپسندیدنی از، با زن ستیزی و حق شکنی به مبارزه برخیزد و نام

نمیشاید بتواند که تا به خانه، قانون رسیده را با ناپسندیدنی از، با زن ستیزی و حق شکنی به مبارزه برخیزد و نام

نمیشاید بتواند که تا به خانه، قانون رسیده را با ناپسندیدنی از، با زن ستیزی و حق شکنی به مبارزه برخیزد و نام

نمیشاید بتواند که تا به خانه، قانون رسیده را با ناپسندیدنی از، با زن ستیزی و حق شکنی به مبارزه برخیزد و نام

نمیشاید بتواند که تا به خانه، قانون رسیده را با ناپسندیدنی از، با زن ستیزی و حق شکنی به مبارزه برخیزد و نام

نمیشاید بتواند که تا به خانه، قانون رسیده را با ناپسندیدنی از، با زن ستیزی و حق شکنی به مبارزه برخیزد و نام

نمیشاید بتواند که تا به خانه، قانون رسیده را با ناپسندیدنی از، با زن ستیزی و حق شکنی به مبارزه برخیزد و نام

نمیشاید بتواند که تا به خانه، قانون رسیده را با ناپسندیدنی از، با زن ستیزی و حق شکنی به مبارزه برخیزد و نام

نمیشاید بتواند که تا به خانه، قانون رسیده را با ناپسندیدنی از، با زن ستیزی و حق شکنی به مبارزه برخیزد و نام

نمیشاید بتواند که تا به خانه، قانون رسیده را با ناپسندیدنی از، با زن ستیزی و حق شکنی به مبارزه برخیزد و نام

نمیشاید بتواند که تا به خانه، قانون رسیده را با ناپسندیدنی از، با زن ستیزی و حق شکنی به مبارزه برخیزد و نام

نمیشاید بتواند که تا به خانه، قانون رسیده را با ناپسندیدنی از، با زن ستیزی و حق شکنی به مبارزه برخیزد و نام

نمیشاید بتواند که تا به خانه، قانون رسیده را با ناپسندیدنی از، با زن ستیزی و حق شکنی به مبارزه برخیزد و نام

نمیشاید بتواند که تا به خانه، قانون رسیده را با ناپسندیدنی از، با زن ستیزی و حق شکنی به مبارزه برخیزد و نام

نمیشاید بتواند که تا به خانه، قانون رسیده را با ناپسندیدنی از، با زن ستیزی و حق شکنی به مبارزه برخیزد و نام

نمیشاید بتواند که تا به خانه، قانون رسیده را با ناپسندیدنی از، با زن ستیزی و حق شکنی به مبارزه برخیزد و نام

نمیشاید بتواند که تا به خانه، قانون رسیده را با ناپسندیدنی از، با زن ستیزی و حق شکنی به مبارزه برخیزد و نام

نمیشاید بتواند که تا به خانه، قانون رسیده را با ناپسندیدنی از، با زن ستیزی و حق شکنی به مبارزه برخیزد و نام

نمیشاید بتواند که تا به خانه، قانون رسیده را با ناپسندیدنی از، با زن ستیزی و حق شکنی به مبارزه برخیزد و نام

نمیشاید بتواند که تا به خانه، قانون رسیده را با ناپسندیدنی از، با زن ستیزی و حق شکنی به مبارزه برخیزد و نام

نمیشاید بتواند که تا به خانه، قانون رسیده را با ناپسندیدنی از، با زن ستیزی و حق شکنی به مبارزه برخیزد و نام

نمیشاید بتواند که تا به خانه، قانون رسیده را با ناپسندیدنی از، با زن ستیزی و حق شکنی به مبارزه برخیزد و نام

نمیشاید بتواند که تا به خانه، قانون رسیده را با ناپسندیدنی از، با زن ستیزی و حق شکنی به مبارزه برخیزد و نام

نمیشاید بتواند که تا به خانه، قانون رسیده را با ناپسندیدنی از، با زن ستیزی و حق شکنی به مبارزه برخیزد و نام

نمیشاید بتواند که تا به خانه، قانون رسیده را با ناپسندیدنی از، با زن ستیزی و حق شکنی به مبارزه برخیزد و نام

نمیشاید بتواند که تا به خانه، قانون رسیده را با ناپسندیدنی از، با زن ستیزی و حق شکنی به مبارزه برخیزد و نام

نمیشاید بتواند که تا به خانه، قانون رسیده را با ناپسندیدنی از، با زن ستیزی و حق شکنی به مبارزه برخیزد و نام

نمیشاید بتواند که تا به خانه، قانون رسیده را با ناپسندیدنی از، با زن ستیزی و حق شکنی به مبارزه برخیزد و نام

نمیشاید بتواند که تا به خانه، قانون رسیده را با ناپسندیدنی از، با زن ستیزی و حق شکنی به مبارزه برخیزد و نام

نمیشاید بتواند که تا به خانه، قانون رسیده را با ناپسندیدنی از، با زن ستیزی و حق شکنی به مبارزه برخیزد و نام

نمیشاید بتواند که تا به خانه، قانون رسیده را با ناپسندیدنی از، با زن ستیزی و حق شکنی به مبارزه برخیزد و نام

نمیشاید بتواند که تا به خانه، قانون رسیده را با ناپسندیدنی از، با زن ستیزی و حق شکنی به مبارزه برخیزد و نام

نمیشاید بتواند که تا به خانه، قانون رسیده را با ناپسندیدنی از، با زن ستیزی و حق شکنی به مبارزه برخیزد و نام

نمیشاید بتواند که تا به خانه، قانون رسیده را با ناپسندیدنی از، با زن ستیزی و حق شکنی به مبارزه برخیزد و نام

نمیشاید بتواند که تا به خانه، قانون رسیده را با ناپسندیدنی از، با زن ستیزی و حق شکنی به مبارزه برخیزد و نام

نمیشاید بتواند که تا به خانه، قانون رسیده را با ناپسندیدنی از، با زن ستیزی و حق شکنی به مبارزه برخیزد و نام

نمیشاید بتواند که تا به خانه، قانون رسیده را با ناپسندیدنی از، با زن ستیزی و حق شکنی به مبارزه برخیزد و نام

نمیشاید بتواند که تا به خانه، قانون رسیده را با ناپسندیدنی از، با زن ستیزی و حق شکنی به مبارزه برخیزد و نام

نمیشاید بتواند که تا به خانه، قانون رسیده را با ناپسندیدنی از، با زن ستیزی و حق شکنی به مبارزه برخیزد و نام

نمیشاید بتواند که تا به خانه، قانون رسیده را با ناپسندیدنی از، با زن ستیزی و حق شکنی به مبارزه برخیزد و نام

و همسایگان طماع زمینه تجاوزات مکرر را چه مستقیم و چه توسط عمال و گماشتگان شان امکان پذیر ساخته است. شتراندازی دانی پاکستان، مداخلات ابدی روسیه و گماشتگان داخلی وابسته به آن، سانس پنهان و آشکار آخوند های ایران و عمال آنها همه و همه برای يك هدف مشترك كه امحای اتحاد ملی و دامن زدن به تفرقه های قومی و لسانی مردم ماست، صورت میگیرد.

از نگاه حقوقی، تمام مردمی که در ساحه جغرافیایی افغانستان بسر میروند و در مقابل قانون دارای حقوق و واجبات مساوی هستند، (افغان) میباشند.

بنابراین، در مجموع همه باشندگان مملکت بهر نژاد، قوم، دین و مذهبی که متعلق باشند و به هر لسانی که تکلم نمایند، تحت اسم واحد و افتخار آفرین (ملت افغان) شناخته میشوند.

در گروه تفرقه اندازان ملی یکی هم بایدان جمعیت کوچکی یاد آور شد که مزبوحانه در تلاش جداسازی اقوام شریف افغان از همدیگر میباشند. مشاجره از آنجا آغاز یافت که برخی از شاگردان جاسوس ایرانی (چنگیز پهلوان) از هویت (افغان) منکر شدند خود را افغانستانی نامیدند، این مطلب ظاهراً ساده کلیه ارزش های وحدت ملی را که طی صدها سال با نام (افغان) شکل گرفته و استحکام یافته است، به سوال مواجهه میسازد. اینان که خود نظر به غیرقانونیت ادعای شان از یکطرف و نامانوس بودن اصل مفکوره از جانب دیگر، میدانند که مبارزه بی چنین بی محتوی راه جایی ندارد، بازهم نظریه وابستگی عمیق آنان به همسایه غربی افغانستان، در تضعیف روحیه وحدت ملی در مجاهد و تلاش اند. این گروه که بر گذشته، خیلی دوراستاد ناقصی مینمایند، ادعا دارند که چون در گذشته کلمه (افغان) برای کتله (پشتون) استعمال میگردید، امروز نباید دیگر اقوام مملکت تحت این اسم پر افتخار گنجانیده شوند. اینان ترین مقطع حساس تاریخ، تمام مشکلات اساسی و بنیادی ملت و مملکت را به فراموشی سپرده با افغانستانی نامیدن خویش علم تفرقه و دوگانگی را بر افزایش داده اند. اقلیت مذکور انگشت رد به تمام ارزش های وحدت ملی می گذارند که در پناه آن قرون متصادی اقوام شریف افغانستان در اتحاد کامل با اسم پر افتخار ملت مبارز افغان از ناموس وطن دفاع نموده اند، منجمه از شکست بریتانیای کبیر در قرن ۱۹ و ۲۰ شکست شرم آور اتحاد شوروی سابق، یاد آور میگردیم که مبارزه و جهاد مقدس يك ملت متحد را تثبیت مینماید.

در مورد تحلیل لغوی کلمه (افغانستانی) باید گفت در حقیقت کلمه، (افغانستان) که مرکب از واحد (افغان) و پسوند (ستان) میباشد، معنای (سرزمین افغانان) را میدهد. بدون هیچ شك و شبه ای، عنصر اصلی ترکیب (افغانستان) همانا کلمه (افغان) است. وقتی که کلمه، (افغانستان) با چنین شرط و شاخصهای ترکیب گردید، دیگر نمیتوان (ی) نسبیتی را بر آرخش افزود و کلمه (افغانستانی) را ساخت، به امید اینکه بدیل و جانشین کلمه افغان قرار گیرد. همان قسمی که وقتی ترکیب (انگلیستان) از کلمات (انگلیس) و (ستان) پدید گردید، دیگر نمیتوانیم کلمه (انگلیستانی) را بسازیم و بجای انگلیس استعمال نماییم. منطق سلیم و منطق زیان که (گرامر) نامیده میشود، همین حکم را میکند، اما (افغانستانی-خواهان) کجا و منطق زیان کجا؟؟! یکی گویمانند در گرداب نفرت و تعصب قومی و زبانی و رفتن در خندق بیگانه پرستی، آزادی، تفکر و تعقل انسان را به تاراج میرود.

حال ببینیم استعمال کلمه غیر مجاز (افغانستانی) از نگاه حقوقی چه عواملی را بار می آورد و نتیجه گیری از آن بجز از تضعیف مفکوره وحدت ملی و تفرقه قومی چه میتواند باشد:

اول - از نگاه حقوق اساسی: درین مورد قانون اساسی ۱۳۸۲ هجری شمسی مطابق به ۲۰۰۳ میلادی چنین صراحت دارد:

ملت افغانستان متشکل از اقوام پشتون، تاجک، هزاره، ازبک، ترکمن، بلوچ، پشه یی، نورستانی، ایماق، عرب، قرغیز، قزلباش، گوجر، براهوی، و سایر اقوام میباشد.

و همسایگان طماع زمینه تجاوزات مکرر را چه مستقیم و چه توسط عمال و گماشتگان شان امکان پذیر ساخته است. شتراندازی دانی پاکستان، مداخلات ابدی روسیه و گماشتگان داخلی وابسته به آن، سانس پنهان و آشکار آخوند های ایران و عمال آنها همه و همه برای يك هدف مشترك كه امحای اتحاد ملی و دامن زدن به تفرقه های قومی و لسانی مردم ماست، صورت میگیرد.

از نگاه حقوقی، تمام مردمی که در ساحه جغرافیایی افغانستان بسر میروند و در مقابل قانون دارای حقوق و واجبات مساوی هستند، (افغان) میباشند.

بنابراین، در مجموع همه باشندگان مملکت بهر نژاد، قوم، دین و مذهبی که متعلق باشند و به هر لسانی که تکلم نمایند، تحت اسم واحد و افتخار آفرین (ملت افغان) شناخته میشوند.

در گروه تفرقه اندازان ملی یکی هم بایدان جمعیت کوچکی یاد آور شد که مزبوحانه در تلاش جداسازی اقوام شریف افغان از همدیگر میباشند. مشاجره از آنجا آغاز یافت که برخی از شاگردان جاسوس ایرانی (چنگیز پهلوان) از هویت (افغان) منکر شدند خود را افغانستانی نامیدند، این مطلب ظاهراً ساده کلیه ارزش های وحدت ملی را که طی صدها سال با نام (افغان) شکل گرفته و استحکام یافته است، به سوال مواجهه میسازد. اینان که خود نظر به غیرقانونیت ادعای شان از یکطرف و نامانوس بودن اصل مفکوره از جانب دیگر، میدانند که مبارزه بی چنین بی محتوی راه جایی ندارد، بازهم نظریه وابستگی عمیق آنان به همسایه غربی افغانستان، در تضعیف روحیه وحدت ملی در مجاهد و تلاش اند. این گروه که بر گذشته، خیلی دوراستاد ناقصی مینمایند، ادعا دارند که چون در گذشته کلمه (افغان) برای کتله (پشتون) استعمال میگردید، امروز نباید دیگر اقوام مملکت تحت این اسم پر افتخار گنجانیده شوند. اینان ترین مقطع حساس تاریخ، تمام مشکلات اساسی و بنیادی ملت و مملکت را به فراموشی سپرده با افغانستانی نامیدن خویش علم تفرقه و دوگانگی را بر افزایش داده اند. اقلیت مذکور انگشت رد به تمام ارزش های وحدت ملی می گذارند که در پناه آن قرون متصادی اقوام شریف افغانستان در اتحاد کامل با اسم پر افتخار ملت مبارز افغان از ناموس وطن دفاع نموده اند، منجمه از شکست بریتانیای کبیر در قرن ۱۹ و ۲۰ شکست شرم آور اتحاد شوروی سابق، یاد آور میگردیم که مبارزه و جهاد مقدس يك ملت متحد را تثبیت مینماید.

در مورد تحلیل لغوی کلمه (افغانستانی) باید گفت در حقیقت کلمه، (افغانستان) که مرکب از واحد (افغان) و پسوند (ستان) میباشد، معنای (سرزمین افغانان) را میدهد. بدون هیچ شك و شبه ای، عنصر اصلی ترکیب (افغانستان) همانا کلمه (افغان) است. وقتی که کلمه، (افغانستان) با چنین شرط و شاخصهای ترکیب گردید، دیگر نمیتوان (ی) نسبیتی را بر آرخش افزود و کلمه (افغانستانی) را ساخت، به امید اینکه بدیل و جانشین کلمه افغان قرار گیرد. همان قسمی که وقتی ترکیب (انگلیستان) از کلمات (انگلیس) و (ستان) پدید گردید، دیگر نمیتوانیم کلمه (انگلیستانی) را بسازیم و بجای انگلیس استعمال نماییم. منطق سلیم و منطق زیان که (گرامر) نامیده میشود، همین حکم را میکند، اما (افغانستانی-خواهان) کجا و منطق زیان کجا؟؟! یکی گویمانند در گرداب نفرت و تعصب قومی و زبانی و رفتن در خندق بیگانه پرستی، آزادی، تفکر و تعقل انسان را به تاراج میرود.

حال ببینیم استعمال کلمه غیر مجاز (افغانستانی) از نگاه حقوقی چه عواملی را بار می آورد و نتیجه گیری از آن بجز از تضعیف مفکوره وحدت ملی و تفرقه قومی چه میتواند باشد:

اول - از نگاه حقوق اساسی: درین مورد قانون اساسی ۱۳۸۲ هجری شمسی مطابق به ۲۰۰۳ میلادی چنین صراحت دارد:

ملت افغانستان متشکل از اقوام پشتون، تاجک، هزاره، ازبک، ترکمن، بلوچ، پشه یی، نورستانی، ایماق، عرب، قرغیز، قزلباش، گوجر، براهوی، و سایر اقوام میباشد.

بر هر فرد از افراد ملت افغانستان کلمه (افغان) اطلاق میشود. (فصل اول - ماده چهارم)

بنابراین، تحت اسم واحد و افتخار آفرین (ملت افغان) شناخته میشوند.

چون مراد قانون اساسی تنها توسط اشخاص لایه جرگه و اشخاص نمایندگان مردم افغانستان قابلیت غیر و تعلیل را دارا میباشد، برای استعمال قانونی کلمه افغانستانی که از موعده ارزش حقوقی برخوردار است همچنان لایه جرگه که عالی ترین مقام در ادامه مردم افغانستان است، باید احضار گردد.

بنابراین افغانستانی نامیدن غیر قانونی کابینسابق ریاست جمهوری (لطیف پیرام) مربوط به رژیم وابسته به اتحاد شوروی سابق و شورای پلکار ملی، خود محکمی بود درین مورد. بدیه شد که موجبات خشم و اعتراض مردم را تشدید ابرام نمود و سپس ناگهان مطابق ناموده و نیز به عنوان افغانستانی دئی گردید.

درم از نگاه حقوق جزا: چونکه مسئله استعمال کلمه (افغانستانی) پیچیده جنبه ویرانگی يك اقلیت

همیشه مملکت ما بنام افغانستان و ملت نام افغان رسماً پذیرفته و شناسایی شده است. بنابراین، جایی برای افغانستانی بودن قسمتی از ملت افغان در نیای خارج، به هیچ وجه مطرح شده نمی‌تواند.

به وضاحت دیده می‌شود که طرفداران این مفکوره علی‌الرغم قلم فرسایی‌های بی‌موجب خویش، خود نیز در داخل مملکت و خارج به بی‌هویتی و افغانستانی بودن خود با عمل‌باور و اعتقادی ندارند. از تذکره هویت، پاسپورت و غیره اسناد رسمی و تجاری در داخل، تا اسناد هویت از قبیل گرین کارت، قرار دادها و غیره در خارج، شاهد این حقیقت می‌باشد که مبارزین و قلم بدستان افغانستانی توان اثبات ادعای بی‌اساس خود را نداشته و خویش را رسماً و عملاً (افغان) می‌نامند.

در مجادله، ناکام اقلیت تفرقه اندازان، تعداد محدودی از نشرات بیرون مرزی از آن جمله هفته نامه (امید) را باید نام برد که مزبوحانه در تلاش تبدیل اسم پر افتخار افغانستان به خراسان، تغییر لسان اصیل دری افغانستان به فارسی فرهنگستان ناکام ایران و تعمیل اطلاق کلمه افغانستانی بر قسمتی از ملت شریف افغان می‌باشد. در حالیکه خوشبختانه اکثریت جراید، مجلات، نشرات تلویزیونی و سایت‌های ملی گرای داخلی و خارجی وابسته به منافع علوی کشور، در مبارزه دایمی برای استحکام وحدت ملی، تمامیت ارضی، امحای تفرقه اندازی و تبعیضات قومی و لسانی قرار دارند.

درین مبارزه ملی‌با در نظر داشت اینکه اکثریت مطلق ملت شریف افغان دران اتفاق نظر دارند، می‌توان از مبارزان خرمدی همچنان نام برد که از آن جمله محترم ولی احمد نوری در صدر این نهضت قرار داشته و

یادداشت :

آنچه در ذیل از نظر خواننده گرانمایه می‌گذرد، مقاله ایست که مشخصاً برای سیمینار نهم آگست شمال کالیفورنیا نوشته شده و در واقع خلاصه مقالات متعدد این قلم در زمینه می‌باشد؛ به علاوه اضافات و نکاتی بکر.

افغان یا افغانستانی؟؟؟

دپلوم انجنیر خلیل الله معروفی

- از منبسطی که تعدادی از وطنداران ما، نوای نوی ساز کرده اند و می‌گویند: "افغان" نیستیم، "افغانستانی" هستیم. ببینیم که پیش منظر این مضحکه در کجاست و پس منظرش یکجا خواهد کشید.
- برای تحلیل موضوع، بر نکات ذیل مکت می‌کنم:
- 1 - عامل پیدایش و شان نزول اصطلاح "افغانستانی"
 - 2 - موجد و مبتکر این اصطلاح کیست ؟
 - 3 - اصطلاح "افغانستانی" و مصالح ملی
 - 4 - مشروعیت اصطلاح افغانستانی
 - 5 - از نگاه ساخت لغوی و دستوری
 - 6 - از نگاه قانونی و مطابقت با قوانین اساسی افغانستان
 - 7 - سخن آخر

1 - دلایل پیدایش و شان نزول اصطلاح "افغانستانی"

دیگر اندیشناش ناعاقبت اندیش می‌گردند :

- "افغانستان" نام قومیت و علائنه نیست که نام یک قوم بر یک مملکت "کثیرالاقوام" گذاشته شده.
- نام قومی کشور اجحاف و ظلمیت در حق آن ساکنان وطن، که "پشتون" نیستند.
- از زمان تاسیس کشوری بنام "افغانستان"، "قوم پشتون" بر آن حکم رانده و اقوام دیگر را سرکوب کرده.
- نام قومی کشور عامل برتری طلبی و شوونیسم "قوم پشتون" گردیده.
- نام قومی "افغانستان" سرمنشا و مایه "بحران هویت" تبعه این آب و خاک است و گپهای کم و بسیار دیگری ازین سنخ و سیاق.

ایشان از مجموعه این نکات نتیجه می‌گیرند، که نام وطن ما باید عوض گردد؛ و تا این کار صورت پذیرد، خود را باید "افغانستانی" بنامند، نه "افغان".

اینان گویا فکر کرده اند که محض با تغییر نام یک کشور، همه چیز سر براه می‌گردد، مردم به رفاه و فوز و فلاح می‌رسند، وحدت و تفاهم ملی به میان می‌آید، باشندگان وطن به هویت شایسته ملی خود می‌رسند، پسمانی‌های قرون به یکباره برچیده می‌شود و چه وجه چه صورت می‌پذیرد. عجیب فرضیه ای که همان ضرب المثل مشهور "خلوا گفتن و دهان شیرین کردن" را تداعی میکند!!!!

دپلوم انجنیر خلیل الله معروفی، محترم انجمن اوز، جناب عالی

افغانستانی بودن قسمتی از ملت افغان در نیای خارج، به هیچ وجه مطرح شده نمی‌تواند.

در پایان با قرائت این بیت بر معنی ارستیس جناب محمد اختر بروکی شما را به خداوند سپارم :

صاحب این خانه انیم و خاتم نام وطن
محدث بودیم، جان دایم بر نام وطن

قوم افغان را تو از همیت و ایقان میکنی
خانه ایران، خانه ما را تو دیران میکنی

زننه بلد افغانستان؛ جاوید باد اتحاد ملت شریف افغان!

این نکات بلاشیبه به تفصیل گپ زده ام، که در اینجا شمه ای از آنها را با زنگتی

دیگر، عرضه می‌نماید.

در مورد "نام قومی" وطن عزیز ما کافیتس بگویند، که "افغانستان" نه در تاریخ و نه در جغرافیای جهان یگانه مملکتیت، که "نام قومی" دارد. اگر به مجموعه ممالک جهان نظر اندازیم، به یک نگاه درمییابیم، که بیشتر از پنجاه مملکت جهان به حساب یک قوم نامگذاری گردیده اند و اگر در مورد شجره نامگذاری ممالک بایقمیانه دنیا هم تحقیق نماییم، شاید این رقم به یکصد کشور برسد. اگر مثالهایی از قرب و جوار سرزمین خود بجوینیم، به تاجیکستان و قرغزستان و قزاقستان و اوزبیکستان و ترکمنستان و ایران برمیخوریم، که با ترتیب بنام اقوام تاجیک و قرغز و قزاق و اوزبیک و ترکمن نامگذاری گردیده اند. اما همه میدانیم که در این ممالک اقوام دیگری به تناسب های مختلف نیز زندگی دارند. "ایران" که به "سرزمین آریه ها" اطلاق میگردد، اقوام مختلفی از ترک نژاد گرفته تا اعراب سامی تبار نیز، جزء لاینفک آن سرزمین بوده و نصف یک نفوس آن را تشکیل میدهند. اقوام کمی دور تر برویم: در کشور پنهان روسیه (کشور روس ها) یا "فدراسیون روسیه"، که متشکل از هشتاد و هشت جمهوری و واحد اداری مختلف میباشد، در پهلوی روسها، دهها ملیون قزاق و تتر و آلمانی و انگوش و آوار و آسی (اوست) و چیچن و ابخاز و غیره، زندگی میکنند. در کشور ترکیه، یعنی "سرزمین ترکها"، بیشتر از بیست ملیون کرد که آریه نژاد اند، زندگی دارند. در جمهوری ترک چک - یعنی کشور چک ها - بیشتر از سه ملیون آلمانی بسر میبرند. کشور فرانسه به نام "فرانک ها" (قومی از نژاد جرمن، که در اصطلاح عوام ما "فرنگ" و "فرنگی" گفته شود) نامگذاری گردیده. ممالک صربستان و مجارستان و منگولیا و تاتارستان و سلوواکیا و انگوشیا و چینیا و بنگله دیش و تایلند و هندوستان و ارمنستان و آذربایجان و گرجستان و غیره نیز، همه نامهای قومی دارند (به استثنای "هندوستان" که سرزمین "هندوان" است و در شاهنامه فردوسی همین نام اخیر برای "هند" بکار رفته). عربستان سعودی و اردنی هاشمی ("اردن" در گذشته نچندان دور همینطور نامیده میشد) بنام "ال سعود" و "خاندان هاشمی"، مسمی گردیده اند. بر اعظم و یا قاره "امریکا" بنام یک سیاح و محقق فلورانس بنام "Amerigo Vespucci" "امریگو وسپوچی" که در قرن پانزدهم و بعد از کرسئوف کولمبوس - کاشف این بر اعظم - بدانجا پا نهاده بود، نامگذاری گردیده، حتی به نام کوچکشان.

مثال دیگری باز هم از قاره امریکا میزنم: وقتی اروپائیان به امید رسیدن به هندوستان، اشتباهاً و باصطلاح عوام کابلی "تاغابی" به قاره تازه و تا آنوقت بینامی پا گذاشتند، فکر میکردند که سرزمین "هند" پیاده شده اند. ایشان بنا بر همین برداشت اشتباهی خود، سکنه آن سرزمین را "هندی" نامیدند، یعنی "سرزمین هند". همین لغت بود که بعداً بصورت عام بر باشندگان اصل و مردم بومی آن قاره اطلاق گردید. American Indians در زبان انگلیسی و Indios در زبانهای امریکای لائین، از همین شجره برخاسته و این نامیست، که هم پذیرفته باشندگان اصل و سرخپوستان آن بر اعظم است و هم در عرف عام آن قاره و در عرف جهانی، بکار میرود. خوب است، که افغانستانی "ما گزری بدانجا نمیکند و در تیمارداری "اپایجان" و "سرخپوستان" نمپیردارند، ورنه بپناه "اندیو ها"، به "بحران هویت" گرفتار خواهند گردید.

درینجا مایلیم برآگاهی را از یکی از مقالات بعینه نقل نمایم: «نمیدانم که ایشان چرا در پشت همین یک گپ افتاده اند، که نام یک قوم بر این کشور گذاشته شده ؟؟؟ ایشان با وجدان قرن بیست و یکم، از مغز اروپا و امریکا، رویداد های تاریخی چند قرن پیش مملکت ما را مورد قضاوت قرار میدهند !!!! اگر معیار بدین قرار باشد، بر اکثر آنچه در گذشته رخ داده، باید خططلان کشیم؛ فلسفه و علوم و فنون و همه اندوخته ها و دست آوردهای ذهنی و عملی گذشته بشر را نفی کنیم. چون از نگاه علوم مدرن و از نظر دانش و تکنالوجی و های تک (High Tech) امروزی، به سبکازمانه های تاریخ، ناقص جلوه میکند. من ضمن مقاله معنون به "رد ادعاهای مثبت بنیاد یک داکتر" نوشتم، که قاره امریکا را بنام یک سیاح ایتالیایی موسوم به "امریگو وسپوچی" مسمی ساختند. امروز هیچ یک از باشندگان و سکنه امریکای شمالی و وسطی و جنوبی برنخاسته و قد علم نکرده، که نام قاره و بر اعظم خود را تغییر دهد. اتباع اضلاع متحدہ - یعنی "اتازونی" - خود را مشخصاً American یعنی "امریکائی" میخوانند؛ و با چه افتخار و مباحثات هم میخوانند. در عرف عام جهان وقتی کسی "امریکا" میگوید، مرادش "اضلاع متحدہ امریکا" است. از هزار ملیون باشندۀ قاره امریکا یک نفر پیدا نشد که بگوید: "ایاباجان، بر اعظم ما بر نام یک ایتالیایی و یک فرد بیگانه ازین قاره، مسمی ساخته اند، ما آنرا قبول نداریم و نام قاره خود را به مقتضای جهان امروزی و عصر جدید، تغییر میدهم!!!!" در بین تمام این هزار ملیون انسان قاره امریکا مگر یک نفر دانشمند و تئوری پرداز پیدا نمیشود، که عقل و درایتی در سطح حد "مفکران و فیلسوفان" تفسلف ماب "افغانستانی - پسند" داشته باشد، تا بر خیزد و تغییر نام قاره خود را بخواهد؟؟؟؟ اگر نام افغانستان "قومی" است، نام بر اعظم امریکا "شخصی" و "فردی" است. اگر نام وطن بیست و پنج ملیون نفری ما به حساب یک قوم - و آن هم قوم اصل خود همین سرزمین - نادرست است، نام قاره هزار ملیون نفری امریکا به حساب یک فرد - و آن هم بیگانه - که ملیارد بار نادرست است. دیده میشود که این آغاز ادگان ناز پرورده و این "عدالتخواهان" گریبان دریده، فقط یک نکته را یاد گرفته اند؛ همانا نقلی کلمات "افغان" و "افغانستان" را، هیچ منطقی ایشان را قانع ساخته نمیتواند، چون منطق ایشان را دیگران بدیده میکنند. ایشان اجازه ندارند که قوز و فلاح هموطنان و وحدت ملی ما، بیاندیشند، بلکه "انچه استاد ازل گفت بگو، میگویند." وطن خود و به خیر و صلاح و فوز و فلاح هموطنان و وحدت ملی ما، بیاندیشند، بلکه "انچه استاد ازل گفت بگو، میگویند."

ازین قسمت بحث نتیجه میگیریم، که "نام قومی" افغانستان به هیچ وجه، با هویت باشندگان و تبعۀ این کشور در تقابل بوده نمیتواند؛ و اگر اینطور میبود، نصف مردم جهان "بی هویت" میگردید، چون نصف ممالک جهان نام "تک قومی" دارد. اگر نصف نفوس جهان به چنین موضوعی کوچکترین وقعی قابل نیست، چند نفر بی سر و پا و هردم خیال بی مڈار را چه رسد، که بر خیزند و موضوعاتی ازین دست را بر زبان آرند؛ خصوصاً که چنین گپها زاده فکر و کله خودشان نباشد؟؟؟؟ ایشان میدانند، که گپ از چه قرار است، اما "در خدمت غیر قرار داشتن"، قرار را از ایشان ربوده و نمیگذارند، که قرار و تصمیم دیگری بگیرند.

مشحکه ای بیش نیست وقتی میگویند، که در این مدت دو صد و پنجاه سال، "قوم پشتون" بر افغانستان حکم چالانده و اقوام دیگر را سرکوب کرده. "قوم پشتون" متشکل از دو صد قبیله مختلف است، که از جمله در این مدت محض افرادی از دو سئلاه و خانواده "سوزانی" و "محمد زانی" بر کشور حکم رانده اند. وقتی این ادعا در مورد حتی یک خاندان و یک عشیره و یک قبیله صادق نباشد، به تحقیق و هر آنیکه که در مورد دو صد قبیله یعنی "قوم پشتون" هم هرگز راست نمی آید. "جزء" را "کل" پنداشتن، "صغرا" را بجای "کبرا" شاندن و "افراد" را بجای یک "قوم" گذاشتن، نه تنها گری را نمیکشاید و

این در بیان گشته میگویند، بلکه بهیچانیت، بر دامان تاریخ و احزاب و توارش های حریح حقایق، چون چنین پیاده را در تاریخ اکثر ممالک جهان مشاهده میکنیم و تیر و تیغ را بر سر و پا میبینیم و در تاریخ جهانی نیز دیده و شنیده ام که کسی از هیود و هندو و مسلمان و کبیر و ترسا، بر سلسله خاندانهای نامی این حد بنشارد؛ که بر دو

است. سنای افغانستان این عمل کورکورانه قوای ناتو را تنقیح نموده و از اولیای ائتلاف تقاضا کرد پسالات مجلس سنا جواب بدهند (اما قوای ائتلاف تقاضای مجلس سنا را ناشنیده گرفت، چونکه سناتوران همه از پول امریکا معاش میگیرند و در بدل معاش ناچیز ناموس خود و ملت خود را در گرو اجانب و اشغالگران گذاشته اند).

۲۵ اگست: مرد ۷۱ ساله بنام حاجی نصرت خان که از باها شل شده و توسط (walker) راه میرود از زندان گوانتانامو آزاد و یوپوشن افغانستان فرستاده شده؛ این شخص در مدت چند سال توقیف بهیچ جرمی متهم نشده است. سخنگوی نظامی امریکا گفت که آیا این شخص در افغانستان تحت نظارت قرار میگیرد یا آزاد خواهد شد.

۲۷ اگست: گروه های ضد حکومت شب گذشته شاهراه کندهار- کابل را برای مدت دو ساعت در منطقه شلمزی ولایت زابل مسدود و یک عسکر حکومت را مجروح نمودند.

۲۷ اگست: در اثر بمباران قوای مشترک در ولسوالی موسی قلعه ده نفر افغان بنام طالب کشته شده است.

۲۷ اگست: در حوزة پنجم امنیتی شهر کابل امشب سه راکت از منابع نامعلوم فیر شد که خسارات جزئی به تعمیرها و ارد ساخت اما تلفات جانی در بر نداشت.

۱۴ اگست: قبلا مجله (نیویارک) بتاریخ ۲۱ جولای با اساس اطلاعات موثق و بیانات اشخاص مسئول اطلاع داده بود که دولت امریکا بمباران مواضع حزب الله را در لبنان توسط طیارات اسرائیل تشویق نموده و آنرا برای حمله بعدی امریکا بالای ایران یک آغاز مفید خوانده است. قسرسفید این ادعا را بتاریخ ۱۴ اگست بی اساس خوانده است.

۱۰ سپتامبر: قوای ائتلاف بتعداد چهل نفر را بریز نام طالب در ولسوالی پنجوائی در اثر عملیات نظامی زمینی و هوایی از بین برده است. بقررا اعلامیه ناتو در هفته گذشته مجموعا حدود چهارصد نفر در محاذ جنوب غرب کشته است.

حکومت پاکستان بجواب نشرات CNN که مدعی است ملا عمر در پاکستان میباشد، اعلامیه ای صادر و گفته است که هیچ نوع شواهدی برای موجودیت ملا عمر در پاکستان وجود ندارد.

حکیم تنیوال بقتل رسید

بحواله لاس انجلس تایمز و سایر رسانه های خبری حکیم تنیوال والی پکتیا توسط یک حمله انتحاری بتاریخ ۱۰ سپتامبر بقتل رسیده است. حکیم تنیوال نان چاشت را در دفتر خود تمام کرده بطرف موتر خود روان بوده یکمرد مجهز با مواد انفلاقی خود را نزد یک موترش رسانده خود را در منفجر ساخت که در اثر آن حکیم تنیوال و برادرزاده و بادیارگداز هلاک شده و سه نفر پولیس نیز زخمی شده اند.

حکیم تنیوال سه سال قبل توسط قوای امریکا برای همکاری و جاسوسی درخوست وحاشیه سرحدات استخدام شد و بعد از یکسال کار بحیث والی خوست مقرر گردید و بعدا وزیر معادن و صنایع مقرر شد و بعدا مشاور و کرزی و مشاور قوای امریکا در کابل بود، سپس بحیث والی پکتیا مقرر شد، اما مردم پکتیا، حتی مردم قریه تنی که زادگاه او میباشد از او شکایت و نفرت داشتند تا اینکه بالاخره او را کشتند.

طرفه اینکه بهنگام تدفین حکیم تنیوال در قریه تنی خوست باردیگر انفجار مهیبی در خیمه ای رخ داد که در آن حدود ده نفر بشمول چهار وزیر کابینه در مراسم تدفین حضور بهم رسانیده بودند؛ شش نفر از حاضرین که مامورین عالیه رتبه دولت بودند در بین خیمه هلاک شدند ولی بوزیران کابینه آسیب نرسید. اسم تلف شدگان و تفصیل واقعه و اینکه تابوت حکیم تنیوال سلامت بخاک مانده شد یا خیر بعدا گزارش می یابد.

لاس انجلس تایمز ۱۱ و ۱۲ سپتامبر درباره موجودیت یک شبکه حملات انتحاری در کابل از قول مقامات استخبارات امریکا و ناوتواظهار تشویق کرده و پیش بینی نموده که عنقریب حملات انتحاری مدش تری در کابل رخ خواهد داد. قوای مشترک ناتو تقاضای ایژاد حداقل ۲۵۰۰ نفر قوای اضافی را از مرکز ناتو کرده است.

سپتامبر ۱۳- لاس انجلس تایمز: در ولسوالی اندرولایت غزنی قوای حکومت کرزی با اشتراک قوای امریکا در جنگ شیدی که رخ داد اشرا را محاصره و ۱۲ نفر را که طالبان خوانده شده، بقتل رسانده اند.

نواب اکبر خان بگتی، زعیم بلوچ که طرفدار آزادی وطن و مردمش و مخالف حکومت پاکستان بود، توسط عمال حکومت پاکستان بشهادت رسید. مردم بلوچستان دکانها و خانه ها را حریق نموده و در اثر مظاهرات شدید پولیس بالای مردم فیر نمود که در اثر آن پنج نفر در پاسی مجروح گردیده؛ هکذا در کراچی پولیس پاکستان بمقابل مظا هره چیان از گازاشک آبر کار گرفت. لاس انجلس تایمز

۲۸ اگست: یک انفجار انتحاری در لشکرگاه ۱۷ راهلاک و زاید از ۴۰ نفر را مجروح ساخت.

۲ سپتامبر: در ولایت هلمند در اثر حمله جنگجویان افغان یک نفر عسکر انگلیس هلاک و یک نفر مجروح گردید. جنگجویان افغان زعیم یک منطقه را نیز بقتل رساندند. حبیب الله جان ولسوال مقرنیز که توسط موتر عازم وظیفه اش بود کشته شد. لاس انجلس تایمز

حلول ماه مبارک صیام و فرخنده عید سعید فطر را تبریک میگوئیم

سلالة شاهي وطن ما ميتازند. اين هم مطرح بوده ميتواند، كه گويي خاندانهاي شاهي ممالك ديگر بهتر از ان ما بوده باشند. يگانه عربي كه اين خاندانها داشتند، گويي «پشتون بودن» ايشان بوده و بس. من فكر نميكند، كه اگر خاندانهاي از اقوام ديگر (سرمزين، زرماداري و صد و پنجاه سال اخير بودن) ما بدوش ميديدانند، تا اين حد مورد ملامت و شتمات قرار ميگيرفتند، ولو كه به عين شيوه و شگرد، پادشاهي ميكرند و حاكم ميراندند. فكر نميكند كه اگر احمد شاه باباي ابدالي از اقوام ديگر كشور بر خاست و مملكت ما مثلاً «تاجيكستان» يا «ازبكستان» يا «هزارستان» نام ميديدانند، اينقدر دعوا و اويلا و شوهرمانشور و علايا برپا ميكرند.

اگر در این مدت بر مردم جفائی رفته، بر همه رفته؛ هم بر پشتون، هم بر تاجیک، هم بر هزاره، هم بر اوزبیک، هم بر ترکمن و هم بر دیگران. توده های مردم همیشه خوار و مظلوم بوده اند، به هر قوم و تباری که تعلق داشته اند. رنج رنجبران مستقل از تیره و تبار و دین و مذهب و زبان است. این یک واقعیت انکار ناپذیر است، که با "زبانانباری های کینه توزانه" و "تهمت بستن های فتنه انگیزانه"، نتوان منقلبش نشان داد.

2 - ایجادگر و مبتکر این اصطلاح کیست ???

تحقیق و تفحص این قلم نشان میدهد، که این کلمه با "مدلول" - و باصطلاح مدرن "بار معنایی" - مورد مناقشه، بار اول در کتابی بنام "تاریخ و زبان در افغانستان"، اثر آقای نجیب مایل هروی بکار رفته.

در صفحه هفتم این کتاب، که از طرف "بنیاد موقوفات افشار" در سال ۱۳۶۲ در تهران چاپ گردیده، "پیش سخن" واقف جالب توجه می‌کند. آقای دکتر محمود افشار زیدی، که پاتمی و واقفی بنیاد است، در "پیش سخن" خود می‌نویسد: «نوشتی یا با نام ژوکا و ابتدال با زیر عنوان «تاریخ فرهنگ و اجتماعی افغانستان» که به‌خامه آقای نجیب‌الله هروی برای چاپ در سلسله انتشارات کتاب به موقوفات با نامم ای از فاضل نامبرده درج گردید. چون نظر اجمالی در آن نمود، به ایشان نوشتم، که موافقت نمایند، اسم کتاب به نام مناسبت دیگری تغییر داده شود... در صورتی از پاسخ ایشان عیناً نقل می‌شود: "... در باره اسم کتاب نظر من این است که، مقبول بنده می‌باشد... هر اسمی که بنظر آن حضرت مناسب می‌نماید و تجانس داشته باشد، خوب است که گزین شود و

اختیار.... شاید در آینده، تأملاتی سزاوارتر در زمینه زبانی و گویشها و گونه های زبانی زنده در افغانستان بکنم، که تکمله این ارسال باشد و هم مشکل تضاد زبانی (فارسی و پشتو) را بشوید ای محققان و بدون از تعصب زبانی، حل کنم، زیرا هویت **افغانستانی ها** به صورت فرهنگ و زبان فارسی است....." (ختم نقل قول) البته این جزم نیست، فمیده میگوید، که آقای مایل هر وی اصطلاح "افغانستانی" را برای تمام تبعه افغانستان بکار میبرد و اینها فقط "پشتونان" ملک ما، مد نظر او میباشند؟ این اولین باریست، که یک نویسنده افغان کلمه "افغانستانی" را بجای "افغان" بصورت تحریری بکار میبرد، آنهم در ایران. تا وقتی که سند قدیمتر در زمینه پیدا شود، باید "فصل تقدم" و "تقدم فضل" چنین استعمال را، نصیبه نجیب مایل هر وی بدانیم و هموست که این کلمه را بر زبان دنبال خوان و منتظران، جاری ساخت. شاید هدف آقای مایل، خوش خدمتی و جبین سانی بر آستان "آن حضرت" ایرانی بوده باشد؛ بخدا معلوم. مگر شریعت ظاهر را می نگرد و باید او را نصیحتن کسی بدانیم، که کلمه "افغانستانی" را در عهد، مبتلا به کتاب بکار برد و دیگر آن را به دنبال خود کشاند.

مقدمه مؤلف در ماه حوت ۱۳۵۹ نوشته شده و چون کتاب در سال ۱۳۶۲ چاپ گردیده، باید نامه نجیب مایل هروی را که به داکتر محمود افشار نگاشته و کلمه "افغانستانی" را در آن یکبار برده، مربوط سال ۱۳۶۰ و حد اکثر ۱۳۶۱ قبول کنیم. بدین حساب آقای مایل هروی کسی میباشد که برای اهل باول، حدوداً ۲۴ سال پیش از امروز، اصطلاح "افغانستانی" را کتباً استعمال کرد.

فرضیه بالا را در دو همانند، بلکه تأییدش را در کتاب دیگر نجیب مایل هروی یافتیم. آقای مایل هروی در رساله ای که بنام "بگنجان تا ازین شب نشوار بگزینیم" یاد میشود و در سال ۱۳۷۳ از طرف "مرکز مطالعات ایرانی" نشر گردیده، سر رشمه را بدست میدهد. این رساله در واقع به جواب ایرادات نویسندگان "آئینه افغانستان" و خصوصاً در جواب مرحوم پوهاند نکهت سعیدی، استاد فاکولته ادبیات پوهنتون کابل نوشته شده. آقای هروی در صفحات ۴۸ تا ۵۰ این رساله چنین می نگارد: «در حاشیه می نویسم که حدوداً ده سال پیش در جستجوی راه حلی برای نامین اهالی آریانا که "افغان" نبودند، بودم. آنچه از جستجوی مذکور بحاصل آمد این بود، که چون سبّز با نام و حروف و اصوات - که فکر میکردم چیزی اند بی جان و بی نفس - علاقه‌نا نیست و در خور فرهنگ نیست و باید جانب معنی و مفهوم فرهنگ و تمدن را در آریانا توجه کرد، نه نام افغانستان، را پیشنهاد کردم که نسبت اهالی غیر افغان را به افغانستان، نیاید بصورت "افغانی" گفت، بلکه باید به هیات "افغانستانی" گفت.... بگنجانم، این نظر را همچنان به مباحثاتم با موهلتان همدل مطرح میداشتم و ضبط افغانستان را در نوشته هایم برای آقای غیر افغان، که منسوب به آن کشور اند - بکار میبرد. این نظر هرچند امروزه طرفدارانی پیدا کرده است، اما بنده در سه سال اخیر به دلایلی که در همین بخش گفتار حاضر مطرح و موضوع داشتیم و با توجه به شخصیت و زیست اسباب نظام زبان، بر این باورم که راه مزبور، راه نهایی و حلال مشکلات نیست....» (ختم نقل قول) آقای نجیب مایل هروی که در آن زمان "افغانستان" نگ نگ دارد، در سراسر این رساله، وطن خود را "آریانا" مینامد و حتی بشنهادن میکند، که نام کشور بی "آریانا" تبدیل گردد.

فغانستاني - پښندان از اصطلاح دلخواه خود، مفهوم یکسان نمیگیرند :

آقای نجیب مایل هروی "افغان" را در معنای عامیانه - و برخلاف مفهوم قانونی، مسلح و عامان - بکار میبرد و با این برداشت عامیانه از کلمه "افغان"، اصطلاح "افغانستانی" را برای تیره "غیر پشتون" افغانستان، وضع کرده است. اما کسان دیگری ازین بسته، (بسته) تمام سکنه و بانگدگان "افغانستان" (بکار میگیرند، اسم ازینکه "پشتون" باشند و یا "غیر پشتون"، و از کسانی دیگر ازین گروه، "افغانستانی" را در عوض "افغانی" (صفت اسمی از کلمه "افغان") استعمال میکنند، چنانکه گویند "نویسندگان افغانستانی؛ علمای افغانستانی، مهاجران افغانستانی، هنرمندان افغانستانی، و غیرهم،" یعنی "افغانستانی - پسندان" حتی در قسمت "مدلول" و "مفهوم" این اصطلاح محبوب القلوب و دلخواه خود هم، اتفاق نظر ندارند. عجب است که آقای نجیب مایل هروی بجهت موجد و ابتکارگر این اصطلاح، استعمال مولود خود "افغانستانی" را، چاره سل و حلال

مشکلات ایجاد - و این از جمله آخرین گفتارهای بصری است دربارهٔ میوتانیم - ولی شباهت روان بینهم - و کند ذهن او، هنرمند در آثاری از **دعا** **گرفت**، اما

حواریوںش از شاہدی (شہادت) نمیگزیند.

مشکلات نمیدانند - و

3- اصطلاح "افغانستانی" و مصالح ملی

آنان که با پشتونان میانه خوش ندارند و بلکه از ایشان نفرت دارند، و از طرفی "افغان" را بنا بر درک عامیانه خود، مُعادل "پشتون" می دانند، چنگ به دامان این اصطلاح زدن و گفتند: از افغانستان هستیم، اما "افغان" نیستیم. پس کلمه "افغانستانی" در متن و بطن خود، با تبعیض و ستیز قومی آگنده است؛ بلی این اصطلاح هم "افغان - ستیز" است و نیز "پشتون - ستیز". آیا میشود به وحدت ملی رسید و در عین زمان یکی از اقوام وطن را نادیده گرفت؟؟؟؟ آیا ممکن است از همبستگی ملی سخن گفت، در حالی که یکی از اقوام افغانستان را مشمول ملت ندانست؟؟؟ مگر میتوان به وحدت اقوام و تهاجم ملی رسید، بدون اینکه همه اقوام را مد نظر گرفت؟؟؟ مگر میتوان از ملت افغانستان سخن گفت، بدون اینکه تمام مردم و باشندگان این آب و خاک را در نظر داشت؟؟؟ جواب تمام این "آیا و مگر" منفی است. اگر قوم عزیز هزاره مد نظر نباشد، ملت افغانستان، ملت نیست. اگر تاجیکان افغانستان شامل ملت ما نباشند، ملت ما ملت نیست. اگر ازبکان و ترکمنان و بلوچان و دیگر اقلیت های وطن، شامل ملت ما نباشند، ملت افغانستان ملت نیست. اگر پشتونان افغانستان شامل ملت ما نباشند، ملت ما مجموعه تمام اقوام عزیز این مرز و بوم است. ملت ما مجموعه تمام افراد و آحاد این آب و خاک است. ملت ما وقتی حیثیت ملت را بخود میگیرد، که تمام باشندگان وطن، برادران و خواهران متساوی الحقوق یکدیگر شمرده شوند.

4 - مشروعیت اصطلاح افغانستانی

از نگاه ساخت لغوی و دستوری

کلمه "افغانستان" مرکب است از واحد "افغان" و پسوند مکان "ستان". بنابراین "سرزمین و خطه افغانها" را "افغانستان" نامند. وقتی که کلمه "افغانستان" با چنین شرط و مشخصه ای ساخته شد، دیگر دور از منطق و منطق زبان است، اگر کسی بیاید و "ای" نسبت را در آخر ترکیب "افغانستان" بچسباند، ترکیب "افغانستانی" را بسازد، و آنرا بدیل و جانشین "افغان" بگرداند. همان قسمی که وقتی ترکیب "انگلیستان" از کلمات "انگلیس" و "ستان" پدید گردید، دیگر نمیتوانیم کلمه "انگلیستانی" را بسازیم و به جای "انگلیس" استعمال نماییم. وقتی از ترکیب "گل" و "ستان" کلمه "گلستان" بوجود آمد، دیگر نمیتوان گفت که "گلستانی" بدیل و جانشین "گل" است. اگر اینطور میبود، میتوانستیم بگوئیم که "یک دسته گلستانی خریدم"؛ یعنی که "یک دسته گل خریدم". آنانی که ترکیب ناساز و بی اندام "افغانستانی" را زانیند، فکر نمیکردند که مولود شان موجودی خواهد بود، مغلول و ناقص الخلقه. هدف ایشان از ترکیب و استعمال "افغانستانی" در واقع کمربند جلوه دادن عنصر "افغان" بوده است. بدون هیچ شک و ریب، در ترکیب "افغانستان" عنصر اصلی، مرکزی و تعیین کننده، همانا کلمه "افغان" است. مگر اگر قرار باشد که "افغانستانی" را به حیث اصل و پایه بپذیریم، نام کشور میشود "افغانستانیستان". و اگر هنوز هم دل این گروه یخ نکرده باشد و بخواهند عنصر "افغان" را ازین هم کمربند تر جلوه دهند، باید شهروندان و باشندگان "افغانستانیستان" را "افغانستانیستانی" بخوانند و این پروسه را به حساب ریاضی افتقر ادامه دهند، تا لیمیت یا حد عنصر "افغان" در آن به صفر تقرب نماید. آنوقت است که اح دل این دل خواهد برآمد (برخواهد آمد).

- از نگاه قانونی و مطابقت با قوانین اساسی افغانستان

"افغانستانی" - پسندان! اگر نمی دانند، بدانند که هویت اتباع، باشندگان و باصطلاح مدرن "شهروندان" یک مملکت در قوانین اساسی همان کشور، مسجل میگردد. در جواب کسانی که میگویند: که کلمه "افغان" از باشندگان "غیر پشتون" وطن، سلب هویت میکند، پراگرافی را از یکی از مقالات زیر عنوان "رد ادعا های سست بنیاد یک داکتر" عینا نقل میکنم: «قوانین اساسی افغانستان، باشندگان این مرز و بوم را و هر فرد ملت افغانستان را "افغان" میخوانند و میدانند. قوانین اساسی در هر مملکت مقدس اند و قدسیت شان در بعض کشورها در حدیست، که حکومت ها حین احراز پست خود، به آن سوگند میخورند، همان قسمی که ما به قرآن عظیم الشان سوگند میخوریم.

وقتی قانون های اساسی ما، که از طریق لویه جرگه ها تأیید مردم و ملت ما رسیده اند، هر فرد افغانستان و هر باشندۀ این وطن و هر فرد ملت ما را "افغان" تعریف میکنند، دیگر هیچ جای گپ زدن باقی نمیماند. نظر به تعریف بالا "افغان" یعنی "باشندۀ افغانستان" و "باشندۀ افغانستان" یعنی "افغان". اگر تصعب و تنگنظری را از سر برد کنیم و از قوانین اساسی افغانستان - که بیحیث مادر تمام قوانین ما شمرده میشوند - پیروی کنیم، دیگر مشکلی نمیماند. باشندگان افغانستان از خود هویتی کلی دارند، که هویت ملی ایشان است. اگر ما به فردی از ملت خود، "باشندۀ افغانستان" خطاب نماییم، آیا این کلمه از وی سلب هویت می کند؟؟؟؟ به تحقیق که نمیکند!!!! ما نظر به تعریف قانونی، "باشندۀ افغانستان" متساوی به "افغان" است.»

آقای میر عبد الواحد سادات در مقاله مفصل و استوار خود زیر عنوان "موجودیت افغانستان در گرو وحدت ملی آن است" چنین آرنده: «زمانیکه مشروطه خواهان سازمان و یا انجمن "خوان افغان" (شاید مقصد ایشان "جوانان افغان" باشد) را میساختند، واضح است که هدف آنان "آحاد ملت" بوده است، نه یک قوم خاص.

- در تمام لویه جرگه ها که به شکل نمایی مبین اراده مردم بوده، درین ارتباط مهر تأیید گذاشته اند.

- تمام قوانین اساسی کشور (قانون اساسی زمان شاه امان الله؛ ماده نهم قانون اساسی زمان نادرشاه؛ ماده اول قانون اساسی زمان ظاهرشاه؛ ماده بیست و یک قانون اساسی اولین جمهوری به زعامت داوود خان؛ اصول اساسی جمهوری مومناک افغانستان؛ قانون اساسی جمهوری افغانستان؛ قانون اساسی دولت فعلی) تمام اتباع کشور را بدون در نظر داشت قوم، تملک قومی، بیحیث شهروندان افغانستان و بنام **افغان** مسجل ساخته است. «(ختم نقل قول)» (این مقاله در آرشیف «افغان - جرمن - آنلاین» و دیگر سایتهای معتبر افغانان، موجود است).

طوری که دیده میشود، قوانین اساسی ما در زمینه صراحت قاطع دارند و جای کوچکترین شک و شبیه و غولوی را نگذاشته اند. اگر این هموطنان ما در خود فرو روند و بخود آیند و قبول کنند، که بر حکم تاریخ و بر حکم عقل و بر حکم قوانین اساسی ما - که

از طرف خود بر تدبیر کرده و سپس مورد تأیید و تأیید مردم و ملت ما رسیده اند، هر فرد افغانستان و هر باشندۀ این وطن و هر فرد ملت ما را "افغان" تعریف میکنند، دیگر هیچ جای گپ زدن باقی نمیماند. نظر به تعریف بالا "افغان" یعنی "باشندۀ افغانستان" و "باشندۀ افغانستان" یعنی "افغان". اگر تصعب و تنگنظری را از سر برد کنیم و از قوانین اساسی افغانستان - که بیحیث مادر تمام قوانین ما شمرده میشوند - پیروی کنیم، دیگر مشکلی نمیماند. باشندگان افغانستان از خود هویتی کلی دارند، که هویت ملی ایشان است. اگر ما به فردی از ملت خود، "باشندۀ افغانستان" خطاب نماییم، آیا این کلمه از وی سلب هویت می کند؟؟؟؟ به تحقیق که نمیکند!!!! ما نظر به تعریف قانونی، "باشندۀ افغانستان" متساوی به "افغان" است.»

هموطن خود را جزء همین ملت بدانند و همه ایشان را بحیث باشندگان و شهروندان متساوی الحقوق و خواهران و برادران هموطن خود بپذیرند دیگر هیچ جای سخن گفتن باقی نماند.

باید به صراحت بگویم که ایجاد، تبلیغ و استعمال اصطلاح "افغانستانی"، تخطی صریح از قانون های اساسی بوده و معنای تخطئه و لگنمال کردن ام القوانین ما را میدهد، که مرتکب آن مستوجب تعقیب جزائی میباشد. شاید بگویند، که "جرم" در حالت "بیخبری" و عدم وقوف از مواد قانون "جرم" شمرده نمیشود. در جواب ایشان میگویم، که درین مورد خاص "بیخبری از قانون" مطرح بوده نمیتواند، چون کسانی که این کار را میکنند، از قشر تعلیم یافته و به اصطلاح "منور و روشنفکر" ما برخاسته اند، که بالاچار باید از نصوص قوانین مطلع باشند. مردم عادی و عوام الناس ما، الله الحمد ازین گونه توطئه های خانه برانداز، بونی نمیبندند و در بند چنین مسایل تفرقه افکن هم نیستند. از طرف دیگر همه میدانیم، که "افغانستانی" پسندان این کار را عمداً، دیده و دانسته و آگاهانه میکنند، و وقتی که چنین است، پس باید شدید ترین عذوبت و مجازات قانونی هم، نصیب ایشان گردد و من در حیرت کم مقامات قانونی و حافظان و ناظران قوانین و خصوصاً مراجع صیلت و نظارت قانون اساسی افغانستان، چرا از این همه اغماض کار گرفته و تخطی کنندگان را، به سزای اعمال شان نمیرسانند؟؟؟؟؟؟؟؟

سخن آخر :

درین ارتباط پراگرافی را از مقاله رسا و مستقل جناب محمد یاسین سدوزی، که معنون است به "این همه سراسیمگی برای چه؟"، عیناً نقل میکنم : « مشاخره از آنجا آغاز یافت که برخی از شاگردان "چنگیز پهلوان" ایرانی تبار از هویت "افغان" منکر شدند و خود را "افغانستانی" نامیدند. این مطلب با ظاهر ساده، کلیه ارزش های ملی ای را معرض به سوال میسازد که در اطراف نام "افغان" طی صد ها سال شکل گرفته است. من به این عقیده ام که اگر قتل نفس "جرم" باشد، ترور هویت ملی که یک ملت را از هستی تاریخی اش ساقط میسازد، باید "جنایت" حساب شود. قانون غالباً تلاش هایی ازین ردیف را تحت عنوان عمومی "اخلال امن و نظم عامه" مجازات مینماید. این نظم عامه در اطراف ارزش هایی شکل گرفته است، که افراد یک ملت را با همدیگر پیوند میدهد. کلمه "افغان" صد ها بار به مثابه اصطلاح ممثل باشندگان "افغانستان" در قوانین داخلی و اسناد بین المللی ذکر شده است. کلمه "افغان" شاهرگر قوانین "افغانستان" و عنصر شکل دهنده بافت ملی است. بناءً استعمال کلمه دیگری بجای آن، باید مشمول اشد مجازات باشد. » (این مقاله ازرنده در آرشیف تحلیلات سایت "افغان - جرمن - آنلاین" قابل دریافت است)

بدون شک اصطلاح "افغانستانی" به تحریک بیگانهگان کینه ورز و دشمنان قسم خورده افغانستان، به منظور تجزیه ملت ما به « افغان » و « ضد افغان »، ایجاد گردیده. به تحقیق که ابداع، تبلیغ و ترویج این اصطلاح منحوس و تفرقه انداز، بوسیله فرزندان نمک حرام و منحرف وطن، میتوانست در بین توده های ملیونی و عوام الناس معصوم و فارغ از ماجرا، رسوخ نماید؛ اگر فرزندان فرزانه، دلسوز و پاک نهاد وطن، هوشیار نمیبودند، دست بکار نمیشدند، پرده از روی توطئه برنمیداشتند و این نقشه شوم را نقش بر آب نمیکشادند.

درینجا نقش برآزنده و پیشواز فرزند دلسوز و برومند افغانستان، جناب ولی احمد نوری را برجسته میسازم، که با نشر مقاله تاریخی خود « استعمال نام "افغانستانی" جرم است »، توطئه دشمنان وطن را برملا ساختند. هر کسی دیگر از وطنپرستان افغان، که درین راه گام بر میدارد، مستقیم یا غیرمستقیم در مسیر حرکت میکند، که جناب نوری شاخص گذاری کرده اند.

با عنایت بر این واقعیت، که هر پدیده ضد خود را می پرورد ؛ ایجاد ، تبلیغ و ترویج اصطلاح "افغانستانی"، نه تنها صفوف وطنپرستان را فشرده ساخت، بلکه ایشان را در یک جبهه واحد قرار داد ؛ در جبهه واحد مدافغان هویت و ارزشهای ملی ما.

پاینده و سر بلند باد افغان و افغانستان !!!

شمرنده باد آشوبگران و فتنه انگیزان !!!

کوبنده باد زبان و قلم وطنپرستان !!!

=====

یادآوری :

آنچه تذکر داده شد، قسماً چکیده و فشرده مجمل مقالاتیست، که همه در آرشیف بنده در سایت "افغان - جرمن - آنلاین" موجود و قابل دریافت اند. کسانی که مایل به درک مفصل نظرات این قلم باشند، لطفاً مقالات آتی را از نظر بگذرانند :

- 1 - "افغان، افغانی، افغانستانی" (در چهار بخش)
 - 2 - "رد ادا های مست بنیاد یک داکتر"
 - 3 - "ورود لغات بی مورد و ناباب در زبان دری"
 - 4 - « "افغانستانی" بیغرض و "افغانستانی" پرمرض »
 - 5 - "درد سر خود پر دارد و دروغوی منطق ندارد"
 - 6 - "خان خائف است"
 - 7 - "درد در کجا و باد و بخارش در کجا؟" (بخش سوم)
- و مقالات متعدد و پراکنده دیگری، که در هر کدام بصورت ضمنی، بر موضوعات ملی اشارتی رفته.

شماره مسلسل ۱۰۴

پس از کوتای نامیون نور ۱۳۵۷، بخصوص بعد از تجاوز اتحاد شوروی سابق بر افغانستان، بتدریج نقاب از چهره برخی از روشنفکران نمایان تحصیل کرده افغان برافتاد و برای اولین بار از قلم یک نیمچه فرهنگ یابی در ماه سنبله ۱۳۵۹ در روزنامه انیس در کابل مطرح گردید، از رسید که ضمنوش چنین بود: «انهایی که از آنسوی کوه های سلیمان به کابل هجوم آوردند، باید کابل را ترک کنند و برگردند به جاهای اصلی خود!» (مطلب از روی حافظه نگارنده است) این اشاره هوشدار یی بود به افراد منسوب به اقوام پشتون که لاف از ۲۵۰ سال قبل به پایتخت کشور آمده وسکونت اختیار کرده بودند. با اینکه این اشاره در حلقه های فرهنگ یی پشتون تبار با احتیاط مورد تبصره و انتقاد قرار میگرفت، اما از آنجایی که چنین نظری بدون اشاره مقامات حزبی- دولتی نمیتوانست در یک روزنامه ادعای مطرح گردد، این حلقهات روشنفکر پشتون با بر حساسیت فضای سیاسی که بر مخالفی را بنام امینستد تاپه میزند و راهی زندان خوف پلچرخ میگردند، بدون عکس العمل و بدون پاسخ ماند، ولی هیچگاهی انیشمندان پشتون تبار آنرا فراموش نکردند. ادامه این حرکت، در پوهنتون کابل کتابی از استادان پوهنخی علوم اجتماعی یعنی پوهاند صدیقی زیر نام «قبیله سالاری» چاپ و برای شاگردان و محصلان علوم بشری تدریس میشد که در آن اقوام پشتون مورد توهین و تحقیر و تمسخر قرار گرفته بود و در سایر نشرات پوهنتون بر رجال نامی و تاریخی پشتون ها تاخت و تاز و هتک حرمت صورت میگرفت.

دانشمند افغانی کاندیدای اکادمیسین صدیق روهی در یک نوشته عالمانه و وطنخواهانه خویش در مورد روش نادرست و ضد ملی تدریس برخی از استادان پوهنتون کابل و از جمله پوهاند صدیقی نوشته است که: «من روزی در حضور چند تن دیگر به یک پرچمی کلان (ظ: رئیس اکادمی علوم افغانستان) گفتم: شما چگونه اجازه میدهید که در پوهنتون کابل، چنین کتابی تدریس شود که هیچ ارزش علمی ندارد و فقط بدین خاطر تدریس میشود که در آن به پشتونها تمسخر شده، بگونه مثال، پوهاند جلال الدین صدیقی مینویسد که: «پشتونها مردم قبیله ی هستند و قبایل ننگ و ناموس را نمی شناسند.» البته واقعیت برخلاف آن است. برای پشتونها بالاتر از حفظ ناموس دیگر چیزی با ارزش تر نیست است آشکار و یا این ادعا که پشتونها ننگ و ناموس را نمی شناسند آیا کدام ارزش علمی دارد؟ ...» (۱)

مؤلف کتاب دویمه سقوی، از قول استاد روهی اشاره میکند: «در دوره حکومت پرچمی ها برچسب های سبک و بی مایه نی علیه پشتونها در کتابها و نشرات دیگر آغاز گردید. دیگر شخصیتها را که جایش بگزار، حتی احمدشاه بابا و وزیران کراخ هم تحقیر میشدند و آنها هم به این سبب که آنها پشتون بودند. احمدشاه بابا را با چنگیز خان مقایسه میکردند و وزیر کراخ را با فرستاده انگلیسها خواندند، پشتونها را اشغالگران و غاصبان خراسان شمردند.» (۲) به نظر میرسد که این بخش کار، یکی از شیوه های تفرقه افگانه شورویها در میان مردم شریف افغانستان بود تا از این طریق دشمنی قومی را احیا کرده باشند.

در دوره حکومت برهان الدین ربانی نیز از سوی برخی استادان در پوهنخی های حقوق وانجیری عین شیوه بکار گرفته میشد و پشتون زدایی جزئی از برنامه های درسی برخی از استادان تاجیک تبار در پوهنخی حقوق و انجیری و غیره بود. مؤلف کتاب «دویمه سقوی» درجای دیگر از کتاب خویش در مورد روش تدریس ضد ملی یک استاد دیگر تاریخ در فاکولته حقوق و علوم سیاسی پوهنتون کابل مینویسد: «در دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه کابل یک وقتی، تدریس مضمون «تاریخ معاصر افغانستان» به دوش شهردار کابل در اداره ربانی بود. این شخص نه کدام تخصصی در رشته تاریخ داشت و نه آموزشی منظم، فقط به دانشگاه به خاطر تفتن و خوندنهای همان اهداف و اغراض سیاسی خوش میرفت. او در نود دقیقه ساعت درسی، ۲۰ دقیقه آنرا به ستایش «دولت اسلامی» خود، ۲۰ دقیقه را در نکوش احمدشاه بابا، غازی امان الله خان و امیر عبدالرحمن خان و ۳۰ دقیقه دیگر را در اجراء لکچرینوت جدید و موضوعات دیگر میگذاشت. در مورد احمدشاه بابامهان نظر را داشت که هندوها متعصب دیگر را میگفت: او حقوق دیگر ملیتهای این سرزمین را در نظر نگرفت، نام این خطه را افغانستان نهاد. علواتو بعضی زمین های زراعتی مردم سمت شمال را به اعضای قبیله خویش توزیع کرد.» (۳)

یک تن دیگر از استادان تاریخ در فاکولته انجیری، بطور آشکارا نوت لکچر خود را متوجه اهانت به احمدشاه بابا و دیگر چهره های نیکام تاریخ معاصر افغانستان ساخته بود، و در امتحان های خود به شاگردان چنین سوال میداد: «چرا احمدشاه از تاجکها باج میگرفت و از پشتونها نمی؟ و یا میرسد که در مورد فقر فرهنگی، عبقگرانی خصلت قبیله ای دوران حاکمیت احمدشاه معلومات ارائه نمایند! یا، لشکر کشی ها و تهاجمات احمد شاه علیه کشور مسایبه، برای کشور ما چنر زیان او بود؟ و همینگونه پرسشهای دیگر.» (۴)

در طی سالهای دهه اخیر مسأله تغییر نام کشور به عنوان «خراسان» از سوی برخی از بهمان سیاسی، با سیاستگران گماشته شده و مورد حمایت کشور های بیگانه، مطرح گردید و در نشرات برون مرزی، بخصوص در هفته نامه ای و ماهنامه کاروان و سایت های انترنیتی هوادار جمعیت اسلامی، بازتاب وسیع یافت که بالعکس العمل شدید و ترسیدهای عالمانه خلقات ملیگرای افغانی روبرو شد، زیرا خلقات ملیگرا به نیات شوم و پلید هواداران تغییر نام کشور که در نهایت هدف شان تجزیه و نابودی افغانستان عزیز است، پی برند و بنابراین با شهامت و با استدلال علمی و منطقی اهداف این گروه مزدور را در هر جا و هر مکانی افشا ساختند.

پس از سقوط رژیم طالبان در افغانستان در امتداد تلاش برای تغییر نام کشور، به پیشواز تدوین و تصویب قانون اساسی جدید کشور در سال ۲۰۰۳ میلادی، تلاشهای منوچانه یی صورت گرفت تا نمایندگان ملت را به این امر قناعت بدهند که نظام آینده افغانستان را بر بنیاد نظام فدرالی استوار کنند تا از این طریق حاکمیت ملی و تمامیت ارضی کشور را به خطر مواجه ساخته و زمینه را برای تجزیه کشور آماده سازند، که خوشبختانه آن هم از سوی مردم چیز فهم و با درک در شرایط فعلی تردید و این توطئه نیز خنثی گردید.

از کتابهایی که در آنها تصریحا با تلوپا نام «خراسان» بر نام «افغانستان» ترجیح داده شده و در واقع برای نسل های فعلی و بعدی افغان حیثیت میگذاری را دارد، یکی: «افغانستان در پنج قرن اخیر» از میر محمد صدیق فرهنگ است و دیگری «اوستا» از داکتر عبدالاحد جابود. در هر دو اثر آثار نکات فراوانی عمدتا گندیده شده و بیانی که مایه جنجال و کینه روزی میان پشتونها و تاجیکان شده مینموند. فرهنگ در جلد اول تاریخ خود توجه خواننده را به این نکته جلب میکند که: «کشوریکه از سده نوزدهم به بعد بنام افغانستان شناخته شد، در دوره جداگانه تاریخ دراز مدت خویش بنام های مختلف پاد شده ... و در دوره اسلامی تا اواسط قرن نهم افغانستان بیشتر بنام خراسان یاد میشد.» (۵) و در جای دیگری از کتابش میگوید: «برای بار اول کلمه افغانستان به عنوان نام رسمی کشور که در گذشته بنام های دیگر یاد میشد [در معاهده اتحاد انگلیس و ایران علیه فرانسه و افغانستان که در جنوری ۱۸۰۱ امضا گردید، در مواد دوم و سوم و

چهارم آن معاهده، در پهلوی کلمه پادشاه] بکار رفته است. (۶)، اما دکتر جلاوید براین پا فشاری دارد که در آن معاهده کلمه افغانستان بکار رفته، بلکه «خاک افغان» یا «سرزمین افغان» گفته شده است. به عقیده دکتر جلاوید، کلمه افغانستان بطور رسمی بعد از تجاوز نخستین انگلیس بر افغانستان در معاهده مورخ ۷ ۱۸۳۹ بین شاه شجاع و مکتان نماینده گورنر جنرال هند در قندهار ذکر شده و گویا از آن بیحد افغانستان نام رسمی کشور ما و قبل از آن این نام رسمیت نداشته است. (۷)

تا آنجا که معلوم است از آغاز قرن ۱۹ که انگلیس ها برای حفظ سرحدات هندوستان از ترس پیشروی روسها بسوی آبهای گرم، به امضای معاهدات دوجانبه سیاسی ابتدا با ایران (۱۸۰۱) و سپس با در رنجیت سنگ زعيم پنجاب (۱۸۰۹) و بعد با شاه شجاع سوزن (۱۹۰۹) مبادرت ورزیدند، در تمام این معاهدات از زمامداران سرزمین ما به عنوان پادشاه افغانستان نام برده شده، پادشاه خراسان و قبل از قرن ۱۹ اندیز در هیچ زمانی هیچ رویدادی، پیمانی به نظر نمیرسد که زمامداران کشور ما با کشورهای همسایه به امضا رسانده باشند و در آن نام رسمی برای کشور ما «خراسان» تذکر داده شده باشد، بر عکس نام افغانستان در معاهده سه جانبه انگلیس، رنجیت سنگ و شاه شجاع مورخ ۲۱ خرداد ۱۸۳۸ در ماده ۷ آن معاهده ذکر شده، نه نام خراسان. (۸)

همچنان در التیموتومی که کرنل ستوددارت نماینده دولت انگلیس در سپتامبر ۱۸۳۸ میلادی به پادشاه فارس تسلیم کرده، آمده است که: «... دولت بریتانیای عظمی دوام تسخیر هرات یا هر قسمت دیگر افغانستان را توسط اعلیحضرت شما یک عمل خصومت آمیز به مقابل انگلستان می شمارد...» (۹)

دکتر جلاوید خود جای دیگری نوشته میکند که: «جورج فوستر»، یکی از ماموران کمپنی هند شرقی در سال ۱۷۸۳ به مسافرت پرداخت و از ینگال حرکت کرد و از راه افغانستان به انگلستان رفت. جورج فوستر نام سیاحت نامه خود را چنین ثبت کرد: (Travel over land from Bengal to England, Via Afghanistan. 1783)

دکتر جلاوید می افزاید که سفرنامه جورج فوستر قدیم ترین کتاب یک اروپائی است که در آن نام کشور ما بصورت «افغانستان» ذکر شده است. (۱۰)

افزون بر این در صفحه ۸۴ «تاریخ درانیان» اثر مؤلف گمنام هندوستانی قرن نهم، از زبان احمد شاه درانی نام افغانستان بدینگونه ذکر شده است: «... و شجاع الدوله را که از طایفه شما ها نیست و از رابطه ملیه و ایلیه با حاکم و وطنیه و ملیکیه ملت و مملکت هند منقطع و بی بهره است، از در ملازمت خود مان به افغانستان برده...» (۱۱) نمیدانم این تذکرات قناعت منکران نام افغانستان را قبل از ۱۸۳۹ و یا قبل از ۱۸۰۱ حاصل خواهد کرد یا خیر؟

اما اجازه میخوام به عرض هموطنان خود برسانم که جامعه افغانستان تا همین اکنون یک جامعه بشدت کم سواد است، و حتی اگر از قشر با سواد ماهر پرسیده شود که در کدام مواد معاهده ۱۸۰۱ نام افغانستان تذکر رفته است و یا چند بار در معاهده ۱۸۰۹ از افغانستان اسم برده شده و یا در معاهده سه جانبه ۱۸۳۸ و بعد در معاهده ۱۸۳۹ در کدام مواد آن از افغانستان نام برده شده، گمان میکنم هیچکسی حتی بشمول آبهایی که مشغول حفظ کردن مواد این قراردادها برای تازه جلوه دادن نام افغانستان اند، پاسخ دقیقی ارائه کرده نتوانند. پس وقتی قشر با سواد و صاحب قلم جامعه ما اکثرًا از درک و فهم این مسائل عاجز باشند، چگونه میتوان قبول کرد که عوام الناس ما پس از محتوای قراردادهای سری و سیاسی میان دولتی در شرایط فقدان وسایل اطلاعات جمعی سمعی و بصری چون: رادیو و تلویزیون و جراید و دیگر نشریات یکبار مطلع شده، با یک صدا بگویند که بلی از این بعد نام کشور ما، بجای خراسان، افغانستان است و باید همه آن را افغانستان بنامیم.

پس وقتی چنین چیزی در آن زمانه ها ممکن نبوده است، به نظر من این یک استدلال نهایت ضعیف و عاری از منطق است که گفته شود نام افغانستان بعد از ۱۸۰۱ و یا بعد از ۱۸۳۹ بر این کشور گذاشته شده و قبل از آن بنام خراسان در مکتوبات رسمی و یا صحبت های گروهی یاد میشده است. چنین سخنی نمیتواند پایه محکمی برای یکسری نشاندن ادعای تعویض نام خراسان به افغانستان باشد. بلی ماهر میگوید که در مقطعی از تاریخ، کشور ما جزئی از خراسان بوده است و مردم ماهر با این نام آشنائی داشته اند و خود را خراسانی میگفته اند، و قرن ها بعد از آنکه کشور ما از میان ویرانه های خراسان سر بلند نمود و به عنوان کشور مستقل افغانستان در این بخش از آسیا ایران وجود کرد، مردم ما باز هم در پهلوی نام افغانستان، از آن بنام خراسان یاد آور شده اند. اما باید پذیرفت که نام افغانستان قبل از امضای قرارداد های فوق الذکر معروف بوده و انگلیس ها و یا ایرانیها نمیتوانستند غیر از افغانستان نام دیگری را بر این خطه بکار ببرند و اصولاً هیچ نام دیگری نمیتوانست معرف سرزمینی باشد که پادشاهان افغانستان بر آن حکمرانی داشتند.

اگر مقصود «افغانستان ستیزان» این باشد که نام افغانستان در خارج معاهدات بین المللی معتبر نیست، پس باید گفت ایشان لطف کنند و نشان بدهند که در کدام معاهده بین المللی نام «خراسان» به عنوان نام رسمی سرزمین افغانستان به کار رفته است؟ معلومدار که چنین سندی در میان نیست و تمام ادعاهای ایشان مبتنی بر تذکرات جغرافیا نگاران و وقایع نویسان و سیاحان استوار است که آنهم با ساحت موجوده کشور ما بطور کامل قابل تطبیق نیست، زیرا خراسان در طول تاریخ بعد از اسلام، دستخوش تحول و تغییر بوده گاهی مرز های سیستان و زابلستان تا ماوراء النهر را در بر میگرفته است، و زمانی منحصر به چهار شهر نیشابور مرو و هرات و بلخ میشده و وقتی محدود به مشهد و نیشابور شده است، که در هر حال با ساحت موجوده کشور ما قابل تطبیق نیست.

دوره غزنویان بنا بر تاریخ بیهقی خراسان ایالتی بود در غرب امپراتوری غزنوی و هرات و ایضا خراسان بود. بیهقی گوید: «... و تاهرات رقیم که واسطه خراسان است.» (۱۲) واسطه بمعنی پیوند دهنده دو ناحیه یا دوکس است.

جامع ترین تعریفی که لسترنج محقق نامدار انگلیس، از خراسان بدست میدهد چنین است: «خراسان در اوایل قرون وسطی بطور کلی بر تمام ایالات اسلامی که در سمت خاور کورپوت تا کوه های هند واقع بودند اطلاق میگردد و باین ترتیب تمام بلاد ماوراءالنهر را در شمل خاوری به استثنای سیستان و قهستان در جنوب شامل میگردد، ولی بعدها این حدودهم دقیق تر و هم کوچکتر گردید تا آنجا که میتوان گفت خراسان که یکی از ایالات ایران در قرون وسطی بود از سمت شمال خاوری از رود جیحون به انطرف را شامل نمیشد، ولی هیچ یک آن تمام از تقاطعات ماورای هرات را که اکنون قسمت شمال باختری افغانستان است در برداشت. (۱۳) معهذًا خراسان شامل سیستان نمیشد، زیرا که بقول طبری: سیستان از خراسان بزرگتر و مرزهایش محکمتر و مردمش بیشتر بود. (۱۴)

کاربرد اصطلاحات «امیر خراسان» و «پادشاه خراسان» در کلام شعرا به معنی نام رسمی و مهمور افغانستان نیست، بلکه صرف تذکری است در متون ادبی کشور ما و ارزش آن هرگز بیشتر از تذکرات در متون تاریخی نمی باشد. پس اگر تذکرات سیاحان و جغرافیه نویسان و شاعران در مورد خراسان مدار اعتبار باشد، چرا تذکرات مورخان و جغرافیه نگاران در مورد نام افغانستان مدار اعتبار نباشد؟ پس هیچی از این منطق معلوم دار به هدف ایجاد تشنج و تفرقه های ملی و تجزیه کشور است، نه چیز دیگری.

به رحال‌نامه‌های تاریخی نیز مثل بسیاری از پدیده‌های اجتماعی از سوی انسانها وضع می‌شود، بتدریج کشورشمول و یا جهان شمول می‌گردد و یا برعکس رویه زوال می‌گذارد و متروک می‌گردد، بدون آنکه نقشی در بالا بردن سطح شعور اجتماعی و یا رشد اقتصادی و فرهنگی انسانها داشته باشد. مگر نامه‌هایی که از یک کتله بشری نمایندگی می‌کنند، یا هویت قومی گروهی از جوامع بشری را با خود حمل می‌نمایند، معولا تا زمانی دوام می‌آورد که آن کتله بشری زنده و پویا باشد. یعنی سطح تکامل اجتماعی‌شان تا آن حد بالا رفته باشد که برای موجودیت خود به ایجاد حاکمیت ملی یا دولتی نایل شده باشند.

نام «افغانستان» نیز از همین موله است که قرن‌ها پیش از تاسیس دولت معاصر افغانستان در ۱۷۴۷، معروف بوده است. این نام بطور مشخص در زمان حکمرانی ملوک گرت (یاگرد) هرات در نیمه قرن هفتم هجری بر سرزمینی اطلاق می‌شد که از (۱۵) فراه آغاز می‌گردید و به استقامت خود به جنوب شرق تا کوه‌های سلیمان و وزیرستان و در امتداد می‌رفت. (۱۵) سیفی هروی در ارتباط به احیاء مجدد هرات مینویسد که: درسنه ۶۳۴ هـ/ ۱۲۳۶ میلادی خان بزرگ، اوکتای قاآن، فرمود تاهرات را احیاء کند و عده‌ای از اسیران را که بعد از نخستین بار تسخیر هرات در ۶۱۸ هجری/ ۱۲۲۱ میلادی از آن شهر کویافته بودند باز گردانند، دیدند که در پیرامون ویرانه‌های شهر تقریباً نه روستایی بود و نه حیوان کاری برای زراعت و «جوبها آبناشته شده است.» و بدین سبب نخستین ساکنان هرات ناچار بجای گاو، گاو آهن و خیش می‌کشیدند. قرار براین شده بود که هر مرد ساکن هرات سه من گندم (۳ کیلو ۷۰۰ گرام) در پنجاه «کوتک خاک» بکار و از برکه و حوض آبش دهد. (۱۶) و به امر قستای شخته جدید مغول «هنگام زرع از وضع و شریف دو - دو جوغ (بوغ) می‌کشیدند و دیگری معیار راست میداشت و بدین نوع زمین را ششبار می‌کروند و ختم می‌باشیدند و پنبه میکاشتند و چون ارتفاع انتقال گرفته شد، پنبه برداشتند، بیست مرد تنوار را که بر سرطیران بطور میانداز گردفتند، هر یک با پشتواره بیست من پنبه به «افغانستان» فرستادند تا از آنجا دراز دنبال(گاو) و ادوات دهفت آوردند.» (۱۷) این روایت به وضوح موقعیت افغانستان را در جنوب نزدیک هرات نشان میدهد و اگر این افراد توانایی انتقال بیست من پنبه را تا دو صد کیلومتر داشته بوده باشند، ولی از فاصله تا مرز فراه می‌رسد. پس معلوم میشود که در عهد سیفی، افغانستان و افغان به قبایل مسکون در فراه و هلمند تا قندهار را می‌گفته اند. ولی از مطالب دیگر تاریخنامه سیفی بر می‌آید که قلمرو افغانستان آن روزگار در جنوب شرقی کوه‌های سلیمان و رود اتک میرسیده است. (۱۸)

هنگامی که احمد شاه درانی بنای دولت مستقل افغانستان را می‌گذاشت، برایش این بسیار مهم بود که او بنیاد دولت مستقلی را اساس گذارد که دیگر مردم افغانستان حاکم بر سرورش خوش باشند و به هیچ قدرت یا دولت دیگری منبعذ باج و خراجی نپردازند. نه اینکه قلمرو پادشاهی او باید حتماً افغانستان نامیده شود یا حتماً خراسان. و اما چگونه ممکن است که سران اقوام جرگه کنند و مدت نه روز برای انتخاب یک زعيم از میان اقوام متنفذ به گفتگو و کنکاش بنشینند، ولی آخر ندانند که این آخر کدام قلمرو و یا چه سرزمینی فرمان میرد! پرواضح است که هنگام انتخاب احمدشاه به پادشاهی، ازسوی اعضای جرگه به عنوان پادشاه افغانستان به او تبریک و تهنیت گفته شده و در نمازهای روزجمعه به عنوان پادشاه افغانستان برایش خطبه خوانده شده است، نه بنام پادشاه خراسان. عدم موجودیت سند تحریری از سوی جرگه در مورد نام کشور، دلیل آن شده نمی‌تواند که نام افغانستان فاقد اعتبار پنداشته شود. چون مرکز اقتصادی و تجارتی افغانستان آنوقت، شهر قندهار بر سر شاهراه تجارتی خراسان و هندوستان قرار گرفته بود و احمد شاه درانی نیز در شهر قندهار مرکز اقتصادی و اداری افغانستان آن روز بود، بر تخت پادشاهی جلوس نمود. و از آنجا که نام افغانستان در نزد مردم و سران اقوام و رجال آن زمان یک نام قبول شده و معروف بود، لهذا با توسعه قلمرو و سلطنت درانی، این نام (افغانستان) بر تمام قلمرو حکومت احمدشاه درانی اطلاق شده رفت.

فیض محمد کاتب هزاره در مورد وجه تسمیه افغانستان می‌نگارد: «این مملکت... در زمان اعلاحضرت (اعلیحضرت) احمدشاه که بعد از انقراض اعلاحضرت (اعلیحضرت) نادرشاه در سال ۱۷۴۷ میلادی مطابق ۱۱۶۰ هجری براریکه سلطنت جلوس نمود زیاد تر موسوم به «افغانستان» شد و اظهار اینکه به اعتبار کثرت و انبوهی مردم «افغان» که در این مملکت ساکن و متوطنند، به زیادت لفظ «ستان» در اخیر افغان به «افغانستان» نامزد گردیده است.» (۱۹)

نویسنده ژرفنگر افغان آقای انجنیرخلیل الله معروفی در مقالتهی ممتع زیرنام: «افغان، افغانی، افغانستانی» (بخش چهارم) می‌نگارد که: «... یک حلقه خاص از افغانان خارج از افغانستان، که تعلیم یافته و باصلاح روشنفکر هم هستند، دانسته یا ندانسته زیر تاثیر بیگانه‌گان کینه توز و فتنه انگیز رفته و چنین مسایل را دامن می‌زنند. اینان عزمین اند و ماتم میکنند که از قرن هژدهم به بعد افرادی از قوم پشتون و به بزعم غلط ایشان «قوم پشتون» - بر افغانستان حکمرانی کرده اند، اما یکی نادری و چرت شان خراب نمیشود، که تنها از پشتون اسلام بدینسو، اعراب، خاندانهای ترک نژاد (غزنوی و سلجوقی)، مغولان، تیمور و افغادش و تیموریان هند، بیشتر از هشت قرن براین سرزمین حکم چلاندند. اینان اصلا دل خوش ندارند که بر ویرانه‌های خراسان، کشوری بنام «افغانستان» سر بلند کرد، که خدایش همیشه سر بلند دارد! اینان شاید آرزو می‌کردند، که کاش این وطن - خاک بدهن بدخواهان افغانستان - درحال تجزیه و زیر سیطره فارس صفوی و عثمانیان ماوراء النهر و هند بباری می‌بود، هرگز مستقل نمیشد و تمامیت ارضی نمی‌یافت. اینان دیده ندارند و تحمل کرده نمیتوانند، که فردی از قوم پشتون، که مانند اقوام دیگر کشور، یک قوم شریف و اصیل این سرزمین است، کشوری را بنیاد نهاد.

اگر اینطور نیست پس چرا بخود بنالیم، که فردی از باشندگان اصیل این خطه پاک، قذلم کرد و دولت مستقلی را تشکیل داد؟ چرا افتخار کنیکه که احمدشاه درانی - که کاملاً برحق «احمدشاه بابای کبیر» لقب گرفته - از قلمز خرابه‌های خراسان و از اجزای مجزای آن، کشوری ساخت، که امروز بنام «افغانستان» یاد می‌گردد، که بفرموده جناب صاحب سعید فیضی: «نام و بقیایش مستدام بادا»، بلی، باید افتخار کنیم که در این سرزمین اقتضای آفرین، بی او دودش و پنجاهه ضابط محال و تجزیه و تسلط غیر، بالاخره مردی پنداشت، بلی مردی پیدا شد و کشور مستقلی را تاسیس کرد و حدود و ثغور طبیعی برایش داد. در جایی خوانده بودم که یک مؤرخ نامدار غرب زمین، برخاستن افغانستان را از خرابه زار خراسان «معجزه تاریخ» خوانده بود. بپا خاستن یک کشوری مستقل و مقتدر از عظام ریمیم خراسان، واقعاً معجزه و در خود هرگونه شکر گزاری و سپاس است. اگر احمدشاه بابای ابدالی از یکی از اقوام دیگر این وطن مقدس برمیخاست و نام کشور ما مثلاً ترکستان یا هزارستان و یا تاجیکستان می‌بود، آیا بازهم این غل مغال (قال مقال) و قیل و قال و اوایلا وجود می‌داشت؟ «گمان نکنم» جواب منست. (۲۰)

واما در همینجا میخواهم خاطرات نشان سالزم که نام افغانستان چه از ۱۷۴۷ گذاشته شده باشد و چه از ۱۸۰۱، و چه از ۱۸۳۹ یا بعد رسمیت یافته باشد، نکته بسیار مهم اینست که این نام امروزه در جهان و نقشه دنیا و نزد مجامع بین المللی یک نام پذیرفته شده و مسجل

شده است و به آدرس این نام و مردمان آن صدها و هزاران مقاله و کتاب و نشریه نوشته و چاپ شده است. جاگزینی نام دیگری برای این کشور، نه تنها دردی را دوا نمیکند، بلکه بر مشکلات دولت و ملت می افزاید، افتراق قومی را دامن میزند و تفاهم ملی را خدشه دار میسازد.

درد کشور ما وجود نام آن نیست که با تغییر دادن آن علاجش ممکن گردد و فقر و تنگدستی و مرض و بیماری و جهل و بیسوادی، خرافه پسندی و تعصبات زبانی و قومی نابود گردند. سطح شعور اجتماعی و فرهنگی مردم ما بیکیاره بالا برود و دموکراسی و عدالت اجتماعی، جانشینی بی عدالتی ها و استبداد و خود سری ما شود. درد کشور ما را بایستی در سنتها و باورهای خرافی و آداب و رسوم قومی و محلی و تعصبات مذهبی و فئدائ سواد یا بی سوادی و عدم دسترسی به دانش و تکنیک معاصر دانست. تا زمانی که سطح آگاهی و شعور اجتماعی مردم ما نسبت به آنچه هست بالا نرود و از دانش و تکنیک معاصر بی بهره باشد، با تغییر نام کشور جامعه ما از فقر و بدبختی تاریخی که گریبانگیر ماست، نجات پیدا نخواهد کرد.

به هر حال آئینه پشتونخوا "افغان ستیز"ها "ختما متوجه خواهند بود که افغانها با همه خصلت های قبیله ای خود بالاخره از سایر اقوام کشور پیش گام تر شدند و موفق به تاسیس دولت مستقلی در قندهار، جایی که افغانستان نامیده میشد، گردیدند و بعد با توسعه حاکمیت شان این نام بر تمام قلمروی اطلاق شد که از حکومت مرکزی فرمانبرداری میکردند. تلاش بخاطر تعویض نام کشور، تلاش بیهوده و ناکامی خواهد بود، چونکه این نام بر این کشور از سوی کسی و یا گروهی به «افغانها= پشتونها» اعطا نشده که هر وقت دل کسی بخواد، عطای خود را پس بگیرد. افغانها برای بقا و دوام آن قربانیهای بیشمار داده اند و باز هم خواهند داد. (سه جنگ معروف افغان و انگلیس صرف برای بقا و سرپنداری افغانستان در قرن نوزدهم و بیستم صورت گرفت و چهارمین نبرد برضد تجاوز ابر قدرت شوروی تا اخراج شتون سرخ از کشور، گواه این ادعای ماست)، دشمنان وحدت ملی افغانستان باید این واقعیت را بپذیرند که یک قوم زنده و موثر در سرشوند و شکنج گیری این کشور حضور فعال دارند که بزعم «افغانستانی»، «افغانها» بنام «پشتون» یاد میشوند. این قوم تا زنده باشد از هویت ملی خویش به عنوان «افغان» دفاع میکند و حاضر است جان بدهد ولی جان \square زن را از دست ندهند. هیچ قدرتی هم نمیتواند که تا این قوم در این کشور زنده باشد، نام افغانستان را تغییر بدهد، مگر اینکه افغانستان را از نقشه جهان محو کند. این سرود تا هنوز در گوش فرزندان کوهسار افغان طنین انداز است که چندین دهه پیش از سوی یک نویسنده و متفکر افغان گفته شده بود:

خوچی دا مخکه آسمان وې خوچی دا جهان ودان وې
خوچی ژوند په دې جهان وې خوچی پاته یو افغان وې
تل به دا افغانستان وې

با این حال دشمنان وحدت ملی وقتی دیدند که از تلاش برای تغییر نام کشور، کلاه دلخواه شان درست نمیشود، طرح تفرقه افگانه دیگری را پیش کشیدند و با کار برد کلمه «افغانستانی» مردم افغانستان را به «افغان» و «غیرافغان» تقسیم کرده و برائش نفاق ملی روغن ریختند که اینهم جز شکست و افطاح چیزی دیگر، دستگیر آنان نخواهد کرد.

در این خصوص نخستین دانشور دلسوس کشور که به دفاع از هویت ملی ما به عنوان «افغان» پرداخت، و بدشت بر کاربرد کلمه «افغانستانی» اعتراض نمود، آقای ولی احمد نوری نویسنده و صاحب نظر کشورما مقیم فرانسه استند. آقای نوری که از همان آغاز هدف کاربرد این کلمه را درک کرده بودند، بازگویی «افغانستانی» را بجای «افغان» به مثابه یک «جرم» تلقی نمودند و آنرا بدشت محکوم کردند و ضمن مقالاتی منع نوشتند: «استعمال کلمه «افغانستانی» جرم است». و ادامه دادند: «نوشته ای را که میخوانید از قلم یک پشتو زبان رقم نشده است، و نه از احساس تعصب و تفرقه افگنی تراوش کرده است. چه من با وصف آنکه از طرف والدین به هر دو قوم شریف افغانستان یعنی پشتون و تاجیک منسوب هستم، در ی زبانه به این دو قوم و ملت، بلکه به همه اقوام این سرزمین آبیانی ام افتخار میکنم. تفرقه افگنی و صدمه به وحدت ملی را از هر طرفی که باشد با تمام قوت محکوم کرده مردود میشمارم. با ایجاد افغانستان از طرف آبا و اجداد ما، و با ایثار و فداکاری و قربانی هزار هقن، این سرزمین بر افتخار آبیانی به همت فرزندان و احفاد این مرز و بوم از اشغال و تعرض بیگنگان حفظ گردید. ولی اینک عده محدودی، نظر به ملحوظات مشخص و خدمت گزاری بشمنان وطن عوض نام «افغان» کلمه «افغانستانی» را به اتباع و باشندگان شریف این کشور بکار میبرند... از نگاه حقوق عمومی بین الدول، اصولنامه ها و قوانین اساسی افغانستان منحبث وثائق ملی و اخیراً تصویب لویه جرگه سال (۲۰۰۳) منقذ کابل نام «افغان» برای اتباع افغانستان تأیید و تأکید شده است. در میثاق ها و معاهدات بین المللی که افغانستان در پای آن امضاء و تعهد کرده است، اتباع افغانستان بنام تبعه «افغان» یاد شده اند «افغانستانی» آیا باید این همه میثاقها، معاهدات و مفاوالت تعدیل گردد؟ و آیا تعدیل آنها به زعم چند قه انگیز و بیگانه پرست مورد پذیرش جامعه افغانی و بین المللی قرار گرفته میتواند؟ آثار، کتب، نوشته ها و مقالات، تحقیقا و تیزسهای

لیسانس و دکتوراها که بیشتر از یک قرن در سراسر جهان در باره افغانستان نوشته و چاپ شده اند و در همه آنها به تبعه افغانستان «افغان» اطلاق شده است، باید تعدیل گردند؟ آیا میشود نام مستوره «افغان»، زن ادب پرور، از آدامشن و مبارز را از آزادی زنان افغانستان را بعد از هشت سال (متولد ۱۲۸۷ هـ) تغییر داد و منبع «مستوره افغانستانی» را از خود دانست؟ (۱۱)

به تاسی از این اعتراض وطن پرستانه آقای نوری، اشخاص دیگری چون آقای محمد نعیم بارز، روستار تره کی، میرمن ملالی موسی نظام، دکتر خلیل الله هاشمیان، دکتر میر عبدالرحیم عزیز، امان الملک جلاله، عبدالغنی افضل، نجیب قندهاری و چند تن دیگر و از آن میان قلم توانمند یکی از فووظان صاحب نظر و آگاه افغان بنام انجنیر خلیل الله معروفی، روی شرات پرون مرزی و سایت های معتبر انترنیتی مانند: افغان جرم آنلین، تول افغان، بینوا و غیره درخشین گرفت که با نگارش چندین مقاله محققانه و مستند و بیطرفی به رد ادعاهای هواخواهان کلمه «افغانستانی» پرداختند.

ضمین تأیید و ارچگزاری به نظرات صاحب قلم نام زبور، من از نوشته های انجنیر معروفی فراوان سود جستهم، زیرا آنچه را که وی مینویسد، بر مبنای اسناد و شواهد کتبی و استدلال منطقی استوار است، و هندش را فغانیهی نسل های جوان و فرزندان غرب دیده افغان در بیرون از مرزها است. دیپلوم انجنیر معروفی از بیشتر از ربع یک قرن بدینسو در اروپا زندگی میکند و در کشور آلمان تحصیل کرده و در همانجا اکنون بسر می برد، و با هیچ گروه سیاسی بر سر قدرت و بیرون از قدرت، دست چپی و یا دست راستی وابستگی سیاسی و ادیبولوژیک ندارد. از او موضع گیریهای غلط اشخاص هم نژاد و همنابر خود (تاجیکها) حمایت نمیکند، بلکه برایش در درجه اول حقیقت موضوع و اصل افغان بودن به عنوان هویت ملی که هسته و اساس وحدت ملی ما شمرده میشود، مهم است نه انتساب به قوم و طایفه و نژاد و مسایل سمتی و مذهبی.

آنچه انجنیر معروفی وهفکران او مینویسند، واقعاً از روی وطنخواهی و نلسوزی به حال ما افغانها که از سه دهه به اینطرف در آتش نفاق و شقاق میسوزیم و علت آن را هم نمیدانیم، مینویسد. آنها مینویسند تا ما را روشن کنند و از آتش نفاق ملی که توسط بیگانگان در کشور ما برافروخته شده است نجات بدهند. هدف آقای معروفی و وهفکران قلمی اش از این نوشته ها آگاهی دادن به کسانی است که از نیت شوم دست اندرکاران تفرقه های ملی بی خبرند تا میدان نا آگاهانه اهل دست این یا آن سوداگر نام قوم و زبان و نژاد و سمت قرار نگیرند و مردم ساده متعارف خود را بنود قومیت و نابود نکنند.

آقای معروفی در مقاله: «افغان، افغانی، افغانیست» (قسمت اول) علت کاربرد کلمه "افغانستانی" را بدست میدهد و مینویسد: «استعمال کلمه "افغانستانی" بجای "افغان"، از نظر من ابجد نویسی، از دو حساسیت آب میخورد و بر روی اغراض غیر زبانی استوار میباشد. این دو حساسیت، که در حقیقت یک واحد را تشکیل میدهد، عبارتست از:

۱ - اینکه در دو و نیم سده اخیر، گویا قوم پشتون بر افغانستان حکم چلنده و دگر اقدام را سرکوب کرده.

۲ - حساسیت در مقابل کلمه "افغان" و تک قومی بودن نام "افغانستان".

درین اواخر بسیار شنیده می شود که در دو نیم صد سال اخیر و از زمانی که بر ویرانه های خراسان کشوری بنام "افغانستان" قد برافراخته، گویا قوم پشتون بر آن حکم رانده، و اقوام دیگر را سرکوب کرده. اگر بیطرفانه و خالی از غرض به موضوع بپردازیم، می بینیم که این ادعاء با واقعیت های تاریخی وفق نمیکند.

قوم پشتون متشکل است از نودصد قبیله مختلف، که از جمله درین مدت فقط دو سلاله سدوزانی "ابدالی" و "محمد زانی"، قدرت را در دست داشته اند. و اگر دقیق تر گفته شود، افراد و اشخاصی از دو خاندان سدوزانی و محمدزانی، برکشور حکم رانده اند و نه کل این دو خاندان. واقعاً که مدعا حق در مورد دو خاندان و نه قبیله صادق نباشد، به تحقیق و هر آینه که در مورد دو قوم پشتون، یعنی قوم پشتون هم، هرگز صدق نخواهد کرد. قبیله حکام را بر اندام اقوام پوشاندن، جزء را کل پنداشتن، صغری را بجای کبری گذاشتن و سبق نتیجه گرفتن، نه تنها دردی را دوا نمیکند و جنجال برانگیز است، بلکه جاثقیست بر واقعیت ها و بهنجایتیست بر دامن تاریخ.

اگر درین مدت جفائی بر مردم رفته، بر همه رفته، هم بر پشتون، هم بر تاجیک، هم بر اوزبیک، هم بر هزاره و هم بر دیگران. مورخ راستگو، مردم دوست و افغانستان اندیش، مرحوم میرغلام محمد غبار در جلد دوم (صفحه ۸۰) «افغانستان در مسیر تاریخ»، وضع مردم افغانستان را در قرن بیستم اینطور شرح میدهد: «مردم افغانستان مشایبه زیر بار دولت مستبد از فقر و مرض و جمل می خیمیدند. توده های مردم پشتون زبان در ولایت پکتیا و قندهار و ننگرهار و مردم دری زبان و ترکی زبان کشور، کمتر رنج نمی کشیدند... مردم پکتیا ارد جواری را تلخ کرده میخوردند، تا صرفه ای بعمل آید. مردم ننگرهار و حتی زنان آنها، پای برهنه گوی داشت را می پیمایند تا لقمه نالی بدست آرند. در دهکده های فراه به اینکه زن و مرد و طفل بیزار نداشتند، چراغ و قد را هم نمی شناختند. در دهات قندهار مردم جز از کلبه گلین و گوسی، مالک هیچ چیزی نبودند و روی خاک می نشستند. این چهره واقعی زندگانی میلیون نفوس کشور افغانستان است، که در زیر پای خدمه و زور طبقات حاکمه افغانستان، کوفته میشوند.

تمسک دوم بسا کسان چنین اندیش، برنامه افغانستان است، که منسوب به یک قوم خاص میباشد... آنچه را درینجا بصراحت میتوانم بگویم، اینست که نام کنونی وطن ما از هیچ تبعه و نباشنده آن سلب هویت نمیزند. اگرچنین میبود، نصف مردم دنیا بی هویت میشدند، چون نام یک کشور بسا جهان، بحساب یک قوم گذاشته شده است... اگر مثلاً بنزد: تاجیکستان، سرزمین تاجیکها، اوزبکستان کشور اوزبیکها، ترکمنستان دیار ترکمنها، قزاقستان مملکت قزاقها، قرغزستان سرزمین قرغزها، ترکیه سرزمین ترکیها، فرانسه کشور فرانکها (قومی از نژاد جرمن که در زبان عام ما فرنگ یا فرنگی گفته میشود)، روسیه (فدراسیون روسیه) کشور روسها، بنگله دیش دیار بنگالیها، تایلند مملکت تی ها، جمهوری چک کشور چک ها و غیره. جرب و شیرین تر از اینها "عربستان سعودی" است، که تمام کشور بنام یک خاندان خوانده میشود. در تاجیکستان، نصف مردم قومیت تاجیک ندارند، در هندوستان بیشتر از نودصد میلیون مسلمان زندگی دارند، در قزاقستان چند میلیون روس و آلمانی و غیره میزند. بیست میلیون نفوس ترکیه را کردها تشکیل میدهند. در ایران (سرزمین آریانیان) چند میلیون عرب (سامی) و چند میلیون ترک و ترکمن و [لوچ] و وابستگان تورانی وجود دارند. در فدراسیون روسیه دهها میلیون تاتار و قزاق و چیچن و انگوش و غیره، جزء باشندگان آن سرزمین میباشند. در سرزمین چک بیشتر از سه میلیون آلمانی زندگی دارند، در عربستان سعودی، ۹۹ اعشاریه ۹۹ فیصد مردم مستقل از آل سعود اند. بپایند که کمی فراخ تر بیندیشیم، سعه صدر داشته باشیم، تنگ نظری را از سر بدر کنیم، کمی از تعقل و تدبیر کار بگیریم، خود را از مفاهیم حقوقی جهانی اندکی آگاه سازیم» (۲۲)

توجه کنید هموطنان گرامی که آقای معروفی با چه منطق و استدلال وطنخواهانه میخواد از پراکندگی ملی و تفرقه های قومی و زبانی جلوگیری کند و با چه زبان و قلم فصیح جواب هم تباران خود پرداخته است. تمام نوشته های آقای معروفی پیام آور صلح و آشتی و برادری و برابری و وقایع ملی است. این انسان با درد و با درک در پایان مقاله «افغان، افغانی، افغانستانی» (بخش چهارم) بر همه افغانان فریاد میزند و مینویسد: «هموطنان گرامی، وطنداران بجان برابر! از هر قوم و تباری که هستید، به هر زبانی که سخن میزنید، به هر دین و آیینی پای بندید و در هر نقطه افغانستان عزیز که بسر میبرید: فراموش نکنید که ما همه "افغان" هستیم و سر زمین بلاکش اما پرافتخار ما، افغانستان عزیز است. افغانستان خلعت مشترک همه ماست، همه باهم برادری و کاملاً برابر. هیچ قوم و راس را بر قومی دیگر رجحانی نیست. شمال و جنوب و شرق و غرب و قلب کشور، همه عزیز اند و عین ارزش را دارند. هموطنان، وطنداران! گول اغواء و تفتین همسایگان طماع، بی آرم و دشمنان بی مروت را نخورید، بخود آئید و دست بدست را درازند. چشم امید بسوی شما دوخته. اشکهایش را برزدانید، بر خمیاش مرهم نهد و در دامن مهرگشترش برادر وار بفرساید! جهان جهان سرعت و بلکه تعجیل است. مرکب نیز تگ زمان منتظر کسی نمیماند. هنوز هم دیر نشده، عزم جزم کنید و به کاروان جهانیان بپیوندید»

موضع گیری آقای معروفی در رابطه به فساد کاربرد کلمه "افغانستانی" مانند موضع گیری آقای نوری و دکتر هاشمیان و دکتر میر عبدالرحیم عزیز و آقای عبدالملی فضل و آقای نعیم بارز و دیگران، یک موضع گیری صد درصد وطن پرستانه است و اهداف کسانی را که این کلمه را رواج میدهند بندریغ افشا میکند. طول عمر و صحت کامل برای ایشان و روی سیاهی ابدی برای دشمنان افغانستان آرزو می کنم.

زیر نویسها و رویکردها:

۱ - همسر و افغان، دویمه ستاوی، برگردان دکتر خلیل الله و داد بارش، طبع هالند، ص ۳۷، ۲ - هانجا، ص ۳۶، ۳ - هانجا، ص ۱۲۲، ۴ - همان، ص ۱۲۴ - ۱۲۳

۵ - فرهنگ، افغانستان در پنج قرن اخیر، ج ۱، صص ۳۲۰۳۱، ۶ - همان، ج ۱، ص ۱۹۴، ۷ - دکتر جاوید، وستا، ص ۱۱۴، ۱۲۸

۱۳ - انجنیر معروفی وهفکران او مینویسند، واقعاً از روی وطنخواهی و نلسوزی به حال ما افغانها که از سه دهه به اینطرف در آتش نفاق و شقاق میسوزیم و علت آن را هم نمیدانیم، مینویسد. آنها مینویسند تا ما را روشن کنند و از آتش نفاق ملی که توسط بیگانگان در کشور ما برافروخته شده است نجات بدهند. هدف آقای معروفی و وهفکران قلمی اش از این نوشته ها آگاهی دادن به کسانی است که از نیت شوم دست اندرکاران تفرقه های ملی بی خبرند تا میدان نا آگاهانه اهل دست این یا آن سوداگر نام قوم و زبان و نژاد و سمت قرار نگیرند و مردم ساده متعارف خود را بنود قومیت و نابود نکنند.

۱۴ - آنکه در دو و نیم سده اخیر، گویا قوم پشتون بر افغانستان حکم چلنده و دگر اقدام را سرکوب کرده.

۱۵ - حساسیت در مقابل کلمه "افغان" و تک قومی بودن نام "افغانستان".

۱۶ - درین اواخر بسیار شنیده می شود که در دو نیم صد سال اخیر و از زمانی که بر ویرانه های خراسان کشوری بنام "افغانستان" قد برافراخته، گویا قوم پشتون بر آن حکم رانده، و اقوام دیگر را سرکوب کرده. اگر بیطرفانه و خالی از غرض به موضوع بپردازیم، می بینیم که این ادعاء با واقعیت های تاریخی وفق نمیکند.

۱۷ - قوم پشتون متشکل است از نودصد قبیله مختلف، که از جمله درین مدت فقط دو سلاله سدوزانی "ابدالی" و "محمد زانی"، قدرت را در دست داشته اند. و اگر دقیق تر گفته شود، افراد و اشخاصی از دو خاندان سدوزانی و محمدزانی، برکشور حکم رانده اند و نه کل این دو خاندان. واقعاً که مدعا حق در مورد دو خاندان و نه قبیله صادق نباشد، به تحقیق و هر آینه که در مورد دو قوم پشتون، یعنی قوم پشتون هم، هرگز صدق نخواهد کرد. قبیله حکام را بر اندام اقوام پوشاندن، جزء را کل پنداشتن، صغری را بجای کبری گذاشتن و سبق نتیجه گرفتن، نه تنها دردی را دوا نمیکند و جنجال برانگیز است، بلکه جاثقیست بر واقعیت ها و بهنجایتیست بر دامن تاریخ.

۱۸ - اگر درین مدت جفائی بر مردم رفته، بر همه رفته، هم بر پشتون، هم بر تاجیک، هم بر اوزبیک، هم بر هزاره و هم بر دیگران. مورخ راستگو، مردم دوست و افغانستان اندیش، مرحوم میرغلام محمد غبار در جلد دوم (صفحه ۸۰) «افغانستان در مسیر تاریخ»، وضع مردم افغانستان را در قرن بیستم اینطور شرح میدهد: «مردم افغانستان مشایبه زیر بار دولت مستبد از فقر و مرض و جمل می خیمیدند. توده های مردم پشتون زبان در ولایت پکتیا و قندهار و ننگرهار و مردم دری زبان و ترکی زبان کشور، کمتر رنج نمی کشیدند... مردم پکتیا ارد جواری را تلخ کرده میخوردند، تا صرفه ای بعمل آید. مردم ننگرهار و حتی زنان آنها، پای برهنه گوی داشت را می پیمایند تا لقمه نالی بدست آرند. در دهکده های فراه به اینکه زن و مرد و طفل بیزار نداشتند، چراغ و قد را هم نمی شناختند. در دهات قندهار مردم جز از کلبه گلین و گوسی، مالک هیچ چیزی نبودند و روی خاک می نشستند. این چهره واقعی زندگانی میلیون نفوس کشور افغانستان است، که در زیر پای خدمه و زور طبقات حاکمه افغانستان، کوفته میشوند.

۱۹ - تمسک دوم بسا کسان چنین اندیش، برنامه افغانستان است، که منسوب به یک قوم خاص میباشد... آنچه را درینجا بصراحت میتوانم بگویم، اینست که نام کنونی وطن ما از هیچ تبعه و نباشنده آن سلب هویت نمیزند. اگرچنین میبود، نصف مردم دنیا بی هویت میشدند، چون نام یک کشور بسا جهان، بحساب یک قوم گذاشته شده است... اگر مثلاً بنزد: تاجیکستان، سرزمین تاجیکها، اوزبکستان کشور اوزبیکها، ترکمنستان دیار ترکمنها، قزاقستان مملکت قزاقها، قرغزستان سرزمین قرغزها، ترکیه سرزمین ترکیها، فرانسه کشور فرانکها (قومی از نژاد جرمن که در زبان عام ما فرنگ یا فرنگی گفته میشود)، روسیه (فدراسیون روسیه) کشور روسها، بنگله دیش دیار بنگالیها، تایلند مملکت تی ها، جمهوری چک کشور چک ها و غیره. جرب و شیرین تر از اینها "عربستان سعودی" است، که تمام کشور بنام یک خاندان خوانده میشود. در تاجیکستان، نصف مردم قومیت تاجیک ندارند، در هندوستان بیشتر از نودصد میلیون مسلمان زندگی دارند، در قزاقستان چند میلیون روس و آلمانی و غیره میزند. بیست میلیون نفوس ترکیه را کردها تشکیل میدهند. در ایران (سرزمین آریانیان) چند میلیون عرب (سامی) و چند میلیون ترک و ترکمن و [لوچ] و وابستگان تورانی وجود دارند. در فدراسیون روسیه دهها میلیون تاتار و قزاق و چیچن و انگوش و غیره، جزء باشندگان آن سرزمین میباشند. در سرزمین چک بیشتر از سه میلیون آلمانی زندگی دارند، در عربستان سعودی، ۹۹ اعشاریه ۹۹ فیصد مردم مستقل از آل سعود اند. بپایند که کمی فراخ تر بیندیشیم، سعه صدر داشته باشیم، تنگ نظری را از سر بدر کنیم، کمی از تعقل و تدبیر کار بگیریم، خود را از مفاهیم حقوقی جهانی اندکی آگاه سازیم» (۲۲)

۲۰ - توجه کنید هموطنان گرامی که آقای معروفی با چه منطق و استدلال وطنخواهانه میخواد از پراکندگی ملی و تفرقه های قومی و زبانی جلوگیری کند و با چه زبان و قلم فصیح جواب هم تباران خود پرداخته است. تمام نوشته های آقای معروفی پیام آور صلح و آشتی و برادری و برابری و وقایع ملی است. این انسان با درد و با درک در پایان مقاله «افغان، افغانی، افغانستانی» (بخش چهارم) بر همه افغانان فریاد میزند و مینویسد: «هموطنان گرامی، وطنداران بجان برابر! از هر قوم و تباری که هستید، به هر زبانی که سخن میزنید، به هر دین و آیینی پای بندید و در هر نقطه افغانستان عزیز که بسر میبرید: فراموش نکنید که ما همه "افغان" هستیم و سر زمین بلاکش اما پرافتخار ما، افغانستان عزیز است. افغانستان خلعت مشترک همه ماست، همه باهم برادری و کاملاً برابر. هیچ قوم و راس را بر قومی دیگر رجحانی نیست. شمال و جنوب و شرق و غرب و قلب کشور، همه عزیز اند و عین ارزش را دارند. هموطنان، وطنداران! گول اغواء و تفتین همسایگان طماع، بی آرم و دشمنان بی مروت را نخورید، بخود آئید و دست بدست را درازند. چشم امید بسوی شما دوخته. اشکهایش را برزدانید، بر خمیاش مرهم نهد و در دامن مهرگشترش برادر وار بفرساید! جهان جهان سرعت و بلکه تعجیل است. مرکب نیز تگ زمان منتظر کسی نمیماند. هنوز هم دیر نشده، عزم جزم کنید و به کاروان جهانیان بپیوندید»

۲۱ - موضع گیری آقای معروفی در رابطه به فساد کاربرد کلمه "افغانستانی" مانند موضع گیری آقای نوری و دکتر هاشمیان و دکتر میر عبدالرحیم عزیز و آقای عبدالملی فضل و آقای نعیم بارز و دیگران، یک موضع گیری صد درصد وطن پرستانه است و اهداف کسانی را که این کلمه را رواج میدهند بندریغ افشا میکند. طول عمر و صحت کامل برای ایشان و روی سیاهی ابدی برای دشمنان افغانستان آرزو می کنم.

۲۲ - زیر نویسها و رویکردها:

۱ - همسر و افغان، دویمه ستاوی، برگردان دکتر خلیل الله و داد بارش، طبع هالند، ص ۳۷، ۲ - هانجا، ص ۳۶، ۳ - هانجا، ص ۱۲۲، ۴ - همان، ص ۱۲۴ - ۱۲۳

۵ - فرهنگ، افغانستان در پنج قرن اخیر، ج ۱، صص ۳۲۰۳۱، ۶ - همان، ج ۱، ص ۱۹۴، ۷ - دکتر جاوید، وستا، ص ۱۱۴، ۱۲۸

تجلیل از سالروز استرداد استقلال افغانستان ۷۹ توسط جنرال قونسل افغانستان در لاس انجلس

آقای عتیق الله عاطفمل، جنرال قونسل افغانستان در لاس انجلس برای اولین بار در شهر لاس انجلس هشتاد و هفتمین سالروز استرداد استقلال افغانستان را تجلیل نمود. در دعوت مجلی که در یکی از هفتای مورقاین شهر باین مناسبت برگزار شده بود، حدود چهارصد نفر شرکت ورزیده بودند که یک ثلث آنرا ممانان خارجی بشمول اولیای حکومت این منطقه، شاروال ها، نماینده های منطقوی وزارت خارجه، امریکا، اراکین و رجال معروف این شهر و جنرال قونسل های خارجی مقیم لاس انجلس و دو ثلث دیگر آنرا افغانهای شمال و جنوب کلفورنیا و ایالات مجاور، بشمول خانم هایشان، تشکیل داده بود.

مجلس بعد از تلاوت آیاتی از قرآن مجید، توسط بیانیه، خیر مقدم آقای عاطفمل که از جانبازی مردم افغانستان برای تحصیل استقلال شان یاد آوری نمود، افتتاح گردید و بعد از آن نماینده های منطقوی وزارت خارجه و حکومت کلفورنیا و شاروالها پیاپیهای تبریکیه ایراد نمودند. سپس موسیقی افغانی، ریاب و طبله، به نمایش گذاشته شد، و بعد از صرف نان شب که وافر و متنوع بود، هنرمندان افغان، آقایان سخی احمد خاتم و احمد شاه حسن از ساندیاگو و محمد ذاکر انصاری از لاس ویگاس، تاساعت یک بجه، شب مهمانان را بپاد وطن محظوظ ساختند.

درین محترم با احترام استقلال افغانستان در بین افغانها روحیه، تفاهم و وحدت ملی بمشاهده میرسید و همه از آقای عتیق الله عاطفمل نسبت برگزاری این محفل پرشکوه تقدیر و تشکر نمودند.

استقلال افغانستان در سال ۱۹۱۹ میلادی تحت قیادت اعلحضرت امان الله خان و فداکاری مردم افغانستان از دولت استعماری انگلیس تحصیل گردید؛ اعلحضرت امان الله خان دولت مستقل افغانستان و استقلال افغانستان را رسماً بروز ۲۸ اسد اعلان نمود و در دوره، سلطنت او هرسال این روز در پیغمان بعنوان "جشن استقلال" تجلیل میگردد. اما امروز ۸۷ سال بعد، در حالیکه تحصیل استقلال افغانستان از انگلیس بحیث یک خاطره تجلیل میشود، کشور ماتحت اشغال اجانب قرار داشته، هر روز صدها نفر افغان بیگانه بنام این و آن توسط توپ و طیاره کشته میشوند؛ و یکده اولاد ناخلف افغان آزادی خود و استقلال کشور را بدالفروخته و در تحت حمایت لشکرو بیبرق امریکا بالای چوکیهای ببقدرت نشسته و استقلال گذشته، کشوری را تجلیل میکنند که عملاتحت اشغال قرار دارد. فاعتبروایا اولی الابصار.

خدمتگاران افغانستان - سیدخلیل الله هاشمیان
غزل استاد هانف بمناسبت استقلال درین مجلس قرائت گردید و درین شماره نشر شده است.

تاریخ اصلی جشن استقلال افغانستان ۲۸ اسد است!

نویسنده کبیر الله سراج سابق رئیس محکمه مدنی در افغانستان
قابل توجه مورخین و دانشمندان افغان

دوست گرامی عالیقدر دانشمند آقای هاشمیان!
بارتباط تاریخ بزرگداشت جشن استقلال افغانستان سولاتی موجود است که آنرا توسط مجله آئینه افغانستان بسمع مورخین و دانشمندان افغان میرسانم:

تاریخ بزرگداشت از استقلال افغانستان در دوره سلطنت اعلحضرت شاه امان الله غازی ۲۸ اسد بود و این بزرگداشت را بهمین تاریخ در پیغمان جشن میگرفتند. در دوره کوتاه بجهء سقو نیز جشن استقلال بتاریخ ۲۸ اسد در کابل در جوار چهارراهی منار عبدالوکیل خان در میدان وسیعی که عقب منار علم و جهل وجود داشت و بعد بابه باغ وحش تبدیل شد تجلیل گردید.

در دوره سلطنت نادر شاه دفعتاً تاریخ جشن استقلال را در کابل به ۷ جوزا تبدیل کردند و تمام سفارتخانه های افغانستان در خارج همین تاریخ ۷ جوزا را بنام "بزرگداشت از استقلال افغانستان" رسماً تجلیل میکردند. اماماه جوزا و افغانستان فصل فراوانی میوه ها و خوراکی های متنوع نیست و چمن ضروری تنها با چراغان مزین میشد. ازین لحاظ تاریخ استرداد استقلال افغانستان را که توسط اعلحضرت امان الله خان ۲۸ اسد اعلان گردیده بود، در دوره نادر خان به اول سنبله تغییر دادند که فصل فراوانی میوه جات است و تا اخیر سلطنت ظاهر خان بهمین تاریخ برای یک هفته در چمن حضوری تجلیل میشد.

در بارهء تاریخ ۷ جوزا روایاتی موجود است که وقتی اعلحضرت شاه امان الله غازی در همین تاریخ از بمبئی بطرف ایتالیاروان شد، میگویند نادر شاه گفت اکنون از شر امان الله خان خلاص شدم و لهذا این تاریخ را جشن استقلال افغانستان اعلان کرد و این بدعت در کتب درسی مکاتب و تاریخهای دروه نادر شاه و ظاهر شاه نیز ثبت شد. بترجمه ۱۳

۳ سپتامبر: بقراریک خبری که درآدیوهاشنیده شد رئیس شرکت هوایی آریانا با دومعاونش درآرتقلب و اختلاس ازکاربرطرف شده اند. محمدنادرآتش رئیس آریانا دردوران متعلمی اش درلیسه کابل یک پرچمی شناخته شده بود. درآوایل حکومت کرزی نادرآتش مانند سایرپرچمیهاازاشغال شوروریکارآمدن کرزی استقبال نموده شامل حزب جدیدالتاسیسی شد که اکثراعضای آن خابینن ووطنفروشان واپورچونسث هامبایشث. نادرآتش برای لویه جرگه و تقلبی و انتخاب کرزی بحیث رئیس جمهور بسیارفعالیت کرده که بیاداش آن بحیث رئیس آریانامفرگریدی، ولی اوشرکت آریانارا مانند یک کمپنی خردوانی، بدون جلووقیضه و سرتاپاتقلب ورشوت اداره میکرد و قرارمسموع تقلبها و دستبردهائی بمبلغ دهملیون دالر دردوره کاراو صورت گرفته است.

۳ سپتامبر: ۱۴ نفرعسکرانگلایس درآترسقوط طیاره کشف در محاذغرب افغانستان هلاک شدند. طالبان ادعاکردند که این طیاره را توسط راکت زده انداما قوای ائتلاف گفت طیاره درآرترواقص تخنیکي سقوط کرده است.

بقرارخبردیگر اداره کنترل و مراقبت موادمخدردرملل متحد اعلام کرده که درسال جاری درکشت وتولید مواد مخدردرافغانستان ۶۰ فیصد تزئیه بعمل آمده است. تولیدامسال ۶۱۰۰ تن تریاک تخمین شده که ازآن ۶۱۰ تن هروئین بدست می آید، واین مقدارهروئین یک ثلث تقاضای جهان رابسنده میباشد. ملل متحدازحکومت افغانستان تقاضاکردنامامورین و پولیس خودراکه درقاچاق دست دارند وهمچنان جنسگسارالان قاچاقبرآتوقیف کند. راپورعلاوه میکند که درلشکرگاه تولیدات خیلی زیاده شده و وضع خارج ازکنترول میباشد. لاس انجلس تایمز

۹ سپتامبر: انفجارانتحاری شدیدی درجوارسفارت امریکادرکابل ۱۶ انفرا بشمول دونفرامریکائی بقتل رسانید. لاس انجلس تایمزاین خبررا دردوصفحه با تصاویر نشر کرده وراجع بهچنین قدرت تخریبی گروه های ضدحکومت اظهارتشویش ونگرانی نموده است. این انفجار یگروزبعدهازدیداردجنرال مشرف رئیس جمهورپاکستان ازکابل صورت گرفت وافتانهاحکومت پاکستان راملامت قرارمیدهند که ازدخول تروریستهاپوافغانستان جلوگیری نمیکند. آقای نیومن سفیرامریکادرکابل گفت: "مادرجنگ مدهشی سردچارهستیم، یاآتراترک کنیم تا بی نظمی وهرج مرج غالب شود، یا باید مقاومت کنیم ودرین جنگ برنده شویم، لیکن انتخاب درست و سوم وجودندارد..." سفیرامریکا اظهارتشویش کرد که فعالیت های تخریبی روبریزاید میباشد.

روسی دفاع مشترک پیمان ناتودرافغانستان اعلام کردند که برای جنگ با طالبان بتعداد بیشترعساکرمجهزضرورت است. وباید حداقل دوهزارنفردیگرباجهیزات لازم بمنطقه قندهاربیاید. درحال حاضر۲۱هزارعسکرامریکائی و ۲۰ هزارعساکر ناتو درافغانستان مصروف جنگ میباشد. لاس انجلس تایمز

بحواله لاس انجلس تایمز مورخ ۱۸ سپتامبر، ص ۱۲، یک بمب انتحاری به نزدیک کاروان نظامی امریکادرمنطقه کابل منفجرشده که سه نفرعسکرقوای ائتلاف رامجروح ویکنفر ملکی راهلاک و یک نفر ملکی دیگرامجروح ساخته است.

ازگرونتولوجی فوق درمدت سه ماه (وسط جون تاوسط سپتامبر۲۰۰۶) برمی آید که بطور حدوسطی هرروز حدود ۳۰ نفرافغان بیزیرنام طالب درسرتاسرافغانستان بقتل رسیده است. این تخمین باساس احصائیه هائیست که حکومت کرزی و مقامات امریکائی نشرکرده، ولی گروه های مردم که بضدقوای اشغالگرمیچنگند، تعداد تلفات رادوسه برابرقلمداد میکنند.

ازجانب دیگرکرونتولوجی فوق نشان میدهند که نه تنها درچهارولایت جنوب غربی (قندهار، ارزگان، هلمندوزابل) بلکه دردو ولایت جنوبی (پکتیاوخوست) ودرشرق دردو ولایت کنر و نورستان و هم درولایت غزنی که ازجمله ولایات مرکزی بشمارمیروود مردم بضد دولت کرزی و بمقابل قوای اشغالگر قیام کرده اند؛ درمرکزکشور یعنی شیرکابل نیز امنیت کامل برقرارنیست، روزی نیست که یک انفجارتباه کتنده یا یک فیرراکت یا حمله برمقامات پولیس شنیده نشود. بااین وضع حکومت کرزی به تقلید ازپالیسی امریکا ادعا دارد که بمقابل تروریزم می جنگد، درحالیکه اوواقعا بقیام مردم مواجه بوده و بامردم خود میجنگد. حکومتیکه باهشت ولایت، یعنی ۹۵ فیصد خاک پشتون نشین افغانستان، عملابنام تروریزم میجنگد، ومصارف جنگ آنراکشورهای خارجی تمویل میکنند، وهم قوای امریکائی وقوای ائتلاف ناتو رابرای سرکوبی پشتونبادعوت کرده است، این وضع فقط دومعنی دارد: یکی اینکه همه مردم پشتون افغانستان تروریست هستند؛ دیگراینکه خودکرزی هم که ازقوم تروریست میباشد بضد قوم ومردم خود درخدمت اجانب قرارگرفته و برای اهداف اجانب بضد قوم ومردم خودبقتل وکشتار مردم خود مصروف میباشد. اگر کسی ازوضع فعلی معنی دیگری استخراج کرده میتواند، بفرمایید نظرخودرابرای نشر بفرستد.

احصائیه گیری حد وسطی فوق که به نتیجه، تلفات حد وسطی روزانه سی نفررسیده بود، درآثر یک احصائیه تلفات که درلای انجلس تایمز مورخ ۱۵ سپتامبرنشرشده، تغییرکرده است. روزنامه،

ډاکټور رحمت ربی زیرکيار - ۲۴-۸-۲۰۰۶

زه واکپوه (پوليتيکل ساينسېسټ) اوهرچا اوهرې پېښې ته د خپل مسلک له کچې نه کښم. مارواښاد عبدالولي خان د يوه تکړه پښتون واکپالې (سياستمدار) په څېر پېژانده. خو اوس چې مې (دخان عبدالولي خان خطونه: دجهانزېب نياز سوغات، لاهور، ملت پريښتنگ پريس، جولای ۲۰۰۶) ولوست، دهغه دشخصيت په تور وڅښلو هم پوه شوم. ولي خان ته يواځې يوغېټ واکپالې و، بلکې سرگره ورنيو کمر (نقاد)، دزده کړې پښتگ و، اود پښتو ادبياتو ډکېل پښتو پوهانگري مليار. دهغه گل پښتو ډېرې سمېځې په خوله کې جوړشوي وچې تل ته يې د ولې خان په شان حساس ليکوال کوزيدلی شو. په دغه تکه تياره سمېځه کې دوليخان ارمانونه غلې شوي و او دهغه د ادبي گل پښتو چاپېريال (ماحول، محيط) يې جوړ کړی و. دغه توره او ژوره سمېځه دولي خان "دېلارکړو" و. په همدغه يوگونونکې سمېځه کې وليخان د پښتنو دمشرنيکه خوشالخان خټک بابا کړيکه هم واوريدله:

پښتني جوني دې زلفي ياد ته نيسي ۰۰۰۰۰ چې شمال يې بوی راوړي و رتمبور ته رتمبور دمغلو جيل وچې خوشال خټک بابا پکې پروت و. وليخان په خپل ترورزي جهانزېب ته "بلو" وابه (جهانزېب نياز دباباخان فخرافغان دمشرې خورخوړی دی چې په پښگلې کلنۍ کې يې د سياسي جيل خوند ځکلی و او دوليخان پکې ملگرو و). په بلوچستان کې له مچ جيل نه وليخان په ۱۹ فوري ۱۹۵۱ بلو ته ليکي چې اکرم خان اوصفدرخان ورته دگورې، مالپو اودترگسو پېښې ورکړلي وې. "بلو! ته پخپله فکر وکړه - چې دهرڅه ته علاوه پدی سپيره، سورا هاو سه سمناوتي ماحول کېږي دترگسو گلونه اوغه بوټي چې څومره اوډه اوخوبيدلی ارمانونه والړولي وې - فوراً مې خيال هغې واقعي طرف ته لاړه - چې کله خوشحال خان خټک دگواليار په قلمه کېږي دمغلو پښدي وو - نوغه هم ارمان کړی دی - کوم چې د هريو بديريدي پزوه کېږي کله ناکله راپورته کېږي - دوطن په هغې يخو اوسپکو اوبوېسي او دملک په ثري - وزمه اوشمال پسې - اکرم دوی ته مې اوليکل - ماوی ارمان! چې دخوشحال خان هم زما په شان مين اوخوازه ياران وې - د وطن اوبه يې ورله په مالپو کېږي نغښتي اودسحرېنه يې ورله دترگسو په پوښکې لېزلی وې - چې دغه دغه تنده سړه اوتهري پخ کړی وې - څه صفت درته وکړم. (دخان عبدالوليخان خطونه، مخ ۷۴).

يوکل وروسته (۷ فوري ۱۹۵۲) په بلوچستان کې له کوپټي جيل نه وليخان د خپلو ماشومانو (تسرين، پر وين، بيوگلي، اوسفنديار) په هکله د جهانزېب نياز سره د زړه خواله کوی: "د تصويرونو رالېزلو اودتسرين دي سره د ديدن کولو دي په پښوونشکرښی ستا خبره په گل بدله ده - چې د ماشومانو هم دا ډولونه دلچسپ دور دی دکوم نه چې نن صبا اسفنديار تيريزي - دخوشحال بابا هغه وينابه دي او ريدلي وې - چې په هندوستان کېږي دمغلو مسلمانانو د لاسه بندې وو - نو وی په نې چې دامې ارمان دی - چې زه د پښتانه ووځم نو زما پېچي په دخپل بهترين دورنه اوتې وې (مخ ۱۰۸). اسفنديار له مورته د يوې گڼښتې پا تې شوی و (۱۹ فوري ۱۹۴۹، مخونه ۳۱ او ۷۷). دا هغه مهال و چې وليخان په جيل کې و او دهغه مهال حکومت ورته اجازه ورکړه چې دخپلې ميرمنې (بي بي تاجو، د پوهاند جهانزېب نياز خور) په جنازه اوفاتحه کې برخه واخلي. وليخان له دینه وبرېزي چې که له سمېځې نه ووځي، خپل ناليدلی ځوی - جناب اسفنديار - به يې ونه پېژني.

څه عجيبه تماشه خوبه وې - چې پلار اوځوی يوېل ته مخامخ شي - اوخوند به هله وکړي - چې هغه ساپته انکاري شي چې دا زما هلو پلارنه ده - اوپکار دي چې همدغسې وکړي - ولې چې هغه څه پلار اوڅه د پلار مينه ليدلې ده. (مخ ۱۳۱).

د ډيره اسمعيل خان له مرکزي جيل نه وليخان خپل غمښتريک ملگري او ترورزي جهانزېب نياز ته ليکي (۲۴ فوري ۱۹۵۲) چې "په څلورکاله پس مو يوېل سره ترگرې ليدلې وې". (مخ ۱۴۰). ددغې ليدنې په امله وليخان په "خيالاتو اودماغي تصويرونو" کې ډوب شو: "څومره خوشحالي چې مې ستاسو په ليدو زړه ته رسيدلې وه - هغه نې رانه اويسته - حقيقت دادی چې د هريو جذباتي ټينگار خپل رد عمل وي - ولې هر څه چې وشو - ښه وشو ستا او گل دادا (دنيازمتنځومی ورور) ليدنه وشوه - او واړه مو وپېژندل - جناب اسفنديار سره مو مخامخي وشوه ماسره خو ډيره سودا وه - خوښه وه ډيره نارواڼي ونه کړه - اوساپته انکاري نه شو - ماسره خو دغه غم و. (مخ ۱۴۱).

زما په اټکل، وليخان لومړی پښتون وچې په جيل کې يې پېښېځوس (۵۶) کالونه وړاندې په کال ۱۹۵۰ کې د "سوشل ساينس" (ټولنيزې پوهنې) د ليکو مواد راټول کړي وو: "زه يوکتاپ ليکم په پښتو کېږي په "سوشل ساينس" باندې - پښتو ژبې ته گوره او دې دومره مشکل اواناشوني مضمون - خومازاده کړې ده - څه ناڅه نوټونه مې اخيستي دي. (په بلوچستان کې د مچ جيل، اکتوبر ۲۴، ۱۹۵۰، مخ ۴۶). گونو پېښوګي ددغه پلان شوي کتاب لاسي نسخه يا نوټونه پخپله د وليخان په کورکې، يا دبلوچستان په مچ اوکوپټي جيلونوکې، د ډيره اسمعيل خان په جيل کې، يا په هري پور جيل کې ولوي او علمي ډکترنه يې راوباسي. وليخان په ډيره ډول کې د کيمبريج سينير (Cambridge Senior) تربروي زده کړې وې چې دنن ورځې د B.A. تيارۍ نيولونه نژدې ښکاري. ددغې زده کړې په مټ وليخان د لويديزې نړۍ د فکري انسجام او علمي موضوع د څېړنې د تړې سره اشنا شوی و. که پورتنۍ نسخه څه ناڅه بشپړه شوې وميندل شي، وليخان د سياسي او ادبي سړيتوب په څنگ کې به د هغه علمي سړيتوب هم رابرسيره کړي. په

کتابنویاندي و وليخان کره کتنې (نقدونه) بشي چی ده علمي باريکیو او ژورو ټکیوته کلک پام کاوه. ناشونې به نه وي چی وليخان به په پښتو ژبه کې ذکره کتنې به مخکېانو کې وشمیرل شي.

د داکتر شیرزمان طائري د عالم مشرپوهاند جهانزيب په کتاب (دخان عبدالوليخان خطونه) باندی يوه خوږه او ګټوره سريزه ليکلې ده. هلته کاږي چی په "حقيقت کېنې خط ليکونکي اوچاته چی ليکلی شي دهغو دوو افرادو ترمنځ" دراز اويا زخيري وي او دريم فرد دهغی د لوستلو حق نلري - خورباستي اداروکېنې که قانون د ليک او وينا ازادي ورکوي نو دقانون ساتونکي لکه خپسې ددې ازادۍ په مړۍ پنجه ښخه کړي وي - خپسې می ټخکه ووټل چی دسانسريه نوم

دخفيه ايجنسوماهرين خطونه پرانيځي اوگوري خو پداسی طريقه چی عام سړی پرې پوښی نشي. (مخ ۵). د داکتر طائري دغه وينا سمه ده ټخکه چی په حقيقت ولاړه ده په هغه حقيقت چی خان عبدالوليخان ورته شپږمخوس (۵۶) کاله وړاندې په ډيرمهارت سره ځوېنې لري کړی و. وليخان دکال ۱۹۵۰ دجون په ۱۲ نيټه په بلوچستان کې له مچ جبل نه خپل ترورزي اويا ګرچی بلو يانې اوسني پوهاند جهانزيب نياز ته داسې ليکلی وو: "رښتيا بلو يوه خبره مې داکوله - داخطونه ستاسو چی دلته مچ (جبل) بلوچستان ته راشي نودوی يې بيا دغلته پېښورته د سنسردپاره درليزي د دوی ټولوخطونه خو دپېښور سي - آئي - ډي په معرفت راځي - خوزما دلته د کوټيټه سي - آئي - ډي له تلل - اوس يې دوی واپس پېښورته لېزي - نو پته به داوي - چی که خطونه ماته زه رارسول غواړم نو په دې پته يې رالېزي :

Abdul Wali, Political Prisoner c/o A.I.G. C.I.D. Peshawar

نو زه به رارسي. (مخ ۴۳). نژدی شپږمياشتي وروسته (۲ جنوري ۱۹۵۱) وليخان بيا په بلوچستان کې له مچ جبل نه بلو يانې "خپل ورور اوبار" په پوټکي خبرول غواړي: "يوه خبره داده چی ټول کتابونه د سي - آئي - ډي په معرفت د رالېزولو ضرورت نېشته - زمونږ دی رولز (مقرراتو) کېنې داسې دي چی کتابونه او اخبارونه (دجبل) د سپرنهندټ په ذريعه راځي - اوکه هغی کېنې د موجوده سياست اوگورنمنټي خلاف څه نه وي نو هغه يې راپريږدي. (مخ ۶۸). څه شي ته چی داکتر طائري خپسې ويلي ده، زه ورته په امريکه کې "توربي بي" (Black Lady) وایم.

د توربي بي په کيسه به هله پوه شئ چی زما او دپوهاند جهانزيب نياز په پېژندګلوۍ او ورپسې زمونږ دواړو په تلفوني اولیکنۍ راشه درشه خبرشئ. د ډيزيکال ۲۰۰۶ دجولای په يوماښام راته منلي پوهاند نياز تلفون وکړ او ګانچان يې راته په پښتو کې راوپېژاند. له خوښۍ نه ورته وپسېځدم. نژدی درې مياشتي د چاسره په پښتو نه وم غږيدلی. دی دشيکاګو په ښارکواکي او اوه په جنوبي کلفورنيا کې. يوه اونۍ (هفته) وروسته مې دوه کتابونه ورولېزل:

د يوه سرليک و "ملنگ جان": دې درباره ملي ژبې ملي شاعر (۱۹۹۵)؛ او د هغه بل سرليک و "د اسلام بې تشده سرتېری: پاچا خان دخپلو غرونو سيال" (۱۹۹۹)، په انګريزي ژبه). کتابونه ورپه گوته شوي وو. داچی دکتابونو د پاکټ خوله به په لار کې څومره چيګګه شوې وه يانه هيڅ يې راته ونه ويل. ورپسې دده له خوا يوپاکټ راورسید چی خوله يې څيرل شوې وه، خو په منځ کې يې لاندیني درې کتابونه روغ رښتانه پراته وو:

(۱) "د خان عبدالولي خان خطونه: د جهانزيب نياز د ژوندسوغات" (لاهور: ملت پريټينګ پرس، جولای ۲۰۰۶)

(۲) "غنی غنی دی" دپوهاند جهانزيب نياز ليکنه (لاهور: ملت پرس، اپريل ۲۰۰۵)

(۳) "زما دژوند قيصه: څه اوريدلي، څه ليدلي" دپوهاند نياز ليکنه (لاهور: ملت پريټنرز، جنوري ۲۰۰۵).

دا چې مې ورکړ چی کتابونه به خپراورسیدل. خو ورته ومي نه ويل چی دکتابونو دپاکټ خوله يې په لار کې شلیدلې وه. زه له پنځه کالونوراھيسې د پاکټونو د شلیدلو څولوسره روږدی شوی يم. درې واه کتابونه مې په ډيره بېره کې ولوستل او ډير خوند اوښد مې ترې واخيست. يوڅو ورځې وروسته راته دپوهاند نياز له خوا يو بل پاکټ راپه گوټوشو چی دوه کتابونه پکې لپاره نه هچ نيولي وو ټخکه چی په غټ ګومان سره توربي بي د پاکټ شونډې غوڅې کړې وې ؟ د يوه سرليک و:

"The Pathan Unarmed." By Mukulika Banerjee. Oxford: University of Oxford Press, 2000.

دويم کتاب دپښتو دولتي شاعر اجمل خټک "دژوند جغه" وه (پېښور: يونيورسيتي بوک ايجنسي، جدون پريټنګ پری، لومړی ځل فروری ۲۰۰۶).

که هسک څښتن غوښتل دغه کتابونه به د روان کال په اکتوبر کې لولم. په پاکټ هيڅ څول يادونه نه وه ليکل شوې چی د شونو د غوځيدل يې توضيح کړي. لومړی کتاب دپوهاند نياز له خوا داکست په شپږمه نيټه او دويم کتاب د هغه له خوا د اګست په اوومه نيټه ماته ډالی شوی وو. ما د اګست ۲۰۰۶ په لومړيو کې خپله يوه لنډه ليکنه ورلېزلي وه چی دداکتر ماما کبيرستوری په مټنه راخړخيدله، پدې سرليک: "پښتو په گوانتانا موکې او فارسي په ارګ" (۲۴ اپريل ۲۰۰۶). پروڼ (اګست ۲۳، ۲۰۰۶) راباندې پوهاند نياز زيری وکړ چی زما دغه پنځه مخيزه ليکنه ورته وروسته له ډير انتظار نه ورپه گوټوشوه. پوهاند نياز زياته کړه چی څلورځلې يې ولوستله. مادګان سره ددې ټپې په مټ اټکل کړه چی پوهاند نياز به دغه ليکنه ولې څلورځلې لوستلې وي:

ماته په سترگو کې حال وایه ۰۰۰۰۰ لارې کوڅې له غمازانو ډکې دینه

وړاندی داکتر طائري "خپسې" ته مکوته ونيوله. دخپسې يانې "خفيه ايجنسوماهرين خطونه پرانيږي اوگوري خو پداسی طريقه چی عام سړی پرې پوښی نشي". دداکتر طائري د ځای خپسې زما دځای د توربي بي په شان سپين سترګی ته ده: دخپسې سلوک څه ناڅه دروند دی - خپل هدف ته ګان رسوي خو هڅه کوي چی څوک پرې پوه نشي. زما

دځای تور بهی بې شلوله اوبې نژاکته خپسه ده هڅکه چی دپاکتونو خولې غیږي او غوڅوي. ولي خان له سنډول جیل هري پورته د کال ۱۹۵۲ دجون په ۱۹ نيټه پوهاند جهان زب نیازته پخپل لیک کې دڅندا اوزربانوانر جوړکوی دی ، هڅکه چی په جیل کې یولسم اختر نمانځی. ولیخان دلته دبنديانو له مزو او ارامۍ نه ډک ژوندته گوته نیسي ، له جیل نه بهر د ازادانو دڅوښو، تکلیفو اوواو مسئولیتونو سره یې پرتله کوي، اوبیاله دغه سریز ټکنیک نه وروسته بلو (پوهاند نیاز) په غوڅومي چی لیکونه یې په ظاهري ارزښت (face value) و نه مني هڅکه چی دریم څوک یې لولي : بلو! دبند دایولسم اختروو- ولي اوس یې چی دلته کوم سر او کیف پیدا کړی دی - هغه ستاسو بهرندیا دخلقو کله نصیب کیدی شي دلته خو دپرانستو تڼو خوب دی اوبی دڅوراک اوخیټی سرولو نه بل شغل نیشته پاتې شوه خبره ستا او زما دخطونو - دغه زماواستادنفری دغاږې د میلس خبرې دي - هغی کښی د قام څه نه چوسپی - او نه دغه د چاپ کولو دي - بله داچی داسې حالاتو کښی لیکلی کښی - چی هروخت دسړي دافکر وې چی دریم ترمینه هڅه دی - او که زه او ته یو بل سره پس کړو- نوهم زمونږ د خلو اوغوږونو ترمینه نور غوږونه دي - نواکشر د زړه هغه به زړه دتنه پاتې شي - او د دریم د ویرې نه بهرته (بیرته) را ننوځي . (مخونه ۱۲۲-۱۲۳).

هغه شیبې رانژدې کيږی چی منلي پوهاند جهانزب نیازبه له امریکې نه پښتونخوا ته ستنیږی . ما هم ورته هغومره بیگارونه ورپه غاړه کړي لکه ولیخان به چی له جیلونو نه ورپه غاړه کول. پښتونخوا ته ستنیدل به یې زما لپاره اسان نه وي. ولیخان په ډیره اسمیل خان کې له سنډول جیل نه د کال ۱۹۵۲ دفروری په ۲۴ نيټه پوهاند نیازته لیک استولی . که له دغه لیک نه د ملاقات ټکی وپاسم او په ځای یې د پیژندگلوی ټکی ولگوم ، نوزماحالت به لږده پرهغه څه ته ورته وي چی په ولیخان تیر شوي وو:

"را ته گرانه بلو. خط دې راورسیدو - ډیرې شکرځیې - خوځله مې اولوست - ستاسوسره دملقات (پیژندگلوی، زیرکیار) نه پس چی په ماڅه تیر شو - هغه په لیکلواله سرگندیدنی شي- په څلورکاله پس مو یو بل سره سترگې لگیدلي وې - هغه وخت خو زه ستاسو د دیدن په ننداره ووم ... ولي په زورنې هله پوښی شوم - چی ستاسونه جداشوم او په خپله چکې کښی پریوتم - ستاسو راتلو دهغه تیر او هیروخت هغه ټولې نندارې په یو ځل راوسپړلې - هغه ټول خیالات اودماغی تصویرونه چی ما چرته خوندي کړي وو - او په ټپه مې بند کړي او په مخه رادوسار شو- او داسې راپاندې راخواره شو - چی بیا مې ورته ځان نه شو مسولی ... (مخ ۱۴۰) . پای : ۲۴ اگست ۲۰۰۶ - داکتر زیرکیار - تونزد اوکس - کلفورنیا.

داداری دایدنټ : دپوشمیرپښتنو اوپښتونخواپاڼو پسته (mail) له پنځه کالونو راپدیخوا د (توربې بی) له خوا اوتلفون بی (د نورملنگ) له خوا دڅارنې اوکنترول لاندی دی. زمونږ گناه داده چی په پرله پسې ډول موویلی دی اوبیاوایو چی د افغانستان په هکله دولسمیرجارج دپلیووش د دولت پالیسی ناسمه، ظالمانه اوناکامه ده. تایم نوی مجله پخپله تازه گڼه کی (۱۸ سپتامبر ۲۰۰۶) دامریکی دحکومت د پالیسی ناکامی او دحامدکرزی د حکومت او د شخص په اړوندکی یوه دری مخیزه لیکنه خپره کړیده. دلته یی ویلی دی چی په افغانستان کی یواځی طالبان نه، بلکی د ولس دری نوری ډلې هم د اختلاف د گډو قواوپه ضدجنګیزي: طالبان، بزگران، د اپښو معامله گران (Drug Traffickers) او په سلونو هغه کورنی چی زوزات، میرمنی،او عزیزان یی د اختلاف په ښندوبمباریکوکی له لاسه ورکړیدی . د تایم مجلی لیکنه زمونږ مکرره ادعا ثابتوی چی په افغانستان کی دنیواک گرو قواو په ضد ملی پاڅون یی شویدی. داکتر زیرکیارماته تقریبا دوه مياشتی وړاندی یوتولی پاکت رالپړلی و چی د هغه یوه ۱۷ مخیزه لیکنه، (داسرائیلو متحد ایالتونه که امریکه؟) او په مجله کی د گډون د ونډی لپاره دسغه شپيته دالری چک پکی ایښودل شوی وو. خوماته ترنن پوری ندی رارسیدلی. په ډیرگومان سره به د (توربې بی) لاسته لودیولی وی. "خپسه" یعنی تور بی یی زمونږتولی لپزنی رالپزنی ښکریولی. داده دوش د واکمنی په پیرکی په امریکه کی د دموکراسی خیره! فاعتبروایاوالی الا بصار. داکترهاشمیان د آئینه افغانستان مجلی مسئول مدیر. (دسپتامبر ۲۵-۲۰۰۶)

د سرو زرو پنجره

انجنیر متین
د خپلواکی د ورځی نمانځنه

که یوگل وی هم محبوب وی په بیدید آزادای کی بلبل نه لټوی عطر په غنچوکی د سرو زرو د خپلواک وطن اوبیله راد گودرپه مات کودی کی نه شراب دمحمود څم نه په پیالوکی دسرو زرو وائی شیخ که وی دسروهم په ځیگرد گوزارنه وی بنده کی زنده کی نده په بنگلو کی د سرو زرو تاریخ تل ورباندی ویارې ډاری نشی له فتنوته هغه نوم چولیک په وینو وی صفحوکی د سرو زرو وخت بدل، انسان بدل، تعریف بدل، د خپلواکی، شو فیصلی شوی هم بدلی په پردوکی د سرو زرو د خپلواک وطن دڅاوری دځامتا شمله وی جگه ثبات نه وی په تاجونونه شملوکی د سرو زرو غزل ندی ، نظم ندی ، خپلواک غزل متین زړه دی یایو موټی دی د څاروړ کندوالوکی د سرو زرو

خپلواکی هم بل واکسی شی په حلقوکی د سرو زرو آزادی نشته دوستانو په پنجروکی د سرو زرو بی له خدایه بل معبودته . ټیټیدل بت پرستی ده عبادت، عبادت نه وی سجودوکی د سرو زرو فریادهغه دی چه وین کړی بی دردان له ورپښمین خو به د فولادو آواز نه وی زولنسوکي د سرو زرو راتویي هم شه هڅاڅکی هم له ورپڅو د آسمان نه په تحقیرکه باران اوری په کاسوکی د سرو زرو چی بشرپه بیرحمی سره اسیرکړی خپلواک فکر څه احساس په دکرم وی په برچوکی د سرو زرو

محمد عمر صدیقی سابق رئیس کتابخانه های عامه افغانستان

دانشمند و محقق گرامی عبدالعلی نوراحراری که جناب شانرا میثوان جامی شناس نامید، درباره حضرت جامی (رح) آثار بس پر بار و تحقیقی گرانبهائی را تالیف و تحشی کرده اند که کمتر دانشمندی توانسته است مصدر چنین خدمت علمی شود، چه استاد احراری چندین سال این طریق راموفقانه طی کرده اند و توانسته اند از منابع موقت و گوناگونی استفاده نمایند؛ چنین رنج کشیدن و زحمات شبابروزی کار ساده و آسان نیست، بخصوص در تحقیق و تدقیق همه اطراف و اکناف رساله منشات که درین اواخر به چاپ رسیده است و پروفیسر هاشمیان بر آن نقدی عالمانه، محققانه و همه جانبه ای نوشته اند.

این حقیر که این سطور رامینویسد، نمیتوان آنرا نقدی بر این اثر نامید، چه من توانمندی نقدی را با چنین آثار ندارم، مگر خدمات ارزنده این دودانشمند ارزشمند را که نورعلی نورااست نباید نادیده گرفت؛ استاد هاشمیان از منابع و ماخذ مهمی استفاده نموده اند که کمتر از آن منابع تا بحال استفاده شده است.

از حضرت جامی آثار زیاد باقی مانده مگر یک اثر قلمی بنام "نفحات الانس جامی" که کاملاً بخط خود مولف (جامی) تحریر شده است، نسخه منحصر بفردی است که نظیر ندارد؛ این اثر را مرحوم میر غلام حیدر میر گازرگاه شریف که از دانشمندان معروف هرات بودند برای مرحوم شاه محمود خان غازی سابق صدراعظم افغانستان تحفه داده بودند، اما در زمان کمونستی این کتاب از خانه مرحوم شاه محمود خان کشیده شد. این حقیر که در آنوقت متصدی آرشیف ملی بودم و از سابقه این اثر گرانتقد ر معلوماتی داشتم، بهر وسیله ای که توانستم این اثر را به آرشیف ملی نقل دادم و در جمله آثار آرشیف ملی ثبت دفاتر شرح و مفصل گردید و زیب الماریهای سالون نمایشی آرشیف ملی قرار گرفت، مگر با کمال تأسف باید گفت که این تحفه نادر ماندن دیگر آثار کم نظیر کتابخانه ها و آرشیف ملی را چپالوگران دزدیدند و غارت کردند و سرنوشت آن معلوم نیست بکجا کشیده باشد.

در اخیر شاید از موضوع دورترفته باشم که از عموم اهل دانش که توان را هلیت دارند تقاضا شود تا در معرفی دانشمندان و اهل عرفان و مولفین نامدار و امثال اینها از قبیل جامی ها، انصاری ها، رازی ها، البیرونی ها، و امثال اینها که در عین زمان یا در اوار مختلف زیسته اند، نیز همت گمارند، تاجوانان و نسلهای بعدی ملت افغان فکر نکنند که کشور عزیز ما تنها همین دانشمندان معدود را داشته است؛ نخیر، هر گوشه و کنار خراسان نامور مذهب پرورش صدها پلکه هزاران عارف، عالم، متجم، صنعتگر، محقق و امثال اینها بوده که مثلاً سافانه کمتر در معرفی شان اقدام بعمل آمده است. هکذا متأسفانه از غفلت ما افغانها کشورهای همسایه و همجوار ما همیشه سوء استفاده نموده و شخصیتها، صنایع و پیداوار کشور بایستانی افغانستان را بنام کشور خود معرفی کرده اند. جای شکر است که ما دانشمندی داریم که از عهده چنین خدمات علمی و تحقیقی برآمده میتوانند؛ اگر اینها درست اندر کار شوند و در معرفی و زنده نگاه داشتن نامها و مفاخر کشور باستانی خویش همت فرمایند، تا باشد که جوانان ما بنام نامی وطن عزیز شان افتخار کنند. ختم

یادداشت اداره: چند روز قبل از اشغال کابل توسط طالبان، خوجه ثین ربانی و احمد شاه مسعود پنجشیری به پنجشیر و صفحات شمال فرار کردند. بعد مدتی احمد شاه مسعود پنجشیری در حال حضور یونس قانونی اعلام نمود که حدود هفت هزار کتاب قلمی و آثاریاب را نمیخواهند بدست طالبان ببندد، آنها را از موزیم ها و آرشیف ملی کشیده و با خود برده اند و در یک جای محفوظ نگهداری میشوند. یونس قانونی ببحث مستعد و محافظ این آثار معرفی شد و او بنوبه خود از موجودیت و محفوظ بودن این آثار اطمینان داد و گفت این آثار بملت افغانستان تعلق داشته و در موقعش بمراجع اصلی آنها انتقال داده خواهد شد. این اظهارات در همانوقت در همه نشرات برون مرزی ثبت و نشر گردیده است. اکنون باید از یونس قانونی پرسند که اثر نفیس و ناب "نفحات الانس جامی" یکجاست؟؟؟

رحمن بابا

سزاوخت کړه ای رحمانه راشه گوره وران وطن می
وزروته پی مات شوی په لیدو به پی حیران پی
کور اوکلی کندهوالی شول ځوانان پراته په هدیرو
که طلفان کوکاري واورې دوپ داوښکوپه باران پی
نامردانو په شا وویشت په خنجر و په گولیو
په دوستی کی پی باغ لوت کاته لیدونکی دڅزان پی
ستا قبره باندي به کپژدم خزانی پانی دگلو
دا شعار ندی زه پوه شوم پرلغدار د مظلومان پی
(معتصم) ته صفت پس کړه رحمن خپله لکه لمردی
نوخبری ځای کی پرېژده که نه پروت به زندانی پی

شعر د معتصم بالله

د محمد داود مومند انتخاب

ته عاشق د درویشان پی، ته بتنگ د عارفان پی
ته د عشق لمبو کی سوزی، فقیر بابا رحمن پی
په دریاب کی سور شری صدف مینځکی د رود کبزی
د سیلاب نه ته بیریزی، پخپل ځان لره نوزان پی
بی وزره شهباز ته پی، ځاله ستا په جگو غرونو
فقر تاج دی په سر بریښی، بی لشکر ته سلطان پی
خانقاه کی ته سماع وی، ته چراغ د عاشقان پی
هم سوزیگی هم رڼا کاځدای لیدو ته په ارمان پی

آیا حیف نیست که فاضل آغارا تاحال نشناخته اید؟ 84

عبدالجلیل جمیلی - ارواین - کلفورنیا

بامطالعہ نوشتہ های سرابارد اورمردمی جناب دیپوم انجنیرخلیل الله معروفی و جناب دکتورسیدخلیل الله هاشمیان منتشره صفحات ۴۵ و ۴۹ شماره ۱۰۳ مجله وزین آئینه افغانستان، و کج قلمی های نابخرانه وغیرملی شخصی بنام فضل رحمان فاضل (که حیف است چنین کلمات مقدسی برچنان آلوده ای اتلاق شود)، برآن شدم که تاحد توان و شناختم ازین عجوبه دوران و پسرخاله جانش پرده بردارم.

عجوبه ای که ازهمان آوان جوانی خاله زاده مهربانش یعنی استاد زبانی دوران ساز دروجوداواین مرض مزمن و ساری خیانت بوطن رادرک کرده و اورابزیربال خودگرفته بود که ازدوران بنیاداخوان الشیاطین و قرار به دیورندیان و حتی تاامروز اورا دررکاب خود دارد.

زمانیکه توطئه گران پوهنتون (دورسلطنت) بدامان دال و جباتی ریختند، این استادپرووده، بزیرریش شیطان بزرگ وحاضرباشهای کمشنری پشاور آویزان بود- تا اینکه خرس قطبی غریب وهجوم قوای روس خاین باافغانستان صورت گرفت وجهدوقیام بزرگ مردمی وملی افغانستان هم آغازشد، ولی دستهای مغرض همه کاسه لیس خوداردردردرجهادقرارداد، که فضل جان نیز دفترمحرم وسکرتیریت پسرخاله جان خود (خوچه ثین ربانی - تاپیست) راجلوداردشو باران زر وزرادخانه ایراکه از زمین و آسمان بریختن شروع کرد درید وبیاکیفیت وکله باداریت خود گرفت.

ازینست که پسرخاله جان (یعنی خوچه ثین - تاپیست)، شاگرددرخوروقت خودرا (فاضل) نام کردبزیراکه هرروز درمقابل سوال امراصاحب محرم خود، ازفاضل بودن عواید وبلندرفتن مقدارآن اطمینان میداد ونه ازکم شدن و کمبودهای آن! پس درحقیقت فاضل بودن این قلم برداروتاریخ شعارنه فاضلیست که بنیاد علم وفضیلت راداشته باشد بلکه از بلندرفتن بی کمبود درآمدهای استاد زرنگ سرچشمه گرفته است که درجواب هر پرسش جبهه دارجمعیت ازچگونگی درآمدها - فقط میگفت که فاضل هستم - تابالآخره فاضل سرزبانها و رسمیات ریخت و (فاضل) امروز شد. فاضل جانیکه بدون نقص و کمبود وزبان راه ارتقاء را می پیمود- درقربانی ملی وخون دوملیون شهید، مانند استاد واستادانش رنگ گرفت که درکابل هم ازهمان سال ۱۹۹۲ تاج سردفترجمهوریت اهل حل ومقعدبود وبلافاصله دپلومات دیشان وجنرالقونسل معظم وطن درشهر بن آلمان شد.

چون درپشاور راه ورسم اسمارنگنهانی وسنگ آب کثی رابمفهوم جذب سنگهای قیمتی (لاجورد وفیروزه ولعل وباقوت و زمرد وپیرج معدنی وغیره) بلد بود (که خوهای اتراسره وزیرزانو میزد وخشره هارا لقمه پاکستانی هامیکرد تابنام خود بدنیاد صادرکنند) ازاستاد و خیل استادان اذن گرفت که در بن نیزامین الوجوهات (ارواح گذشتگان نیک شادباد) وکلیدنگهان گنجینه های همگان باشد تا همه حسایات و امان باشد. طغیان سیل آسی کمکهای جهانی و سونامی بیشتر از ده ملیارددلری نیز برعرض و طول توان و فاضل بودن فاضل جان افزود، چنانکه ازخشره خوری وباجگیری وچنگی کب به حق گیری رسید. اماروح مطلب درین بود وهست که حتی تاامروز این جوک ازخون پندیده مردم راتاحال هیچکس حتی جناب داکترهاشمیان محقق ومدقق علمی ومطبوعاتی درکمال ذره شناسی و جهان بینی، این چهره مرموز وزرنگ استادنوازانه رانشناخته است، واین مثال نمونه ای ازخروارفاضل جان نه هرگز کمبود را بدقت بخوانید که سرخ آن به اختلاسهای بزرگ میرسد:

نظربهدایت صریح و روشن قانون مالیاتی افغانستان، هرنوع عاید باید مستقیما بحساب ۶۰۰۱ تمرکزمنابع عواید ومالی دولت دروزارت مالیه انتقال داده شودکه منکرآن عقوبانپذیربوده است. ولی جلالتماب خواجه بهاولدین وکولاب نشان یعنی دکتور نورالنعین نظاریان (یعنی داکترعبدالله - تاپیست) وبواری اتحادشمال ازهمان آغاز دور دیموکراسی بهمه نمایندگی های سیاسی (که بیک چشم بهم زدن تعدادسابق آنرا که ۲۸ سفارتگیری و ۴ جنرالقونسلگری بود به ۵۱ سفارتگیری و ۱۶ جنرالقونسلگری بالابرد و تا ۸۵ فیصد کدربلیریزشده آتاریک قماش ساخت وپر کرد وحتی اضافه بست داشت) امر اکید مکتوبی وتلفونی وشفاهی صادرکردکه باید تمام عوایدصکوک درخارج، اعم ازصدورباسپورت ویاتمیدان، تسجیل استادویاتصدیق مدارک وراثت وملکیت، بایدمستقیما به جنرالقونسل افغانستان درین یعنی برای فاضل جان انتقال داده شودتادردصورت لزوم که نزد کمک رسانهاسربلندباشید ونبینند که کوزه وکاسه فلان نمایندگی سیاسی افغانستان ازعدم پرداخت کرایه ومحصولات برق وتلفون وگاز وغیره به سرکهایبون انداخته شده - بپولهای تمرکز شده صکوک نزدفاضل جان پلابردار آن باشد- اما درحقیقت باوجودتمرکزاین ملیونها ملیونها بقلمر وفاضل جان (البته مصیرف غدود از گاو آن) درهمربیع سال مالی وقت اجرای حواله جات، لب ریاست خزینه مالیه و وزیر بیچاره مالیه انقدر تاب و پیچ داده شده که اقساط نمایندگی ها را قبل ازضیاع وقت بپردازند و آن مادرمده هاهم جرات نام گیری حساب ۶۰۰۱ رازدردک عواید صکوک نداشتند. حال این شما واین گزوکریاس استادان یعنی فاضل جان و آن دیوبی ملت بیبوی افغان!

یقینا جلسه پارلمان و رای اعتمادبه آقای دکتوراحدی رابحث وزیرمالیه بخاطردارید که چطورمظلومانه کمبودعوایدملی وازانجمله عوایدصکوک راجمعیاتک ملیون الدردرسال قلمدادکرد که بایدباین شخصیت افغان ملت هم بهچشم ترجم دید، زیرااو میداند که سخن کجاست وبپولهای عواید صکوک ملی و مردمی درکدام جیبها خوابیده است که ابراز آن

مخصوصاً در محضر نمایندگان ملت فقیر و گرسنه، جزء شهادت و صراحت افغانیت است. قرار شنیدگی افشاء شدن یک حساب ۴۰ ملیون دالری داکتر عبدالله از آنجمله محسوب میشود.

اما طوریکه دیده میشود فاضل جان بعضاً این اسم نامبارک ناهیمون خود را برای تفتن به فضیلت هم پینه میکند و میگوید: ما ایم کل اختیار و مرد کیست که بگوید ما افغانستانی ها دوستان خود را بنده و اطاعت نمی کنیم! بلی جهان کورنیست، تربیل A (AAA) اینجنتیان راولو نوین ساز یا پنج ستاره و اسلام شعار هم باشند همه میشناسند که انشاء الله دیر یا زود رو بزوال میروند، اما بشرطیکه مبارز انتخابی مردم میدان شود!

دراواخر فرمانداری خود نورالین استادان که بقای خود را در کابینه جدید تضمین شده گرفته بود، دست بیک سلسله تغییرات و تبدلات در کدر داخل و خارجی و وزارت خارجه زده و در آنجمله خاله زاده جان را یکبار تبدیل نمود تا از تجارب و قدرت او در کدر کابینه استفاده کند، زیرا که بفکر قاهر او جراتی نبود که از عملی شدن تصمیم او جلوگیری کند، ولی جای تعجب است که بعوض او گل احمد جان سرسید نوکر نو پیوند قربانی خورده خود را که سه سال قبل بدون کوچکترین سابقه ماموریت دولت و سوبه تحصیل و تجربه بدون اقامت در وطن در کرسی فوق رتبه بحیث رئیس ادارۀ آن وزارت مقرر کرده بود، او را بحیث جنرال قوکل بدولت المان برای بن معرفی کرد - گلی که از کابل تا تهران و لاس انجلس شاگرد بیژن معروف خیاط ایرانی بود و در اخیر از برکت بیکیفایتی از طرف او و همچنان از طرف یک افغان محترم دلسوز باز هم از کار بیرون پرتاب شده بود، ولی وقتیکه برای افتتاح رسمی و طی مراتب جنرال قوئلگری افغانی در لاس انجلس پایتجاء آمد (مقصد داکتر عبدالله است - تاپست)، نه تنها پدیدن دوستان دیروز نرسید، بلکه یخمان بیوه یک برادر مرحوم محترمی که سالها در پاریس و بروش باز بود در احوالگیری و گله فاتحه فرمود که متأسفانه وقت رسیدن به ارواین را ندارد؛ زیرا در اموال متفاتیجۀ نمایندگان افغانستان، بحیث نماینده خاص دولت مصروف است داکتر عبدالله جان وقت دیدن آشنایان دیروز خود را ندارد!

هموطنان میدانند که قبل از اعلان کابینه، داکتر چشم دولت برای نوازش رعایای خود در حقیقت برای جلب و کسب تأییدیت کابینه سواری باین جا آمد و به آن بالا هم دست نگدی دراز کرد که در نتیجه سلی ناهمیدی و خجلتهای غیر منتظره، گوشه نشین عزلت در دهلی شد، زیرا پادشاه آمد که فرزندان و همسر بیچاره قرظین شده اش در آن دیار مانده تاسری بانها بزنند و منتظر باشد که استادانش چه گلهایی به آب میدهند تا نمزش رادرو کنند؟ مگر خاله زاده فاضل جان هنوز بن نشین و عزلت گزین است که چه کند؟ زیرا میدانند که یک قدم غلطی او را بروز گاری مواجهه میسازد تا بداند که یک من آرد چند فقیر میشود، و اگر ریشش بدست فرزند راستین و پاشاهات افغان برسد، خورده خود و ذخیره استادانش را نیز باید جواب گو باشد! انشاء الله، ختم.

یادداشت اداره: مایک پسر خاله خوجه ثین را که خود را خواجه انصاری میخواند و مقالات تحقیقی و سیاسی و اجتماعی و اقتصادی و جغرافیائی و زیاتشناسی و بشرشناسی و دینی و مذهبی در نشریه (امید) بچاپ میرساند و در شمال کلفورنیا اقامت دارند، میشناسیم و ایشان نیز مدتی در کدام کشور عربی سفیر خوجه ثین بوده اند، اما اموجودیت فاضل جان (فاضل) بحیث پسر خاله دیگر و خزانه دار خوجه ثین در بن خبرنداشتیم و از جناب آقای جمیلی تشکر و امتنان داریم که این ملیون قرض را ملت و خزانه دار حساب ۱۶۰۰۱ را با سوابق عجیب او بمردم افغانستان معرفی فرمودند.

امیدواریم وکلای با وچدان ولسی جرگه افغانستان که این مقاله را میخواند از وزارت مالیه درباره چگونگی حساب ۶۰۰۱ و خزانه دار آن استعلام و تدقیق نمایند. معذاحت توضیح و دفاع فاضل جان (فضل رحمان فاضل) با اساس عنتمه مطبوعاتی در مجله آئینه افغانستان محفوظ است.

استادها شمیمان! شما چرا خاموشید؟ نمی بینید که حسن جان امیری تطق کرده!

محمد عیسی نواز شگر از نیویارک

یکی از اقارب ما پروگرام تلویزیون آریانا را اشتراک کرده و من دروقفه های دو سه روزیه آنجا میروم و صحنه های مختلف این تلویزیون را می بینم. بطور عمومی میگویم که جالب و دیدنی و شنیدنی است و در میان نشرات تلویزیونی در امریکا درجه اول میباشد. البته این اول کار است و کمبودها و تکرارها و تناقض ها زیاد دیده میشود، ولی شاید در ظرف شش هفت ماه آینده اگر به نظریات و انتقادات افغانها ترتیب اثر بدهند، شاید یک نشرات تلویزیونی آبرومند برای افغانها، خصوصاً مهاجرین امریکا و اروپا شود.

مقصود من از تناقضات یکی اینست که تاحال چند نفر افغان را چه به حسن جان امیری و سوابق و گذشته او اظهار نظر کرده، ولی حسن جان با قدرت و انرژی بیشتر بگفتار همیشگی خود دوام داده. من حسن جان را از دوره مکتب میشناسم، دو صنف از ما بالا ترو بود و بعد از آن در واقعات سیاسی و اجتماعی در شهر کابل که احزاب خلق و پرچم و شعله جاوید تطق کردند و مناقشات و ضدیت ها بین آنها مردم شهر را مصروف ساخته، هرکس هرکس را میشناخت. آقای حسن جان امیری و برادرشان داکتر سیفانی هر دو از پیروان نامدار شعله جاوید بودند و ازین خاطر در دوره

پرچمپهارنج و عذاب دیدند، چونکه پرچمپها و شعله ای ها مثل سگ و پشک دشمن همدیگر بودند. حالا که آقای امیری پرچمی هارا بسیاریردو رد میگوید، و حق دارد که بد ورده میگوید چونکه ازدست پرچمپها عذاب و شکنجه و زندان دیده و جای شکر است که آدم طالع مند بود و ازدست پرچمپها نجات یافت، اما حسن جان اکنون از مسلمانی و اسلام هم صحبت و دفاع میکند، در حالیکه شعله ای ها بکناچیه شیطان ماوتسی تونگ ایمان داشتند و منکر دین و اسلام بودند. من از تضاد در تشریبات تلویزیون آریانا در بالا یاد کردم و همین موضوع که آقای امیری اکنون از دین و اسلام دفاع میکند یک تضاد شاخدار است. نوشته من نباید اینطور تلقی شود که حسن جان امیری در تلویزیون پروگرام نداشته باشد، نخیر، بکار خود دوام بدهد، بشرطیکه بگذشته خود و بعصویت و فعالیت خود در حزب شعله جاوید اعتراف کند و به موضوعات دین و اسلام تماس نگیرد، چونکه در گذشته ها از دین و اسلام بسیار فاصله داشت، در انصورت تضاد از بین میرود.

تضاد دیگر که من و مالک همین خانه ایکه پروگرام تلویزیون آریانا دارد، شاهد زنده هستیم که وقتیکه آقای نبیل جان مسکینار در واشنگتن پروژه تلویزیون داشت، حدود دوسه سال پیش، حتی تا سال ۲۰۰۴، بتکرار از زبان ایشان از شخص آقای کرزی و حکومت او دفاع و تأیید شنیده ایم و همه افغانها در واشنگتن و نیویارک هم شنیده اند، اما از روزیکه پروژه جدید تلویزیون آریانا توسط آقای مسکینار تاسیس شده، با شخص کرزی و حکومت او از طریق مخالفت پیش آمد میکنند. من شخصاً اینک که آقای مسکینار اکنون از حکومت و سیاست کرزی انتقاد میکنند خوش و راضی هستم و هراسان حق دارد در موقف سیاسی خود تجدید نظر کنند، اما چونکه موقف قبلی آقای مسکینار را مردم شنیده اند، و آقای مسکینار در سال ۲۰۰۵ برای چند ماه بکابل رفته بود، اگر ممکن باشد این مطلب را توضیح کند که به نظر ایشان چه رخ داد که بعد از برگشت از سفر اخیر در کابل، بمخالفت حکومت کرزی موقف گرفته اند. با احترام. ختم

یادداشت اداره: ما نوشته آقای محمد عیسی نواز شگر را با عین عنوان و متن نشر کردیم؛ حق توضیح و دفاع آقایان حسن امیری و نبیل مسکینار محفوظ است.

مخمس بر غزل ابوالمعانی بیدل

از طبع استاد محمد یوسف کهزاد

جهان به بسمل در خون پییده میماند
صفای دل به غزال رمیده میماند
سخن به گلشن آفت رسیده میماند
ز بعد ما نه غزل نی ترانه میماند
ز خامه هادوسه اشک چکیده میماند

هزار میکه امشب خراب دیده کیست ؟
حباب بوسه به لبهای لب گزیده کیست ؟
درین بساط، حیا جام ناچشیده کیست ؟
قدح بزم تو یارب سر بریده کیست
که شیشه هم به گلوی بریده میماند

امید هر کجا گل میکند جوانی هاست
زبان عشق، کمالش ز بی زبانی هاست
بخود مناز که عقلش به پریشانی هاست
هجوم فیض، در آغوش نا توانی هاست
شکست رنگ، به صبح دمیده میماند

بشوق دختر تر ز یاده در پیاله کنم
بخون خویش، برات چون حواله کنم
همین خوشت که خود را خراب وواله کنم
غنیمت است دمی چند مشق ناله کنم
فقس به صفحه مسطر کشیده میماند

گهر به بطن صدف راز دار الفت کیست ؟
فروغ کعبه دل، خانه محبت کیست ؟
دل شفق بخون آفتخته ملامت کیست ؟
شرار ثابت و سیاره دام فرصت کیست ؟
فلک به کاغذ آتش رسیده میماند

بنوش یاده که ناقطره در رگ تاک است
که تیغ تیز حوادث همیشه بیبای است
بهوش باش که هستی شراب تریاک است
بهرچه وانگری سر بدامن خای است
جهان به اشک ز مژگان چکیده میماند

خوش است ساز تغافل، نگاه خوبان را
شکستگی است کمال، ادب پرستان را
حیا دو چند کند، زینت جوانان را
غرور، آئینه خجلت است پیران را
کمان ز سرکشی خود، خمیده میماند

درین ستمکده بی چون وچند نتوان بود
به باغ، زدست خزان بی گزند نتوان بود
همیشه پرچم بخت بلند نتوان بود
چو گل بدوق هوس، هرزه نتوان بود
شگفتگی، به دهان دریده میماند

کجاست موج که صد طعنه بر حباب زند
چراغ طور کجا دم ز آفتاب زند
چه ممکن است که آتش سخن ز آب زند
حیا نخواست خیالش بدل نقاب زند
که داغ حسرت (بیدل)، بدیده میماند

استاد بزرگوار! بدون تعارف و مداهنه در قاموس ادب دری، آنگونه کلماتی که بتواند واصف محتویات عالی و خواندنی مجله، وزین آئینه افغانستان، بالخصوص شماره (۱۰۳)، گردد، نتوانستم بیایم. تالو و درخشش آئینه با چاپ مضامین پرمحتوا بیش از پیش خیره کننده و سزاوار هرگونه تمجید و ستایش است. موفقیت های مزید آن دانشمند محترم آرزوی قلبی منست. پاینده، پیروز و سرفراز باشید. سید عبدالقادر جاهد

استاد محترم جناب دکتر صاحب هاشمیان
من از فارغان پوهنهی ادبیات میباشم و ۱۲ سال کیسه های کابل معلم زبان دری بوده ام. مجله شماره ۱۰۳ آئینه افغانستان، نقد شما بالای منشآت جامی و نوشته استاد هاتف درباره، صنایع ادبی بسیار خوشم آمد، هردو را کاپی کردم و مجله را بصاحبش سپردم. خداوند متعال شما را عمر دراز نصیب کند تا از برکت شما چراغ فرهنگ و ادب دری تابان و فروزان بماند. با احترام میر عبدالصمد (فارق) از جرمنی

تصحیح ضروری

درغزل آقای جاهد تحت عنوان "خجلت" منتشره، صفحه ۶۳، شماره ۱۰۳، در مصراع دوم بیت پنجم اشتباه تایپی رخ داده. میسوزم، بسوزم چاپ شده، قرار ذیل اصلاح شود:
میسوزم داغ بردل، لیک آه سرد را مانم

هكذا در قطعه، "گلشن روی زمین" از آقای ناظم باختری، صفحه ۸۳، شماره ۱۰۳، در تایپ مصراع اول آن اشتباه صورت گرفته، قرار ذیل تصحیح شود:
ای تویی پرورده، این جسم و جان فایض جان من و روح و روان

رسالهء مستند و نایاب برای "افغانستانی ها"

پوهاند داکتر محمد حسن کاکر حدود بیست سال قبل بهنگام مهاجرت و توقف در پشاور رساله ای تحت عنوان: "افغان، افغانستان و افغانها و تشکیل دولت در هندوستان، فارس و افغانستان"

بزیان دری نوشته بودند که از طرف اتحادیه نویسندگان افغان در پشاور در ۱۴۵۰ صفحه طبع و نشر شده بود. این رساله بعد از احتی در پشاور بیکلی نایاب گردید و یگانه نسخه ای که در نزد پوهاند صاحب کاکر موجود بود. من آنرا بمناسبت سیمینار ۱۹ اگست در سانفرانسسکو، از نزد مولف گرفته با اجازه شان ۵۰ کاپی تجدید طبع کردم که در سیمینار مذکور عرضه و تمام شد. بعد از افاضای تلفونی برای دریافت این کتاب رسید و من با دردم ۵۰ جلد طبع کرده ام که در امریکا بقیمت ۱۰ دالر و در اروپا بقیمت ۱۵ دالر از آدرس این مجله دستیاب شده میتواند. این کتاب باز ارائه استاد و شواهد تاریخی پیرامون همه مسایلی که "افغانستانی ها" از چند سال باینطرف عنوان کرده اند روشنی علمی و واقعی انداخته است که مطالعه آن برای هرافغان و خصوصاً افغانستانی ها بسیار ضروری میباشد.

بیا

از آن نگامیکه یکباره عقل و دینم برد

چو صید افتاده در دام دلم تپید بیا

چو گل ز دوری تو می کشم ملامت خا ر

ازین ملا متی جا نم بلب رسید بیا

خیال من که چو مرغان مسافر آخر

ز دام چیده ای صیاد خوش پرید بیا

قسم که دامن لب را به من نیا لوده ام

بجز تو کس مرا مخور خور دندید بیا

ز مژده که بگو شم رسید ز باد صبا

به بوی وصل تو داده مرا تو ید بیا

دلم بیا د تو ا مشب بسی تپید بیا

بجز تو از کسی مهر و وفاند ید بیا

کنون که نغمه ای باد، چنگ میزند به دلم

ز آتش دل من شعله ها کشید بیا

ندیدی باغ و چمن زیر چادر شب تار

چو ماه در بغل مهر آرمید بیا

قدر رسای جوانی من ز دوری تو

چو شاخه ای نسترن از نسیم خمید بیا

کنون که شبنم صبح بر ورق نازک گل

چو اشک بر رخ زیبای تو چکید بیا

گلشت شوی خوشی و مستی عمری و می سیاه

کنون که منم چو ریت شد سپید بیا

ز بسکه دردت هر صبح و شب در دلم بیا

و فای عشق تو ای جان داغ فریاد است

هفتون چشم تو را در دلم آرامید بیا

شعر از عبدالصمد و هارازاده فریاد

د عاشق فنا "سای" په شعر کې د احساساتو او ادراکاتو اړیکې

لیکونکی محمد داود مومند

ویل کېږي چې ادراکات او احساسات یو پر بل مبتنی دي. خوزه پدی عقیده یې چې احساسات د ادراکاتو بنسټ او ادراکات د احساساتو د تکوین یوه متکامله مرحله او پدیده ده. احساس د انسان د مشاعرېوڅخه سرچینه اخلي او مشاعرېد بشری شعوريو مجموعه ده. احساس د انسان د ضمیر او فطرت څخه پکې ده، احساس د بشر د ذهن او طبیعت هنداره ده، احساس دیوه وگړي اندروني انعکاس دی طبیعت، محیط او ټولنیزو روابطو، ضوابطو، عواملو، تاثیراتو او شرایطو په مقابل کېږي.

احساس د بهرني عواملو د تاثیراتو د تداوم په نتیجه کېږي صیقل کېږي او د غنا په لوردرومي. احساس مثبت او منفي تاثرات د همداسې محیطي او چاپېریال عواملو د تاثیراتو مولود او نتیجه ده. احساس د محیط او چاپېریال نه تومنه اخلي او دخپل تکوین په لاره کېږي د ادراک په بڼه متظاهر کېږي.

ادراکات او احساساتو د پخواني (رشد) د تیلور اوصیقل کیدو تظاهري چې د ټولنې او محیط سره خپل ارتباط د احساس په وسیله دیوه لمړني او بڼیادي پړاو په توگه ټینګوي؛ که ادراک په انقلابي توگه دخپل ودې او تکامل په مسیر کېږي د احساس مرحله په طبیعي توگه له نظره وغورځوي، د داسې ادراک نتیجه او مخلوق به مجرد پدیده او ممکن د ټولنې د پوهې د پاره دهضم وي نه وي.

ښایي چې ادراک دخپل رشد او تکامل په لاره کېږي د هرې طبیعي پدیدې په څیر دخپل طبیعي مراحل ترسره کړي او پوخوالي (رشد) او پیاوړتیا مرحلې ته ورسیږي. څرنگه چې د شاعر ادراک په احساس باندې بناء لري نو شعر د شاعر د احساس څخه پکې ده. همداسې احساس شاعر مجبوري چې خپل دروني مکنونات د شعر په ژبه څرګند کړي، چې داسې شعر پخپل ذات کېږي د شاعر ادراک او تفکر هنداره ده. داسې ادراک او تفکر د ټولنې او محیط د ایجاباتو، اقتضاتو، تاثیراتو او ګونډولنیزو عواملو منطقي انعکاس بلل کېږي او د ټولنې د ذهنیت د پاره د پوهې او هضم وړ دی.

که دیوه شاعر تفکر او ادراک د احساس له لارې دخپل محیط او ماحول سره اړیکې ټینګې نکړي دهغه ذهني تراوشات به یې خوند، بې کیفیته او مجردوي چې دخپل محیط او ټولنې د فکري مسیر او جریان سره په تضاد او اناګونیزم کېږي واقع کېږي.

شعر د شعر د پاره مفهوم دیوه داسې ادراک د مظاهر و څخه پللاي شو. دا د نیکمرغۍ ځای دی چې د ځوان، دروند پښتون شاعر، عاشق فنا لونګین (سای)، شعر له داسې یوې تومنی نه برخه لري چې په هغه کېږي معنوي اصالت او د ټولنیز هدې رسالت پروت دی. د عاشق فنا سای شعر دخپلې ټولنې، دخپل محیط او ماحول، دخپل کور کډوال، دخپل اصیل هڅوب (کلنور) نه متحسېږي.

دده احساس دهغه طوفاني او انقلابي حوادثو، واقعاتو، جریانونو او بدلونونو نه اغیزه اخيستی کوم چې دی یې د یوه متحسې ځوان په توگه پخپل ژوند کېږي شاهد دی. د فنا شعر دده د ضمیر انعکاس دی، دده د احساس لوانګه ده او دده د تفکر او ادراک محصول او پیغام دی. دده د پاره د شعر ژبه یوه وسیله ده چې پدی وسیله دی دخپل ټولنیز برداشت ترجماني کوي او د پیغام د شعر په ژبه خپلو وطنوالو او هیوادوالو ته څرګندول غواړي. ددی ادراک او احساس پښتون شاه ځملي شاعر نوم عاشق فنا لونګین (سای) دی، پدی مفهوم چې عاشق پخپل ولس، مهین فنا فی الوطن ځوان دی چې دده د شعر نه دهیواد او وطن پالنې د لونگو بوی راځي او دی د سابو د دروند تجربه بڼې کېږي دیوې پخې سټې خاوند، څپڅپلی گل دی. عاشق فنا دخپلې مورنۍ او پلرنۍ ژبې نه برسېر په دري ژبه کېږي هم د شعر په ویلو سره د ذواللسان نوم گټلی شی.

زه په زغرده ویلای شم چې عاشق فنا د شاهي سعادت، انجنیر وکیل (متین)، ناصر خان (مومند) او نور وځوانو مستعدو شاعرانو په څیر د پښتني شعر او ادب یو ځوان ستوری دی چې داستوري به دراتلونکي ادبي ځوان نسل د کاروان د پاره د څاروانانو مقام ولري.

زه دخپل فکري مرشد حضرت علامه داکتر اقبال چې لوی افغانستان پیژندونکی او د افغان ملت او د افغانستان په تاریخ باندې مهین شخصیت وه دا وینا پر ځای بولم چې فرمایي:

شعر را مقصود اگر آدم گری است ۰۰۰۰ شاعری هم وارث پیغمبری است

جلد دوم تاریخ موهن لال

زندګي امیر دوست محمد خان امیر کابل

در ۴۵۰ صفحه بزبان دری از دفتر مجله: آئینه یا از فامیلی مارکیت و مومند مارکیت در کلفورنیا، و از افغان مینې مارکیت و افغان مارکیت در ویرجینیا بدست آورده هیتوانید. قیمت ۳۰ دالر.

تجدید اشتراک تا نار ا بمجله احترام ا یاد آوری میکنیم

«شوخ و شاخ»

لیلی تیموری

به جواب شوخ و شاخ نعمت الله مختارزاده
شوخ تو گر شاخ شد از لطف یاران غم مخور
داشته کار آیدت روزی به میدان غم مخور
گر «الف» را جانشین حضرت «واو» کرده اند
حکم دوران است و دور شاخداران غم مخور
شاخ بازی هسا به شاخ آرزویت می برد
کامرانی پیشه کن بر بیبویان غم مخور
فصل شاخ و فصل ریش و فصل تزویر و ریاست
گر بخون غلغله گل زین بی خدایان غم مخور
شوخ ما هرگز نرود شاخ اما «شوخ» تو
شد اسیر «شاخ» و یکدم گشت حیوان غم مخور
صفحه ی سنگ فلاخن صفحه ی آینه هاست
چهره ها را می شود اینجا نمایان غم مخور
سنگ و چنگک به هر رنگی که ظاهر میشود
سر گذشت و سرنوشتش بوده اینسان غم مخور
تاختی هرچا به قصد «سیدعلی اکبری»
میرسد آخر جواب از سوی خدایان غم مخور
من نمیدارم جواب «شوخ» و «شاخ» «نعمتا»
خود تقاضا کردی از آتش بسوزان غم مخور
«سنگک» و «چنگک» ببین جاه و مقامی یافتند
در دل «کاخ سخن» با کام و دندان غم مخور
فکر «لیلی» هرکه دارد در سر از یاد هوا
می شود سنگ پلخسان در بیابان غم مخور
فی اسیر «شوخ» و فی از «شاخ» و فی از منصم
شیعه ها شکسته یابی زین اسیران غم مخور
آخر گپ اینکه با این «شاخ» از لطف «اثر»
میشوی محبوب قلب خود فروشان غم مخور

بارتباط شماره سوم و چارم پیماننامه وزین و تزین
اجتماعی و فرهنگی و هنری بنام «اثر» که تحت
نظر و گرداندگی شاعر گرافتقر، خوش قریحه،
بالتعداد و حاضر جواب، محترمه لیلی جان تیموری
به زیور چاپ و نشر مرتین شده و میشود تقدیم است.
امید طرف پسند واقع گردد.

پاداش

نعمت الله مختارزاده ۲۰۰۶/۹/۴ شهر اسفند آلمان
گاه گرم و گاه سردی، گاه اثر از بهر چه
گاه مرچ و گاه نمک، گاهی شکر از بهر چه
گاه پنبه گاهی آتش، گاه باد و گاهی نفث
گاه داد و گاه ناز شعله و از بهر چه
گاه خندان و گاهی چکر خون و غضب
گاه مرهم، گاهی خنجر بر جگر از بهر چه
گاه ناز و عشوه و تمکین و گاهی دلبری
گاه غنچه، گاه گل و نخل و ثمر از بهر چه
گاه زخم و زهر و گاهی، مرهم و آب حیات
گاه درمان و مرض، گاه داکتر از بهر چه
گاه با مهر و وفا، صلح و صفا و لیک، گاه
با جفا و ظلم، بر فرقم حجر از بهر چه
من به راه خود روان بودم به رزم زرمیان
دعوتی کردی به بزم، مختصر از بهر چه
از صدف رزم آردان، پردی به بزم خویشتن
طعنه ها، بر عاجز بی پنا و سر از بهر چه.

بارتباط سروده بنام «شوخ و شاخ»، اثری از شاعره
گرافتقر، خوش قریحه، بالتعداد و حاضر جواب
(مترجمه لیل جان تیموری که در صفحه ۲۹) شماره
۴۳ مجله وزین اثر به جواب یکی از سروده های
این حقیر بنام «شوخ و شاخ» نشر شده تقدیم است.
امید طرف پسند خوانندگان محترم قرار گیرد

پلخمان

نعمت الله مختارزاده ۲۰۰۶/۸/۲۹ شهر آستان آلمان
آخر از تعقیر و توهینت، اثر، غم میخورم
پاره و خونین مرا کردی جگر، غم میخورم
پخته یی اکنون حلیم دوستی بر دشمنان
زیر دندانم نهادستی حجر، غم میخورم
فیل کردی قیل و حنجر خنجر از یک نقطه گل
محرّم و مشجرم، رقیب همدگر، غم میخورم
شوخی، شوخی نموده شوخ ما را شاخ کرد
زین سبب شد قسمت، درد کمر، غم میخورم
فکر جانان نیست مارا، در سر از یاد هوا
بلکه بوده در نهادم، مفتخر، غم میخورم
عشق او در دل مرا همچون گل و برگ و ثمر
شاهدم به دخترند و یک پسر، غم میخورم
گر خدا ناخوسته چشم دل پرتو بر گلرخی
سنگی پا از کوه ها بر فرق سر، غم میخورم
نیست مارا مقصدی، جز کمک و حسن نظر
از زن و دیوار و نمکش، خشک و تر غم میخورم
تعلیلی! ترسم مبادا، روزی مجنونم شوی
یا به تیر اکبری گردی سپر، غم میخورم
پاسخی کندی نوشتی از برای شوخ و شاخ
این روش، بر دوستی دارد ضرر، غم میخورم
شاید تداوم نموده سید علی جواترنگ
ریشه کن داری درخت پر ثمر، غم میخورم
کار هرکس نیست، سازد شوخ مارا شاخ، تا
خوبنیا لب از لیش، شهد و شکر، غم میخورم
گفت لیل، غم مخور گر شوخ تو گردیده شاخ
داشته کار آیدت وقت تشر، غم میخورم
گفتمش مارا نباشد احتیاج نیش و شاخ
خامه تدبیر شوقم، پسرده در، غم میخورم
شاخها شکسته باد و، شوخها شادی کنان
نیشهارا قطع با تیغ و تیر، غم میخورم
ما از سوز و درد دل، محبوب دلهما گشته ایم
طعنه و دشنام خویان، شعله ور، غم میخورم
شوخ ما هرگز نمی گردد اسیر شاخها
از نزارکهای پوچ، کس نکتر، غم میخورم
چهره در آینه زنگی نمایان گر شود
بر چنین کاذب خیالان سقر، غم میخورم
صفحه سنگ فلاخن، پر ز نیش (اکبری)
از توارد کردتش، با چشم تر، غم میخورم
غزلک کلبوس رویا، شد اسیر انتقام
سنجلی تنقید سنگر، سر به سر غم میخورم
گرچه ما را نیست، پروای پلخمان قلک
تا ابد بر حال گنگ و کور و کر، غم میخورم
تانک امریکا حریف موتر افغانیان
این جنایت، سر زند گر از بقر، غم میخورم

طالب پشمینه گسر آید دوباره، غم مخور
زانکه (کرزی) گفت هر شب تا سحر، غم میخورم
اعتباری نیست بر (قانونی) قانون شکن
کرسی شورا، اسیر زور و زر، غم میخورم
شکوه از کابینه دارد، ملت رنجور ما
صورت بید سیرتان، پُر از شر، غم میخورم
بر وزارتخانه ها، نام عیبی داده اند
قوتی بستر عطر پیشت خسر، غم میخورم
واژه کلنور، غم از پشت اطلاعات شد
جانشین آمد جوسانان اگر، غم میخورم
داده فر نام و، سپنتا کام و، رنگین، دام او
داخل و خارج، همیشه در سفر، غم میخورم
نامین فرهنگ و بی سیرت، رهین اجنبی
رشته وحدت ز ایشان گشته جر، غم میخورم
چای سلطان زوی، جوش آمد، به نار خائنین
تبعه خارج، نیاید، منصف عالی گرفت
زانکه از مادر وطن شد برحذر، غم میخورم
آنکه با فرمان غرب و غریبان، گشته رکب
تاکی از خون غریبان، معتبر، غم میخورم
رنگ بوت و بُرس و پالیش دست هریک چاپلوس
کفش آقا را جلائی بیشتر، غم میخورم
خار شد (گلپت) و (پژهان) به (سیف) خوئین
سوی (گیلان) میدوَد ملا عمر، غم میخورم
کُشت تریاکست و چرس و بنگ و صد کار دگر
عزت و حرمت بشاخ گاور، غم میخورم
چشم بر ناموس می بین، می پزد از هر طرف
نطفه ها گنبد و، بر حال پدر، غم میخورم
گر پدر بازپیشه شد، بر دست نادان طفلکان
مادران افسرده، از جور پسر، غم میخورم
از چپ و راست، تازان سلا و درد و غم
از فساد و فسق هر صاحب نظر، غم میخورم
گر قند قمعین (رویا) دست (بوش) یبدا
(تونو) او (شیراک) او (پتین) ادربور، غم میخورم
دیگر پاکستان، تا کسکی می پزد دلا ریا
بر گدای کاسه لبس نشی در، غم میخورم
میهن زیبای ما، ویران ز جور ناکسان
از نفاق و فتنه خیر خیره سر، غم میخورم
شیعه و سنی و ازبک و تاجیک و پشتون چرا؟
دشمن جهان هم و، از بد بتر، غم میخورم
ای مسیحی و یهود و مسلم و هندو و گبر
تا یکی هستی از حق بیسخر، غم میخورم
اشراف مخلوق و دعوا کردن و جنگ و جدل
بر شعوهر و منطق و عقلی پسر، غم میخورم
دین، بهر وحدت و الفت، نه جنگ و نفرت است
ورنه می باید آزان، صرف نظر، غم میخورم
آنکسی گر باحتسری، بر حقیقت میرسد
دین و ایمان فدایش، مختصر، غم میخورم
محرری بر پادشاهان، از تصاد علم ودین
میکند تهدید، عالم را خطر، غم میخورم
«نعمتا» جز وحدت عالم نباشد چاره یی
گر کسی رد میکند بر خود ضرر، غم میخورم

مذکور تحت عنوان " نا تواز جبهه، جدید تشویش دارد. زیر طالبان غرب افغانستان راتحت حمله قراردادده اند" بحث مفصلی در سه ستون نشرو ازمعملیات وحملات متعدد طالبان درهلمند وفراه اظهار تشویش نموده وهم ازکشتار دسته جمعی افغانها بزیرو نام "طالبان" درچند محل اطلاع داده و دراخیر چنین نتیجه گیری کرده است:

In the south, Canadian-led troops are mounting an incursion into Kandahar province's Panjwayi and Zharj districts. They have killed at least 510 Taliban in an operation that began Sept. 2.

" در جنوب افغانستان عساکر کاندائی بحملات پلان شده در ولسوالیهای پنجواپی وزهری ولایت قندهار پرداخته اند. آنها در عملیات نظامی که بتاريخ دوم سپتامبر شروع گردید، تا حال بتعداد ۵۱۰ نفر طالبان را کشته اند." بقرار این احصائیه رسمی، تعداد حدودی کشتار افغانها بزیرو نام طالبان در ولایات جنوب غربی افغانستان از روزانه ۳۰ نفر بحدود روزانه ۵۰ نفر بالا رفته است.

AFGHANISTAN

U.S. Explains Not Firing on Suspected Taliban

The U.S. military acknowledged that it considered bombing a group of more than 100 suspected Taliban insurgents in southern Afghanistan but decided not to after determining that they were on the grounds of a cemetery.

The decision came to light after an NBC News correspondent's blog carried a photograph of the insurgents. Pentagon officials first tried to block further publication of the photo, then struggled to explain what it depicted.

NBC News said U.S. Army officers had wanted to attack the group but were prevented under rules of battlefield engagement.

خبر عجیب

لاس انجلس تایمز مورخ ۱۴ سپتامبر در صفحه ۱۲ خود خبر عجیبی دارد: خبر مشعر است که قوای امریکا در محاذ جنوب افغانستان میخواست یک گروه مظنون بطالبان غیر مسلح را بد از یکصد نفر را که در یک قبرستان برای دفن یک مرده جمع شده بودند بمبارد مان کند، اما از بمبارد مان بخاطری خودداری کرد که آنها در یک قبرستان جمع شده بودند. این تصمیم وقتی افشاء گردید که یک نماینده اخبار (NBC) تصویر اجتماع طالبان را قبلا گرفته بود. اولیای پنتاگون (وزارت دفاع امریکا) اولاسعی ورزیدند از نشر و افشاء تصویر مذکور جلوگیری کنند ولی موفق نشدند، آنگاه سعی ورزیدند جنبه قانونی موضوع را توضیح کنند. اخبار (NBC) گفت که صاحب منصفان امریکا میخواستند گروه مذکور را بمبارد مان کنند، اما تحت قوانین درگیری در میدان جنگ، ازین عمل شان جلوگیری بعمل آمد.

اهم اخبار

دراثر شیوع یکنوع مگس خاص که در پوست خربوزه تکثیر مییابد بحاصلات خربوزه و کچالور اکثر ولایات شمال کشور خسارات شدید وارد کرده است. این آفت بار اول در هرات، سپس در فاریاب و بعدا بسایر ولایات شمال سرایت کرده و بحاصلات صدمه شدید رسانده اما دولت افغانستان از کمک بزارعین عاجز بوده ولی برای کشتار مردم خود مبالغ هنگفت بمصرف میرساند.

روسا س جمهور سه کشور همسایه افغانستان، ایران و تاجکستان (آقایان حامد کرزی، محمود احمدی نژاد و امام علی رحمانوف) بتاريخ ۲۶ جولای در شهر دوشنبه پیرامون روابط ذات البینی خود ها و مسایل منطقه و جهان صحبت نمودند. همکاریهای سه جانبه بین سه کشور همسایه در اس مسایل قراردادش و اعلامیه مشترک سه زعمی مذکور روی توسعه روابط فرهنگی، تجارتی، و مبارزه علیه قاچاق مواد مخدرو تروریزم تاکید کرده است. تصمیم گرفته شد که اولین اجلاس کمیسیون سه جانبه یک ماه بعد در کابل دایر گردد.

غرامات خجالت آور به آسیب دیدگان حادثه ترافیکی مورخ ۸ جوزا پرداخته میشود: هموطنان بیاد دارند که در حادثه ترافیکی ۸ جوزا در خیرخانه دراثر خلاف رفتاری راننده امریکائی ابتدا یک نفر هلاک و شش نفر زخمی شده و این حادثه منجر بظواهرات مردم آن ناحیه گردید که بعدا دراثر تیراندازی عساکره نفر کشته، ۱۶۰ نفر مجروح و بتعداد ۲۰۰ نفر بزداشت شدند. قرار معلوم اکنون دولت امریکا برای جبران خسارات آن عده مردم میلیی در حدود ۱۱۳ هزار دلار اختصاص داده است. این مبلغ در امریکا در بدل خون شدن بینی یک انسان پرداخته میشود، اما چون افغانستان یک حکومت مزدور و فروخته شده دارد، قیمت خون افغان و قیمت جراحت و صدمات روحی یک افغان برابر با قیمت یک گنجهشک در امریکا معاوضه میگردد.

مولوی محمد یونس خالص رهبر یکی از تنظیمهای جهادی بتاريخ ۲۸ سرطان بسن ۸۷ سالگی پدر و دحیات گفته است. در دوران جهاد شمار مولوی خالص باربناط حقوق زن این بود که " بنگه به کور کی د داخله وزیر ده." بعد از اشغال

این قصیده درمطاهره، مسلمانان درلندن
بتاریخ ۷ اگست ۲۰۰۶ خوانده شده است.
ارسالی (قاضی صرافى) از لندن.

فصل شاخ و دم و ریش و بشم تزویری به (ز)
عرضه ی (تذویر) (ذال) از سقف و دراز بهر چه
گر بدانی، معنی (تذویر) خود را، لیلیا
میشوی مجنون و می بینی ضرر از بهر چه

ای صبا از من بگو صد مرگ به بوش خان این چنین
کس نداریم که پرد پیغام به بوش خان این چنین
ما عتی صد کشته بر جای مانده است از دست بش
از کباب قلب طفلان خورده بوش خان این چنین
این چنین سفاک و خو نریز کس ندیده مثل بوش
نالہ دارد طفل ز زیر خانه ویران این چنین
لشکر غاصب اسرائیل به قلب هر غریب
می زند خنجر به میل دل بوش خان این چنین
کوبیننده، ای خدایا، کو تمیز، کو مرد حق
که بگوید های بوش خان خون مریزان این چنین
در ریاض و قاهره اردن و اطراف خلیج
نوکران بوش دارند تاج لوزان این چنین
گر نرقصند گودی های بوش هر یکی طبق پلان
تا به فردا می شوند ممزول با فرمان این چنین
آیین اسلام رآل سعود بر باد داد
هر یکی با صد کنیز و خادم بوش خان این چنین
تایه تر و ریست بدست بوش ولی خود در تر و
ر هیبر دنیا شده بنگر به لبنان این چنین
رو به بغداد و فلسطین و ببین طرز ترور
هر شبی صد جان ز مسلخ راه به جانان این چنین
این چراغ سبز دست تل ابیب آلازم بوش
راکت لایزر و بمبارد است از آسمان این چنین
گر بخواهی لیدر تر و رشناسی در جها
بوش منیجر باشد و بلیر اسیستانت این چنین
نام بوش خان را به حیوان پیش اش کردم گریخت
که به والله شرم دارم از نام انسان این چنین
شاه جنگل را بپر میدم از طرز کشت و خون
گفت بخدایک بکشتیم نی هزاران این چنین
حق بما از گوشت چارپایان روزی داده است
ورنه بر ما خاک خوردن به از ایشان این چنین
آن کثیف که عوض می خون طفلان میخورد
با گذاشت بر چشم باز اجساد طفلان این چنین
این جنایات جهان خواندمو کراسی است مگر
که بسوزاند ز مین با جمله انسان این چنین
قتل، و فقر، بیسواد، کینه، و کذب، و نفاق
محصول تطبیق آرمان شان ما مسلمانان این چنین

هر (عمل را نقل) پاداش است، در کام اثر
(عمل و نقلش)، بسته بر پادشاه بهر چه
(قطعی) اسیرت نشانی، تزئین پرورد را مکن
(قوی) سگرت شود بر چرس و تر از بهر چه
(متنفر) را (مشتوق) که نوشتی عیب نیست
(پیشمانی) را (فرانسیسکی) مگر از بهر چه
شاید انفرادی به دام سید علی اکبری
گشته (تعویزت) به (زکریا) ای بیخبر از بهر چه
تازه بشنیدم، شدی شاکر از ایغایب
کیست یاد مبارک، و کفر و از بهر چه
با چغ و کف می پوی دل را به صد جادوگری
تلک و تلک و تندک، نه شهید و نه شکر از بهر چه
دیدم از نازک خیالی شوخ و شاخت و
ساغر و برتر شاکسته، برتره گز از بهر چه
ای که کردی شوخ و شاخت را اسیر کاذبان
شکستی ما اسیران، و بال و از بهر چه
ساغر کردی تعاصوف، برتر زهر اشتقام
بشتی از کاذب خیالان سقز از بهر چه
از (فرشته جانانوشی، قطعش پرواز کرد
هر چه با یلدم، ندیدم، درخت بر بهر چه
جمله را بشردم، خدایم از رصاصی من
خامه شد رنگ، ورنه اشتیمن از بهر چه
اشتباهاتی که آمد در نظر شد (صفت و سه)
چار و پنجش، با کردم داست از بهر چه
گر دی پاداش من را، میقوم خاموش و چپ
ورنه میازم چهسانی را خبر از بهر چه
ابتدا (کاخ سخن) را گویم و (ایینه) را
هم به (سکینیا) را زیر و زیر از بهر چه
اختیارش دست تسو و اقتدارش پیش من
آنچه فرمای اطاعت، سر به سر از بهر چه
«نعمت» از نیش زیان گلرخان، در حذر
ورنه دستش حلقه بر دور کمر از بهر چه

یادداشت اداره: بنظر ماین گفتگوی
منظوم از جانب آقای مختارزاده باید
بهمین جا خاتمه یابد. البته طرف
مقابل که یک بانوی دانشمند و حق متعار
فرهنگ مردم خود می باشد، حق دارند
بکنایه های آقای مختارزاده جواب
بدهند و ما حاضریم جواب شان را نشر
کنیم، اما چه بهتر که هیچ جواب
ندهند، تا این مغالزه، بیسود به
همینجا پایان یابد.
آقای مختارزاده از یکجست طرف انتقاد
قرار میگیرند که طرف مقابل شان یک
بانوی شریف و موجب الاحترام قرار
دارد.

الهی پادشاهی از تو باشد
همه فرمانروائی از تو باشد
دردین ظلمت سرای زندگانی
امید روشنائی از تو باشد
(خلیل الله ناظم باختری)

نیستی ما به ندگی تو ای پوش خان و میگرد زب و زمان تو بعد مسدنت چه سادته ای بسیار یاد دارد که گاهی در سینه جمعی این بی گناهان این چنین چنین که بداند طرف ارت چون خردان این چنین ای خدایین بخت زمر صصر را رسوا بسکن که کند پا مال حقوق نفت داران این چنین

خواجه در بند نقش ایران است خانه از پایست ویران است

را میتوان از جمله دلایل رد گردیدن وی دانست؛ بگذریم از اینکه دکتر رهین حین معرفی برنامه کاری اش و هم حین استجواب، بر خود و گفته های خود حاکم نبود و به سوالات نمایندگان جواب های مقنع و به اصطلاح کالی "ادم دستور" داده نتوانست.

سپاهای ارتش افغانا نوشتند، که جناب رهین "شرقیاب بارگاه بابای ملت" - علیحضرت شاه سابق - گردیده، بر آستان ایشان زانو زد و با چشمان اشک آلود استعفا کرد تا "کات مولانا" سابق و "بابای ملت" کنونی بر چاکر فرامبرای خود رحم کرده، به ولسی جرگه سفارش فرمایند، که این نوکر و فاشعار شاهانه را مورد الطاف مجدد قبول داده و از قرار سابق بگذرند. عجب است اگر این گفته ها در دست باشد (و نوشته های صفحه سوم اسبق 732 بر آن صحنه میگذرد و گویا چیزی هست که مردم چیزها میگویند، و نه چرا در باب وزاری رد شده دیگر چنین چیزی نمیگویند؟) و علیحضرت ظاهرشاه از نمایندگان ملت بخواهد، که بر تصمیم خود غور مجدد کنند. می بینیم که خصوصیت های عجیب و غریب دموکراسی افغانی، یکی بی دیگر هلویند نمایندگان ملت بخواهد، که بر تصمیم خود غور ولسی جرگه بر خاتم ملای گویا - همان شیوزن دلوار افغان - خشم گرفتند، بپول های آب را

بوسپش برتاب کردند و گفتش ها و چیکل های کتف خود را بر فرشتش انداختند، و اینک میخوانیم، که ذیل مردی از گنر نمایندگان ملت، به استان "بابای ملت" رفته میبرد. شاید در پروسه دموکراتیزه کردن جامعه افغانی، ازین نوع کارستان، بار بار روی کار آید.

باش تا صبح دوولش بدمند

کاین هنوز اول مد سحر است

و اینک تبصره کوتاهی بر چند فقره:

— وقتی رئیس جمهور حامد کرزی کابینه جدیدی تشکیل نمود به شورا معرفی کرد، داد و فریاد بعضی کسان تا بعضی اوان رسید. عزل عبد الله

عبدالله از پست وزارت خارجه، و انتخاب دکتر دافتر رنگین سپین بیچ وزیر خارجه جدید، ضربه سیاهی بود به روز پوروان شورای نظام و دنیاه رولان ایشان. عبدالله عبدالله آخرین مجسمه ای بود که از سکوی قدرت پائین افتید و حکومت را از شر شورای نظام رها کرد. عزل عبدالله و انتخاب دکتر سپین بجایش، بستگان شورای نظام را به جنگ و خیزد واداشت، در حدی که در مدح یکی و مذمت دیگری، داساتنها نوشتند و تبلیغات وسیعی را پراخ نمودند، تا مگر اقتدار را با دو انگشت پنهان کنند و گویا بر رای اعتماد اثر گذارند. فکر میکنم که خشت های مذبحخانه شان و کلامی ملت را بر آن خواهد داشت، که دکتر سپین مورد تأیید شان قرار نگرفت. اما چنان همیشه بکام مستمران نمیچرند و بعضاً ملامت بدست مظلوم می افتد. جریده امید دهها مقاله در مذمت دکتر سپین نوشت

می گفتند، وقتی که اخزمان گردد و به اصطلاح کالی "زمانه پار آخر شود"، هر کار ناهنجار و ناجایز، روا دانسته میشود و هر کار ناممکن را میخوانند، ممکن گردانند. می خوانند آب رفته باز به جوی آید، و وقت سابق برقرار گردد، لحظات خوش گذشته زنده شود، عمر از دست رفته از سر گرفته شود و... اما بعضی فرزندان "اخوانان" خواص دیگری نیز دارند: میخوانند دنیا بکام ایشان بچرخد، آنچه آنان میگویند، دیگران بپذیرند؛ شور را میگویند "سفید"؛ مائش؛ به ذغال دستوری میهند، که "سفید" یگر؛ چشمه خورشید را میگویند که دیگر نور نداشت؛ نمک را میگویند، که "شور" نباشد. خلاصه توقعاتی از ایشان سر میزند که در قلی هیچ عطاری نتواند.

نگاهم بر محترم جریده "امید" جناب محمد قیو کوشان در شماره 732 جریده "مردم" - سرشمی - خود چنانی از همین قبیل را گرد آورده اند. در صفحه پنجم این شماره میخوانی که نشر کرده زیر عنوان "دکتر اسپین وزیر امور" از قلم شخصی بنام "علی آریان" - از "شود" - و در صفحه پنجم زیر عنوان "پژواک عدم رای اعتماد شورا بر وزیر اطلاعات و فرهنگ" نکاتی را منع کرده، مبنی بر اینکه گویا ولسی جرگه باید تصمیم خود را در مورد آقای سید مخدوم رهین مورد تجدید نظر قرار دهد. تاریخ پستیم آپریل، روزی که شورا درباره وزیران فرهنگ، رئیس جمهور حامد کرزی، به رای دهد پرداخت، بیست وزیر مورد تأیید قرار گرفتند و پنج وزیر رد گردیدند. از جمله آقای دکتر سپین تا 150 رای موافق، تأیید گردید و آقای رهین با 131 رای مخالف، رد شد و ناکام ماند. پس قضیه کاملاً روشن است، به.

روشنی روز روشن، دکتر سپین مورد تأیید نمایندگان ملت قرار گرفت و بر کرسی وزارت خارجه افغانستان نشست. سید مخدوم رهین را نمایندگان ملت قبول نکردند و وقت پشت کلاه خود، حال این چه جنجال است که امید برپا کرده، که دکتر سپین نباید وزیر گردد و سید مخدوم مردم، پس وزیر گردد. ایشان میخوانند که آقای رهین مورد تقدیر مجدد و کلامی ملت قرار گیرد، و کلام بر نظر خود تجدید کنند، بر جناب رهین و باجه صاحبش جناب کوشان رحم فرمایند و کسی که از چوکی وزارت اطلاعات پائین افتاده اند دوباره بالای شان

چوکی بنشانند. عجب دنیایی شده که "همت تلّی، شیوزمان نه تلّی". همه فهمیدند و قبول کردند، که جناب رهین - باجه صاحب جناب کوشان صاحب - مورد قبول نمایندگان ملت - و واقع مورد پذیرش ملت - نیست، ولی مدیر جریده امید این را قبول ندارد و میخواند که شب را روز

جلوه دهد و روز را شب. مجال بحث خاص در بار دکتر سپین را تأیید کردند و دکتر رهین را رد بدون شک گذشته الوده یکی و سابقه تأیید دیگری در تصمیم ولسی جرگه نقش بارز داشته. سهم داشتن احتمالی دکتر سید مخدوم رهین در قاچاق آثار عتیقه وطن، سر سیردی وی از ایران و "بشتو - سیتی" ایشان

و درین اواخر کدام شماره نبود، که تسبیح و توهین کار سپین در صدر کار آن قرار نگرفت. کسانتی زیر ناهای مستعار "علی پاور" و "عبدالله رها" تا توانستند به توهین و دشنام دادن دکتر سپین پرداختند. جناب کوشان و آقای نعیم نیز زیر دین معرکه "نوی معاری" خود را سر دادند و هرچه از دم و بدگویی در چانه داشتند، نثار دکتر سپین نمودند. خوب: تا تاریخ رای اعتماد، هر کار آن در دستشان پوره بود کردند، ولو طرفی نبینستند. اما حالا که کار فیصله شد و جرج و فرغ و آن بهنجانی نرسید و حق به خدا دارد، ریسند، نشر مضمون "دکتر سپین نباید وزیر شود" در شماره ۷۳۲ امید، به معنی دارد؛ مگر این کار خبیه بعد ازعید نیست، که جای مالدین را خود جریده امید تعیین کند؟ از اینکه باولسپو میخوانند بر شخصیت دکتر سپین ضربه بزنند؟ اما به قی فی سگ دریا سدرار نمیگرد.

— در شدن سید مخدوم رهین برای پست وزیر اطلاعات و فرهنگ و جوانان، نیز کار انجام شده است که داد و فریاد و علالای سیاسی، جانی را نمیگیرد. و کلامی ملت بر سینه رهین سیلی زد و زدن خود و مالدینست، که چرا این کار را کردند. دست بدمان بابای ملت بردن و از این مدح جستن، روستای در حد "خیله خندی" از وی سده و وقتی به رسوایی میگذشت، اگر بابای ملت واقعاً از شخصیت خود نزد کلامی ملت استفاده کرده و نه شورای ملی سفارش میباید، رسوایی داد خود داشت، اگر نمایندگان ولسی جرگه واقعاً بر موضوع تجدید نظر کنند، و ازین بهر بدری که تصمیم خود بگردند و به کل روی "بابای ملت"، چاکرش را چوکی وزارت اطلاعات و فرهنگ نصب کنند. کابلیان میگویند: "سر خر بالا شنن یک عیب و یار شدن عیب بزرگتر."

هر دو فشرده بالا همان گفته مشهور بزرگان را بیان میدهند که

خواجه در بند نقش ایران است

خانه از پایست ویران است

تلاهای "امید" و "پاور ها" و "ها ها" و "آریان ها" نه تنها بیجا است، چون کار از کار گذشته و تیر از تست دیده، بلکه چنین کاری حیثیت "امید" و "ها ها" و "پاور" و "آریان" و دیگران را بر زمین میزند؛ گرچه حیثیت ایشان مذتهاست که بر زمین خورده.

**با تأیید نظرات برادر همسر
آقای نوری، دریک مورد از اهل
خبره سوالی دارم که آیا تقریر
سید مخدوم رهین بیحیث
سفر
هندوستان، با در نظر گرفتن
منعنه و نزاکتهای سیاسی،
یک تصمیم معقول بنظر میسرود
و آیا حکومت هندوستان اورا
می پذیرد یا خیر؟**

درین سالهای ۱۳۵۱ تا ۱۳۵۴ که در سفارت افغانستان در لندن بیحیث سکرتر دوم موظف بودم، بعد از چند ماهه دولت انگلیس اوزار بیکی از کشور های آسیای

شاید اندونزی یا تایلند، بیحیث سفیر نامزد کرد. چرا بیحیث نامزد کرد؟ در معضیت برلمان لندن، از معضیت برلمان استسفی داد، بعد از چند ماهه دولت انگلیس اوزار بیکی از کشور های آسیای بد تر است چونکه پارلمان اوزار ناموده است و اگر چه رهین بادولت هندوستان روابط نزدیک داشت، اما از نظر ارتکوت سیاست شاید دولت هندوستان بخود تقصیر بدارد که یک شخص رده شده از طرف ملت رانجیست سفیر قبول کند. نظر چندومستان افغان اوزار معینه خواجه ها، هاشمیان

پوهاند دكتور سيد محمد يوسف علمي، استاد و مدرس نجيب ۲۹

كان حيا، اخلاق و شرافت، عالم باعمل، وطن دوست مسلمان و مجاهد

بر حمت حق سبحانه تعالى پيوست

فقدان پوهاند علمي يك ضايعه علمي و فرهنگي براي كشور ميباشد

باتاثر نهايت عميق ازوفات يكتن از استادان نامدار و مجاهد پوهنتون كابل بتاريخ ۲۵ سرطان ۱۳۸۵ در شهر كابل خبر شديم كه بسيار محترمانه در حظه يره، آبايي شان در شهيداي صالحين بخاك سپرده شدند. انا لله و انا اليه راجعون.

عاليجناب سيد محمد يوسف علمي فرزند مرحوم ميرزا سيد معصوم در سال ۱۳۰۴ هـ در شوربازار كابل در يك خانواده، سادات و دانش پرور كابل بدنيا آمد. هنوز كودك بود كه پدرش بقندهار تبعيد گرديد و سيد يوسف كودك دوره، ابتداييه رادر ليسه، احمد شاه بابا بپايان رسانيد. بزودي فتنه هافرو نشست و خانواده، علمي بكابل برگشت و او در مكتب حبيبويه شامل و از آنجا فارغ گرديد. آنگاه به پوهنحي ادبيات پوهنتون كابل شامل شد و پس از كسب ليسانس در رشته، ادبيات دري، چون اول نمره، صنف خود بود، بحيث اسيستانت در كدر علمي فاكولته، ادبيات پذيرفته شد.

استاد سيد يوسف علمي بعد از شش سال تدريس در پوهنحي ادبيات براي تحصيلات عالي به هندوستان رفت و در رشته، تاريخ شرق بمطالعه پرداخت. در پوهنتون لكهنو نيز بحيث پژوهشگر اول پذيرافت سند تخصص ناپل گرديد، علاوه تاپرايش فرصت داده شد تا براي تكميل دوره، دكتوراي خود در ساحه، وسيع تاريخ تمدن اسلام ريسرچ نمايد. پس از يازگشت بوطن رتبه هاي علمي را تا درجه، پوهاند موفقانه ترقيع نموده و سه دهه بحيث پوهاند و استاد در پوهنتون كابل به تربيه، اولاد افغان ادامه دادند.

پوهاند دكتور علمي از رويكار آمدن رژيم كمونستي و اشغال كشورش توسط سپاه شوروي نهايت رنج ميبرد و با اين حكومت ورژيم هيچ سازش نداشت، چنانچه در سال ۱۳۴۲ هـ با خانواده اش رهسپار پاكستان شد تا بجهاد بمقابل اشغالگران بپردازد. در پشاور جهاد فرهنگي را تهاب گذاشت و مقالات او بدفاع از اسلام و جهاد و استقلال و افغانيت درهمه نشرات جهادي و برون مرزي نشر ميشد؛ علاوه (كاډون ترجمه، آثار جهاد افغان)، رادر پشاور تاسيس نمود و ما هنامنه، خبري وزين بعنوان "افغانستان در مطبوعات جهان" از اين كاډون بطور منظم نشر و براي مدت هشت سال بتمام حلقه هاي مهاجرين افغان در سرتاسر گيتي توزيع ميگرديد. پوهاند دكتور علمي بحيث استاد در پوهنتون دعوت و جهاد نيز تدريس ميكرد و هم بحيث مشاور وزارت دعوت و ارشاد در حكومت موقت مجاهدين در پشاور ايقاي وظيفه مينمود و تا پيروزي جهاد بوظيفه، شريف و پرافتخار تدريس و مبارزه، وطن دوستانه ادامه داد، بدون آنكه از ثروت عظيم بيت المال جهاد كه بحبيب تنظيمها ميريوخت، يك كلدار استفاده كرده باشد.

هنگاميكه جنگ چوكي و قدرت بين تنظيمها چاق شد و جنگ برادر كشي و مسلمان كشي مشتعل گرديد، پوهاند علمي مانند همه دانشمندان وطن دوست بگوشه، عزلت خزيد و چاره اي جز تماشايش صحنه هاي غم انگيز در كشور محبوبش نداشت. پيري و سالخوردگي، دوری از وطن و زندگی پرمحروميت در پشاور برجسم

وروان پوهاند علمی فشار ابرایشتر ساخت واوراز فعالیت‌های علمی وفرهنگی بازداشت؛ آنگاه برای تداوی بانگلستان رفتند وچند سال دورازیار و دیاربیداد وطن ویرانه اش اشک میریخت. پوهاند علمی زندگی درلندن راقتصادت‌رک دادوسراجم سال پاربیادوطن بکابل برگشت تاآخرین روزهای زندگی پربارخودرادرزادگاهش سپری کند. ابل بحمله قلبی مواجه شدوبرای تداوی بهپشاوررفت ولی دربازگشت بکابل داعی اجل رالیک گفته چشم ازجهان پوشیدند.

مرحوم پوهاند دکتورسید محمدیوسف علمی نیم قرن به تحقیق، تدریس، تالیف وترجمه پرداخت وآثارگرانیهایی ازخودبیجا گذاشته‌اند؛ جایزه، اول مطبوعات افغانستان رادرشته، ترجمه ونیزتحسین نامه های متعدد دریافت نموده بودند؛ فهرستی ازنخبه، آثارشان ذیلایملاحظه می‌رسد. مرحوم پروفیسردکتور علمی باساز شناخت هاشمیان یک شخصیت نهایت حلیم ومتواضع، دراک وسخن سنج، ترد وراست وعاری ازمذح ومداهنه بودند که هرآئینه تخلص "علمی" به شان اومیخواند و می زیبید. من در سال ۱۹۸۷ درپشاور بزیرات استادرفتم و شاهد زندگی محقر واطاق کار پُر اکتاب و اوراق مطبوعی بودم که استاد بجان تنهاتیه مینمود. این دانشمندوظندوست بمقایسه هفت زعیم شکمپرست تنظیمهای شاور و بمراتب بیشتر ازین هفت کشور واولادافان خدمت کرده است، اما من نشنیدم که رئیس جمهور بی فضل افغانستان نسبت بوفات این شخصیت علمی افغانستان که واقعا یک ضایعه، علمی برای کشوراست، یک اعلامیه صادرکرده باشد، درحالیکه حامد کرزی درپشاور منحیت یک کاتب چلردرمحضراستاد علمی دوسته تعظیم میکرد واین رئیس جمهور بی فضل نسبت بهبرسی دیگرازخدمات پراورش پرمحوم پوهاند علمی درجهاد مستقیم می‌باشد.

من پروان پاک این استاد متدین درود میفرستم، وبپاس خدمات او باسلام وافغانستان جنات برین و بهشت معلاراموایش مسئلت مینمایم و به بازمانگانش عرض تسلیت میرسانم. (و کل نفس ذائقه الموت ... فسبح بحمد ربک واستغفر - انه کان توابا). سید خلیل الله هاشمیان

تالیفات: ابوجعفر عبدالله المنصور (انگلیسی، چاپ هندوستان) - تاریخ معارف افغانستان - هنرخطاطی درسه قرن اخیردرفغانستان - تاریخ قدیم شرق - تاریخ تمدن اسلام - هنرقدیم افغانستان - تاریخ هنراسلام - موسسه خلافت - میزات هنرقاشی - جامع التواریخ - رویدادهای سیاسی ونظامی جهادافغانستان - شوری سازی معارف افغانستان (انگلیسی).

تراجم: گهرهای ناسفته - زندانی شیلان - نورجهان وجهانگیر - تاریخ یونان - تاریخ روم - زندگی حضرت عایشه (رض) - زندگانی سیاسی ابن خلدون - حقوق بشر درافغانستان - نفوذ روس برجوانان افغان - افغانستان گذرگاه کشورکشایان - کمونیزم ودوحزبی افغانستان و غیره.

رئیس درمرجان خان (مصدق) په حق ورسید

په دیره‌خوایشی سره دوطن یومخلص خدمتگاراودریدلی حوی، درمرجانخان حاجی، دجون پهلیری نیته، عیسی کال ۲۰۰۶، دجمنی په‌شبه‌دخبل مهاجرت په‌کورکی، دامریکی دهن ور - کالورادو ښارکی، دماخگتن په لسویجو په حق ورسید. انا لله وانا الیه راجعون. له هغه مرحوم څخه پنځه ځامن اوڅلورلونه چه‌تول بی تحصیل کړی اودخپلوقامبلخواوندان دی، پاتی کیږی.

مرحوم درمرجانخان ۸۸ کالپه‌خوادحاجیودهاشم خیلوقوم په‌روقیان کی زیزیدلی و چه وروسته له ابتدائی زده‌کړی نه دکابل په دارالمعلمین کی په ۱۳۱۷ش پخپله زده‌کړه پیل وکړ. مرحوم ددارالمعلمین له لمرنیودورونه اودفراغتنامه وروسته داستقلال په‌لیسه کی ښونکی شو. داستقلال دلیسی مدیریوفرانسوی خومعاون بی لمړی عبدالرحیم خان (بیارتیس مکتبین) اوبیانوراحمدخان اعتمادی وو چه‌غه برسیره‌دښونکی په‌دنده، داستقلال دلیسی اداری چاری هم ورپه غاړه کړی وی. مرحوم پنځه کاله بی داستقلال په‌لیسه کښی دوطن یوشمیرراتلونکی پوهان او د سیاست خاوندان وروزل چه‌اعتمادی دهمدی خدمتونوپه اساس ورته‌اعتمادانه هم ورکړه. بیادوخت دپوهنی وزیرسره په‌مشوره، پوهنی وزارت ته تبدیل شو، ترڅودافغانستان دنوروپچیانوپه روزلوکښی هم دهغه له‌استعداداوپون پالنی له مینې نه‌استفاده وشي. نن د درمرجانخان داستقلال دلیسی شاگردان هغه دیوه بادسپلین، مخلص اوبارسوخه استادپه‌صفت یادوی.

دپوهنی په وزارت کښی خدای بښلی درمرجانخان دیرش کاله په‌مختلفولویاتونوکی، اوهم مرکزکابل کښی، دوطن په زرهاو بڼونه اوله‌کان وروزل اوغونه یی دزده‌کړی امکانات دوخت دشرایطوسره سم برابرکړل. دپوهنی په وزارت کی شاعلمی درمرجانخان لمړی دپوهنی دوزارت په‌صواید دگرشک په اعلی حکومت کښی دپوهنی په مدیریت کی و؛ له

هغه ځایه نظرد معارف رقت لرونکی حالت ته په تالقان، بلخ، قندهار او هرات کی دمعارف د مسئول په حیث وظیفی اجرا کړیدی .

غواړم د موضوع د خالص لپاره دهغه قندهار او مرکز کابل کښی درحمن بابا په مدیریت باندی خبری وکړم. درمرجانخان په قندهار کی دمعارف دریاست مسئول اوسرپرست په توگه دنده درلوده. قندهار کی نایب الحکومه پدی وخت کښی تورن جنرال عبدالغنی خان (قلا ییگی) وو. درمرجانخان په دیرشوق دپښتو تدریس ته په ښوونځیو کی مخ واړاوه او زده کونکو ته یی دهغو په مورتی ژبه پښتو د تدریسی کتابونو په تهیه کولو لاس پوری کړ. خو ځینو تنگ نظر عناصر ورو کابل دپوهنی په وزارت کی، دهغه په فعالیتونو نیوکی پیل کړی چه گنی مرحوم درمرجانخان برسیره دمعارف په ریاست دنایب الحکومه دمرستیالی دندی هم ترسره کوی !!

دپوهنی وزارت دیوه تحقیق په هیات کی چه هدف یی همدی آوازونه رسمی ښو ورکول وو، هغه مرحوم ته د " آدم زبان دار، " مصرف بودجه د مطبع کتب اضافی " یعنی دپښتو تدریسی کتابونو " دست و پای نایب الحکومه " اوداسی نوری تاپی ولگولی چه په تعقیب سره یی دهرات ولایت ریاست معارف ته تبدیل کړو. دپوهنی وزیر پدی توله موده کی مکروب پیژندونکی داکتر مجید خان اواداری معین یی عبدالاحمد وو.

برسیره پداسی تنگ نظریو، خدای ښلی درمرجانخان دافغانستان معارف ته دخپلو خدمتونوله امله یولړ تقدیرنامی اوجایزی گتلی دی اودگران وطن په معارف کی یوه پیژندل شوی څیره وه.

کله چه داکتر عبدالاحمد خان پوپل دپوهنی وزیر شو، درمرجانخان یی له هرات نه کابل ته راوغوښت اودرت یی درحمن بابا د ښوونځی دمسوس مدیر په توگه وړاندیژوکی. په سرکی مرحوم درمرجانخان خپله حیرانتیا پدی مقرری وښودله چه دولایتونو دپوهنی له امریتونو ورنه دیوی ابتدائی لیسې د مدیریت پیشکش وشو. خو پوپل صاحب هغوی دبروز قانع کړل چه د افغانستان د پښتنو سیمو هلکان عصری زده کړی ته ضرورت لری چه رحمن بابا په پدی برخه کی یومهم ښونځی په پلازمینه کابل کی وی.

په سرکی رحمن بابا او خوشحال خان ښوونځی سره یوځای په کابل کښی دپښتو دوه یو اځینی ابتدائی ښوونځی وو. خو په ۱۳۳۹ شمسی کال کی درمرجانخان درحمن بابا ښوونځی چه دوطن دداخلی بچیانولپاره وو، له خوشحال خان نه بیل کړو او ددارالمعلمین دسرک په غاړه، په خواجه ملاکی، ورته یوده پوری تعمیر پیداکړو.

رحمن بابا ته برسیره دوطن دولایتونو په پښتو زده کونکو، یوشمیر هلکان له هزاره جات اونورو غیر پیژندو بولایتونونه هم راوستل شوی و. مرحوم پوپل به کله کله دماښپن لخوا ناڅاپه رحمن بابا ته راتلو اوددی هلکانو دپښتو زده کړی او خبری به یی اوریدلی.

مرحوم درمرجانخان رحمن بابا له ابتدایه نه په متوسطه او بیا دری کاله وروسته په لیسه تبدیل کړو. دوی دلی لیسې سره دځینو متعصبو او کارشکنو دپرله پسې تنگ نظریونه چه دپوهنی وزارت له مرکز نه کیدلی، درمرجانخان له داکتر یوسف سره په مصلحت، معارف وزارت پرېښود، او د معدن اوصناعیو په وزارت کښی وروسته له بولر امریتونو، په جنگلک، تخنیکم، کرکراویو شمیرنو نور مقرریونه، دهغه وزارت په مرکز کی، اداری رئیس دنده ور په غاړه شوه چه دخپلی تقاعدی تر دوری پوری هلته پاتی شو.

نن درمرجانخان د پنځه درش کلن خدمت په اساس چه دافغانستان معارف ته یی کړی دخپلو شاگردانو او همکارانو په منځ کی، که هغوی دوطن نه دبانصدی او یادنه دی، د یوه اخلاص مند انسان په صفت سره پیژندل شوی دی. اوزه دهغه ورو، له هغو ټولو څخه هیله کوم چه دوطن دامخلص نجوی او خدمتگار له خپلی دعانه محروم نکړی . و من الله التوفیق. داکتر محمد نبی مصداق.

من، سیدخلیل الله هاشمیان، درلیسه استقلال درصوف ششم وهفتم مدت دوسال مضمون و زبان پښتو را از مرحوم مغفور استاد درمرجانخان آموخته ام؛ درصوف هشتم ونهم مرحوم مغفور عبدالغفور یواند معلم پښتوی مابودند. استاد درمرجانخان یک استاد شریف، باده سلین، و مدرس لایق بودند که آموزش زبان پښتو را برای شاگردان سهل میساختند، همیشه با خنده و تبسم با شاگردان پیش آمد میکردند و علاوه بر محتویات کتاب درسی، درباره تاریخ و فرهنگ زبان پښتو صحبت میکردند و خصوصاً شاگردان فارسی زبان را تشویق مینمودند این زبان ملی را خونریز یاد بگیرند. من بچیت یکن از شاگردان شان از آن مرحومی خاطرات بسیار نیک دارم و در امریکانیز چه در سان دیگو و چه در شهر دنور چندبار بزیرات شان رفتم و از لطف و صحتهای شیرین همیشگی شان برخوردار بودم . از خداوند متعال مسئلت مینمایم این خدمتگار معارف افغانستان را برحمت خویش سرفراز سازد و در جمله بخشدگان دیدار خود را نصیبش گرداند. آمین یارب العالمین . به بازماندگان مرحومی، به پسران و پرادران دشمن و مبارزان داکتر صاحب نبی مصداق، تسلیت عرض مینمایم. انا لله وانا الیه راجعون .

باتاثر عمیق توام باتالم از وفات یک شخصیت دانشمند و خدمتگزار افغانستان ، آقای محمد کریم حکیمی، درایالت تکساس خبر شدیم. انالله وانا الیه راجعون. آقای حکیمی سالیان دراز در افغانستان خدمت کرده ، رئیس دیوان محاسبات، عضو کابینه بحیث رئیس عمومی هوانوردی ملکی و هم وزیر مالیه و بعدا نایب الحکومه ولایت هرات بودندو بسیار صادقانه و بنام نیک خدمت کرده اند. مرحوم حکیمی قلم توانا داشتند و مقالات متعددشان در مجله آئینه افغانستان، دردد افغان و نشریه مردم افغانستان چاپ شده است. بازگازاه پ العزت برای مرحوم حکیمی بخشایش مسئلت میکنیم و روح شانرا شاد و خرم میخواهیم. بخانم و بازماندگان شان تسلیت میرسانیم .

باتاسف ازوفات داکتر محمد یاسین ابهت بتاريخ ۲۲ می ۲۰۰۶ بمهر ۶۶ سالگی در شهر روز ویل کلفورنیا مطلع گردیدیم .
 . الله انا واله راجعون .

مرحوم محمد یاسین در سال ۱۹۳۹ در شهر بره کی برک ولایت لوگرم تولد شده و در سنه ۱۹۵۸ ازلیسه حبیبیه فارغ و در سال ۱۹۶۲ لیسانسه حقوق را از پوهنتون کابل بدست آورد و در سال ۱۹۶۴ بحیث مدیر نشرات پوهنتون کابل و یکسال بعد بحیث سکرتر رئیس پوهنتون مقرر گردید و در آنوقت (نایب خیل) تخلص میکرد. مرحوم نایب خیل دیپلوم های ماستری و دکتری خود را در رشته تعلیمات عالی از پوهنتون اندیان بدست آورده و بحیث مدیر عمومی پلان و مدیر عمومی روابط فرهنگی در پوهنتون کابل کار کرده و درین مدت یکی دوبار بحیث نماینده پوهنتون کابل در سمینارها اشتراک و از پوهنتونهای ینگاک، یونان، ترکیه و ایران دیدن نموده است.

در سال ۱۹۷۶ مرحوم نایب خیل بحیث رئیس اداری وزارت تعلیمات عالی کار میکرد و در دوره کمونستی از آن وظیفه برطرف گردیده مدتی بحیث عضو در ریاست تالیف وترجمه وزارت معارف کار میکرد، اما در سال ۱۹۸۲ بکشور آلمان مهاجر شده و در سنه ۱۹۸۳ بقسم مهاجر باریکا آمد.

مرحوم نایب خیل در امریکا تخلص (ابهت) را اختیار نمود و بقرار معلوم تیکه خان منش میرمن ذکیه (ابوی) نایب خیل ابهت داده است، در مدت اقامت در امریکا دیپلوم ماستری در سال ۱۹۹۰ در رشته روابط بین المللی از پوهنتون سکرمنتو حاصل و در پروگرامهای مختلف بارتباط مسایل افغانستان، از انجمله در سمینارهای پوهنتون نبراسکا و دیفس سهم گرفته است.

بدیختی افغانستان است که فرزندان تحصیل کرده این کشور خصوصا آنها تیکه در امریکا تحصیل کرده بودند در دوره کمونستی مجبور بفرار گردیده، یکی بعد دیگر در مهاجرت چشم اندز نیامی بودند. مرحوم داکتر نایب خیل ابهت در پوهنتون اندیان داریک دوره با هاشمیان و محترم حفیظ الله کرزی تحصیل میکرد و با هم روابط دوستانه و فامیلی داشتیم. وفات او برای کدرد اداری پوهنتون کابل یک ضایعه بشمار میرود. بخاتم و خسر محترم شان جناب جنرال محمد زکریا ابوی و سایر بازماندگان مرحومی تسلیت میرسانیم و روحش راشاد میخوایم .

رساله مستند و نایاب برای "افغانستانی ها"

پوهاند داکتر محمد حسن کاکر حدود بیست سال قبل بهنگام مهاجرت و توقف در پشاور رساله ای تحت عنوان: "افغان، افغانستان و افغانها و تشکیل دولت در هندوستان، فارس و افغانستان"

بزبان دری نوشته بودند که از طرف اتحادیه نویسندگان افغان در پشاور در ۱۴۵۰ صفحه طبع و نشر شده بود. این رساله بعد احتی در پشاور بکلی نایاب گردید و یگانه نسخه ای که در نزد پوهاند صاحب کار موجود بود. من آنرا بمناست سیمینار ۱۹ اگست در سانفرانسیسکو، از نزد مولف گرفته با اجازه شان ۵۰ کاپی تجدید طبع کردم که در سیمینار مذکور عرضه و تمام شد. بعد اتقاضاهای تلفونی برای دریافت این کتاب رسید و من بار دوم ۵۰ جلد طبع کرده ام که در امریکا بقیمت ۱۰ دالر و در اروپا بقیمت ۱۵ دالر از آدرس این مجله دستیاب شده می تواند. این کتاب با ارائه اسناد و شواهد تاریخی پیرامون همه مسایلی که "افغانستانی ها" از چند سال باینطرف عنوان کرده اند روشنی علمی و واقعی انداخته است که مطالعه آن برای هرافغان و خصوصا "افغانستانی ها" بسیار ضروری میباشد.

گله از ناشر محترم جریده شریفه فقه اسلامی

در ماه جون ۲۰۰۶ یک کاپی مقاله ایرای نشر در جریده شریفه فقه اسلامی ارسال کردم که متن آن تحت عنوان: "عزیز اسلمی نیز مسیحی شده و از طرف کلیساهای امریکائی در افغانستان تبلیغ مسیحیت میکند"

در مجله آئینه افغانستان، شماره ۱۰۳، ص ۲۹، نشر شده است. هدف از ارسال آن مقاله بجریده فقه اسلامی این بود تا تعداد بیشتر افغانها از مساعی اسلام در افغانستان مطلع گردند و آنها تیکه مجله فقه را میخوانند در مورد جلوگیری از تبلیغ و شیوع مسیحیت در افغانستان اظهار نظر کنند. اما آن مقاله به غایه و هدف آن تحکیم اسلام در افغانستان بود و مسئولیت کامل آن بدوش شخص خود میباشد تاکنون در جریده فقه اسلامی که خدمتگار راستین دین مبین اسلام است، نشر نشده است.

اینقدر میدانم و یقین کامل دارم که آقای فضل غنی مجددی در طریق دفاع از اسلام از عزیز اسلمی و امثالهم نمیرسد. معذرت عدم نشر آن مقاله در جریده فقه بمن گفته نشد، که آیا آنظر فقه و معیارهای اسلامی نواقصی داشته؟ که در آنصورت ناشران نشیند آن جریده در زمینه حق اظهار نظر را دارند و من منتظر آن میباشد. با احترام - دکتور سید خلیل الله هاشمیان

یکی در مصراع سوم، فقره (عبتان چمن) به (عبتان بهاری) تصحیح شود، دیگری در مصراع دهم کلمه (نمناش چیان) به (پرستوگان) تصحیح شود.

تصحیح ضروری در مقالهء (صنایع ادبی در دیوان شیون) ، شماره ۱۰۳ ، ۸۷ ، سطر ۷ ، کلمهء (نظایر) به (نظایر) اصلاح شود.

- (۱) در صفحه ۸۷ سطر ۷، کلمه (نرفته) به (نرسته) تصحیح شود.
(۲) در سطر ۲۰، فقره (محکوم محبس) به (محکوم بحبس) تصحیح شود.
(۳) در سطر ۲۵، کلمه (برآمدان) به (برآمدن) تصحیح شود.
(۴) در بیت سطر ۳۲، کلمه (نیگردد) به (نمیگردد) تصحیح شود: (وگرنه ماه بدورزمین نمیگردید). (۵) در بیت سروشته نونهالان سهی قدیسته صف شاهد گل رابعشرت پیمان دارد بهار بی ضیاع وقت ازهردانه سازدخرمنی آگهی ازسرعت طی زمان دارد بهار (۶) در صفحه ۸۸، مصرع اول بیت ازتایب مانده، ذیلا تصحیح شود: بارب مکن خراب خرابات را که ما دست ارادتى بهمین خانه داده‌ایم. (خراب وخرابات ازنوع تجنیس زاید است).
(۷) در صفحه ۸۸، بیت سطر ۸ قرارذیل تصحیح شود: بلبان شکربن تا بلبان آوردی بلبان توکه جانم بلبان آوردی (۸) در صفحه ۸۹، سطر ۲۳ فقره (درمصرع او) به (مصرع اول) تصحیح شود.
(۹) در صفحه ۸۹، سطر ۲۸، فقره (جامه‌دریده) به (جامه‌دریدن) تصحیح شود.

صنایع ادبی در دیوان مرحوم سردار محمد رحیم شیون

(قسمت چہارم - بسلسلہ گذشتہ)

بقلم ملك الشعراء استاد محمد طاہر ہاتف

استعمال خون در معنی خونبها بدلالات عرق لازم و ملزوم و رابطه بدلیت که بگویم خوش بگردن توست و یا فلان شخص خونخواهی دارد یعنی خونبهایش بدمت توست و خونبها میگرد مجاز مرسل است.

علاقه ضدیت در مقام طنز و استهزا که به آدم ناتوان و ضعیف رستم داستان به آدم سیاه سفید و به شخص سفید سیاه گفته شود نیز در حکم مجاز مرسل است. خلاصه که غیر از اقسام عمده مجاز مرسل که در بالا مثالهای از آن زدیم با روابط دیگر مثل رابطه احترام و مجاورت و بُیُوت و علاقه غلبه و امثالهم نیز بای مجاز مرسل بیمان می آید ولی این فروعات از نظر علم بیان چندان ارزشی ندارد و کثیرالاستعمال هم نیست. مثال طنز از حافظ: حافظ پرسبیل طنز برادران بی غیرت یوسف را غیور میگوید: عزیز مصر بر غم برادران غیور / ز قیر چاه برآمد باوج چاه رسید

عزیز مصر بر غم برادران غیور ز قعر چاه برآمد باوج چاه رسید

چند مثالی از دیوانهای شعرا در مجاز مرسل:

حافظ: دل عالمی بسوزی چو عذار بر فروزی تو از این چه سود داری که نمیکنی مدد!

ذکر محل یعنی جای بنام جایگز است زیرا مطلب از ازل دل اهل عالم است.

مسعود سعد سلمان: چون صدف در همه جهان نکم جز بدریای مدح تو معدن

در اینجا ظرف معدن را گفته و مظهر جواهر را.

گل در بر و می در کف و معشوق بکام است سلطان جهانم بچنین روز غلام است. مراد از می در کف جام پر کف است.

شفائی اصفهانی: دیدی که خون ناحق پروانه شمع را چندان امان نداد که شب را سحر کنند. مراد از خون قتل و هلاک است.

پس از تحصیل دین از هفت مردان پس از تاویل وحی از هفت قُرّاء، غرض از ذکر وحی قرآن است.

حمد بیحد مرخدای پاک را آنکه جان بخشید مشّت خاک کرد. مراد از مشّت خاک انسان است باعتبار ماضی.

بخونیم زد و قلم شد آشنا دستش. پیرویی که می‌برد بمکتب من کتابش را. مراد از دست سرانگشتان است.

موجود نامی است باقی توهم از عالم خضرو تا مسیحا. مراد از ذکر مسیحا ذکر محلش میباشد که آسمان چارم است.

توحید گوی او نه بنی آدمست و بس هر بلیلی که زمزمه بر شاخسار کرد. در اینجا از ذکر خصوص عموم اراده شده و مقصد از:

ذکر بلب همه مرغان است. مثال مجاز در دیوان شیون:

تسمیہ کل فاسم جز است.

بین و سروری و بیخ بغارت ندھنید
فکر پیساور و کوهات و خمون نایند کرد.

حال لوگسب سر مادر بیمار وطن از برای صحتش فدایه خون باید کرد

مطلب از کرحون در اینجا کشتن گاو و یا گوسفند نذرانه است - اینجا رابطه لازم و ملزوم است چونکه لازمه خون ذبح است.

مرد وار از گلوی غصب حق خود را با سر برچه و سیلوه برون باید کرد
مطلب از گلوی غصب گلوی غاصب است . در اینجا ذکر صفت و اراده موصوف بعمل آمده.

۲- تشبیه: ادعای ماندگی بین دو چیز است مثل آنکه بگویم چشم محمود از نگاه شکل مانند نرگس است و یا خسرا و حمدر سرخی چون برگ گل است. تشبیه در صورت گسترده و کامل خود جمله ای دارای چهار جز است که به آن ارکان تشبیه میگویند در جمله چشم محمود از نگاه شکلی مانند نرگس است به (محمود) مشبه (تشبیه شده) و به نرگس مشبه به (تشبیه شده به این یا به آن) و به (نگاه شکلی) وجه شبه (سبب شباهت) و به کلمه (مانند) ادات شبه (لفظی که بر تشبیه دلالت کند) میگویند. امثله : سعدی: لب از لبی چو چشم خروس ابلهی بود بر داشتن گفته بیهوده خروس

تشبیه لب بچشم خروس که لب مشبه و چشم خروس مشبه به وجه شبه سرخی و کلمه (چو) ادات تشبیه است.

دو نکته در تشبیه مهم است اول آنکه وجه شبه در (مشبه به) قوی تر و روشن تر باشد اگر بگویم روی احمد چون آفتاب روشن است واضح است که وجه شبه یعنی روشنی در آفتاب (در مشبه به) قوی تر و جلی تر میباشد- و باید گویند در تشبیه (مشبه) را نظر به مشبه بهتر از افاده نکند پس نمیتوان گفت آفتاب مانند چراغ روشن است و اینگونه تشبیه درست نیست. دیگر اینکه وجه شبه عبارت است از آن معنی که مشبه و مشبه به در آن اشتراك دارند پس میباید همه حال شامل طرفین باشد و اگرشمولیت طرفین را افاده نتواند تشبیه گفته نمیشود. بحث وجه شبه مهمترین بحث تشبیه است چون وجه شبه تعیین جهان بینی و وسعت تخیل شاعر است و بر مبنای وجه شبه است که در نقد شعر ادبا متوجه به نوآوری یا تقلید هنرمند میشوند و بطور کلی انواع سبکها از همین نقطه تحول و تحول در وجه تشبیه برگرفته است تازه بین اشیا میباید باین امور که تشبیه نوین کشف میکنند متمایز میگردد- منتها باید وجه شبه ادعا شده جنبه اقصائی داشته باشد یعنی بعد از ادعای هنرمند قبول کنیم که چنین شباهتی بین مشبه و مشبه به وجود دارد و الا فلا.

امثله تشبیه در دواوین شعر زیاد و اگر بگویم تمام دیوانهای شعر از این صنعت و صنعت استعاره که از یک جنس اند مملو و مشحون است مبالغه نخواهد بود. منوچهری در وصف اسب :

ساق چون پولاد و پی همچون کمان رگ همچوزه سم چو الماس و دلش چون آهن و تن همچو سنگ

حافظ: من اگر خارم اگر گل چمن آرایی هست که بهر شیوه که می پروردم می رویم

حافظ: ز بنفشه تاب دارم که زلف او زند دم تو سیاه کم بها بین که چه در دماغ دارد

خاقانی: نسیم صبح میوزد مگر ز جویبار ها که بوی مشک میدهد هوای مرغزار ها

قاری ملک افغانستان پیام منظومی مشتمل بر سیزده بیت از عرشه کشتی در راه باز گشت از حج بیت الله شریف برای آقای محمد سرور گویا دارد که در این دو بیت سخن را یک مراتبه بزال باده روان بخش و بار دیگر به شمیم دلاویز تشبیه میکند

دو سه مه است که مخمور باد سخنم از این زلال روانبخش یکدو جام رسان
روایح سخن آمد مفرح خاطر از آن شمیم دلاویز در شام رسان و به تشبیهات غزل دیگری از مرحوم

عدار سساده جانان گل بیخار را ماند نهال فتنه خیزش سروخوش رفتار را ماند قاری توجه شود:

رخ عالم فریش چون غرقیز حیا گردد بچشم اهل پیش شبتم گلزار را ماند

لب شیرین آن کان ملاحظه غنچه است اما چو آید در تکلم لعل گوهر بار را ماند

زبس دردل زنده رموی او از پیچ و خم نیشی تو گویی زلف مشکین عرق جرار را ماند

بصد نیرنگ و افسون از کف مامیر باید دل بلی در عین مستی چشم او هشیار را ماند

رسیدن در مقام احمیت سخت دشوار است بلندبهای این ره قلّه که سنار را ماند

ندیدم از سواد خامه خود جز زبای سودی تهی مفر است از بس مردم بیکار را ماند

زبس دنیا فوش بسته چشم عاقل و جاهل متاع اندک او در نظر بسیار را ماند

بتلخی های او شور لیمان بسکه افزوده است جهان اندر مذاق من دهان مار را ماند

دو عالم را بهم بر میزند در لحظه قاری صف مژگان شوخش لشکر جرار را ماند

مثالهای تشبیه در دیوان شیون:

چشم یحرمت آزادت گل افشان است تو هم چه سرو سدهی بر کنش بر افشان بال ۳- استعاره ۵- تشبیه صنعت استعاره یعنی از شباهت علم بیان است.

بر زمین دیوان سبب متاز ای خصم که موشی از نبود در حرم شیر مجال حقیقی و مجازی شباهت با شاعر عارف بین معنی حقیقت و مجاز غیر از شباهت باشد آن صنعت

دل را عزیز دارم و چون لطفه عزیز ماندم از عشق پیش تو این یادگار خوش مجاز ترسلا است ۴- ماه من اسب نمیدانم که میدانم کرم رفتی از نظر ضعیف شبستان کهی

کوکو زان چو فاخته از شوق زیر خاک انداز سر و نو تغیرم بر مزار خوش در این بیت ۵- ذکر کلمه ماه رخ معشوق اراده شده و علاقه شباهت میان ماه و روی معشوق و رضی است و همچنین است

شیون کم چو بلبل شوریده دل بعد گر بشنوم ششمینی از آن گلدار خوش

استعاره شمع برای معشوق در مصرع دوم. سایه ام را عاری آید که افتد بر زمین التفات آفتابی تا بمن تابیده است آفتاب را بروی معشوق تشبیه کرده بعد از ذکر روی معشوق صرف نظر کرده و فقط آنچه را از او استعاره شده است ذکر میکند و اگر ذکر از روی معشوق میکرد آنگاه پای صنعت تشبیه بمیان می آید نه استعاره. گفتیم که ابتدایم ازبوسه گفت نه بگذارتا که ماه ز عترب بدر بود. اینجا هم باذکرماه ازروی معشوق استعاره شده است. چون پرند نیلگون بر روی پوشد مرغزار پرنیان هفت رنگ اندر سر آرد کوهسار. با ذکر ترکیب پرند نیلگون از آفتاب استعاره گردیده است.

لولو از نرگس فرو بارید و گل را آب داد وز تگرگ روح پرورمالش عذاب داد. معنی این بیت آن است که معشوق رنجیدو اشک ریخت و لب گردید. زیرا مقصد از لولو اشک و مراد از نرگس چشم و مطلب از گل روی و هدف از تگرگ دندان و مقصود از عذاب لب و همه استعاره است که در هر پنج مورد آنچه برای او استعاره شده است یعنی اشک و چشم و دندان و لب ذکر نشده و اگر این الفاظ هم ذکر میکردید باز صنعت تشبیه بمیان می آمد که خواننده قدری به آسانی می فهمید شاعر لولو را باشک و چشم را به نرگس و گل را بروی و تگرگ را بدندان و عذاب را لب تشبیه کرده است.

نرگش مایل قتل است اجل پیش میا که مبادا مژه برهم زند و کشته شوی. اینجا هم نرگس برای چشم استعاره شده است و شاعر از ذکر لفظ چشم خود داری نموده و بقرینه یعنی از شباهت شکلی که میان چشم و نرگس است بصنعت استعاره پی برده میشود. یکی دو مثال از دیوان شیون:

خواهم شیی دراز که با غمگسار خویش خالی کنم دمی دلک داغدار خویش. مطلب از ذکر غمگسار بار و معشوق است که بدون ذکر کلمه معشوق استعمال شده و استعاره گردیده است گویا شیون معشوق خود را غمخور خود دانسته و وجه شباهت هم غم شریکی است و در مصرع دوم ترکیب دل داغدار تشبیه است که مشبه و مشبه به هر دو ذکر شده است.

دور شباب رفت چو برق از نظر دریغ آمد خزان و سیر ندیدم بهار خویش. اینجا هم ذکر لفظ خزان برای پیری و استعمال کلمه بهار برای جوانی استعاره شده است و خزان و بهار در معنی حقیقی اراده نشده و وجه شباهت زودگذری عمر و شباهت پیری بخزان و شباهت جوانی به بهار است.

کوکو زنان چو فاخته از شوق زرخاک انداز سرو تو تگرمر برمزار خویش. اینجا تذکار کلمه سرو برای قد معشوق استعاره است. کارماز انروزه و شیون و افغان پشد کاشانی ظالمی بیگانه خوی داشتیم. ذکر کلمه ظالم که مراد از معشوق است هم استعاره است. نا امیدی اول امید هاست نخل ما چون خشک شد بر میدهد. ذکر نخل برای قامت ما استعاره است.

سالمادرغم ماهی بودم روز و شب چشم براهی بودم. مقصد از ذکر ماه روی معشوق و وجه شباهت همان روشنی است.

۴ - کنایه: - کنایه باب آخرین علم بیان است که سه باب اول مجاز و استعاره و تشبیه بود. میگویند طرح این باب بصورت مستقل و مدون به ادبای متوسط و متاخر مربوط است. کنایه در لغت پوشیده سخن گفتن و در اصطلاح آنست که از لفظی معنی غیرحقیقی آن اراده شود و در عین حال دلالت بر معنی حقیقی آن لفظ هم ممکن باشد. مثلاً اگر گفته شود که فلان شخص دست دراز دارد و اراده کنیم تجاسرو تجاوز او را بحق دیگران کنایه است زیرا با گفتن این جمله با رجوع به معنی غیر حقیقی تجاوز آن شخص در حق دیگران در ذهن خطور میکند و در عین حال امکان درازی دست شخص که معنی حقیقی آن است هم تعبیر شده میتواند. و همچنین اگر بگوییم زید بلند قامت است و یا بکر کوتاه قد است و اراده داریم معنی غیر حقیقی را مثل معروف را در قامت دراز بابلی و برای قامت کوتاه به فتنه انگیزی ربط بدهیم کنایه است زیرا در عین حال که معنی غیر حقیقی را اراده کرده ایم توجه بمعنی حقیقی که بلندی قامت و کوتاهی قامت است هم جواز دارد. اقسام کنایه و بحث در مورد کنایات زیاد است و ما فقط بدو نوع کنایه که قریب و بعید میباشد اشاره کرده و مثال می آوریم و از جر و بحث زیاد در موضوع صرف نظر مینماییم.

کنایه قریب: آنست که انتقال از لازم بملازم بی واسطه باشد مانند این بیت:

مست از کجا و مرگ و گر نه همین مرا روزی هزار مرتبه پیمانه پر شده است. پیمانه پرشدن کنایه از مردن است.

آنکه از سنبل او غایله تابی دارد باز با دلشدگان ناز و عتایی دارد. مراد از کسی که از گیوسی او غایله (خوشبویی) ها -

زیرا

حافظ: یارم چو قلع بدست گرد باز بران شکست گیرد. کنایه از بی روشنی باز است.

صفا: یارم چو قلع بدست گرد باز بران شکست گیرد. کنایه از بی روشنی باز است.

صحرای لغت است و همه چیز بر آن نمایان.

این ترکیبات در عرف کنایه های قریب و آسان است - مثلاً رخت برپشتن و لب گردیدن - دست شستن از کار - پیروهن دریدن - پیمانی کردن - کمر بستن - قلم کشیدن - خاک بر سر شدن.

کنایه بعید: آنست که انتقال از لازم بملزوم بواسطه حاصل شود چون:

قآنی: خاکستری که مطبخ ما کوه کوه داشت اکنون نه کش بر آیین بهر جلا زخم. ملاحظه میشود که در اینجا کثرت خاکستر کثرت آتش و آن کثرت طبخ و کثرت مطبوعات را لازم دارد (که در نتیجه کثرت مطبوعات به کثرت مهمان و سخاوت گوینده می آید).

نظامی: بزرگی بابت دل در سخا بند سر کیه به برگ کند نابد. سر کیه را نمیتوان به برگ گندنا محکم بست برگ گندنا محکم نیست و زود پاره میشود و یا میگسلد پس سر کیه را باز نگهدار و باز بودن سر کیه کنایه از بخشند بودن است که نظامی به آن توصیه میکند.

بگلزاری که حشش بی نقاب است خزان در برگریز آفتاب است. یعنی در گلزاری که حسن وی تجلی میکند خزان از آن کوچ کرده می رود که آفتاب را خزان و برگریزی کند گویا شاعر حسن فایق معشوق را ادعا مینماید.

خاقانی: عاشق بکشی به تیر غمزه چندانکه بدست چپ شماری. شاعر بمعشوق میگوید که عاشقان بسیار زیاد را بتیر غمزه میکشی - مطلب از شمار دست چپ کنایه بحساب عقد انامل است که در قدیم شمار مات و آلف بر سر انگشتان دست چپ میکردند و شمار احاد و عشرات را که اعداد کوچک بوده بدست راست میگوشتند و اراده کردن انامل (سر انگشتان) با کلمه دست هم از نوع مجاز مرسل و تسمیه جز باسم کل است. حال یکی دو مثال از دیوان شیون در باب کنایه مینویسیم: فیض آب دیده نتوان یافت در آب وضو کاش زاهد را بجای ریش مژگان تر بود. در این بیت از لفظ مژگان بر خارج معنی حقیقی اراده شده و مطلب از تر شدن مژگان چشم گریان و غرض از چشم گریان زاری و تضرع بحضور پروردگار عالم است، علاوه بر صنعت مجاز صنعت کنایه هم بکار رفته زیرا مانعی برای دلالت معنی حقیقی نیست و معنی حقیقی تر شدن مژگان زاهد است. این رباعی دیگر شیون که بطور مزاح و خوش طبعی بدوست خود نوشته هم صنعت مجاز و کنایه را میرساند:

استاد بین سر خدای همگان کز کرسی اجلاس فگندت پایان

بردت بسوی حجاز تا در جمره سنگی نرود خطا بسوی شیطان

مجاز باین معنیست که جمله سنگی نرود خطا بسوی شیطان دلالت بر خارج معنی حقیقی میکند و بمخاطب خود میگوید در مناسک حج کعبه که جمره برای راندن شیطان زده میشود اگر تو که در اعمال بت پریشان چربی میکنی آنجا باشی سنگها بطرف تو پرتاب میشود و شیطان از آسیب جمره بدور مینماید - و چون در این طرز ادا ملاحظه معنی حقیقی که جمره زدن است هم اراده شده میتواند لهذا صنعت کنایه را نیز شامل میشود. و در رباعی دیگر شیون علاوه بر آنکه صنعت ذم مایه به المده (مذمت شبیه بمدح) را افاده میکند صنعت کنایه هم مخفی است.

استاد ما گرفته کنون رتبه وزیر منصب برابراست به شخصیت خیر

از روی لطف شاه نداشتند بمسندی کز آن مقام بلخ و بخارا استش بیز

در رباعی مذکور سه مصرع اول چنان وانمود میکند که گویا شاعر مدح در نظر دارد ولی در مصرع چهارم مذمت میکند و در

همین مصرع چهارم علاوه بر ذم صنعت کنایه هم جا داده شده است که اهل زبان و عرف عوام باین کنایه خوبتر پی میبرند.

ادامه صفحه 63

درین صورت خواهیم توانست اعتماد ملت افغان را جلب نموده و با مشت آهنین بر فرق خائنین بکوبیم و سرنوشت کشور را در دست خود بگیریم. دوستانم و اینچنان از چندین سال بدینسو از مبارزات مستمر خودداری نکرده اند. مجلات وزین آئینه افغانستان، درد دل افغان و عقاب آریانا منتشره آلمان، جریده افغان رساله منتشره تورانتو و جریده مردم افغانستان، وبسایت های افغان - جرمن آنلاین، دعوت و تول افغان، رادیو و تلویزیون پیام افغان و تلویزیون عقاب آریانا شاهد ادعای ماست. لاکن این فعالیت های فردی به تنهایی کافی نیست. چرا همفکران خود را در امریکا، اروپا و در داخل کشور در مبارزات شان تنها بگذاریم تا بار دیگران را بدوش بکشند و ما صرف تماشا کنیم و با اینکه با آه و افسوس بیومرد خود را روحا تسکین دهیم؟ بجز عده قلیلی، اکثریت عظیم در يك سكوت مرگبار فرو رفته و برای نجات کشور منتظر معجزه اند. همکار کلیه هم مهربان هرمزم و همفکر برای بقای کشور حتمی است وگرنه وطن بسوی اضمحلال و برابادی کامل رهسپار خواهد شد و هر يك ما مسؤول آن برپادی خواهیم بود. بنابراین من به شما خطاب میکنم:

اگر هنوز هم به موجودیت کشور آبائی تان علاقه مندید، اگر هنوز هم خون افغانی در عروق شما جاری است، اگر هنوز هم کمترین محبتی از مردم و کشور در شما باقی مانده است، اگر هنوز هم تعلقات ملی و میهنی در شما زنده است، اگر هنوز احساس وطندوستی در شما نمرده، و اگر هنوز هم دل تان به از روی يك کشور واحد و آزاد می تپد، پس بپا خیزید هموطنان، بپا خیزید!!!

نظامی افغانستان توسط امریکا مولوی خالص بضد اشغال موضع گرفته و در سال ۲۰۰۲ علیه قوای اشغالگر امریکا اعلان جهاد صادر نمود و متعاقباً خودش نیز در اخفایسمیرید. مولوی خالص بنیانگذار حزب اسلامی افغانستان در دوره جهاد میباشد. مرحومی متولد در ولسوالی خوگیانی ولایت ننگرهار و یکتا از علمای اسلام در افغانستان شناخته شده و مدتی هم در دوره شاهی در اشاعه مطالب دینی در مطبوعات مصروف بود. خداون غریق رحمتش بسازد. انا لله وانا الیه راجعون.

پنجتنفوزیر جدید که از جانب حامد کرزی برای اخذ رای اعتماد بشورای ملی معرفی شده قرار ذیل اند:

(۱) داکتر محمد جلیل شمس بیحی وزیر اقتصاد و کار، در آلمان بشل تجارت قالین ایرانی مصروف بود و در دوره خمینی که بلای صادرات ایران در اروپا قیوداتی وضع شده بود، آقاس شمس مقادیر زیادی قالیهای ایرانی را بیحی یک تاجر افغان به آلمان وارد و برای دولت ایران بفروش میرساند. بعد امدتی بیحی مشاور مالی و اقتصادی پادشاه سابق دروم مصروف بود و لقب "خزانه دار پادشاه" را گرفته بود. در عهده معین وزارت خارجه در دولت خوجه ثین ربانی سفارت افغانستان در کیویا بارفروخت و صدای اختلاص درین معامله بلند شد. در نیویارک و تاجر ایرانی بالای او عارضی شدند که مقادیر هنگفت پول آنها را قاچیده است. بعد ازاندر تورن اسمعیل خان امیر سابق هرات رفت و در مشاورت او قرار گرفت و در حکومت کرزی سفارش تورن اسمعیل خان بیحی معین وزارت انرژی و آب و برق مقرر شده بود. موصوف در درشته اقتصاد از پوهنتون بغم دکتورا دارد و شخص متشبی است. قبلا ثروت زیاد اندوخته که اگر حالا افکار و انرژی خود را بدست صادقانه بوطن متوجه گرداند شاید در امور اقتصادی کشور مصدردختی شده بتواند.

(۲) میر محمد امین فرهنگ بیحی وزیر تجارت: لیسانش پوهنتون کابل و دکتورای خود را از پوهنتون کولن جرمنی بدست آورده سالیان متمادی در پوهنتون بغم آلمان بیحی کتابدار کار میکرد ولی کسانی بدروغ بالای او تهمت بسته که در پوهنتون بغم استاد بوده است. لقب ورثیه و رفیسور در آلمان و هم رتبه پوهاندی در پوهنتون کابل نداشته، اما هر دو لقب را استعمال میکند. در حکومت کرزی بیحی یک وزیر ناکام در امور اقتصاد و بازسازی کار کرده و در نوبت اول رای اعتماد از شور حاصل کرده نتوانست، اما چونکه باجه اندر پادشاه سابق و هم رفیق صمیمی و رازدار کرزی است نزد یک عده و کلا شفاعت او را کردند تا دوباره بیحی وزیر بگیل رویکار شود؛ تجارت افغانستان چندان رونق نداشته و در دوره کار فرهنگ هیچنوع توقع بهبود امور تجارت نمیرود، فقط چوکی را پر کردند و داکتر فرهنگ شغلی پایتزاروزرات را برای خود نگت میداند، لهذا این انتخاب ننگین را پذیرفته است.

(۳) آقای نعمت الله احسان جاوید بیحی وزیر ترانسپورت هوایی: در سوانح او نشر شده که "دپلوم انجنیری اقتصاد ترانسپورت هوایی" را بسویه لیسانس از آلمان بدست آورده است. انجنیری در اقتصاد ترانسپورت هوایی یک مسلک و رشته مغلق بنظر میرسد، البته لیسانس در اقتصاد و ماستری و داکتری در اقتصاد در کشور آلمان معمول است. بهرحال

معلوم است که آقای احسان جاوید در پروژه های مختلف با امریکائی ها کار کرده، از قبیل: "مسئول بخش کادر و پرسونل و تربیه و کیمیه بین المللی صلیب سرخ در افغانستان" و "معاون سیاسی و افسر کادر و پرسونل یوناما و وکیل منتخب کارمندان ملل متحد در لویه جرگه اضطراری" و "رئیس میدان هوایی بین المللی کابل" و هم گفته شده که دپلوم فوق لیسانس را در رشته دپلوماسی و روابط بین المللی از پوهنتون واشنگتن بدست آورده است. اما برای موفقیت این جوان افغان دعایمکنیم و اقدام اول او را که بر طرفی رئیس و دومعاون شرکت هوایی آریانا بجرم اختلاس و بیکیفایتی میباشد بفال نیک میگیریم و امیدواریم کراچی خانه آریانا را بیک شرکت قابل اعتماد و آبرومند مسافر بری هوایی تبدیل نماید.

(۴) حسن بانو غضنفر وزیر امور زنان: این بی بی را من نمیشناسم؛ موصوفه را دارای دپلوم دکتورا از پوهنتون پسترسبرگ ماسکو در درشته زبان و ادبیات معرفی کرده اند و از مدتی بایشو زبان و ادبیات دری را در پوهنهی ادبیات پوهنتون کابل تدریس میکرده و هم رئیس این پوهنهی بوده است. ما تقرر این بانوس دانشمند را تبریک میگوئیم و امیدواریم در ساحة انکشاف خدمات نساء و مبارزه برای حقوق زن در افغانستان موفق و کامیاب باشند.

(۵) آقای عبدالکریم خرم وزیر فرهنگ و جوانان: تحصیلات بدرجه مافوق لیسانس از پوهنتون (رنه دیکارت) در فرانسه و مدتی هم استاد قراردادی در پوهنتون زیانها و تمدنهای شرقی درباریس، استاد قراردادی یونیورسیتی افغان در پشاور (تاریخ ها گفته نشده)، ریاست موسسه مساعدتهای حقوق افغانستان (ال - ای - ای) (از طرف کدام دولت یا موسسه؟) - تحلیلگر امور سیاسی در ریاست جمهوری - مشاور مطبوعاتی ریاست جمهوری. ما تقرر این جوان دانشمند را بپهده حساس و سنگین وزارت اطلاعات و فرهنگ تبریک میگوئیم و امیدواریم آن نوع تبعیض ها و دوروییها و خیانتها و دزدی ها نیک در دوره مخدوم رهین درین وزارت رخ داده بود، درین دوره جلوگیری شود و آن درزی را که رهین درین مردم و مطبوعات چیان و خصوصاً جوانان افغانستان انداخته بود دوباره پیوند گردد، و حقوق مردم را بر تباط آزادی قلم و بیان جدار عایت گردد.

حلول ماه مبارک صیام و فرخنده عید سعید فطر را تبریک میگوئیم

شماره مسلسل ۱۰۴، سال هجدهم، میزان ۱۳۸۵ - اکتوبر ۲۰۰۶

SERIAL NO. 104, VOLUME 18, MIZAN 1385 - OCTOBER 2006

استانستان

PRICES OF

THIS SPECIAL ISSUE:

USA \$10 CANADA \$12

EUROPE \$17

قیمت فروش این مجله:

امریکا ۱۰ دلار

کانادا ۱۲ دلار

اروپا ۱۷ دلار

AFGHANISTAN MIRROR
P.O. BOX 418
MONTCLAIR, CA 91763
TEL: (909) 625 8951

مرحوم پوهاند رشاد
که دانه وی، هم ملت مری هم بقا مری
د هر ملت د بدن زړه دی

کشور تحت اشغال استقلال ندارد!
رهبر تحت اشغال استقلال ندارد!

په د سترگه داسه وینو

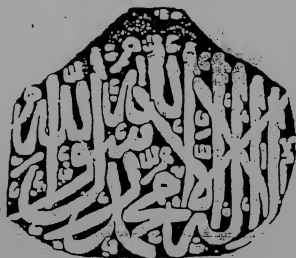
د ایرشدن جرگه د دوطرف قبایلی

بمعنی برسمیت شناختن خط دیورند و تسلط دایمی پاکستان است!!
امریکا و انگلیس تصویب خط دیورند را بپاکستان وعده داده اند!

جرگه قبایلی راه حل نیست! سبهم ساختن پشتونان در حکومت و مصالحه راه حل است!!

پشتونان را بخاطر حفظ و دوام چوکی تروریست میخوانند، پشتونان تروریست نموده و نیستند!
پشتونان برای دفاع از اسلام و خاک و ناموس خود میجنگند! استعفی داد و بهتر است باید نام
ساختن و محو کردن قوم پشتون را قبول کرد! ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ امریکائی بقتل رسید که افغانان در آن
دست ندادند، اما در پنج سال گذشته یک لک افغان کشته شده، آرایش نیست! ۱۹

AFGHANISTAN MIRROR

آئینه افغانستان

د سترگې خبرې نړۍ د نړۍ د سترگې
خو د سترگې نړۍ د سترگې نړۍ د سترگې
د سترگې نړۍ د سترگې نړۍ د سترگې

موسس وناشر:

دکتور سيد خليل الله هاشميان

وجه استراک

د امریکا ميعاد اروپا- آسيا

۶۰ دالر ۱۲۰ سالانه
۳۰ دالر ششماهه ۶۰ دالر

AFGHANISTAN MIRROR
P.O. BOX 418
MONTCLAIR, CA 91763

آدرس
USA

مقالات وارده بايد هويت مڪمل نويسنده را
دارا باشد؛ مقاله ايکه نشر نشود مسترد نميشود

TEL: (909) 625-8051

مقالات منتشره از نظريات ناشر و
حيات- تحرير نمايندگی نميکند

عنوان تاريخ تسليمی به مطبعه
۸ اکتوبر ۲۰۰۶ صفحه

1. ننگ اسارت - از مرحوم استاد ديتاب، بخط استاد عبدالرشيد بينش
2. اخبار غم انگيز افغانستان تحت اشغال
3. تلخيص اخبار از اسانجلس تايمز
4. وزير خارجه امريکا بر پشتونيه تهمت می بندد
6. حکيم تنيوال بقتل رسيد
8. اهم اخبار
10. جشن استقلال دوساعته
10. تقرير پوهاند عظيمي بحيث قاضی القضاة
11. راپور مشاهدات مجله تايم مويديقام ملی است
12. اولين زن بحيث رئيس انجمن مسلمانان امريکا شمالی
12. کتاب چامسکی را بخواند!
13. قتل یک زن منور در قندهار قتيح ميکنيم
13. استعمار ميخواهد قدرت مقاومت ملی پشتونهارا زایل سازد.
15. راپور کميسيون استخبارات امريکا پيرامون جنگ عراق
15. بازديد کرزی از ملل متحد و واشنگتن و جنرال مشرف در امريکا
17. نامه ای از اديب سرشناس جناب عبدالوهاب فرزانه
18. تغيير ذهنيتها در امريکا و کانادا بارتباط اوضاع افغانستان
19. حقيقت غير مجاز - ترجمه مقاله انگليسی پروس و پچارد سن
23. در حاشيه تجاوا اسرائيل بالای لبنان
24. پيرامون آخرين مذاکرات داود خان با برزف - نوراحراری
28. سه مقاله خواندنی از آقای عبدالصمد وهايزاده فريار
33. نامه خواندنی از استراليا- عنايت الله مجددي
35. امير عبدالرحمن خان در بازديد انميشود- استاد حداد
37. نگاهی بدستبردهای آثار باستانی افغانستان - استاد نبی کهزاد
38. خاطره از یک سوال و جواب روی تخت عمليات - استاد محمد نبی کهزاد
39. د محمد داود مومند صاحب چمپله هلی گلی
39. پښتون شوک دی - استاد قدرت الله حداد
41. د ملی سرود کي کيچ او پښتنو سره مخاصمه - زغم از کانادا
41. سرود ملی را تغيير ميدهند - اخبار
43. مجلس شاندار افغانی کلتوری تولنه بمناسبت استرداد استقلال
44. مقاله جناب استاد عبدالرشيد بينش بناسبت استرداد استقلال
46. د خپلواکي د گټلو وياړ- پروني رنانشي تياري - داکتر زمانی
51. امان الله شاه - داکتر محمد اسلم خاموش
53. د پښتنورا تلونکی - پوهاند داکتر محمد حسن کاکړ
56. ملی ارزښتونه اولی هیلې - دکتور عبدالقيوم کوچی
59. سیر سیاسي و تاریخی توطئه های استعماری - داکتر میر عبدالرحیم عزیز
64. بلواکی خپلواکی او نوبولی لوبی - داکتر عبدالقيوم مومند
66. زن ستیزی در خانه ملت... میرمن ملالی موسی نظام
66. وحدت ملی و ترویج اصطلاح افغانستانی - ملالی موسی نظام
68. افغانی یا افغانستانی - انجنیر خلیل الله معروفی

تقدیر رشتی دوم جلد شماره مسلسل ۱۰۴ SERIAL NO. 104

قبلا پيش بينی شده كه بالای این پارلمان خط ديورند را تصويب ميکنند!
خدا کند این پيشيني غلط بر آيد! نغال